

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ
ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สำหรับ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เสนอโดย

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สารบัญ

บทที่	เนื้อหา	หน้าที่
1	บทนำ	1-1
	1.1 หลักการ และเหตุผล	1-1
	1.2 วัตถุประสงค์	1-2
	1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	1-3
	1.4 ระยะเวลาดำเนินการ	1-4
	1.5 ระยะเวลาการส่งมอบงาน	1-7
2	การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research)	2-1
	2.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	2-1
	2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-2
	2.2.1 คุณภาพช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-2
	2.2.2 ปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการของช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-9
	2.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-12
	2.3.1 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	2-13
	2.3.2 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551	2-15
	2.3.3 กฎระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการโทรทัศน์	2-19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	เนื้อหา	หน้าที่
	2.3.4 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการบริโภคสื่อ	2-40
2.4	ตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพอาหารรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-46
2.4.1	สมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21	2-47
2.4.2	สมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนไทย	2-54
2.4.3	ศึกษาแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์	2-60
2.4.4	ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2-62
3	ผลการศึกษาประเมินคุณภาพอาหารรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	3-1
3.1	สรุปผลการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group)	3-1
3.2	ผลการสำรวจความคิดเห็นสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศเพื่อประเมินคุณภาพอาหารรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	3-20
3.3	สรุปผลการประเมินคุณภาพอาหารรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	3-35
3.3.1	ข้อมูลทั่วไปของอาหารรายการ	3-35
3.3.2	รายการระดับ “ป”	3-36
	1) การประเมินรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	3-36
	2) การประเมินรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน	3-43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	เนื้อหา	หน้าที่
3.3.3	รายการระดับ “ด”	3-47
1)	ผลการประเมินด้านเนื้อหา	3-48
2)	ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของรายการระดับ “ด”	3-53
3.3.4	รายการระดับ “น13”	3-55
1)	การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทละคร โทรทัศน์	3-56
2)	การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	3-61
3)	การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือ ทีวีมูวี่ส์/ซีรีส์คอมป์	3-66
3.3.5	รายการระดับ “ท”	3-71
1)	รายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	3-71
2)	รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	3-79
3)	รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์	3-85
4)	รายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่ส์/ซีรีส์คอมป์	3-91
5)	รายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	3-98
6)	การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง	3-106
7)	การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภททอล์กโชว์	3-113
8)	การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์	3-119
9)	รายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง	3-129
10)	การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา	3-144
11)	รายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี	3-151
12)	รายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการ ท่องเที่ยว	3-159

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพอาหารรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	เนื้อหา	หน้าที่
4	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช. และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์ สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ	4-1
4.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช.	4-1
4.2	ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์ สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ	4-4
บรรณานุกรม		5-1
ภาคผนวก ก	แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศเพื่อประเมิน คุณภาพอาหารรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ก-1
ภาคผนวก ข	แบบสนทนากลุ่มเพื่อการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group)	ข-1
ภาคผนวก ค	แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี แบบประเมินอาหารรายการสำหรับ น 13 (อายุ 13 – น้อยกว่า 18 ปี) แบบประเมินอาหารรายการสำหรับ ท (ทั่วไป)	ค-1
ภาคผนวก ง	ภาพประกอบการเก็บข้อมูล การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน	ง-1

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการ และเหตุผล

จากแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการ โดยต้องมีการจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการประกอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องมีรายงานผลประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยสำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินโครงการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ในระยะแรกของโครงการวิจัยจะเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Survey Research) ทั่วประเทศเพื่อเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการ อาทิ การสำรวจสภาพการณ์ของเนื้อหารายการโทรทัศน์ในช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิทัล การกำหนดทิศทางการกำกับดูแลเนื้อหาและการจัดผังรายการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี การติดตามประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลทางธุรกิจระดับชาติในหมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว การสำรวจประเมินคุณภาพรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ ที่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ในกิจการโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งยุทธศาสตร์ในด้านการสนับสนุนให้มีการผลิตเนื้อหารายการที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์ หลากหลาย เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร และสะท้อนถึงประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามยังคงถือเป็นภารกิจหลักในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของ กสทช. และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563-2568) ที่มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาและสร้างกลไกในการกำกับดูแลเนื้อหารายการให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริม สนับสนุนเนื้อหารายการในเชิงสร้างสรรค์สังคมและเพื่อประโยชน์สาธารณะให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับกลุ่มผู้รับชมที่เป็นเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้ความถี่อย่างทั่วถึงและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการรับชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพการณ์และภูมิทัศน์สื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้นจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนช่องและจำนวนรายของผู้ประกอบการหลังการเปลี่ยนผ่านเป็นระบบดิจิทัล รวมตลอดถึงการได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้กิจการโทรทัศน์ในภาพรวมได้รับผลกระทบอย่างหนัก เป็นเหตุให้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีเหลืออยู่จำนวนน้อยลง ขณะเดียวกันผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ก็มีโอกาสในการกระทำความผิดหรือออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมมากขึ้น เพราะความจำเป็นบีบคั้นที่ต้องหารายได้เพื่อให้กิจการอยู่รอด

อนึ่ง ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น กสทช. และสำนักงาน กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและออกคำสั่งทางปกครอง มีเครื่องมือในการกำกับดูแลเนื้อหารายการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ต้องจัดให้มีการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน และประกาศสำนักงาน กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ตามประกาศ กสทช. ฉบับดังกล่าว รวมตลอดถึงประกาศกำหนดให้มีการประมวลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติหมวดหมู่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาในวิทยาการสาขาต่าง ๆ รวมถึงรายการสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ จึงเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นต่อการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยต้องดำเนินการในมิติสำคัญประกอบด้วย 1) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันหรือไม่อย่างไร 2) ช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีอยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการอย่างไร 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการกำกับดูแลการประกอบกิจการเพื่อส่งเสริมรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบกิจการฯ ซึ่งสำนักงาน กสทช. จะได้ดำเนินการสำรวจและประเมินสภาพปัญหาเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อหาแนวทางกำกับดูแลและ/หรือกำหนดมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อประเมินสภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2.3 เพื่อศึกษาและประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ

1.2.4 จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.3.1 จัดทำแผนการดำเนินงานตามรายละเอียดที่กำหนดในขอบเขตของงาน (TOR)

- 1) จัดทำแผนการดำเนินงานโดยจะต้องมีรายละเอียดประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน กำหนดการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ และวิธีดำเนินงาน เป็นอย่างน้อย
- 2) ออกแบบระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

1.3.2 การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยอย่างน้อยต้องมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- 1) ศึกษาประเมินสภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่มีอยู่ในปัจจุบันว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการอย่างไร
- 3) ศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) ศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
- 5) จัดทำตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

1.3.3 ศึกษาประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

- 1) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จำนวน 4 กลุ่ม ๆ ละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง แต่ละครั้งต้องมีผู้เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 30 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ประเภทบริการธุรกิจ 2) ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ประเภทบริการสาธารณะ 3) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และ 4) นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง โดยสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมหรือจัดประชุมนั้น ที่ปรึกษาต้องใช้สำนักงาน กสทช. ในการจัดประชุม หรือในกรณีที่มีความจำเป็นไม่สามารถจัดประชุมในสำนักงาน กสทช. ได้ ที่ปรึกษาต้องจัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดประชุมฯ ในโรงแรมระดับ 3.5-4 ดาว ที่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมที่กำหนด และจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มจำนวน 1 มื้อให้เพียงพอสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งจัดหาเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและประสานงาน โดยค่าใช้จ่ายให้อ้างอิงจากอัตราค่าใช้จ่ายตามระเบียบ กสทช. ตามเอกสารแนบท้ายขอบเขตงาน ทั้งนี้ อัตราดังกล่าวได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและค่าใช้จ่ายทั้งปวงไว้ด้วยแล้ว

- 2) จัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ โดยให้มีกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 5,000 ตัวอย่าง

ทั้งนี้ หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ยังคงมีการระบาดอย่างรุนแรง และรัฐบาลมีมาตรการที่ทำให้ไม่สามารถจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) และจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศได้ ให้ที่ปรึกษาสามารถดำเนินการดังกล่าวผ่านช่องทางออนไลน์หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสมได้ โดยมีจำนวนครั้งในการจัดและผู้เข้าร่วมกลุ่มเดิม

1.3.4 จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช. และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวสำหรับผู้ประกอบการ

1.3.5 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โดยสรุปผลการศึกษาวิจัยฯ ทั้งหมด พร้อมด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามข้อ 3.3.3 จัดทำเป็นรูปเล่มรายงานจำนวน 3 เล่ม และไฟล์ดิจิทัลจำนวน 3 ชุด นำส่งให้แก่สำนักงาน กสทช.

1.4 ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา 120 วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา โดยกำหนดเป็นกิจกรรมในการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 16 กิจกรรม ตามรูปแบบแผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาดำเนินการ จำแนกรายกิจกรรม โดยแผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart)

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา (วัน)											
		10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
1	จัดทำแผนการดำเนินงานโดยจะต้องมีรายละเอียดประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน กำหนดการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ และวิธีดำเนินงาน												
2	ออกแบบระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์												
3	ส่งรายงานเบื้องต้น (Inception Report)												
4	การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research)												
5	ศึกษาประเมินสภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์												
6	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีอยู่ในปัจจุบัน												
7	ศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น												
8	ศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน												
9	จัดทำตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว												

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา (วัน)											
		10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
10	ศึกษาประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์												
11	จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จำนวน ๔ กลุ่ม กลุ่มละ ๑ ครั้ง รวม ๔ ครั้ง												
12	การประเมินผังรายการ และคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของผังรายการ และคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว												
13	จัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ โดยให้มีกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ตัวอย่าง												
14	ส่งรายงานขั้นกลาง (Interim Report)												
15	จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช. และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ												
16	ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)												

1.5 ระยะเวลาการส่งมอบงาน

ที่ปรึกษาต้องส่งมอบงานเป็นภาษาไทย รายละเอียดมีดังนี้

1.5.4 รายงานเบื้องต้น (Inception Report) พร้อมไฟล์ดิจิทัลจำนวน 3 ชุด ที่ประกอบด้วยรายละเอียดตามข้อ 1.3.1 โดยให้ส่งมอบภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา

1.5.2 รายงานขั้นกลาง (Interim Report) พร้อมไฟล์ดิจิทัลจำนวน 3 ชุด ที่ประกอบด้วยรายละเอียดตามข้อ 1.3.2 และ 1.3.3 โดยให้ส่งมอบภายใน 90 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา

1.5.3 รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) พร้อมไฟล์ดิจิทัลจำนวน 3 ชุด ที่ประกอบด้วยรายละเอียดตามข้อ 1.3.4 และ 1.3.5 โดยให้ส่งมอบภายใน 120 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

2.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ปี 2556 กสทช. ได้จัดให้มีการประมูลโทรทัศน์ดิจิทัล เพื่อหาผู้ชนะการประมูลซึ่งจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัล โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทช่องทั่วไปความคมชัดสูง (HD) 7 ใบอนุญาต ช่องทั่วไปความคมชัดปกติ (SD) 7 ใบอนุญาต ช่องข่าวสารสาระ 7 ใบอนุญาต และช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 ใบอนุญาต โดยผู้ที่ชนะการประมูลช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้แก่ บริษัท ไทยทีวี จำกัด (เครือทีวีพูล) บริษัท บีอีซี มัลติมีเดีย จำกัด และ บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) การประมูลใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัล ณ ขณะนั้น นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของโทรทัศน์ดิจิทัลในประเทศไทย และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีช่องรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ขึ้นอย่างเป็นทางการ

อย่างไรก็ตาม ด้วยปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบกิจการ อาทิ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชม การเข้ามามีบทบาทของสื่อสมัยใหม่ที่เป็นทางเลือกให้กับผู้ชมมากขึ้น ความไม่พร้อมของระบบโครงข่าย (Mux) ความไม่พร้อมในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากระบบอนาล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล และวิธีการบริหารธุรกิจ ส่งผลทำให้ช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัวไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยช่องแรกที่ขอคืนใบอนุญาตก่อน ได้แก่ ช่อง LOCA ของบริษัท ไทยทีวี จำกัด โดยถึงแม้ว่าทาง กสทช. จะชี้แจงว่าไม่สามารถคืนใบอนุญาต แต่ บริษัท ไทยทีวี จำกัด ให้เหตุผลว่าการดำเนินงานของ กสทช. ไม่เป็นไปตามสัญญา จนนำไปสู่การฟ้องร้องกันในที่สุด จนในท้ายที่สุดแล้วศาลปกครองสูงสุดได้สั่งให้ กสทช. คืนเงินประมูลคืนความถี่ให้กับ บริษัท ไทยทีวี จำกัด

ต่อมาในปี 2562 เมื่อ กสทช. เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถคืนใบอนุญาตได้ ตามเงื่อนไขที่ระบุในคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 4/2562 เรื่องมาตรการแก้ไขปัญหาการประกอบกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พบว่า มีผู้ประกอบการที่ขอลิขิตคืนใบอนุญาตถึง 7 ช่อง ประกอบด้วย ช่อง 3 Family, MCOT Family ช่อง 14, ช่อง 3SD, สปริงนิวส์, ไบรท์ทีวี, วอยซ์ทีวี และ สปริง 26 รวมถึงก่อนหน้านี้ มีการเพิกถอนใบอนุญาตไปแล้วนั้นก็คือ บริษัท ไทยทีวี จำกัด ส่งผลทำให้ตอนนี้โทรทัศน์ดิจิทัลในหมวดของช่องประเภทรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว จากเดิมที่เคยมีอยู่จำนวน 3 ช่อง ไม่มีอยู่อีกแล้ว

ปัจจุบันรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จึงมีเฉพาะบางรายการที่เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประเภทช่องทั่วไปความคมชัดสูง (HD) และช่องทั่วไปความคมชัดปกติ (SD) เท่านั้น ซึ่งถือได้ว่ามีสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อยมากเมื่อเทียบกับรูปแบบรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนผังรายการของสถานี

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

โดยรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ได้รับความนิยมสูง เช่น มาสเตอร์เซฟจูเนียร์ ไมค์ทองคำเด็ก และซูเปอร์เปอร์เป็น เป็นต้น

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

2.2.1 ช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

เนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำแนกเป็น 13 ประเภทรายการ ได้แก่ 1) รายการละครโทรทัศน์ 2) รายการภาพยนตร์การ์ตูน 3) รายการภาพยนตร์ 4) รายการมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์ 5) รายการวาไรตี้/เรียลลิตี้ 6) รายการเพลง 7) รายการทอล์คโชว์ 8) รายการเกมโชว์ 9) รายการข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง 10) รายการกีฬา 11) รายการสารคดี 12) รายการสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว และ 13) รายการเพื่อการศึกษา

รายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชนต้องมีย่านวันละหกสิบนาที ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. ของทุกวัน และระหว่างช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในระหว่างช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

ตัวอักษร	ความหมาย
ป	เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5 ปี
ด	เป็นรายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี
ท	เป็นรายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย
น 13	เป็นรายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้ วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ

รายการระดับ “ป” สามารถแบ่งเป็นประเภทเพื่อการศึกษาและภาพยนตร์การ์ตูน

1. รายการเพื่อการศึกษา เช่น

ประเภทรายการ	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
เพื่อการศึกษา	NBT HD 2	จิ๋วซ่านักประดิษฐ์	อาทิตย์ 7.30-8.00 น.
	Thai PBS	Fit in5 โตไปทุกวัน	เสาร์-อาทิตย์ 06.10-06.15 น.
	Thai PBS	บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย	เสาร์-อาทิตย์ 6.50-7.00 น.
	Thai PBS	ขบวนการ Fun น้ามน	เสาร์-อาทิตย์ 06.30-06.50 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

2. ภาพยนตร์การ์ตูน เช่น

ประเภทรายการ	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
ภาพยนตร์การ์ตูน	Thai PBS	นะโมทะลุมิติ	จันทร์ 6.55-7.25 น.
	Thai PBS	นิทานตีนนอน	จันทร์-ศุกร์ 06:10-06:20 น.
	Thai PBS	TataTitiToto ไดโนมหัศจรรย์	เสาร์-อาทิตย์ 06.25-06.30 น.
	7 HD	ดิสนีย์คลับ	จันทร์-ศุกร์ 6.55-7.25 น. เสาร์-อาทิตย์ 7.25-8.00 น.
	JKN	การ์ตูนดั่งยามเช้า	เสาร์-อาทิตย์ 6.55-7.50 น.

รายการระดับ “ด” จะเป็นประเภทรายการเพื่อการศึกษา เช่น

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
เพื่อการศึกษา	NBT HD 2	BIO O YEAH	เสาร์ 7.00 – 8.00 น.
	NBT HD 2	Doctor Kids	อาทิตย์ 7.00 – 7.20 น.
	Thai PBS	Kid Rangers ปฏิบัติการเด็กช่างคิด	เสาร์ 7.10 – 7.30 น.
	Thai PBS	ธรรมชาติ...มาโชว์	เสาร์ 7.30 – 8.00 น.
	Thai PBS	ทำให้อ่าน The Reading Hero	อาทิตย์ 7.30 – 7.50 น.
	Thai PBS	สอนศิลป์	เสาร์-อาทิตย์ 7.00 – 8.00 น.
	Thai PBS	หม้อข้าวหม้อแกง	อาทิตย์ 7.10 – 7.30 น.
	5 HD1	วิชาฟาร์มรู้	จันทร์-ศุกร์ 17.25-17.30 น. เสาร์-อาทิตย์ 20.30-21.00 น.

รายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์ มีจำนวน 3 ประเภทรายการ คือ ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และ มินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์ เช่น

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
ละครโทรทัศน์	7 HD	ละครหลังข่าว	เสาร์-อาทิตย์ 20.30 – 22.30 น.
	GMM	เพราะเราคู่กัน	เสาร์ - อาทิตย์ เวลา 20.30 – 21.30 น.
ภาพยนตร์	True 4 u	Movie world	จันทร์ - ศุกร์ 16.00-18.00 น.เสาร์-อาทิตย์ 20.30-21.00 น.
มินิซีรีส์ หรือทีวี	ONE 31	เป็นต่อ (รีรัน)	เสาร์ 21.15 – 22.15 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
มูวีส/ซีรีส์คอมป์	GMM	The comments ทุก ความคิดเห็น...มีค่า	เสาร์ 20.30 – 21.30 น.
	อสมท.9 (9 MCOT)	หลอนเดอะซีรีส์รี	วันที่ 5,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	GMM	ละครไปให้ถึงดวงดาว	วันที่ 1-3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
2.	GMM	ละครเพื่อเธอ	วันที่ 4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
3	GMM	นายคะ อย่ามาอ่อย	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30 น.
4	GMM	ละคร เธอเขา เงา แค้น (รีรัน)	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30 น.
5	JKN	วุ่นรัก ลุ้นเจ้าชายในฝัน	วันที่ 12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.00 - 09.00 น.
6	JKN	ลิขิตรักนี้เพื่อเธอ	วันที่ 19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.00 – 22.00 น.
7	3 HD	ละครฮิต " รักออกฤทธิ์ "	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08.55 - 10.25 น.
8	3 HD	ละคร มนต์รักหนองผักกาด	วันที่ 5,6 มิถุนายน 2564 เวลา 20.25 - 22.25 น.
9	3 HD	ละคร แค้นรักสลับชะตา	วันที่ 12,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.25 - 22.25 น.และ 20.25 - 22.25 น.
10	7 HD	ละครจักรวงศ์	5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00-9.00
11	7 HD	ละครชุดคอม	5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 9.00- 10.00
12	อสมท.9 (9 MCOT)	กำเนิดชีวิต ลิขิตหัวใจ	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.50 – 22.00 น.
13	ONE 31	ละครสุตรรักแสบอีหลี (รีรัน)	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.10 - 8.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
14	Thai PBS	พลังใจจากคนละคร	วันที่ 5,6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 21.10 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน เช่น รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) ออกอากาศวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 7.00 – 8.00 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	GMM	ศนิ ปาฏิหารย์ เทพพระเสาร์	วันที่ 5,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00 – 8.00 น.
2	JKN	ไดโนเสาร์ ทะลุ โลกพิศวง	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 21.30 – 22.00 น. และ วันที่ 19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.30 – 20.30 น.
3	PPTV 10	หนังดั่งยามบ่าย	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,16,17,18 และ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05 – 17.00น. และ 16.05 – 18.00 น.
4	Mono 29	โปรแกรมหนัง	วันที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11, 12,13,14,15,16,17,18,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00-22.00 น. วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00-9.00 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	ONE 31	3 หนุ่ม 3 มุม X 2 (รีรัน)	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 21.15 น.
2	อสมท.9 (9 MCOT)	สาทรดอนเจดีย์	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
3	ONE 31	สุภาพบุรุษสุดซอย	วันที่ 5,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 – 19.55 น.
4	AMARIN TV	สภากาแฟ 4.0 ยกล้อ	วันที่ 2,9,16 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ก็มาดิคร้าบ	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
2	Work point	ณัชชา แอนด์ เดอะแก๊ง	วันที่ 20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.30 – 9.00 น.
3	Work point	หนีเที่ยวกัน	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 8.30 – 9.00 น.
4	Work point	ชิงร้อยชิงล้าน ว้าว ว้าว ว้าว	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น.
5	Work point	โป๊งซิ่งโชว์	วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
6	3 HD	เฟือกร้อนตอนบ่าย	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 - 16.30 น.
7	3 HD	The Fandom แฟนซ่า สตาร์สู้	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.15 - 18.00น.

รายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ไมค์ทองคำ	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-20.00 น.
2	Work point	เพลงเอก เสียงนี้ที่คิดถึง	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 20.00-21.00 น.
3	Work point	เพชรตัดเพชร	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00-21.20 น.
4	Work point	โจ๊กตัดโจ๊ก	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 21.20-22.00 น.
5	GMM	เต็มโชว์	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.00 – 08.35 น.

รายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	3 HD	โหนกระแสแต่เช้า	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.55 - 07.25 น.
2	Nation tv	ที่นี่มีสุข	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.50 – 17.00น.
3	NBT	เงินจำเป็น	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.30 - 07.45 น.
4	NBT	English Wisdom	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.45 - 08.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์ เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ซูเปอร์เท็น	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
2	Work point	ซูเปอร์100	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
3	Work point	I can see your voice	วันที่ 19 มิถุนายน 2564 เวลา 21.20 – 22.00 น.
4	3 HD	ทำพิสุจน์ Wonderland	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08.10 - 08.55 น.
5	3 HD	Hollywood Game Night Thailand S5	วันที่ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.20 - 19.50 น. และวันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 - 19.50น.

รายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ข่าวเช้า เวอร์คพอยท์ (สุดสัปดาห์)	วันที่ 5,6,19 มิถุนายน 2564 เวลา 06.00 – 08.30 น.
2	Work point	บรรจงขงข่าว	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 18.00 น.
3	3 HD	ข่าว 3 สี	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 - 16.30 น.
4	3 HD	เรื่องเด่นเย็นนี้	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 18.00 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	PPTV 10	Game on	วันที่ 12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 20.17 – 21.30 น.
2	PPTV 10	Road to Tokyo	วันที่ 6,13 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 17.30 น.
3	TNN	TNN สปอร์ต	วันที่ 6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
4	AMARIN TV	ศึกช้างมวยไทยเกียรติเพชร	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.01 – 20.00 น.
5	ช่อง 8	นักสู้จ้าวสังเวียน	วันที่ 12 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 19.00

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	PPTV 10	เปิดโลกสุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.08 – 08.35 น.
2	Thai PBS	Spirit of Asia	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00 น.
3	Thai PBS	โรคซ่อนโลก PLANETDEMIC	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.15 – 22.00 น.
4	Thai PBS	ชีร์สวิถีคน	วันที่ 7,14 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
5	Thai PBS	A Life on the road	วันที่ 3,10,17 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.

รายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว เช่น

ที่	ช่อง สถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	3 HD	Taste Travel Thailand	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 06.50 - 07.20 น.
2	3 HD	เปรี้ยวปาก	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.20 - 07.45 น.
3	3 HD	Happy Life กับคุณหรีด	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.45 - 08.10 น.
4	3 HD	ลีนิตโตโปร Go ติดตาม	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.55 - 08.20 น.
5	3 HD	อลหม่านจานใหม่	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.20 - 09.00 น.

2.2.2 ปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการของช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวข้อง เด็ก เยาวชน และครอบครัว

รายการโทรทัศน์จึงเปรียบเสมือนเพื่อนที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ อันจะมีอิทธิพลต่อแนวคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ตามเนื้อหาที่เด็กได้รับชม ดังนั้น หากรายการที่เด็กได้รับชมนั้น มีความสอดคล้องกับช่วงอายุของเด็ก ก็จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กได้อย่างเหมาะสม ผู้ผลิตรายการจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน วิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กและศึกษาพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วง จึงจะสามารถตอบสนองความสนใจของเด็ก และสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ ทั้งทางด้านกายภาพ การใช้ภาษา สติปัญญา สังคมและอารมณ์ได้ (ศิริวรรณ อนันต์โท และเกียรติสุตา ภิรมย์, 2554: 11-10)

ผู้ผลิตรายการมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้ตรวจสอบและคัดกรองเรื่องราวต่าง ๆ ก่อนไปปรากฏบนหน้าจอวิทยุโทรทัศน์ที่มีเด็กกำลังรับชม และควรคำนึงอยู่เสมอว่า เด็กแต่ละคนมี

วิจารณ์ญาณในการรับชมไม่เหมือนกัน และเด็กมิได้มีผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำขณะรับชมเหมือนกันทุกคน ดังนั้น ผู้ผลิตรายการต้องมั่นใจได้ว่า เนื้อหาที่นำเสนอออกไปนั้นจะไม่สร้างผลกระทบให้กับเด็กในด้านต่าง ๆ ถึงแม้ว่าเด็กจะนั่งรับชมคนเดียวก็ตาม

2.2.2.1 ปัญหาของรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัวในภาพรวมของอุตสาหกรรม

จากการศึกษาช่องรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ผ่านมามีปัญหาในหลายด้าน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อาทิ รายการสำหรับเด็กมีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็ก ซึ่งเป็นรายการที่ผลิตยาก และขาดรายการที่มีคุณภาพ (เช่น พร วิรุณราพันธ์, 2557; วิวัฒน์ วงศ์ภักฐิติ, 2557) ผู้ผลิตรายการมักไม่เข้าใจความต้องการที่แท้จริงของเด็ก ทั้งนี้เพราะ ผู้ผลิตรายการมักผลิตรายการตามความเชี่ยวชาญของตนเอง ตามโลกทัศน์ของตนเอง โดยคิดว่าตนรู้เรื่องนั้นดีที่สุดใน (เช่น เชื้อสถาปนศิริ, 2557) ทำให้รายการที่ผลิตออกมานั้นเป็นรายการที่ผู้ผลิตรายการอยากให้เด็กดู แต่ไม่ใช่สิ่งที่เด็กอยากดู เพราะผู้ผลิตรายการหวังดีมากเกินไป (วิวัฒน์ วงศ์ภักฐิติ, 2557) ทั้งที่จริงแล้วความเข้าใจเด็กคือองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุด อาทิ ความต้องการ ความสนใจ และพฤติกรรมในการรับชม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้ผลิตรายการควรทำความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน เด็กในสังคมไทยมีความหลากหลายมาก ทั้งชาติพันธุ์ พื้นที่ และความสนใจเฉพาะ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับชมของเด็ก ดังนั้น การสื่อสารให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย จะใช้เนื้อหาและวิธีการเดียวแล้วเหมารวมทั้งประเทศไม่ได้ (เช่น พร วิรุณราพันธ์, 2557) สอดคล้องกับคำอธิบายของ สุวิทย์ สาสนพิจิตร (2557) ผู้อำนวยการสำนักรายการสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ได้อธิบายว่า สื่อทุกวันนี้แทบจะหาไม่เจอที่เป็นสื่อเด็ก ส่วนมากคนที่มาทำสื่อก็ไม่เข้าใจเรื่องเด็ก เพราะไม่มีประสบการณ์ และขาดโอกาส โดยจุดอ่อนของการทำรายการเด็ก คือ การเล่าเรื่อง คนเล่าเรื่องเด็กจริง ๆ ไม่เข้าใจเด็ก ไม่รู้ว่าเด็กต้องการ หรือไม่ต้องการอะไร จึงคิดแทนเด็ก

เมื่อรายการที่ผลิตออกมาไม่มีคุณภาพ ไม่ได้รับความสนใจจากเด็ก ผู้ชมก็จะมีจำนวนน้อย ทำให้รายการเด็กจะเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ถูกค่าจะลงโฆษณา (วิวัฒน์ วงศ์ภักฐิติ, 2557) ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงกับผู้ผลิตรายการ เพราะรายการเด็ก จัดอยู่ในหมวดหมู่รายการประเภทธุรกิจ ซึ่งต้องพึ่งพารายได้หลักจากการโฆษณา หากมีผู้โฆษณาจำนวนน้อยก็จะทำให้วงจรชีวิตของรายการเด็กสั้น จนต้องปิดกิจการลงในที่สุด ด้วยปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว จึงทำให้นักวิชาการบางท่านกล่าวไว้ว่า “ช่องรายการเด็ก คือ ช่องปราบเนียน”

2.2.2.2 ค่าประมูลใบอนุญาตราคาสูง “อุปสรรค” ต่อการพัฒนารายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ปัญหาต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น คือสิ่งที่ผู้ผลิตรายการควรพิจารณาเพื่อนำมาพัฒนาช่องรายการของตน นอกจากนั้นแล้ว ผลการประมูลใบอนุญาตโทรทัศน์ดิจิทัลช่อง เด็ก เยาวชน และครอบครัว ระหว่างวันที่ 27-28 ธันวาคม 2556 พบว่า ใบอนุญาตมีมูลค่าโดยรวมสูงถึง

1,974 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น บริษัท บีอีซี มัลติมีเดีย จำกัด จำนวน 666 ล้านบาท บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) จำนวน 660 ล้านบาท และบริษัท ไทยทีวี จำกัด จำนวน 648 ล้านบาท ซึ่งนับได้ว่ามีมูลค่าที่สูงมากกว่าราคาที่ดินสำนักงาน กสทช. ได้กำหนดไว้เบื้องต้น คือ 140 ล้านบาท ซึ่งนอกจากผู้ประกอบการจะต้องจ่ายเงินค่าประมูลใบอนุญาตที่มีราคาสูงแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ อีก อาทิ ค่าเช่าโครงข่าย ค่าจ้างบุคลากร การพัฒนาเนื้อหารายการ การลงทุนด้านสิ่งก่อสร้างและเทคโนโลยี ซึ่งประมาณการได้ว่าต้องใช้งบการลงทุนสูงกว่า 1,000 ล้านบาท และใช้เวลาในการคืนทุนอย่างน้อย 5-8 ปี (สวทรี ธันวาคม, 2557) ดังนั้น ด้วยการลงทุนจำนวนมากทำให้ผู้ประกอบการต่างมุ่งหวังที่จะคืนทุนและสร้างกำไรให้กับธุรกิจโดยเร็ว โดยให้ความสำคัญกับจำนวนผู้ชมเป็นสำคัญ ซึ่งมีผลต่อราคาค่าโฆษณาที่สูงขึ้นตามมา ทำให้รายการที่นำเสนอออกมานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างความพึงพอใจ มากกว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ และแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า “ถ้ามีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูง จะทำให้วัตถุประสงค์ของช่องรายการเด็กเปลี่ยนไป” ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเงื่อนไขสำคัญของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช่องรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตามที่ สำนักงาน กสทช. ได้กำหนดไว้ คือ ผู้ประกอบการจะต้องนำเสนอรายการส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาสาขาวิทยาการต่าง ๆ รวมถึงรายการสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว โดยที่เนื้อหารายการและเวลาการออกอากาศรายการจะต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และต้องไม่มีเนื้อหาที่แสดงออกถึงความรุนแรง ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย หรือใช้ภาษาที่หยาบคาย และคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสของเด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มในสังคม (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2557)

2.2.2.3 ปัญหาของรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัวภาพสะท้อนจากผู้ผลิตรายการ

นอกจากปัญหาของช่องรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัวในภาพรวมดังที่ผู้เขียนได้อธิบายไว้ข้างต้นแล้ว ในส่วนของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลทั้ง 3 ช่อง ยังต้องประสบกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยผู้เขียนได้สะท้อนสภาพปัญหา ที่เกิดขึ้นไว้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ต้นทุนการผลิตที่สูง

นอกจากผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลจะต้องชำระค่าประมูลใบอนุญาตตามเงื่อนไขที่ สำนักงาน กสทช. กำหนดไว้แล้ว ผู้ผลิตรายการยังมีค่าใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ อีกมาก อาทิ ค่าการผลิตเนื้อหา ค่าเช่าโครงข่าย ค่าบริหารบุคลากรในองค์กร ค่าอุปกรณ์และเทคโนโลยีการผลิตต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างภาระในการแบกรับต้นทุนที่สูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินธุรกิจในขั้นเริ่มต้น ที่ช่องรายการยังไม่เป็นที่รู้จักของผู้ชมมากนัก ทำให้มีผู้ชมน้อย ซึ่งส่งผลต่อเรตติ้งและค่าโฆษณาที่น้อย

ตามมา ดังนั้น ในช่วงเริ่มต้นของการประกอบธุรกิจ ผู้ผลิตรายการจึงต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากเพื่อประกอบประกอบธุรกิจจนกว่าจะสามารถสร้างฐานจำนวนผู้ชมได้ ซึ่งหากช่องใดมีเงินทุนไม่เพียงพอเกิดภาวะขาดทุนอย่างต่อเนื่อง จนอาจต้องปิดกิจการลงไปในที่สุด โดยจากการประกอบธุรกิจโทรทัศน์ตลอดระยะเวลากว่า 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า มีบางช่องเลือกปลดพนักงานออกบางส่วนออก เพื่อลดต้นทุนการผลิตลง

2) มีผู้ชมจำนวนน้อย

เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประการข้างต้น คือ เมื่อผู้ผลิตรายการมีภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทำให้เกิดความพยายามในการลดค่าใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ ลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายในส่วนของการผลิตเนื้อหารายการ (Content) ทำให้รายการที่ออกมานั้นไม่สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ชม และไม่สอดคล้องตรงตามหลักเกณฑ์ของ สำนักงาน กสทช. อีกทั้งยังพบรายการเก่าที่นำกลับมาฉายซ้ำ (Re-run) อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อลดต้นทุนการผลิตเนื้อหาใหม่ หรือเป็นรายการการ์ตูนจากต่างประเทศที่สามารถหาชมได้ตามเคเบิลทีวีทั่วไป จึงไม่สามารถสร้างความแตกต่างของรายการได้ ส่งผลให้รายการมีจำนวนผู้ชมน้อยลง เพราะผู้ชมมีทางเลือกอื่นอีกมาก ประกอบกับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น แต่รายได้กลับน้อยลง จึงเป็นความเสี่ยงของผู้ผลิตรายการมากขึ้น

3) ขาดทักษะความชำนาญ

ความเชี่ยวชาญและความชำนาญเป็นทักษะสำคัญในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งธุรกิจโทรทัศน์ดิจิทัล ซึ่งหากพิจารณาจากทั้ง 3 ช่องรายการแล้วจะพบว่า ไม่มีช่องใดเลยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว กล่าวคือ ช่อง 3 มีความเชี่ยวชาญด้านรายการข่าวและละคร ช่องไทยทีวีี มีความเชี่ยวชาญด้านรายการบันเทิง และ ช่อง 9 มีความเชี่ยวชาญด้านรายการข่าว ดังนั้น เมื่อต้องทำในสิ่งที่ตนไม่ถนัด เริ่มเรียนรู้ลองผิดลองถูกกับสิ่งต่าง ๆ ทำให้ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ต่อการดำเนินธุรกิจหลายด้าน

ดังนั้น ผู้ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์จึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากอยู่ในฐานะของผู้ผลิตแล้ว ยังเป็นผู้คอยตรวจสอบ (Filter) สาร ให้มีความเหมาะสม ก่อนที่จะเผยแพร่ไปสู่เด็กและเยาวชน

2.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

การศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จะเป็นการพิจารณาถึงความสอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน (ตาม TOR ข้อ 4.2.3 และ 4.2.4)

กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ถือว่ามีอิทธิพลและใกล้ชิดต่อชีวิตประจำวันของประชาชน เนื่องจากสามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง ส่วนหนึ่งก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมต่อประชาชน เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 แต่ในขณะเดียวกันเนื้อหาบางรายการที่ถูกรวบรวมเสียงและภาพออกสู่สาธารณะโดยผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว อันก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่ออารมณ์ ความคิดและการใช้เหตุผลของเด็กและเยาวชนและต่อครอบครัว รวมทั้งทัศนคติและค่านิยมที่ผิดเพี้ยน ก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวและสังคมตามมา ดังนั้น การกำกับดูแลเนื้อหารายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศ ความรุนแรง การใช้ภาษา พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการเลือกปฏิบัติ ดังนั้น คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จึงมีภารกิจสำคัญในการกำกับดูแลเนื้อหารายการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้มีความรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้ทันกับบริบทของสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป แต่การกำกับดูแลเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมต้องควบคู่ไปกับการส่งเสริมรายการที่มีเนื้อหาเชิงบวกที่เป็นประโยชน์สาธารณะ (public interest) รวมทั้งดูแลเนื้อหาในสื่อโฆษณาด้วย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ประกอบด้วยกฎหมายหลักคือพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดให้จัดตั้ง กสทช. และสำนักงาน กสทช. ขึ้น และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต และกำหนดอำนาจหน้าที่ในการกำกับการประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาตให้แก่ กสทช. โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายสองฉบับนี้ กสทช. และสำนักงาน กสทช. ได้ออกกฎระเบียบการกำกับดูแลไว้หลายฉบับ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย ก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

2.3.1 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

กฎหมายฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก 4 ฉบับ คือ (1) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 80/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2557 (2) พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560) (3) พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562) และ (4) พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2564) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกกฎหมายนี้ว่า “พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นฯ”

พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นฯ เป็นกฎหมายจัดตั้ง กสทช. และสำนักงาน กสทช. พร้อมกับกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ กสทช. กำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และออกประกาศต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสชัดเจน (มาตรา 27) ทั้งนี้ ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ กสทช. มีอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต โดยให้ผู้รับใบอนุญาต “ต้องจัดเวลาให้รายการดังกล่าวได้ออกอากาศในช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน” (มาตรา 46) แต่เมื่อตรวจสอบถึงผลของการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตรานี้ ก็ไม่มีความชัดเจนว่าจะต้องรับโทษทางปกครองหรือทางอาญาแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ได้มีบทกำหนดโทษทางปกครองไว้สำหรับการจัดส่วนรายการและผังรายการไว้ในกฎหมายอีกฉบับหนึ่งคือ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ดังนั้น นอกจากผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กสทช. แล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตด้วย อย่างไรก็ตาม มาตรานี้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ หรือฟรีทีวีเท่านั้น ไม่รวมถึงกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ เช่นบรรดาเคเบิลทีวี ซึ่งจะต้องถูกกำกับในเรื่องจัดเวลาการออกอากาศ ในขณะที่รายการออกอากาศของกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ก็อาจมีรายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนอยู่ด้วย ประกอบกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันที่มีเนื้อหารายการที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ผู้ผลิตเนื้อหารายการสามารถผลิตและนำเสนอรายการได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพาสถานีเพื่อออกอากาศกับช่องโทรทัศน์ที่เป็นฟรีทีวีเท่านั้น จึงทำให้พบว่ามีผู้ผลิตบางรายเสนอเนื้อหาทางเพศที่ไม่เหมาะสม หรือชักชวนเล่นการพนันออนไลน์แทรกผ่านรายการอื่นเช่น เกมส์ หรือเสนอเนื้อหาที่ใส่ความผู้อื่น หรือละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่กว่าที่ผู้ผลิตหรือเสนอเนื้อหารายการนั้นๆ จะถูกดำเนินคดีก็เป็นระยะเวลาเนิ่นนานและไม่ทันต่อสถานการณ์

เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนเสพติดสื่อดังกล่าวไปแล้ว และในที่สุดก็ก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว จึงเห็นว่ามาตรานี้ยังมีช่องโหว่ของกฎหมายในแง่ที่ไม่มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ รวมทั้งไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้างสรรค์รายการมากขึ้น

ข้อสังเกตว่า พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นฯ ไม่ได้มีบทบัญญัติเพียงให้อำนาจแก่ กสทช. ในการกำกับดูแลในลักษณะของการควบคุมการประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายและอย่างเหมาะสมแล้วเท่านั้น แต่ยังมีบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่ให้แก่ กสทช. ในการต้อง “ส่งเสริมและสนับสนุน” การพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ด้วย ดังจะเห็นได้จากมาตรา 27 (18) ที่กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการ “ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม” นอกจากนั้น ในมาตรา 52 ยังกำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ให้ใช้เงินจากกองทุนฯ นี้ ไปในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุหรือผู้ด้อยโอกาส และให้จัดสรรเงินกองทุนฯ ในการสนับสนุนการดำเนินการของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ด้วย

บทบัญญัติในมาตรา 27 (18) และมาตรา 52 จึงนับได้ว่าเป็นข้อกฎหมายที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่ต้องการการรวมตัวกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ และต้องการกำกับดูแลกันเองมากขึ้นกว่าในอดีต สื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะในยุคหลอมรวมทางเทคโนโลยีก็ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสื่อไปในทางที่ทันสมัย ในตลาดที่มีการแข่งขันกันสูงมากขึ้น ต้องการให้เกิดการพัฒนาของสื่อในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น การที่กฎหมายกำหนดให้จัดสรรเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ จึงถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก แต่จากการสำรวจพบว่ายังมีผู้ไม่ทราบถึงการมีอยู่ของกองทุนฯ นี้ และไม่ทราบถึงการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกองทุนฯ นี้มากนัก ซึ่งอาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนที่ กสทช. ไม่ได้ดำเนินการให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงเห็นว่าแม้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้จะมี ความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อและการประกอบกิจการโทรทัศน์ แต่หากไม่ได้มีการดำเนินการเพื่อให้การเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกองทุนได้อย่างทั่วถึง ก็ถือได้ว่าสภาพบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้ยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ

2.3.2 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551

กฎหมายนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งของ กสทช. ในการใช้อำนาจกำกับดูแลผ่านการให้ใบอนุญาต โดยกำหนดให้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต้องได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. (มาตรา 7) ซึ่งใบอนุญาตถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ได้รับใบอนุญาต จะโอนให้แก่กันไม่ได้ (มาตรา 9) และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับใบอนุญาตแต่ละประเภทด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ (มาตรา 8, 14 และ 15) และผู้ประกอบกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (มาตรา 25 กำหนดให้ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8 มาตรา 14 และมาตรา 15) โดยกำหนดเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเนื้อหารายการไว้หลายประการ ดังต่อไปนี้

(1) สัดส่วนผังรายการตามประเภทของใบอนุญาต กฎหมายนี้กำหนดให้ใบอนุญาตสำหรับกิจการที่ใช้คลื่นความถี่มีสามประเภท (มาตรา 10) คือใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการทางธุรกิจ และกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสัดส่วนผังรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ (หมายความว่ารวมถึง รายการข่าวสาร รายการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม การให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม) (มาตรา 33) นอกจากนั้นผู้รับใบอนุญาตกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (ไม่ว่าจะมีการบอกรับสมาชิกหรือเรียกเก็บค่าบริการหรือไม่) ก็ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนดในเรื่องสัดส่วนรายการและผังรายการด้วย โดยในส่วนของผู้รับใบอนุญาตในกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในมาตรา 33 ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3-1 แสดงการจัดสัดส่วนผังรายการตามประเภทของใบอนุญาต

ประเภทใบอนุญาต สัดส่วนรายการ	ลักษณะของใบอนุญาต
1. ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ	ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการบริการสาธารณะ แบ่งเป็นสามประเภทคือ (ก) ประเภทที่หนึ่ง ออกให้กับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการส่งเสริมความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตร และการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ สุขภาพ อนามัย กีฬา หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน (ข) ประเภทที่สอง ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

ประเภทใบอนุญาต สัดส่วนรายการ	ลักษณะของใบอนุญาต
	(ค) ประเภทที่สาม ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะแก่คนพิการ คนด้อยโอกาส หรือกลุ่มความสนใจที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะอื่น
2. ใบอนุญาตประกอบกิจการ บริการชุมชน ต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็น ข่าวสารหรือสาระที่เป็น ประโยชน์ต่อชุมชนหรือ ท้องถิ่นที่รับบริการในสัดส่วน ไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ	ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์เดียวกับการประกอบ กิจการบริการสาธารณะ ไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ
3. ใบอนุญาตประกอบกิจการ บริการทางธุรกิจ ต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็น ข่าวสารหรือสาระที่เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะใน สัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ยี่สิบห้า	ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ เพื่อแสวงหากำไรในทางธุรกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. ประกาศกำหนด อย่างน้อยแบ่งเป็นสามประเภท (ก) ใบอนุญาตระดับชาติ (ข) ใบอนุญาตระดับภูมิภาค (ค) ใบอนุญาตระดับท้องถิ่น

(2) การจัดทำและการเสนอผังรายการ ผู้รับใบอนุญาตในกิจการที่ใช้คลื่นความถี่มีหน้าที่ตามมาตรา 34 ในการต้องจัดทำผังรายการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด และตาม กำหนดช่วงเวลาของการออกอากาศรายการบางประเภทในกรณีที่ กสทช. เห็นว่าจำเป็นเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งการฝ่าฝืนอาจต้องโทษปรับทางปกครองชั้น 2 ซึ่งมีระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท (มาตรา 59) และหากเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายร้ายแรง ก็อาจถึงขั้นถูก กสทช. มีคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 64 (3) ในทำนองเดียวกัน หากผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนไม่เสนอผังรายการให้ กสทช.

พิจารณาอย่างน้อยสิบห้าวัน ก่อนเริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ก็อาจถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ด้วย (มาตรา 64 (3) โดย กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขผังรายการให้ถูกต้องได้ หากเห็นว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนด และเมื่อ กสทช. เห็นชอบกับผังรายการที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้วได้ (มาตรา 34)

(3) การตรวจสอบและระงับการออกอากาศรายการ ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องคอยตรวจสอบการออกรายการที่หากตรวจพบจะต้องสั่งให้ระงับการออกอากาศทันที หากว่าเป็นรายการที่เนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการ ล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หาก กสทช. เห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไข หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 37) การฝ่าฝืนมีโทษปรับทางปกครองชั้น 2 (มาตรา 59) และพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ หากเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายร้ายแรง (มาตรา 64 (2))

(4) การบันทึกรายการที่ออกอากาศแล้ว ผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีการบันทึกรายการที่ออกอากาศไปแล้ว และเก็บรักษาไว้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบได้ โดยมีระยะเวลาการเก็บรักษาตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตเกินความจำเป็น (มาตรา 38) การฝ่าฝืนมาตรานี้ กสทช. มีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ หากเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายร้ายแรง (มาตรา 64 (3))

(5) อำนาจของ กสทช. ในการออกคำสั่งทางปกครอง มาตรา 64 กำหนดกำหนดให้ กสทช. มีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต รวมทั้งกำหนดโทษปรับทางปกครองสามชั้น ชั้นหนึ่ง (ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท) ชั้นสอง (ปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท) ชั้นสาม (ปรับตั้งแต่ห้าแสนบาท แต่ไม่เกินห้าล้านบาท) ซึ่งถ้าการกระทำเป็นความผิดต่อเนื่อง และ กสทช. พิจารณาลงโทษปรับทางปกครองสำหรับความผิดนั้นอีก ก็ให้ต้องระวางโทษปรับรายวันอีก นับแต่วันที่มีคำสั่งลงโทษตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง และให้บังคับให้มีการชำระค่าปรับรายวันทุกสิบห้าวัน (มาตรา 61) และ กสทช. อาจมีคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการหรืองดเว้นการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดอย่างเดียวกันซ้ำอีกได้ (มาตรา 63) การฝ่าฝืนคำสั่ง กสทช. มีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 64)

(6) ความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาต มาตรา 30 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องรับผิดชอบการกระทำของผู้ดำเนินการสถานี ที่ได้กระทำในการควบคุมดูแลและบริหารจัดการ

กระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์เสมือนเป็นการกระทำของตนเอง เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วยและได้ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันตามสมควรแล้ว

(7) สิทธิร้องเรียนของผู้เสียหาย มาตรา 40 กำหนดให้ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากรายการที่ออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอาจร้องเรียนต่อ กสทช. ให้ กสทช. ส่งเรื่องพร้อมความเห็นในข้อเท็จจริง ควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา 39 เพื่อให้ดำเนินการเยียวยาให้แก่ผู้เสียหายโดยเร็ว และติดตามผลการดำเนินการขององค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพดังกล่าว และเมื่อได้แจ้งผลการดำเนินการแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบผลการดำเนินการ

8) หน้าที่ของ กสทช. ในการส่งเสริมและพัฒนา มาตรา 51 กำหนดให้ กสทช. ส่งเสริมและพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยต้องจัดให้มีการ (1) ประเมินความมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ความหลากหลายของการแสดงความคิดเห็น การให้บริการคนพิการและคนด้อยโอกาส การรับเรื่องร้องเรียน โอกาสในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ (2) จัดให้มีการประเมินคุณภาพรายการ โดยพิจารณาถึงประโยชน์ต่อสังคมและศีลธรรมอันดีของประชาชน (3) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้รับใบอนุญาต ผู้ประกอบวิชาชีพและผู้บริโภคในการดำเนินการตาม (1) และ (2) การประเมิน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสทช. ประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การพัฒนาองค์กร การได้รับการสนับสนุนจากประชาชน และรายละเอียดอื่นที่จำเป็น

เห็นได้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีความครอบคลุมถึงเรื่องการกำกับดูแลเนื้อหารายการ โดยให้ผู้รับใบอนุญาตต้องเตรียมการจัดทำผังรายการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของใบอนุญาตและต้องเสนอต่อ กสทช. ให้อนุมัติล่วงหน้าก่อนออกอากาศรายการ รวมทั้งให้แก้ไขผังรายการด้วย เท่ากับเป็นการสอบทานการเสนอเนื้อหารายการของผู้รับใบอนุญาต ไม่ได้ปล่อยให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการได้ตามอำเภอใจ ขณะเดียวกัน กฎหมายยังกำหนดถึงเนื้อหารายการที่ถือว่าเป็นเนื้อหาไม่เหมาะสมกับการออกอากาศ คือรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลัทธิการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตต้องตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะดังกล่าว อีกทั้งยังมีบทกำหนดโทษทางปกครองไว้สำหรับการฝ่าฝืนกฎหมายมาตรานี้ด้วย จึงถือได้ว่ามีสภาพบังคับที่เหมาะสมกับการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเนื้อหาสาระของรายการที่ออกอากาศตามที่มาตรา 37 กำหนดไว้นั้น มีความกว้างและไม่มีการนิยามกำหนดไว้อย่างชัดเจน จึงเป็นปัญหาการตีความและเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจอย่างไม่มีหลักเกณฑ์หรือขอบเขตที่แน่ชัด และทำให้ผู้รับใบอนุญาตก็อาจตีความไปคนละทางกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะในสังคมยุคใหม่ที่รัฐธรรมนูญให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนชาวไทยในการแสดงความคิดเห็น และในยุคดิจิทัลที่สื่อต่าง ๆ สามารถแพร่กระจายได้หลายช่องทาง ไม่เพียงแต่ช่องทางโทรทัศน์เท่านั้น และสามารถเสนอเนื้อหาแบบปัจจุบัน หรือ สด (Live) ได้ทันที จึงอาจทำให้ผู้ผลิตสื่อที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์อาจเสนอเนื้อหาการออกอากาศที่เป็นสาระต้องห้ามตามมาตรา 37 ได้ และหาก กสทช. ดำเนินการกำกับดูแลเนื้อหาการออกอากาศอย่างเคร่งครัด ก็อาจถูกมองได้ว่าเป็นการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามระบอบประชาธิปไตยได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากผู้ผลิตสื่อเป็นกลุ่มใหม่ที่มีความคิดก้าวหน้าและอิสระเสรีทางความคิดตามแนวตะวันตก ก็อาจโต้แย้งว่าตนไม่มีอิสระตามรัฐธรรมนูญได้อย่างแท้จริง จึงเห็นว่า กสทช. น่าจะพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์หรือขอบเขตที่ชัดเจนของเนื้อหาการออกอากาศที่มีสาระตามมาตรา 37 เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีโครงสร้างประชากรส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม Gen Y และ Gen Z ที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถศึกษาหาความรู้ได้ทั่วโลกโดยผ่านอินเทอร์เน็ต และสามารถแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

นอกจากนั้น โดยผลของการหลอมรวมทางเทคโนโลยี ทำให้การผลิตสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ มีมากขึ้นในยุคนี้ มีการแข่งขันเพื่อให้ได้เปรียบในทางธุรกิจโดยใช้วิธีการใหม่ ๆ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการสื่อใหม่ ขณะที่สังคมไทยยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องของการแบ่งแยกประเภทของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นเคเบิลทีวี ทีวีดาวเทียม ทีวีดิจิทัล OTT หรือรายการทีวีที่สามารถรับชมได้ผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น ยูทูบ หรือเฟซบุ๊ก ฯลฯ และไม่ทราบว่าการใดที่อยู่ในกำกับดูแลของ กสทช. จึงทำให้ผู้บริโภคสื่อไม่ทราบช่องทางในการร้องเรียนเรื่องเนื้อหาการออกอากาศ ประกอบกับเห็นว่ารายการในโทรทัศน์ไม่น่าสนใจเท่ากับรายการในสื่อออนไลน์ การบริโภคสื่อจากโทรทัศน์ก็เริ่มลดน้อยถอยลง เพราะสื่อแบบใหม่สามารถรับชมได้ตลอดเวลาหรือสามารถชมย้อนหลังก็ได้ ด้วยเหตุนี้ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะของการแบ่งแยกประเภทของสื่อ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคนละหน่วยงาน จึงไม่มีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสถานการณ์ของสื่อปัจจุบันที่เปลี่ยนไป

2.3.3 กฎระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาการออกอากาศโทรทัศน์

กสทช. ได้ใช้อำนาจตาม พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นฯ และ พรบ. ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฯ ในการออกประกาศมาหลายฉบับ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหาการออกอากาศโทรทัศน์ มีดังต่อไปนี้

1) ประกาศ กสทช. เรื่อง แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568)

แผนแม่บทแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2563 - 2568) กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไว้หลายด้าน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการรับบริการและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นพื้นฐานได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดเรื่อง“การกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน” ให้ต้องมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่างๆ โดยเฉพาะการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค กำหนดให้มีกลไกการรับเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเสียหายหรืออาจจะเสียหายจากการประกอบกิจการนั้นๆ การสนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้บริโภคในภูมิภาคต่างๆ ให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง เช่น เครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) เป็นต้น ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับการโฆษณาอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ผิดกฎหมาย โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ และเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สามารถแข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรม เนื้อหาคุณภาพ หลากหลาย เชื่อถือได้ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีกลยุทธและแนวทางในการดำเนินงานตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3-2 แสดงกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน	
กลยุทธ์	1) จัดทำแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาที่รองรับต่อสภาวะการณ์ของสังคมและเทคโนโลยี 2) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเนื้อหารายการไปเผยแพร่สู่สาธารณะ 3) การกำหนดให้มีมาตรการเคร่งครัดในการกำกับดูแลสัญญาการให้บริการ 4) การส่งเสริมให้มีเครือข่ายเฝ้าระวังและคุ้มครองผู้บริโภคที่มีความเข้มแข็ง 5) การยกระดับกลไกการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนให้มีประสิทธิภาพด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน	
	๖) การสนับสนุนการเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึงในมิติพื้นที่ และในมิติของเนื้อหาที่หลากหลายเข้าถึงง่าย สำหรับประชาชนทุกกลุ่ม รวมถึงผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ๗) การกำหนดมาตรการมิให้ผู้รับใบอนุญาตจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพ
ตัวชี้วัด	1) มีกลไก อุปกรณ์ หรือเครื่องมือการติดตามประเมินผลการกำกับดูแลเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ 2) การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และสนับสนุนให้มีการผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์หลากหลาย และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ 3) มีการออกแบบมาตรการเพื่อให้การกำกับดูแลสัญญาการให้บริการเป็นไปตามมาตรฐาน 4) สื่อสารสร้างความเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนและลักษณะของเรื่องร้องเรียนที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาที่รวดเร็ว 5) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนากลไกและกระบวนการจัดการปัญหาเรื่องร้องเรียนให้กระชับยิ่งขึ้น 6) มีแผนหรือแนวทางที่ชัดเจนในการมีเครือข่ายเฝ้าระวังและคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้มแข็ง 7) จัดทำแผนสนับสนุนการเข้าถึงบริการด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่กำหนดประเภทบริการต่างๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน 8) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ และเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับประชาชนกลุ่มต่างๆ 9) สนับสนุนการให้ทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สื่อผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผ่านกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ 10) กำหนดเงื่อนไขการอนุญาตมิให้ผู้รับใบอนุญาตจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพ 11) สนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเผยแพร่รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป

จากการศึกษาแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฉบับนี้ เห็นได้ว่ามีความสอดคล้องและครอบคลุมการกำกับดูแลด้านเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ดังปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่เน้นให้มีระบบในการกำกับดูแลด้านเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพหลากหลายและสร้างสรรค์ และยังได้กำหนดตัวชี้วัดที่ 1 ให้มีระบบและกลไก

ในการกำกับดูแลด้านเนื้อหา ตัวชี้วัดที่ 6 ให้มีผลการประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการอย่างทั่วถึงทั้งในมิติพื้นที่ และในมิติของเนื้อหาที่หลากหลาย เข้าถึงง่ายสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์ที่ 1 ให้มีการจัดทำแนวทางกำกับดูแลเนื้อหาที่รองรับต่อสถานการณ์ของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการนำเนื้อหารายการไปเผยแพร่สู่สาธารณะ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ 1 ให้มีกลไก อุปกรณ์ หรือเครื่องมือการติดตามประเมินผลการกำกับดูแลเนื้อหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และแนวทางที่ 2 และที่ 8 การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และสนับสนุนให้มีการผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์หลากหลาย และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ และเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับประชาชนกลุ่มต่างๆ

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูงในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทนี้ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ เพื่อยกระดับมาตรฐานกิจการโทรทัศน์ และปรับกระบวนการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระบบนิเวศของอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกำหนดตัวชี้วัดให้มีกฎระเบียบในการกำกับดูแลที่เหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เอื้อต่อระบบนิเวศของอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไปด้วย และยุทธศาสตร์ที่ 5 กำหนดการพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการ การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้ประกอบวิชาชีพอย่างมีความรับผิดชอบ มีทักษะของการเป็นผู้ประกาศที่มีคุณภาพ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งนับได้ว่ามีความครอบคลุมถึงแนวทางในการพัฒนากิจการโทรทัศน์ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

อย่างไรก็ดี แผนแม่บทฯ นี้ ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนถึงการให้ความสำคัญกับเรื่องเนื้อหารายการสำหรับเด็กและเยาวชนไว้ ซึ่งหากพิจารณาในเรื่องของความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันแล้ว เห็นว่าด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี 5G ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อได้ง่ายหลายช่องทาง และมีความสะดวกรวดเร็วโดยไม่มีขีดจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ อีกทั้งพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนในการรับชมสื่อในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น กสทช. จึงควรกำหนดเพิ่มเติมในเรื่องตัวชี้วัดให้มีระบบและกลไกในการกำกับดูแลด้านเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเฉพาะ กำหนดแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมสื่อทุกประเภท และการให้ความรู้สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัวเพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ พร้อมกับส่งเสริมและสนับสนุนการให้

ทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ผลิตเนื้อหารายการที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว ผ่านกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

2) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม¹

ประกาศนี้กำหนด “การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์” เป็นสองประเภทคือ ประเภทที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ และประเภทที่ไม่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ (ประกาศฯ ข้อ 5) และแบ่งประเภทการให้บริการที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดใน พรบ. ประกอบกิจการฯ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตที่ให้บริการที่ใช้คลื่นความถี่ต้องได้รับใบอนุญาตสองฉบับ คือ 1) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และ 2) ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดใน พรบ. ประกอบกิจการฯ และตามประกาศนี้

สาระสำคัญของประกาศนี้ในส่วนของการคุ้มครองเด็ก เยาวชน และครอบครัว คือ การกำหนดว่าผู้รับใบอนุญาตจะต้องแจ้งและรับรองข้อมูลผังรายการที่ใช้ในการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ของสถานีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มให้บริการ และจะออกอากาศรายการที่ไม่ได้กำหนดไว้ในผังรายการไม่ได้ เว้นแต่จะได้แจ้งล่วงหน้าพร้อมเหตุผลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็น เหตุสุดวิสัย หรือดำเนินการตามคำสั่งของทางราชการ และต้องจัดให้มีการบันทึกรายการที่ได้ให้บริการหรือแพร่ภาพกระจายเสียงไปแล้ว และเก็บรักษาไว้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบได้โดยระยะเวลาการจัดเก็บต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน สำหรับกิจการกระจายเสียงต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน ทั้งนี้ การบันทึกการรายการดังกล่าวจะต้องไม่ดำเนินการแก้ไข หรือตัดแปลงให้แตกต่างจากรายการที่ให้บริการหรือแพร่ภาพกระจายเสียง (ประกาศฯ ข้อ 14) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง หรือระงับรายการที่มีเนื้อหาสาระต้องห้ามมิให้ออกอากาศ ตามมาตรา 37 แห่ง พรบ. ประกอบกิจการฯ ทั้งนี้ ประกาศฯ นี้ยังได้กำหนดบทลงโทษทางปกครองกรณีผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนดไว้ด้วย โดยให้อำนาจ กสทช. มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

เห็นได้ว่า ประกาศฯ ฉบับนี้ได้ออกมากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ใน พรบ. ประกอบกิจการฯ ซึ่งทำให้เกิดความชัดเจนและง่ายต่อ

¹ ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2558 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2561 ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2562

การปฏิบัติตามกฎระเบียบมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดดังกล่าว อาจถูกมองว่าเป็นการสร้างภาระที่ไม่จำเป็นให้แก่ผู้รับใบอนุญาต และเป็นการไม่จูงใจต่อการลงทุนในสื่อโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมในการรับชมน้อยลงไปมากอยู่แล้ว การเข้าไปกำกับดูแลเนื้อหารายการอย่างเคร่งครัด จึงอาจไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน

3) ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

โดยอาศัยอำนาจตาม พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นฯ และ พรบ. ประกอบกิจการกระจายเสียงฯ กสทช. ได้ออกประกาศฉบับนี้ขึ้นมา โดยให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และให้ความสำคัญกับผู้ชมรายการที่เป็นเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี และเยาวชน (อายุเกิน 15 แต่ยังไม่ถึง 18 ปี) ด้วย (ประกาศฯ ข้อ 4) โดยเหตุผลว่าการจัดผังรายการมีความสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงกับการเด็ก เยาวชน และคนในครอบครัว การจัดผังรายการผู้รับใบอนุญาตจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหารายการ ช่วงอายุหรือวัยของผู้ชมรวมทั้งช่วงเวลาออกอากาศเป็นหลักเพื่อคุ้มครองเด็ก เยาวชน ไม่ให้เข้าถึงรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับวัย หรืออาจมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความนึกคิด รสนิยม หรือทัศนคติต่อบุคคลอื่นหรือสังคม

ในการจัดทำผังรายการนั้น ประกาศฯ กำหนดหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำผังรายการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตสำหรับผู้รับใบอนุญาตแต่ละประเภท (ประกาศฯ ข้อ 5) และต้องจัดทำผังรายการให้มีสัดส่วนรายการเพื่อให้บริการแต่ละประเภท (ประกาศฯ ข้อ 6) ซึ่งเป็นการกำหนดให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของ พรบ. ประกอบกิจการกระจายเสียงฯ มาตรา 33 กล่าวคือกิจการบริการสาธารณะ กิจการบริการชุมชน และกิจการทางธุรกิจ จะต้องมีส่วนรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ร้อยละ 70 ร้อยละ 70 และร้อยละ 50 ของเวลาออกอากาศทั้งหมด ตามลำดับ

นอกจากนั้น ประกาศฯ ยังกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการออกอากาศรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน (ประกาศฯ ข้อ 7) ไว้ด้วย กล่าวคือ ต้องแสดงรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงเวลาต่อไปนี้

- (1) อย่างน้อยวันละหกสิบนาที ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. ของทุกวัน และระหว่างช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในระหว่างช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

(2) จะต้องเป็นรายการที่มีระดับความเหมาะสมของรายการในระดับ ป หรือ ด หรือ ท ตามภาคผนวก ก¹ หรือตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นอกจากกำหนดให้ต้องจัดรายการเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชนในช่วงเวลาดังกล่าวแล้ว ประกาศฯ ข้อ 8 และ 11 ยังกำหนด “รายการต้องห้าม” เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชน ว่าจะต้องออกอากาศรายการเนื้อหาดังกล่าวในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ไม่ได้ ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่าง

ตารางที่ 2.3-3 แสดงการจัดผังรายการกำหนดช่วงเวลาห้ามออกอากาศเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ช่วงเวลาที่ห้ามออกอากาศเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
รายการที่เหมาะสมในระดับ น ¹³	ห้ามมิให้ออกอากาศในช่วงเวลาก่อน 20.30 น. ของทุกวัน และให้ออกอากาศได้จนถึงเวลา 05.00 น. ของวันถัดไป
รายการที่เหมาะสมในระดับ น 18 ³ หรือรายการที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการ ⁴ กำหนด	ห้ามมิให้ออกอากาศในช่วงเวลาก่อน 22.00 น. ของทุกวัน และให้ออกอากาศได้จนถึงเวลา 05.00 น. ของวันถัดไป
รายการที่เหมาะสมในระดับ ด	ห้ามมิให้ออกอากาศในช่วงเวลาก่อน 24.00 น. ของทุกวัน และให้ออกอากาศได้จนถึงเวลา 05.00 น. ของวันถัดไป โดยให้รวมถึงรายการดังต่อไปนี้ด้วย (1) มีการกระทำซึ่งอาจเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือยั่วเย้าทางเพศ หรือแสดงถึงความรุนแรงทางเพศหรือการล่วงละเมิดทางเพศ หรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบในทางเพศหรือมีเนื้อหาทางเพศ หรือการแต่งกายที่ล่อแหลมหรือไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาพ เสียงเนื้อหาและพฤติกรรมต่าง ๆ (2) การใช้ภาษา หรือมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรุนแรง หรือนำไปสู่ความรุนแรงทารุณโหดร้าย ที่ก่อให้เกิดผลต่อความรู้สึกทางจิตใจอย่างรุนแรง

¹“ป” หมายถึง รายการสำหรับเด็กปฐมวัยผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5 ปี

“ด” หมายถึง รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี “ท” หมายถึง รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย

² “น13” หมายถึง รายการต่อไปนี้ เหมาะสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปี ขึ้นไป

³ “น18” หมายถึง รายการต่อไปนี้ เหมาะสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป

⁴ หมายถึง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ช่วงเวลาที่ยำห้ามออกอากาศเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
	(3) การนำเสนอที่ก่อให้เกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติ การกระทำอันขัดต่อหลักมนุษยธรรมละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (4) การใช้ภาษา หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ (5) มีการกล่าวอ้างหรือจงใจให้เชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีอำนาจพิเศษ หรือความสามารถพิเศษเหนือธรรมชาติ (6) ชี้นำหรือให้ข้อมูลหรือแสดงออกเพื่อจูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน

นอกจากนั้น ผู้รับใบอนุญาตยังมีหน้าที่ต้องจัดทำและเสนอผังรายการ และสัดส่วนรายการของสถานีที่จะให้บริการ ในแต่ละประเภทใบอนุญาตต่อคณะกรรมการก่อนเริ่มให้บริการอย่างน้อยสิบห้าวัน (ประกาศฯ ข้อ 12) การเปลี่ยนแปลงผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นข้อมูลผังรายการและเอกสารประกอบที่ต้องการเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการพิจารณา ก่อนทำการเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้นำเอาความในข้อ 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และการพิจารณาเปลี่ยนแปลงผังรายการให้นำเอาความในข้อ 13 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ประกาศฯ ข้อ 14)

ทั้งนี้ ภาคผนวก ก แนบท้ายประกาศฯ ฉบับนี้ ยังได้กำหนดเรื่อง “การจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์” ไว้ด้วย โดยระบุไว้อย่างชัดเจนถึงรายการที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนสามารถเข้าชมได้ คือเนื้อหารายการที่มีระดับความเหมาะสม ป, ด, ท, และ น 13 ว่ามีความหมายของระดับความเหมาะสมของรายการตามตัวอักษร ดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ 2.3-4 แสดงความหมายของระดับความเหมาะสมของรายการตามตัวอักษร

ตัวอักษร	ความหมาย
ป	เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5
ด	เป็นรายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี
ท	เป็นรายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย
น13	เป็นรายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ
น18	เป็นรายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี ควรได้รับคำแนะนำ
ฉ	เป็นรายการสำหรับผู้ใหญ่ อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรม ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา เด็กและเยาวชนไม่ควรรับชม

นอกจากนั้น ประกาศฯ นี้ยังได้ระบุไว้ในภาคผนวก ข และ ภาคผนวก ค ซึ่งเป็นการจัดทำข้อมูลผังรายการแบ่งเป็นประเภทของผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่ และรูปแบบการให้บริการแบบให้บริการเป็นการทั่วไป และแบบบอกรับสมาชิก ผู้ให้บริการต้องระบุระดับความเหมาะสมของรายการและช่วงเวลาในการออกอากาศ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นการกำหนดรหัส 05 เป็นรายการเด็กและเยาวชน ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบวิถีคิด ความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ การพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต การเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจและชื่นชมความหลากหลายในสังคม หรือการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งต้องไม่มีเนื้อหาที่แสดงออกถึงพฤติกรรมด้านความรุนแรง เรื่องทางเพศ และภาษา

เห็นได้ว่า ประกาศฯ ฉบับนี้มีรายละเอียดที่เน้นในด้านออกอากาศเนื้อหารายการ และให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการที่มีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และคนในครอบครัว ซึ่งผลการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์พบว่า ผู้รับใบอนุญาตได้จัดผังรายการและออกอากาศในช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนตามประกาศนี้แล้ว และรายการสำหรับเด็กและเยาวชนที่นำออกอากาศมีระดับความเหมาะสมของเนื้อหา รายการสอดคล้องกับระดับ “ป” “ด” และ “น13” และสอดคล้องกับนิยามของ “เด็ก” (บุคคลที่อายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์) และ “เยาวชน” (บุคคลที่อายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์) ตามประกาศนี้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาที่ประกาศฯ กำหนดการจัดระดับความเหมาะสมและกำหนดช่วงเวลาสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. ของทุกวัน และระหว่างช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ก็เห็นว่าอาจใช้วิธีการการตั้งค่าเวลาไว้ที่เครื่องรับโทรทัศน์ เพื่อป้องกันไม่让孩子และเยาวชนเข้าถึงเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมได้ แต่ในความเป็นจริงของสังคมไทย จะเห็นว่าหลาย ๆ ครอบครัวไม่มีโทรทัศน์ระบบใหม่ที่สามารถกำหนดการตั้งค่าการเข้าถึงได้ หรือไม่มีความรู้หรือไม่สนใจที่จะตั้งค่าการเข้าถึงดังกล่าว หรือด้วยสถานะเศรษฐกิจหรือเงื่อนไขเรื่องเวลาที่ได้ อยู่แนะนำหรือห้ามเด็กหรือเยาวชนชมรายการในโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กหรือเยาวชนได้

นอกจากนั้น ในช่วงเวลา 18.00-22.00 น. เป็นช่วงเวลาของครอบครัวมีจำนวนผู้ชมสูง ทำให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดรายการที่มีเนื้อหาเป็นที่น่าสนใจของผู้รับชม เพื่อสนองความต้องการของตลาดผู้บริโภค การเสนอรายการส่วนใหญ่จึงเป็นละครที่แสดงอารมณ์รุนแรง ทั้งการแสดงออกถึงความรัก ความเกลียด ริษยา หรือการแก้แค้น ซึ่งล้วนแต่เป็นภัยต่อการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของเด็กและเยาวชน แม้จะมีข้อความบอบบัพชัฒนมาให้ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ

เด็กและเยาวชนในการรับชมก็ตาม ก็ไม่อาจแก้ปัญหาได้ เนื่องจากผู้ใหญ่ที่นั่งรับชมรายการก็มีอารมณ์ร่วมกับตัวละครไปด้วย

อีกทั้งเมื่อพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับ น. 13 ซึ่งเป็นเยาวชน ตามที่ประกาศฯ กำหนดช่วงเวลาห้ามมิให้ออกอากาศในช่วงเวลา ก่อน 20.30 น. ของทุกวัน และให้ออกอากาศได้จนถึงเวลา 05.00 น. ของวันถัดไป ซึ่งเท่ากับว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศของ น.13 คือช่วงเวลาตั้งแต่ 20.30 น. ถึงเวลา 05.00 น. ซึ่งจะทับซ้อนกับช่วงเวลาของ น.18 ซึ่งเป็นช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่สามารถออกอากาศได้ตั้งแต่เวลา 22.00 น. ถึงเวลา 05.00 น. ของวันถัดไป ดังนั้น การกำหนดระดับความเหมาะสมและช่วงเวลาดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว โดยเฉพาะในสถานการณ์ของการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาเรียนสำหรับเด็กและเยาวชนโดยการเรียนแบบออนไลน์ เด็กและเยาวชนไม่ต้องไปโรงเรียน และเวลาส่วนใหญ่คืออยู่ในบ้าน จึงย่อมสามารถเข้าถึงรายการโทรทัศน์รวมถึงสื่ออื่นๆ (OTT) ที่ไม่เหมาะสมได้ทุกช่วงเวลา ในขณะที่บิดามารดาของเด็กและเยาวชนบางรายต้องไปทำงานนอกบ้าน จำเป็นต้องปล่อยเด็กและเยาวชนไว้ตามลำพังอยู่บ้าง

อย่างไรก็ตาม ประกาศฯ ข้อ 7 ได้เปิดช่องให้ กสทช. มีอำนาจออกประกาศกำหนดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัดส่วนและช่วงเวลาออกอากาศที่เหมาะสมสำหรับรายการดังกล่าวเพิ่มเติมได้ ดังนั้น กสทช. จึงควรต้องพิจารณาปรับเรื่องสัดส่วนและช่วงเวลาออกอากาศรายการสำหรับเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนไปในยุคปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงของคนในยุคนี้ที่หันไปแสวงหาสื่อทางอื่นนอกจากทางโทรทัศน์ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านทางโทรศัพท์ แท็บเล็ต หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4) ประกาศ สำนักงาน กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม¹

ประกาศนี้ออกตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 เพื่อให้การจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ของผู้รับใบอนุญาตสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นไปตามภาคผนวก ก สำนักงาน

¹ ประกาศสำนักงาน กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556

กสทช. จึงออกประกาศฉบับนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ได้ปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางแนวเดียวกัน ประกอบกับการจัดระดับความเหมาะสมของสื่อโทรทัศน์ กับกลุ่มผู้ชม (Classification) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ในการจัดทำแนวทางกำกับดูแลเนื้อหาที่รองรับต่อสภาพการณ์ของสังคมและเทคโนโลยี ในการสนับสนุนให้เกิดรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ให้กับเด็กเยาวชน มากขึ้น และเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะให้คำแนะนำสำหรับครอบครัวในการเลือกรับชมรายการที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชนในครอบครัว ทั้งนี้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็กและเยาวชนเป็นหลัก เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และศักดิ์ศรีของเด็กและเยาวชน มีประโยชน์สุข และปลอดภัยจากการบริโภคสื่อหรือรายการที่ไม่เหมาะสมกับวัยสภาพ

ประกาศฯ ฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจำแนกเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) จำแนกเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ตามช่วงอายุของผู้ชม ซึ่งสำนักงาน กสทช. ได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) เนื้อหาที่ควรมีการจำกัด เป็นระบบการจำแนกเนื้อหาและการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนจากภาพ เสียง และเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ และเป็นแนวทางแก่สถานีวิทยุโทรทัศน์ในการพิจารณาจัดเวลาการออกอากาศให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชม
- 2) เนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม เป็นระบบการพิจารณาเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่สนับสนุน ด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน อันจะนำไปสู่การสร้างสรรครายการที่มีคุณภาพ และกำหนดทิศทางเพื่อสนับสนุนรายการที่มีคุณภาพ รวมทั้งให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองในการเลือกรับชมรายการที่มีประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชนในครอบครัว

- (2) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

ประกอบด้วย 2 หลักเกณฑ์ คือ (ประกาศฯ ข้อ 2)

- 1) หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด และ
- 2) หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม

ตารางที่ 2.3-5 แสดงหลักเกณฑ์การพิจารณาระดับความเหมาะสมของรายการที่มีเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด

ระดับความเหมาะสมของรายการที่มีเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด	
1. พฤติกรรม และ ความรุนแรง	พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ในเรื่องพฤติกรรมที่รุนแรง หรือนำไปสู่ความรุนแรงและอันตราย ประกอบด้วย 1) การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการนำเสนอที่ก่อหรือชักนำให้เกิดผลรุนแรงต่อจิตใจของผู้ชม เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ตกใจกลัว ความน่าเกลียด สยดสยอง ขยะแขยง 2) การใช้ความรุนแรงกระทำต่อตนเอง บุคคลอื่น สิ่งมีชีวิตและวัตถุ 3) การใช้อาวุธ ยาเสพติด การแสดงภาพของการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ รวมถึงเนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรม และความสงบสุขของสังคม 4) การนำเสนอที่ก่อหรือชักนำให้เกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติอันนำมา รวมถึง การส่งเสริม การสร้างทัศนคติ ความเชื่อ การชักจูงใจให้เกิดการล่วงละเมิดหรือการต่อต้าน การดูหมิ่นเหยียดหยาม การลดทอนหรือการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ทำให้เกิดการต่อต้าน ดูหมิ่น สร้างทัศนคติเชิงลบ การล้อเลียนให้เกิดความอาย กลายเป็น “ตัวตลกในสังคม” ที่มีผลต่อตัวบุคคล กลุ่มบุคคล ทั้งในประเด็นของเชื้อชาติ สัญชาติ ชาติพันธุ์ เพศ รสนิยมทางเพศ ชนชั้น สถานะ สภาพทางเศรษฐกิจ อายุ ศาสนา สีดผิว โรคหรือภาวะสภาพความพิการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
2. เรื่องทางเพศ	พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ในด้านการแต่งกาย การแสดงออกทางเพศ การแสดงท่าทางหรือกิริยาที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การสนทนาหรือใช้คำพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลมหรือไม่เหมาะสม การสร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเหยียดเพศ เป็นต้น
3. ภาษา	พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษา ไวยากรณ์ทางภาษา การใช้ภาษาที่ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ รวมถึง การใช้ภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์และศรีของผู้ฟัง

สำหรับหลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม สำนักงาน กสทช. พิจารณาจากเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สนับสนุนด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยใช้เกณฑ์ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ 6 ประเด็น เป็นตัวชี้วัด ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3-6 แสดงตัวชี้วัดเกณฑ์เนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริมด้านการศึกษาและการเรียนรู้

ตัวชี้วัดเกณฑ์ด้านการศึกษาและการเรียนรู้	
1. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบ วิธีคิด	ให้คิดเป็นตามความสามารถของสมองในแต่ละวัย ตลอดจนการส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา ให้สามารถมีความรู้ มีความเข้าใจ มีความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
2. เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ	ให้สามารถเรียนรู้วิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ตลอดจนศาสตร์ประยุกต์ และศาสตร์ในเชิงบูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในด้านภาษาศาสตร์ ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนความรู้ในด้านวิชาชีพ รวมถึง การสร้างความรักในการเรียนรู้
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อแรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	ให้รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลและเทศะ สามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในชีวิตของตนเองได้ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตได้อย่างเหมาะสมได้
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม (ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย)	เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกัน กับความแตกต่างหลากหลายนั้นได้อย่างสันติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	ทำให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งเรียนรู้และเข้าใจกันและกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

นอกจากประกาศฯ จะได้กำหนดถึงเรื่องเนื้อหาที่ควรมีการจำกัดและเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริมแล้ว ยังได้ระบุถึง “ข้อแนะนำ” สำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ด้วย โดยเฉพาะรายการที่ผลิตขึ้นมาและอาจมีผลกระทบต่อผู้รับชมรายการที่เป็นเด็ก และเยาวชน ซึ่งเป็นรายการในระดับ ป ด และ ท โดยสรุปดังต่อไปนี้ (ประกาศฯ ข้อ 4)

(1) การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง โดยเฉพาะการแสดงถึงพฤติกรรมที่นำไปสู่อันตรายและเด็กสามารถเลียนแบบได้ เช่น การพยายามทำร้ายตัวเองและผู้อื่น การฆ่าตัวตาย การเลียนแบบกิฬาที่เป็นการต่อสู้ การใช้ไม้ขีดไฟ ฯลฯ รวมทั้ง การทำร้ายสัตว์ และการใช้ หรือ

ดัดแปลงสิ่งของที่หาได้ง่ายใกล้ตัว หรืออุปกรณ์ที่หาได้ในบ้านเป็นอาวุธ เช่น มีดในครัว ค้อน ตะปู ขวดน้ำ แจกัน กรรไกร ฯลฯ ทั้งนี้ ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ

(2) การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) สำหรับรายการในระดับ ป ซึ่งมีพฤติกรรมและความรุนแรง เป็น ๐ ผู้ผลิตสามารถนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงได้ เฉพาะในกรณีที่ตัวละครที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงดังกล่าวไม่ใช่มนุษย์ หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับมนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง หากตัวละครที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงเป็นมนุษย์หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับมนุษย์ ไม่ควรจัดอยู่ในระดับ ป

(3) รายการการ์ตูนสำหรับเด็กไม่ควรนำเสนอความรุนแรงเป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง และควรหลีกเลี่ยงการเสนอความรุนแรงที่อาจเลียนแบบได้

(4) การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางจิตใจและความปลอดภัยของเด็ก เช่น ประเด็นความขัดแย้งในครอบครัว ความตาย อาชญากรรม

(5) การนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจัง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจว่า การใช้ความรุนแรงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้ง หรือการนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจังที่อาจมีผลกระทบ ทั้งกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ และเป็นผู้กระทำ

(6) การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการชักจูงหรือสนับสนุนวิธีการแก้ ปัญหาที่มอมเมา หรือขัดต่อหลักเหตุผลที่เป็นจริงและศีลธรรมอันดีของสังคม เช่น การทำแท้ง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย

(7) การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน รวมถึงการให้เด็กที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ร่วมรายการ ต้องได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสัมภาษณ์ในประเด็นที่ละเอียดอ่อน เด็กไม่ควรต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เกินความสามารถที่จะตอบได้อย่างเหมาะสม

(8) การร่วมรายการของเด็ก ไม่ควรส่งผลกระทบต่อเด็กในทางเสียหายแก่เด็กในภายหลัง เช่น ถูกทำโทษ กลั่นแกล้ง ทำร้ายร่างกายหรือล้อเลียนให้อับอาย ฯลฯ

(9) การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด เช่น การใช้เครื่องออกกำลังกาย การปีนป่าย การขับซิ่งรถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ

(10) การนำเสนอที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านลบเกี่ยวกับบุคคล เช่น ตำรวจ พระภิกษุ และสถานที่ที่ควรจะปลอดภัย เช่น บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ

(11) การใช้คำหรือภาษาที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ คำสบถเกี่ยวกับเรื่องเพศ ถ้อยคำที่เหยียดเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ คำที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือลดทอนความเท่าเทียมของแต่ละเพศ การล้อเลียนเรื่องการเจ็บป่วย ความพิการ รสนิยมทางเพศ และความเชื่อทางศาสนา รวมทั้ง การนำคำทางศาสนามาใช้ในลักษณะดูหมิ่น

(12) การพิจารณากำหนดความเหมาะสมระดับ ด และ ท ผู้ผลิตควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของรายการ เนื้อหาหลักที่นำเสนอ และกลุ่มเป้าหมายของผู้ชมประกอบกัน ทั้งนี้ ผู้ผลิตควรคำนึงว่าการนำเสนอภาพ เสียงและเนื้อหาในรายการระดับ ท จะต้องให้ผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชนสามารถรับชมได้ตามลำพังอย่างปลอดภัยด้วย เช่น รายการที่มีเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มวัยรุ่น หรือผู้ชมที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป และมีประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านภาษา และเรื่องเพศในระดับ 1 ควรจัดอยู่ในระดับ ท เป็นต้น

(13) การพิจารณากำหนดความเหมาะสมของรายการแต่ละระดับ ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบในทุกประเด็น โดยให้ถือระดับที่สูงที่สุดของประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นหลัก เช่น รายการที่มีประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรงในระดับ 1 ประเด็นด้านภาษาในระดับ 2 และประเด็นเรื่องเพศในระดับ 1 จะต้องจัดความเหมาะสมอยู่ในระดับ น13 เนื่องจาก ประเด็นด้านภาษาระดับ 2 จัดอยู่ในระดับ น13 แม้ว่าประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และเรื่องเพศจะอยู่ในระดับ 1 เท่ากับรายการในระดับ ท ก็ตาม

(14) การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทยเช่น การนอกใจคู่สมรส การมีภรรยาหลายคน การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหลายคน ในช่วงเวลาเดียวกันหรือการมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนเวลาและวัยอันควร ในรายการระดับ ท และ น13 ซึ่งสามารถนำเสนอได้ในกรณีที่เป็นไปตามบริบทของเรื่อง หรือเค้าโครงเรื่องเดิมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้นั้น ผู้ผลิตต้องระมัดระวังเป็นพิเศษที่จะไม่นำเสนอในลักษณะชี้นำ ชักจูง และเป็นองค์ประกอบที่พบบ่อย โดยควรพิจารณาวิธีในการนำเสนอ และพยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพ และเสียงที่แสดงถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับการแสดงออกถึงการมีสัมพันธภาพทางเพศ หรือกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศด้วย

(15) ผู้ผลิตควรคำนึงถึงผลกระทบ พัฒนาการและประโยชน์สุขของผู้ชมเป็นหลัก โดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน หากเนื้อหาที่นำเสนอในรายการ มีประเด็นที่อาจล่อแหลม หรือเสี่ยงต่อประโยชน์สุข และความปลอดภัยทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และศักดิ์ศรี ของเด็กและเยาวชน ผู้ผลิตควรพิจารณาจัดความเหมาะสมของรายการนั้น ในระดับ น13 น18 หรือ จ เพื่อให้ผู้ชมและผู้ปกครองระมัดระวัง คอยให้คำแนะนำและไม่ปล่อยให้เด็กและเยาวชนรับชมตามลำพัง

(16) รายการบันเทิงที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาที ผู้ผลิตและสถานีควรพิจารณาถึงรูปแบบ เนื้อหารายการ ตลอดจนภาพและเสียงที่นำเสนอ ว่ามีความจำเป็นต้องมีการจัดระดับความ

เหมาะสมหรือไม่ หากเป็นรายการที่มีเนื้อหา ภาพหรือเสียงที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ชม โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน ก็ควรมีการกำหนดระดับความเหมาะสม โดยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานี

(17) การจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ที่นำมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ประสงค์จะนำรายการมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) และต้องปรับปรุงหรือแก้ไขเนื้อหารายการให้สอดคล้องกับระดับความเหมาะสมในช่วงเวลาที่จะออกอากาศซ้ำ (Rerun) โดยให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการออกอากาศซ้ำ (Rerun) ท้ายชื่อรายการ ต้องแสดงข้อความที่ระบุว่าเป็นรายการที่ออกอากาศซ้ำ (Rerun) พร้อมทั้งข้อความ “รายการได้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีระดับความเหมาะสมตามช่วงเวลาที่ดำเนินการออกอากาศแล้ว” รวมถึงระดับความเหมาะสมของรายการที่ออกอากาศซ้ำ (Rerun) และต้องไม่นำรายการที่มีระดับความเหมาะสมของรายการในระดับ น13 น18 และ ฉ มาออกอากาศซ้ำ (Rerun) ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้สำหรับรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็ก และเยาวชน

นอกจากนั้น ประกาศฯ ยังมี “ข้อแนะนำเพิ่มเติมสำหรับผู้ผลิตรายการระดับ ป และ ด (ประกาศฯ ข้อ 5) ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) รวมทั้งเสียงประกอบ เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ เช่น เสียงดนตรีเร่งเร้าอารมณ์ก่อนการทำร้าย เสียงระเบิด
- (2) ไม่ควรนำเสนอเนื้อหาและภาพเกี่ยวกับความรุนแรง ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง หรือในลักษณะที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ สนุกสนาน หรือตลก ขบขัน รวมถึง เหตุการณ์ที่เด็กหรือผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ เช่น ความรุนแรงภายในครอบครัว ตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะคล้ายกับพ่อแม่ ความรุนแรงต่อสัตว์เลี้ยง การบันดัลโทสะในที่สาธารณะ ฯ
- (3) ไม่ควรแสดงให้เห็นขั้นตอนวิธีการกระทำในฉากที่ใช้ความรุนแรง หรือการกระทำผิด
- (4) ไม่ควรนำเสนอภาพการตีมีเครื่องมือแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด

เมื่อพิจารณาประกาศฯ ที่กำหนดถึงเรื่องเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด รวมถึงข้อแนะนำสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ข้างต้นแล้ว เห็นได้ว่าเป็นข้อกำหนดที่ทำให้การกำกับดูแลเนื้อหา รายการเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างไม่ยุ่งยากและชัดเจน อย่างไรก็ตาม การกำหนดรายละเอียดลงไปในส่วนของเนื้อหา อาจทำให้มีบางเรื่องของเนื้อหาที่ผลิตขึ้นแบบความคิดเชิงสร้างสรรค์สมัยใหม่และใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมของคนในยุคความปกติใหม่ (New normal) และเพื่อให้ได้ค่าโฆษณาใช้ในการสนับสนุนช่องรายการ ซึ่งอาจเป็นเนื้อหาที่

ประกาศฯ นี้ไม่ครอบคลุมถึง เนื่องจากได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว และสถานการณ์สื่อและสังคมปัจจุบันก็เปลี่ยนไปอย่างมาก

นอกจากนั้น กระบुरายละเอียดเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด ก็อาจส่งผลให้เกิดภาระเกินจำเป็นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตและผู้ผลิตรายการ ที่จะต้องเฝ้าระวังและตรวจสอบว่าเนื้อหารายการที่นำเสนอในแต่ละครั้งนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร เพราะเด็กและเยาวชนในกลุ่มหนึ่ง ๆ พื้นที่หนึ่ง ๆ ก็อาจมีความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติและค่านิยม ต่อการเสพสื่อที่ต่างกัน เด็กหรือเยาวชนบางคน ก็อาจจะไม่คิดว่าเนื้อหาที่ตนเสพสื่อนั้น ๆ ส่งผลกระทบทางลบต่อตน แต่กลับมองว่าเป็นผลกระทบทางบวกที่เป็นประโยชน์ ให้ตนได้เรียนรู้ทุกสิ่งอย่างในโลกนี้ได้อย่างหลากหลายและเป็นไปตามความเป็นจริง (ซึ่งเด็กและเยาวชนรุ่นปัจจุบันมีความคิดและความเชื่อในการทำงานนี้ค่อนข้างมาก)

ส่วนข้อกำหนดเรื่องเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม ไม่ว่าในด้านให้เกิดระบบ วิธีคิด การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต การเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ ชื่นชม ความหลากหลาย หรือการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวหรือระหว่างบุคคล ก็เห็นว่าเป็นข้อกำหนดที่ค่อนข้างจะนำไปปฏิบัติได้ยาก ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางธุรกิจ ที่ต้องการหากำไรจากการจัดรายการ ซึ่งต้องพยายามนำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นความต้องการของตลาดผู้ชมส่วนใหญ่ หรือเหตุผลในด้านการจัดหาผู้ร่วมงานที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้าน รวมถึงนักจิตวิทยาที่ช่วยสรรสร้างเนื้อหารายการให้มีเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริมตามประกาศฯ นี้ เพราะเป็นการสร้างเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อนกว่าการผลิตรายการทั่วไป ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การผลิตรายการสำหรับเด็กและเยาวชนจึงไม่เป็นที่สนใจของผู้ผลิตและผู้รับใบอนุญาต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลว่าในปัจจุบันมีรายการสำหรับเด็กและเยาวชนน้อยมากเมื่อเทียบกับรายการทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้การผลิตสื่อที่มีเนื้อหารายการออกอากาศ เป็นเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว จึงเสนอว่า กสทช. และสำนักงาน กสทช. น่าจะต้องพิจารณาปรับปรุงประกาศฯ สองฉบับ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับเนื้อหารายการ โดยคำนึงถึงสภาพของสังคมปัจจุบันที่เข้าสู่ยุคความปกติใหม่และยุคดิจิทัล ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สื่อใหม่ การแข่งขันทางการค้ารูปแบบใหม่ ๆ และสภาพแวดล้อมตลอดจนความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในยุคนี้ อีกทั้งควรต้องพิจารณาหาความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลและการส่งเสริมให้ควบคู่กันไปได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเนื้อหารายการสำหรับเด็กและเยาวชน และควรพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อสามารถผลิตรายการดีๆ สำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น ผ่านกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

5) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2555

ประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตาม พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นฯ โดยกำหนดความหมายของการประกอบกิจการโทรทัศน์ หมายความว่า การให้บริการโทรทัศน์เพื่อให้บริการการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับที่สามารถรับชม และรับฟังการให้บริการนั้นๆ ได้ไม่ว่าจะส่งโดยผ่านระบบคลื่นความถี่ ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่งหรือหลายระบบรวมกัน และความหมายของบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป หมายความว่า บริการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ที่ผู้ใช้บริการสามารถรับชมได้เป็นการทั่วไป โดยไม่กำหนดเงื่อนไขในการรับบริการทั้งหมด (ประกาศฯ ข้อ 2) ซึ่งประกอบด้วยบริการโทรทัศน์ประเภทบริการสาธารณะประเภทกิจการทางธุรกิจ หรือบริการโทรทัศน์อื่นใดที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กำหนด (ประกาศฯ ข้อ 3)

ในการให้บริการนั้น ผู้ให้บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปต้องให้บริการโทรทัศน์ตามผังรายการ โดยมีเนื้อหาเดียวกันทุกช่องทางทั้งในระบบภาคพื้นดินและระบบผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง และต้องไม่มีลักษณะการปิดกั้นช่องทางการให้บริการทั้งหมดหรือบางส่วน และจะเรียกค่าบริการ ค่าตอบแทน ค่าดำเนินการหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากประชาชนผู้ใช้บริการอีกไม่ได้ (ประกาศฯ ข้อ 4) ส่วนผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป ต้องให้ประชาชนได้รับบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปได้โดยตรงอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทำซ้ำ ดัดแปลง ผังรายการหรือเนื้อหารายการ ทั้งในระบบภาคพื้นดินและระบบผ่านดาวเทียม (ประกาศฯ ข้อ 5) และกำหนดหน้าที่ทำนองเดียวกันนี้กับผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์หรือผู้ให้บริการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก (ประกาศฯ ข้อ 6) โดยการบริการโทรทัศน์ตามประกาศนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ประกาศฯ ข้อ 7) เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น

6) ประกาศ สำนักงาน กสทช. เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2559

อาศัยอำนาจตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดลำดับบริการโทรทัศน์ และมติที่ประชุม กสทช. ครั้งที่ 21/2559 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน ประกาศแนวทางปฏิบัติในการเผยแพร่ออกอากาศกิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปเพื่อให้ผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ถือปฏิบัติ สำนักงาน กสทช. จึงออกประกาศนี้โดยกำหนดให้การเผยแพร่ออกอากาศกิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป จะต้องดำเนินการประกาศ กสทช. ทั้งสองฉบับ โดยเผยแพร่ออกอากาศได้เฉพาะบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และต้องแสดงให้เห็นประชาชนได้รับบริการโดยตรง

อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทำซ้ำ ดัดแปลงผังรายการ เนื้อหารายการ หรือมาตรฐานความคมชัด (ประกาศฯ ข้อ 1) การเผยแพร่ออกอากาศของผู้ให้บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปและผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ที่ให้บริการแก่ผู้รับใบอนุญาตให้บริการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ต้องดำเนินการออกอากาศด้วยคุณภาพการรับชม และมาตรฐานความคมชัดไม่สูงกว่าคุณภาพและมาตรฐานการออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (ประกาศฯ ข้อ 2) ผู้ให้บริการโทรทัศน์สามารถเผยแพร่ออกอากาศด้วยมาตรฐานความคมชัดปกติ (Standard Definition : SD) ได้ เพื่อประโยชน์ในการรับบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปของผู้บริโภค หรือมีเหตุจำเป็นจากข้อจำกัดทางเทคนิคทำให้ไม่สามารถเผยแพร่ออกอากาศกิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปได้ด้วยมาตรฐานความคมชัดสูง (High Definition : HD) ตามที่ได้รับใบอนุญาตได้ (ประกาศฯ ข้อ 3) ที่สำคัญการเผยแพร่ออกอากาศกิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ให้บริการโทรทัศน์ทุกราย หรือมีการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลิด จำกัดหรือกีดกันการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์อย่างเป็นธรรม (ประกาศฯ ข้อ 4)

7) ประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555

ประกาศนี้กำหนดห้ามเฉพาะผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับใบอนุญาตในการดำเนินการใดๆ เพื่อเอาเปรียบผู้บริโภค โดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะที่เป็นการค้ากำไรเกินควรหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และกำหนดลักษณะการดำเนินการที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ได้แก่ การออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้า โดยหลอกลวงหรือกระทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับบริการหรือสินค้านั้น หรือโดยการใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือข้อมูลอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือการออกอากาศรายการในลักษณะที่จัดให้มีข้อความหรือข้อมูล ซึ่งมีขนาดพื้นที่รวมกันเกินหนึ่งในแปดของขนาดพื้นที่หน้าจอโทรทัศน์อันเป็นการรบกวนการรับชมรายการของผู้บริโภคโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือการออกอากาศรายการหรือโฆษณาในลักษณะเชิญชวนให้ผู้บริโภคส่งข้อความหรือเน้นย้ำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือกรณีอื่นใดตามที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เห็นสมควร (ประกาศฯ ข้อ 5)

นอกจากนั้น ยังกำหนดลักษณะการดำเนินการที่มีการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเข้าใจผิดในข้อเท็จจริง คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของสินค้าหรือบริการ หรือการใช้ข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือข้อมูลที่ถูกต้องแต่มีการปกปิดข้อมูลที่สำคัญหรือให้ข้อมูลที่กำกวม ไม่อาจเข้าใจได้ กำกวม

ไม่เหมาะสม จนเป็นเหตุให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในบริการหรือสินค้านั้น หรือละเว้นการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือสินค้า ซึ่งหากผู้บริโภคทราบก่อนจะยอมตัดสินใจไม่เลือกใช้บริการหรือสินค้านั้น (ประกาศฯ ข้อ 6)

ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายหรือเดือดร้อนจากการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ มีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งคณะกรรมการฯ อาจสั่งให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว และหากเห็นว่ามี การดำเนินการในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคแล้ว คณะกรรมการมีอำนาจสั่งผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์นั้นระงับการดำเนินการดังกล่าวได้ทันที (ประกาศฯ ข้อ 7) และถ้ายังมีการฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการอีก คณะกรรมการจะปรับทางปกครองได้ไม่เกินห้าล้านบาท และหากยังไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งอีก คณะกรรมการจะปรับทางปกครองอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่ง (ประกาศฯ ข้อ 9)

แม้ประกาศนี้ให้อำนาจคณะกรรมการสั่งระงับการดำเนินการที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคได้ทันที และมีอำนาจปรับทางปกครองเป็นรายวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนคำสั่งด้วย แต่ก็ยังมีผู้ประกอบกิจการที่โฆษณาสินค้าหรือบริการที่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ หรือให้ข้อมูลเกินความจริง ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสินค้าหรือบริการนั้น โดยอาศัยดาราศาสตร์หรือคนมีชื่อเสียงพูดชักชวน บอกต่อให้เห็นอยู่ตลอดเวลา อาจเนื่องจากการตรวจสอบของคณะกรรมการล่าช้า ทำให้ไม่สามารถยับยั้งหรือหยุดพฤติกรรมของผู้ประกอบกิจการนั้นๆ ได้ทันทั่วทั้ง หรือมาตรการการลงโทษไม่เคร่งครัด ทำให้ผู้ประกอบกิจการไม่เกรงกลัว กสทช. อาจต้องพิจารณาเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบ และมาตรการลงโทษเพื่อให้ชัดเจนหลายมากกว่านี้

ด้วยเทคโนโลยี 5G ทำให้ผู้ประกอบกิจการสามารถขายสินค้าหรือบริการได้เองผ่านช่องทางอื่น โดยไม่ผ่านเครือข่ายกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. อีกทั้ง การโฆษณาขายสินค้าหรือบริการในปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบแตกต่างกันแล้วแต่ผู้ประกอบกิจการนั้นนำเสนอด้วยคำพูดหรือลีลาที่น่าสนใจ อาจเป็นแบบสด หรือเป็นรูปภาพและมีคำบรรยายประกอบ หรือรูปแบบวิดีโอ เด็กหรือเยาวชนจึงมีโอกาสเข้าถึงเนื้อหารายการดังกล่าวได้ ดังนั้น การกำหนดให้ประกาศนี้ใช้บังคับได้เฉพาะผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น ทำให้ กสทช. ไม่มีอำนาจในการตรวจสอบหรือกำกับดูแลเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กหรือเยาวชนได้ตรงตามเจตนารมณ์ ประกาศฉบับนี้ไม่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน

8) ประกาศ สำนักงาน กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามข้อ 5 (12) ของประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

อาศัยอำนาจตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ตามข้อ 5 (12) ในการกำหนดลักษณะการกระทำที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และมติที่ประชุมของ กสทช. ครั้งที่ 29/2558 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558 สำนักงาน กสทช. จึงประกาศกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคโดยอาศัยการใช้การโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควรให้หมายถึงการกระทำความดังต่อไปนี้

(1) การโฆษณาที่ผู้ให้บริการให้สิทธิการใช้บริการต่างๆ เป็นพิเศษแก่ผู้สมัครใช้บริการ เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายในห้วงเวลาใด โดยผู้ให้บริการคงสิทธิการใช้บริการเป็นพิเศษตามที่โฆษณานั้นไว้ น้อยกว่าสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่โฆษณา (ประกาศฯ ข้อ 1)

(2) การโฆษณาด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อมูลที่สำคัญ หรือให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ไม่อาจเข้าใจได้ กำกวม หรือละเว้นการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ หรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้าใจผิดในข้อเท็จจริง คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของบริการซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ (ประกาศฯ ข้อ 2)

9) ประกาศ สำนักงาน กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามข้อ 5 (12) ของประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

อาศัยอำนาจตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ตามข้อ 5 (12) ในการกำหนดลักษณะการกระทำที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และมติที่ประชุมของ กสทช. ครั้งที่ 38/2558 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2558 สำนักงาน กสทช. จึงประกาศกำหนดให้การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะที่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ คือ การกระทำของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ที่ดำเนินการออกอากาศ รายการหรือโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการเชิญชวนหรือจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้าที่ผิดกฎหมาย หรือที่เป็นการหลอกลวง โดยอาศัยความเชื่ออย่างมกมายหรือความศรัทธาของบุคคลซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยหลักเหตุผล หรือกระบวนกรพิสูจน์ที่เป็นที่ยอมรับ

2.3.4 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการบริโภคสื่อ

ผู้ได้รับใบอนุญาตนอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนที่กำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แล้ว ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนอยู่หลายฉบับ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

กฎหมายนี้ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ และมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กให้ทั่วถึงทั่วประเทศ เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบัน รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยกำหนดอายุของเด็กต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ (แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส) ซึ่งสอดคล้องกับอายุของเด็กและเยาวชน ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556

นอกจากนั้น ยังกำหนดสาระสำคัญในการปฏิบัติต่อเด็ก สรุปได้ดังนี้

(1) ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (มาตรา 22)

(2) ผู้ปกครอง¹ ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน ตามสมควรแก่ชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายนี้กำหนดไว้ และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน มิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ (มาตรา 23)

(3) ผู้ปกครองต้องไม่กระทำดังต่อไปนี้ ทอดทิ้งหรือละทิ้งเด็ก จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจเด็ก ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ (มาตรา 25)

(4) ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามผู้ใดกระทำการในลักษณะ กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม หรือ

¹ มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพนายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

ยินยอมให้เด็กประพุดิตินไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพุดิตเสี่ยงต่อการกระทำผิด หรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ใช้ จ้างหรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อการพัฒนาการของเด็กใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันฯ (มาตรา 26)

(5) ห้ามผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ (มาตรา 27)

กำหนดโทษสำหรับการกระทำผิดต่อเด็กดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3-7 แสดงการกระทำหรือพฤติกรรมที่ต้องรับผิดทางอาญา

ความรับผิดชอบทางอาญา	
1. การชักจูง ส่งเสริมให้เด็กประพุดิตินไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพุดิตเสี่ยงต่อการกระทำผิด หรือชักจูง ยุยง ส่งเสริมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร มาตรา 26 (3), (9)	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 78)
2. โฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ (มาตรา 27)	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 79)
ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น	

เนื่องจากกฎหมายนี้ได้ออกใช้บังคับตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 และกำหนดอัตราโทษในกรณีกระทำผิดต่อเด็กไว้ค่อนข้างต่ำ กฎหมายนี้จึงไม่สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน ที่เด็กมักถูกเอาเปรียบ หรืออาศัยเด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครองเด็กในกรณีที่เด็กเป็นเหยื่อ ผู้เผยแพร่ข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเด็ก ไม่ได้คำนึงถึงจิตใจ หรือชื่อเสียงของเด็กและคนในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวสู่สาธารณะ อีกทั้ง มาตรา 27 กำหนดลงโทษเฉพาะผู้โฆษณาหรือเผยแพร่ที่มีเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่เด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเท่านั้น โดยไม่ได้นำเรื่องจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพเข้าก้ำกับการกระทำนั้นๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กด้วย

2) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

กฎหมายนี้กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรียกว่า “สคบ.” มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ และไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทรวมทั้งการดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค (มาตรา 10) และกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง 4 คณะ คือ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา โดยคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้และตามที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมาย (มาตรา 14)

ผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ รวมถึงสถานี ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายนี้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการโฆษณาขายสินค้าหรือบริการ เนื่องจากกฎหมายนี้กำหนดโทษสำหรับการโฆษณาที่มีลักษณะของข้อความที่ห้ามใช้ในการโฆษณา รวมถึงการกระทำด้วย ดังนี้

(1) ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมเป็นส่วนรวม ซึ่งมีลักษณะดังนี้ ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง หรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ หรือเป็นการสนับสนุนให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่การเสื่อมเสียในวัฒนธรรมชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม หรือทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน (มาตรา 22)

(2) การกระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกายหรือจิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค (มาตรา 23)

(3) การกระทำโดยมีเจตนาก่อให้เกิดการเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าของตนเองหรือผู้อื่น โฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด (มาตรา 47)

3) พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

กฎหมายนี้กำหนดความหมายของ “ยา” หมายความว่า วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์ วัตถุที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป และหมายถึงวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือการกระทำหน้าที่ใด ๆ ของ

ในปัจจุบันผู้ประกอบการนิยมนำโฆษณาขายยาผ่านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จำนวนมาก เนื่องจากสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการได้ดี ซึ่งการโฆษณายาถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัตินี้โดยตรง ผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการโฆษณา รวมถึงสถานีจึงต้องพึงระวังการโฆษณาที่เป็นการอวดอ้างสรรพคุณเกินความจริง อาจต้องได้รับโทษตามกฎหมายนี้ การโฆษณาที่ผ่านมานิยมนำขายยาในลักษณะแถมเป็นยา หรือซื้อยาแถมของ หรือลดราคาเป็นพิเศษซึ่งหากยามีราคาตามที่โฆษณาจริงจะไม่สามารถลดราคาได้เท่าที่นำเสนอขาย หรือนำเสนอขายผ่านผู้แสดง นักร้องที่มีชื่อเสียงเชิญชวน บอกกล่าว ทำนองบอกต่อหรือให้ความรู้ เพื่อนำเสนอข่าวสารหรือสรรพคุณเกี่ยวกับสินค้า บริการ หรือแนวความคิด ความเชื่อโดยเจ้าของสินค้า บริการ ให้แก่บุคคลกลุ่มเป้าหมายหรือผู้บริโภคในรูปแบบต่างๆ โดยกฎหมายนี้ได้กำหนดเรื่องการโฆษณาไว้เฉพาะมีสาระสำคัญดังตารางข้างล่าง

เรื่อง	สาระสำคัญ
การโฆษณาขายยาจะต้องไม่มีลักษณะดังนี้ (มาตรา 88)	1. การโฆษณาขายยาจะต้องไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุดิบประกอบของยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน 2. ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง 3. ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวยาหรือเป็นส่วนประกอบของยา ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในยา หรือมีแต่ไม่เท่าที่เข้าใจ 4. ไม่ทำให้เข้าใจว่ายาทำให้แท้งลูกหรือยาขับระดูอย่างแรง 5. ไม่ทำให้เข้าใจว่ายาบำรุงกามหรือยาคุมกำเนิด 6. ไม่แสดงสรรพคุณยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ 7. ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณยาโดยบุคคลอื่น 8. ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรืออาการโรคที่รัฐมนตรีประกาศ

เรื่อง	สาระสำคัญ
	9. โฆษณาขายยาโดยไม่สุภาพ หรือโดยการร้องรำทำเพลง หรือแสดงความทุกข์ทรมานของผู้ป่วย (มาตรา 89) 10. โฆษณาขายยาโดยวิธีแฉกหรือออกสลากรางวัล (มาตรา 90)
การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ จะต้องปฏิบัติตามนี้ (มาตรา 88 ทวิ)	1. ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการอนุญาตจากผู้อนุญาต 2. ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด

ในการกำกับดูแล ผู้อนุญาตซึ่งหมายถึงเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ระงับการโฆษณาขายยา กรณีที่มีการโฆษณาฝ่าฝืนกฎหมายนี้ (มาตรา 90 ทวิ) และถือว่ามีความผิดตาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (มาตรา 124) หากมีการฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการโฆษณาดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าร้อยบาท จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง (มาตรา 124 ทวิ)

4) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

กฎหมายนี้ให้ความหมายของ “อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่ วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษ และให้หมายความรวมถึงวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส (มาตรา 4) โดยมีคณะกรรมการอาหารซึ่งมีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่สำคัญในการให้คำแนะนำ ความเห็น แก่รัฐมนตรีหรือผู้อนุญาต ในเรื่องออกประกาศตามกฎหมายนี้ และวินิจฉัยอุทธรณ์ รวมถึงอำนาจในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ปัญหาปัจจุบันที่พบเห็นส่วนใหญ่คือการโฆษณาขายอาหารเสริมซึ่งตามกฎหมายนี้ถือเป็นอาหาร ผ่านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นความรับผิดชอบส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และสถานี ที่ต้องตรวจสอบเนื้อหารายการโฆษณา ดังกล่าวว่ามีผลกระทบความผิดเกี่ยวกับอาหารตามกฎหมายนี้หรือไม่ ซึ่งกฎหมายนี้ได้กำหนดการโฆษณาที่เป็นความผิดและข้อปฏิบัติในการโฆษณาอาหารไว้ดังนี้

1. การโฆษณาคุณประโยชน์คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร ถือเป็นการฉ้อโกง (มาตรา 40)

2. การโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ เพื่อประโยชน์ทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้นให้เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาตรวจพิจารณาก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้ (มาตรา 41)

ในการกำกับดูแล ผู้อนุญาตซึ่งหมายถึงเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ผู้ทำการโฆษณาระงับการโฆษณาอาหารได้ ถ้าเห็นว่าการโฆษณาฝ่าฝืนมาตรา 41 หรือให้ระงับการผลิต การนำเข้า การจำหน่ายหรือการโฆษณานั้น ๆ (มาตรา 42)

5) พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2535

กฎหมายนี้ให้ความหมายของ “เครื่องสำอาง” หมายความว่า วัตถุที่มีมุ่งหมายสำหรับใช้ทา ถู นวด โรย พ่น หยอด ใส่ อบ หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใด ต่อส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย เพื่อความสะอาด ความสวยงาม หรือส่งเสริมให้เกิดความสวยงาม และรวมตลอดทั้งเครื่องประดับต่าง ๆ ด้วย แต่ไม่รวมถึงเครื่องประดับ และเครื่องแต่งตัวซึ่งเป็นอุปกรณ์ภายนอกร่างกาย หรือสำหรับใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางโดยเฉพาะ หรือวัตถุอื่นที่กำหนดโดยกฎกระทรวงให้เป็นเครื่องสำอาง (มาตรา 4) โดยมีคณะกรรมการเครื่องสำอางซึ่งมีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่สำคัญในการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ให้คำแนะนำหรือความเห็นในการขึ้นทะเบียนและเพิกถอนทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษฯ

เครื่องสำอางถือเป็นปัจจัยสำคัญไม่แพ้ ยา และอาหาร เด็กและเยาวชนทุกยุคทุกสมัยนิยมใช้เครื่องสำอาง การโฆษณาเครื่องสำอางจึงมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมาก ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการจึงนำดารารหรือผู้มีชื่อเสียงที่เป็นที่ชื่นชอบเป็นผู้นำเสนอเครื่องสำอางของตน และส่วนใหญ่สามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กและเยาวชนได้มาก ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงสถานีมีหน้าที่ในการตรวจสอบการนำเสนอสินค้าเครื่องสำอางมิให้มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนเช่นกัน เนื่องจากกฎหมายนี้ได้กำหนดให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนที่เกี่ยวกับคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การโฆษณาเครื่องสำอางด้วยโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และอำนาจของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องสำอาง (มาตรา 37)

กฎหมายทั้งหลายดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็กและเยาวชน แต่ก็ถือได้ว่ามีความสำคัญในแง่ที่ว่ามิมีบทบัญญัติที่มุ่งให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นด้านการบริโภคอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนอาจตัดสินใจซื้อ โดยอิทธิพลของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อต่าง ๆ และอาจตัดสินใจซื้อโดยอิทธิพลของการโฆษณาแฝงที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหารายการในรูปแบบของละครหรือเกมโชว์ต่าง ๆ ดังนั้น หาก กสทช. และ สำนักงาน กสทช. จำเป็นต้องออกกฎระเบียบในการกำกับดูแลเนื้อหารายการเพื่อประโยชน์ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคของความปกติใหม่ หรือ New normal จึงควรต้องพิจารณากฎหมายทั้งหลายเหล่านี้ว่ามีบทบัญญัติใดบ้างอันมีลักษณะเป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องต้องกัน ขณะเดียวกัน ก็ควรต้องคำนึงถึงการสร้างความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลและการส่งเสริม โดยมีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชน และเพื่อให้ผู้ผลิตสื่อและผู้รับใบอนุญาตสามารถออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาที่เด็กและเยาวชนได้รับประโยชน์ได้อย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินธุรกิจสื่อโทรทัศน์ในตลาดที่ต้องแข่งขันกับสื่ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว นั้น สามารถสร้างได้จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและผังรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว การขอใบอนุญาตและการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการ การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจัดผังรายการสำหรับการให้บริการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด จึงเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาต และถือว่าการจัดผังรายการมีความสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงกับการเด็ก เยาวชน และคนในครอบครัว การจัดผังรายการผู้รับใบอนุญาตจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหารายการ ช่วงอายุหรือวัยของผู้ชม รวมทั้งช่วงเวลาออกอากาศเป็นหลักเพื่อคุ้มครองเด็ก เยาวชน ไม่ให้เข้าถึงรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับวัย หรืออาจมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความนึกคิด รสนิยม หรือทัศนคติต่อบุคคลอื่นหรือสังคม รวมถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศ ซึ่งรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ต้องมีอย่างน้อยวันละหกสิบนาที ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. ของทุกวัน และระหว่างช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในระหว่างช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น. และจะต้องเป็นรายการที่มีระดับความเหมาะสมของรายการในระดับ ป หรือ ด หรือ ต หรือตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นอกจากนี้ยังควรสร้างตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของเด็ก เช่น เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปี ในช่วงเวลานี้โดยทั่วไปเด็ก ๆ จะไม่สามารถแยกมุมมองของตนเองออกจากมุมมองของผู้อื่น มีพัฒนาการทางอารมณ์อย่างรวดเร็ว เด็กในช่วงปฐมวัยขาดประสบการณ์และความรู้เชิงความหมายซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการประมวลผลเนื้อหาในสื่อ เป็นต้น การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive behavior) จะเกิดจากผลกระทบของสื่อที่มีต่อเด็ก อิทธิพลของสื่อที่มีความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กสามารถเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าวได้โดยการดูตัวละครที่แสดงพฤติกรรมรุนแรง ดังนั้นการกำหนดตัวชี้วัดนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่จะส่งเสริมสมรรถนะของเด็ก และเยาวชนด้วย

2.4.1 สมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21

ทักษะและความสามารถแห่งศตวรรษที่ 21: Framework for 21 Century Learning (Partnership for 21st Century Skills, 2009, pp.1-6) ได้ร่วมมือกันกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อนำไปพัฒนาเด็กและเยาวชนทั่วโลกให้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่จะประสบผลสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1) ความรู้ในเนื้อหาวิชาหลัก (Core Subjects) ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง เป็นต้น โดยผู้เรียนจะต้องรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และต้องมีความรู้รอบตัวอื่น ๆ เช่น Global Awareness เศรษฐกิจ การเงิน การประกอบธุรกิจ หน้าที่พลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

2) ทักษะด้านปัญญา ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ (Learning and Innovation Skills) มั่นฝึกฝน พัฒนาตัวเอง เรียนให้เกิดทักษะ เรียนโดยการปฏิบัติ (Learning by Doing) การคิดวิเคราะห์ เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills)

3) ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ (Life and Career Skills) เช่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ทางสังคมการมองโลกในแง่ดี การกำกับตนเอง การควบคุมอารมณ์ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น มีภาวะผู้นำการให้ทำดีโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นต้น

1) สมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

สำหรับสมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนในต่างประเทศจะมีจุดเน้นในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกันเนื่องจากเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาแต่ละประเทศ รวมทั้งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมสังคมในประเทศนั้น ๆ (Ontario Ministry of Education, 2016, p50) ได้สรุปกลุ่มสมรรถนะ เป็น 3 กลุ่ม คือ สมรรถนะด้านปัญญา (Cognitive Competencies) สมรรถนะในตนเอง (Individual Competencies) และสมรรถนะระหว่างบุคคลและสังคม (Interpersonal and Social Competencies) รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

(1) สมรรถนะด้านปัญญา (Cognitive Competencies) ได้แก่ การคิดและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงวิพากษ์/ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม การค้นหาและแก้ปัญหา และความรู้และมารยาทการใช้เทคโนโลยี การประมวลสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

(2) สมรรถนะในตนเอง (Individual Competencies) ได้แก่ การกำกับตนเอง การเข้าใจในตนเองและพัฒนาศักยภาพตนเอง การรับผิดชอบต่อสิทธิหน้าที่ การวางแผนชีวิตและอนาคต

(3) สมรรถนะระหว่างบุคคลและสังคม (Interpersonal and Social Competencies) ได้แก่ การสื่อสารและสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองและพลโลก เป็นต้น

สมรรถนะเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
สมรรถนะทางปัญญา													
- การรู้ขั้นพื้นฐาน (อ่าน เขียน คำนวณ)			√				√		√		√		
- ความสามารถในการใช้ภาษา 2-3 ภาษา	√												
- การคิดเชิงวิพากษ์/การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	√	√	√		√					√		√	√
- การคิดและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรียน	√		√				√	√	√	√	√	√	√

สมรรถนะเด็ก และเยาวชนใน ศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละ ประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและ ไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
- การคิด วิเคราะห์ และ แยกแยะ	√	√	√							√		√	√
- การคิดเชิง ตรรกะ อภิ ปัญญา			√										
- การคิด สร้างสรรค์และ นวัตกรรม			√							√	√	√	√
- การค้นหาและ การแก้ปัญหา		√	√		√					√			
- การเรียนรู้และ การปรับตัว		√	√				√		√				
- การมีอิสระใน การคิดและ แก้ปัญหา					√								
- การสำรวจและ สืบสวนอย่าง ต้นตัว					√								
- ความรู้ด้าน ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ของสังคม	√												

สมรรถนะเด็ก และเยาวชนใน ศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละ ประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและ ไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
ประเทศชาติและ โลก													
- ความรู้ การ ควบคุม และ มารยาทการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร	√	√	√								√		
- การใช้ เทคโนโลยีและ ข้อมูลให้ได้ ประโยชน์สูงสุด					√							√	√
- สามารถในการ ประมวลความรู้ และใช้เทคโนโลยี				√		√	√	√	√				
สมรรถนะใน ตนเอง													
- ภาวะผู้นำ		√											√
- ความมั่นใจใน ตนเอง	√												
- ความซื่อสัตย์	√												
- ความ รับผิดชอบ	√												
- การอ่อนน้อม ถ่อมตน	√	√	√										

สมรรถนะเด็ก และเยาวชนใน ศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละ ประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและ ไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
- การเอาใจใส่/ ความพากเพียร/ ความมุ่งมั่น	✓		✓										
- การพึ่งพา ตนเอง										✓			
- ความสามารถ ด้าน สุนทรียศาสตร์ และอารมณ์			✓							✓			
- การกำกับ ตนเอง	✓			✓	✓	✓	✓				✓		✓
- การเข้าใจใน ตนเองและ พัฒนาศักยภาพ ตนเอง	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
- การดูแลตนเอง และจัดการ เกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน	✓						✓	✓				✓	
- การมีคุณธรรม จริยธรรม	✓									✓	✓		
- การตัดสินใจ	✓	✓			✓								✓
- การวางแผน ชีวิตและวางแผน อาชีพ	✓		✓		✓								

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สมรรถนะเด็ก และเยาวชนใน ศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละ ประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและ ไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
- การจัดการ ความเสี่ยง										✓			
- การเรียนรู้ ตลอดชีวิต	✓				✓			✓					
- การรับผิดชอบ ต่อสิทธิหน้าที่ การทำงาน อนาคต	✓	✓	✓	✓				✓				✓	✓
สมรรถนะ ระหว่างบุคคล และสังคม													
- การสื่อสารและ สัมพันธภาพกับ บุคคลอื่น		✓		✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓
- การร่วมมือและ การทำงานเป็น ทีม	✓									✓	✓	✓	✓
- ชีวิตการทำงาน และการเป็น เจ้าของกิจการ	✓							✓					
- การเคารพใน ค่านิยมที่ แตกต่าง	✓	✓											
- การอดทนต่อ ความหลากหลาย	✓												

สมรรถนะเด็ก และเยาวชนใน ศตวรรษที่ 21 จุดเน้นของแต่ละ ประเทศ	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	ไต้หวัน	อังกฤษและ ไอร์แลนด์เหนือ	สกอตแลนด์	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	แคนาดา	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา
- การชื่นชม ความแตกต่าง	✓												
- ความยุติธรรม	✓												
- เคารพกฎหมาย	✓												
- สันติภาพ	✓												
- การมีส่วนร่วม จิตสาธารณะ							✓	✓				✓	✓
- การรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม		✓					✓	✓					✓
- การมีส่วนร่วม และสร้างอนาคต ที่ยั่งยืน								✓					
- การอยู่ร่วมกับ วัฒนธรรมที่ แตกต่างและพล โลก	✓	✓					✓	✓		✓	✓		✓
- การเป็น พลเมืองที่ รับผิดชอบ	✓	✓		✓			✓	✓		✓			✓
- ความตระหนัก ความเป็น พลเมืองและพล โลก		✓			✓			✓		✓			✓

ที่มา: Ontario Ministry of Education. (2016, p50). 21st Century Competency: Foundation and Document for discussion.

2.4.2 สมรรถนะสำหรับเด็กและเยาวชนไทย

ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กไทยจะต้องมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสมองและระบบประสาทของคนเราจะเป็พื้นฐานของการเรียนรู้ โดยสมองซีกขวาจะเป็นการเรียนรู้ด้านอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรัก ความเมตตาและสัญญาติ ญาณ ส่วนสมองซีกซ้ายทำหน้าที่ควบคุมเหตุผล ตรรกะ ความคิดเชิงแยกแยะ เชิงวิเคราะห์ เป็นต้น ทั้งนี้ความสามารถจะเป็นไปตามพัฒนาการของช่วงวัยซึ่งจะต้องพัฒนาให้เกิดความสมดุลของสมองทั้ง 2 ด้านให้เกิดความสามารถทางพหุปัญญา (Multiple Intelligence) โดยโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Gardner, 2000, pp.111-112) ระบุถึงความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้าน (Multiple Intelligence) ที่สามารถพัฒนาได้จากการเรียนรู้ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรีและจังหวะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านธรรมชาติวิทยา โดยที่การพัฒนาการต้องเป็นไปตามช่วงวัย เช่น การพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1972 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2547 หน้า 90-91) ได้อธิบายพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของบุคคลมีการเรียนรู้ผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) สัมพันธ์กับความรู้เดิม เกิดเป็นพฤติกรรมและการแสดงออก เช่น อายุ 2-4 ปี เริ่มเข้าใจเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน เห็นความเหมือนแต่ไม่เห็นความแตกต่างแยกแยะไม่ได้ เหตุผลของเด็กวัยนี้มีขอบเขตจำกัดยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ยึดถือความคิดตัวเองซึ่งเหตุผลของเด็กวัยนี้ จึงไม่ค่อยถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ อยู่ ในระดับเบื้องต้นแต่จะมีการพัฒนาการทางภาษาและสังคมรวดเร็วมาก เด็กอายุ 4-7 ปี ขั้นนี้ก็ออกเองโดยไม่ใช้เหตุผลหรือการคิดแบบญาณหยั่งรู้ (Intuitive Thought) เป็นขั้นพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รู้จักแยกประเภทแบ่งชั้น สามารถเปรียบเทียบเข้าใจความหมายสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งการคิดหาเหตุผลขึ้นอยู่ กับสิ่งที่ตนรับรู้หรือสัมผัสจากภายนอกและเด็กจะสามารถจดจำเหตุการณ์สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ส่วนอายุ 7-12 ปี เริ่มคิดเป็นรูปธรรมเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น และอายุ 11-15 ปี เป็นขั้นพัฒนาความคิดเป็นรูปธรรม คิดวิเคราะห์ แยกแยะได้แบบผู้ใหญ่ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม พิจารณาเนื้อหาของรายการ โทรทัศน์ที่สนับสนุนด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยใช้เกณฑ์ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ 6 ประเด็น (ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ

โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556) ในแต่ละช่วงวัยคือ อายุ 3-5 ปี 6-12 ปี และ 13-18 ปี ดังแนวทางต่อไปนี้

1) แนวทางการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับสมรรถนะเด็กวัย 3-5 ปี

ช่วงวัย 3-5 ปี เป็นช่วงวัยที่มีการพัฒนาด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต ถ้าเลยช่วงวัยนี้ไปแล้ว หรือได้รับการพัฒนาที่ไม่ถูกต้องจะส่งผลต่อการสร้างสติปัญญา บุคลิกภาพ ค่านิยม เจตคติอุปนิสัย ในอนาคต ซึ่งสมรรถนะสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เน้นพัฒนาการ 7 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านการคิดและสติปัญญา ด้านภาษา ด้านจริยธรรม และด้านสร้างสรรค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ดังนั้นการกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับสมรรถนะเด็กวัย 3-5 ปี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด

(1.1) การสร้างและพัฒนาความคิดของสมองส่วนหน้า (EF: Executive Functions) ได้แก่การคิด ความรู้สึก และการกระทำ เช่น การตั้งใจคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย วางแผน ความมุ่งมั่น การจดจำ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนจนบรรลุความสำเร็จ ส่งเสริมการมีเหตุผล อธิบายเหตุผล บอกความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างสิ่งต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นพื้นฐานเกี่ยวกับเวลา ช่องว่าง ตำแหน่งและคุณลักษณะ เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นามธรรม

(1.2) ส่งเสริมการมีเหตุผล อธิบายเหตุผล บอกความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างสิ่งต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นพื้นฐานเกี่ยวกับเวลา ช่องว่าง ตำแหน่งและคุณลักษณะ เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นามธรรม

(1.3) ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถเปรียบเทียบแยกแยะความเหมือนความต่าง สามารถแก้ปัญหาได้

(1.4) ส่งเสริมการประเมินตนเองรวมถึงสะท้อนผลการทำงาน เพื่อหาจุดบกพร่อง แล้วแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ เริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย การเห็นภาพรวม จัดลำดับความสำคัญ จัดระบบโครงสร้าง จนถึงการแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอน รวมถึงรู้ตัวว่ากำลังทำอะไร ได้ผลอย่างไร

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องราววิชาการ ได้แก่ การสื่อสาร ใช้ภาษา คำศัพท์ การเรียงคำเป็นประโยค เข้าใจความหมายและจับใจความได้จากการฟังและพูด สื่อความหมายด้วยภาษาพูดตรงความต้องการ การสื่อความหมายด้วยท่าทางและสัญลักษณ์การอ่านออกเสียงพยัญชนะและคำง่ายๆ และการเขียนพยัญชนะง่ายๆ การวาดรูป

(3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

(3.1) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพัฒนาทักษะด้านสังคม อารมณ์ และร่างกายโดยใช้ดนตรี การมีสมาธิ ความสามารถในการใส่ใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่วอกแวก

(3.2) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จัดการกับอารมณ์ไม่ให้อารมณ์คนอื่น ไม่โกรธเกรี้ยวฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย จัดการกับความเครียดความเหงาได้มีอารมณ์มั่นคง และแสดงออกแบบที่ไม่รบกวนผู้อื่น

(3.3) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการควบคุมอารมณ์ตัวเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายมีปัญหาอุปสรรค หรือความยากลำบากต่าง ๆ ในชีวิตทั้งที่บ้านและนอกบ้าน

(4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับแสดงออกความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย ไม่ไปกับคนแปลกหน้า รู้ว่าเมื่อต้องการความช่วยเหลือจะติดต่อใคร ไม่ลงเล่นน้ำตามลำพัง เข้าใจสัญลักษณ์อันตราย รู้จักที่ตั้งบ้านของตนเอง บอกได้สิ่งใดเป็นอันตรายแก่ตนเอง รู้จักปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยขณะเดินทาง

(5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การอดทน การรอคอย การยอมรับความผิดพลาด การยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ทั้งในเรื่องของความแตกต่างของเด็กวัยเดียวกัน และต่างวัยในสังคม เพศ วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติภาษา สถานะทางสังคม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกัน กับความแตกต่างหลากหลาย

(6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์

(6.1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เช่น การทักทายมีสัมมาคารวะ ขอความช่วยเหลือ ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เสนอตัวช่วยเหลือ รู้จักใช้ถ้อยคำและสื่อสาร

(6.2) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก เช่น ไม่แสดงความก้าวร้าว แบ่งปันช่วยเหลือ แสดงความสนใจสามารถเล่นกับเพื่อนเด็กด้วยกัน ร่วมกิจกรรมกลุ่มจนเสร็จ รู้จักต่อรอง ประนีประนอม

(6.3) การปรับตัวเข้ากับสังคม เช่น แสดงความตระหนักรู้ว่าพฤติกรรมตนเองมีผลกระทบต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น ถ้าเผชิญสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ รับรู้ผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบสังคมง่ายๆในครอบครัว/โรงเรียน/ชุมชน

(6.4) ตระหนัก เห็นคุณค่าและยอมรับนับถือในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ปฏิบัติตนอย่างสุภาพและเคารพความเป็นบุคคลอื่น บอกความเหมือนและแตกต่างระหว่างบุคคล พุดคุยเด็กที่มีความบกพร่องโดยไม่รังเกียจ

2) แนวทางการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับสมรรถนะเด็กวัย 6-12 ปี

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 2) คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 4) การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ 5) ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน 6) ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 7) ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม 8) การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล 9) การทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีมและมีภาวะผู้นำ 10) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ ที่มีสำนึกสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2562, หน้า 22) ดังนั้นการกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับสมรรถนะเด็กวัย 6-12 ปี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด

(1.1) พัฒนาความคิดในเชิงรูปธรรมด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) เพราะเด็กเรียนรู้ได้จาก ปรากฏการณ์ที่อยู่เบื้องหน้าสิ่งที่เห็นในปัจจุบันดังนั้นในการกำหนดสถานการณ์ใด ต้องมีการจัดการให้เหมาะสมและอธิบายในสิ่งที่สามารถจับต้องได้ เด็กจะมีความเข้าใจ และเรียนรู้สถานการณ์ต่าง ๆ

(1.2) พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กจะพัฒนาทักษะทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการคิด ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการให้เหตุผล การแก้ปัญหา การคิดอย่างเป็นระบบ ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างความจริงและจินตนาการ สามารถใช้ตรรกะและเหตุผลในการคิดมากขึ้น

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ

(2.1) การเรียนรู้แบบองค์รวม “ความรู้ในเรื่องวิชาการ STEAM Education” ประกอบไปด้วยวิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology), วิศวกรรม (Engineering), ศิลปะ (Arts) และ คณิตศาสตร์ (Math)

(2.2) ส่งเสริมความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 (โลก-การเงิน-ธุรกิจ-เศรษฐศาสตร์ผู้ประกอบการสิทธิพลเมือง-สุขภาพ-สิ่งแวดล้อม)

(2.3) ส่งเสริมการเข้าใจตนเอง ศักยภาพของตนเอง ความรู้อาชีพเบื้องต้น

(2.4) การสร้างความรักในการเรียนรู้

(3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

(3.1) ส่งเสริมให้เกิดความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ

(3.2) ความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น

(3.3) การปลูกฝังให้เด็กรู้จักฟังตนเองอย่างศักดิ์ศรี

(3.4) เป็นคนดี มีวินัยมีความคิดที่ถูกต้อง

(3.5) รู้จักคุณค่าของตัวเอง

(4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต

(4.1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเด็กในการเผชิญกับปัญหาและสิ่งท้าทาย ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

(4.2) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

(4.3) การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

(4.4) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

(4.5) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

(5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม

(5.1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในชั้นที่สูงต่อไป

(5.2) การเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัยและเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

(5.3) การพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ มีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

(5.4) ความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกัน การทำงานกับผู้อื่น ได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ และการมีจิตอาสาเพื่อสังคม

(6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(6.1) การเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในครอบครัว บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อสมาชิกในครอบครัวและสังคม

(6.2) การสื่อสารทางบวกตามความเป็นจริง การสร้างภูมิคุ้มกันในจิตใจเด็กมีความภาคภูมิใจในตัวเอง (Self-esteem) ร่วมกับความสามารถควบคุมตัวเอง (Self-control)

(6.3) การปรับตัวเข้ากับกลุ่ม สามารถเล่นด้วยกันได้โดยรู้จักการยืดหยุ่น การยอมรับเงื่อนไข กติกา และความต้องการของกลุ่ม

(6.4) การรู้จักกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับในบ้านและสังคม

(6.5) การมีประสบการณ์อย่างใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศทำให้เรียนรู้บทบาทต่าง ๆ และการการแสดงออกที่เหมาะสมตามเพศ

3) แนวทางการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับสมรรถนะวัย 13-18 ปี

จากกรอบการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2555, หน้า 3-4) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นการกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับสมรรถนะวัย 13-18 ปี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด

(1.1) พัฒนาความคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

(1.2) ความคิดสร้างการจินตนาการมาสร้างขั้นตอนกระบวนการ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้เพื่อนำไปสู่การค้นพบใหม่เกิดเป็นนวัตกรรมที่ใช้ตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์และนำไปสู่การเป็นผู้ผลิตและผู้ประกอบการได้

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ

(2.1) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ บูรณาการ “STEAM Education” การเรียนรู้แบบองค์รวมที่ประกอบไปด้วย วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรม (Engineering) ศิลปะ (Arts) และคณิตศาสตร์ (Math)

(2.2) อาชีพและทักษะเพื่อดำรงชีวิต

(3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์

(4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต

(4.1) การใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลและเทศะ แก้ไขปัญหาในชีวิตอย่างเหมาะสม

(4.2) ทักษะชีวิตและงานอาชีพ

(4.3) การปรับตัวและเป็นผู้ผู้นำ

(4.4) การเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด

(4.5) การคิดสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ตอบสนองต่อการดำรงชีวิต นำไปสู่การเผยแพร่และพัฒนาใช้ต่อยอดจนเป็นอาชีพ

(4.6) การเรียนรู้ และการทำงาน

(4.7) การเป็นพลเมืองและพลโลก

(5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม

(5.1) การเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย

(5.2) สามารถอยู่ร่วมกัน กับความแตกต่างหลากหลายนั้น ได้อย่างสันติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและขัดความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้

(6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(6.1) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

(6.2) การเรียนรู้และเข้าใจกันและกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

2.4.3 ศึกษาแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556

1) หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม พิจารณาเนื้อหาของรายการ โทรทัศน์ที่สนับสนุนด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยใช้เกณฑ์ด้าน การศึกษาและการเรียนรู้ 6 ประเด็น เป็นตัวชี้วัด ดังนี้

(1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด

เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด กล่าวคือ ให้คิดเป็นตามความสามารถของ สมองในแต่ละวัย ตลอดจนการส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา ให้สามารถ มีความรู้มีความเข้าใจ มีความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล ได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การวางแผนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ

เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ให้สามารถเรียนรู้วิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนศาสตร์ประยุกต์และศาสตร์ ในเชิงบูรณาการ ที่

สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในด้านภาษาศาสตร์ ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนความรู้ในด้านวิชาชีพ รวมถึง การสร้างความรักในการเรียนรู้

(3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์

(4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต

เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตให้รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลและเทศะ สามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในชีวิตของตนเองได้ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตอย่างเหมาะสมได้

(5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกัน กับความแตกต่างหลากหลายนั้น ได้อย่างสันติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่าง หลากหลายนั่นได้

(6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทำให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งเรียนรู้และ เข้าใจกัน และกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

2) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้ผลิตรายการ

(1) ไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) รวมทั้ง เสียงประกอบ เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ เช่น เสียงดนตรีเร่งเร้าอารมณ์ ก่อนการทำร้าย เสียงระเบิด ฯลฯ

(2) ไม่ควรนำเสนอเนื้อหาและภาพเกี่ยวกับความรุนแรง ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง หรือในลักษณะที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ สนุกสนาน หรือตลกขบขัน รวมถึง เหตุการณ์ที่เด็กหรือผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ เช่น ความรุนแรงภายในครอบครัว ตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะคล้ายกับพ่อแม่ ความรุนแรงต่อสัตว์เลี้ยง การบันดาลโทสะในที่สาธารณะ ฯลฯ

(3) ไม่ควรแสดงให้เห็นขั้นตอนวิธีการกระทำในฉากที่ใช้ความรุนแรง หรือการกระทำผิด

(4) ไม่ควรนำเสนอภาพการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด

2.4.4 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

1) หลักการสร้างสรรครายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

หลักการสร้างสรรครายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว นั้น มีความแตกต่างกับรายการทั่วไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะการนำเสนอในด้านต่าง ๆ อาทิ เนื้อหา รูปแบบ และการใช้ภาษา ซึ่งนอกจากจะผลิตรายการที่มีสาระและความน่าสนใจให้กับเด็กได้แล้ว ยังควรคำนึงถึงผลกระทบอันจะส่งผลต่อเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้เพราะเด็กยังขาดวุฒิภาวะและวิจารณญาณในการรับชมรายการ เมื่อเด็กรับชมรายการใด ๆ แล้วมีโอกาสที่จะซึมซับความคิดทัศนคติ และนำมาปฏิบัติได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงควรพิถีพิถันในการผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ อาทิ ศิริวรรณ อนันต์โท และ เกียรติสุตา ภิรมย์ (2554: 11-22) ได้อธิบายว่า หลักการสร้างสรรครายการเด็กควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของรายการ ขณะที่สันติ เกษมสิริทัศน์ และ ศิริวรรณ อนันต์โท (2554: 11-12) ได้อธิบายว่า หลักการสร้างสรรครายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ควรคำนึงถึงวัยของเด็ก ความสนใจของเด็ก และความต้องการของเด็ก ฯลฯ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) วัยของเด็ก (Age)

ช่วงอายุของเด็กแต่ละวัยมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและร่างกายที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออก การสร้างสรรครายการสำหรับเด็กจึงต้องคำนึงถึงวัยของเด็กที่จะเป็นผู้ชมรายการมาเป็นอันดับแรก (สันติ เกษมสิริทัศน์ และ ศิริวรรณ อนันต์โท, 2554: 11-13) เมื่อผู้ผลิตรายการกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยใด จึงสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายและนำเสนอรายการได้สอดคล้องตรงกับความต้องการของเด็กได้ (ณัฐพล ลิ้มโปดม, 2552: 58)

(2) ความสนใจ (Interest) และความต้องการของเด็ก (Needs)

ในการผลิตรายการผู้ผลิตรายการควรคำนึงถึงผู้ชมเป็นสำคัญ เพราะวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการนั้นเพื่อให้ผู้ชมรับชม มิได้รับชมเอง โดยเมื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กเรื่องราวที่ได้นำเสนอผ่านรายการนั้นจึงควรเป็นเรื่องราวที่เด็กต้องการและอยู่ในความสนใจ ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงควรศึกษาความต้องการและความสนใจของเด็กก่อนการผลิตรายการ ว่าเด็กต้องการรายการแบบใด ด้วยวิธีการสอบถาม หรือการระดมความคิด โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการผลิต เด็กแต่ละกลุ่มอาจมีความสนใจและความต้องการในการรับชมต่างกัน ผู้ผลิตรายการจึงควรทำการศึกษาและนำเสนอให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว ดังที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ในเรื่องกรอบการพิจารณารายการวิทยุโทรทัศน์ สำหรับเด็ก ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

(3) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมของเด็กในรายการ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการ และเด็กในฐานะผู้ชมรายการหลายประการ เช่น การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับจากเด็กสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก หรือการมีส่วนร่วมในการกระทำ จะทำให้เด็กซึมซับความรู้ และคุณธรรมผ่านกิจกรรมในรายการ ส่วนผู้ผลิตรายการสามารถนำเด็กมาเป็นต้นแบบในการสร้างความสนใจให้กับกลุ่มผู้ชมเป้าหมายได้ เป็นต้น ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมนั้นเป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ให้นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และก่อให้เกิดการไหลเวียนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเด็กกับผู้ผลิตรายการได้ (อัศรินทร์ นนทิหทัย, 2551)

(4) ง่าย (Simple) ต่อการรับรู้และเข้าใจ

เด็กมีประสบการณ์ที่จำกัด (วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, 2556: 8) ทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องการรับรู้และการตีความ ผู้ผลิตรายการจึงควรนำเสนอเรื่องราวที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน มีลักษณะเป็นรูปธรรม และสามารถตีความได้ตรงกับที่ผู้ผลิตรายการต้องการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะ หากเด็กรับรู้แล้วไม่เข้าใจ อาจทำให้เด็กเบื่อและเลิกสนใจในรายการนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาจากงานวิจัยหลายเรื่อง อาทิ ลักขมี คงลาภ (2555: 113-115) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรม การเปิดรับความต้องการของเด็ก และเยาวชนที่มีต่อรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ทางสถานีโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะไทยพีบีเอส” ผลการศึกษาพบว่า เข้าใจง่าย เป็นรายการที่สนุกสนาน แต่มีสาระแฝงอยู่ ภัทรานิษฐ์ พัวโสพิศ (2551: 123-125) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ที่พึงประสงค์สำหรับเด็ก” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ที่พึงประสงค์สำหรับเด็ก แนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา ได้แก่ รายการที่ให้ความรู้ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

(5) เสริมสร้างความรู้ (Knowledge)

สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เด็กได้เป็นอย่างดี ดังนั้น นอกจากรายการจะให้ความสนุกเพลิดเพลินกับเด็กได้แล้ว ยังควรสอดแทรกสาระความรู้ลงไป ในรายการไว้อย่างเหมาะสม (สันติ เกษมสิริทัศน์ และ ศิริวรรณ อนันต์โท, 2554: 11-15) ไม่มากเกินไปจนทำให้เด็กเบื่อ หรือน้อยเกินไปจนไม่มีสาระ

โดยสรุป หลักในการสร้างสรรค์รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เปรียบเสมือนปัจจัยขั้นพื้นฐานในการผลิตรายการสำหรับเด็กทุกรายการ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างพัฒนาการ สติปัญญา และเสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานของรายการที่มีความสนุกและน่าสนใจ ซึ่งผู้ผลิตรายการสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์เข้ากับรูปแบบรายการต่าง ๆ ได้

2) การใช้ภาษาในรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

เด็กเป็นวัยที่กำลังจดจำและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งจากครอบครัว เพื่อน และสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่มีอยู่แทบทุกครัวเรือน สามารถเข้าถึงเด็กได้

ง่าย จึงมีแนวโน้มที่เด็กจะเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบจากสิ่งที่ปรากฏบนหน้าจอวิทยุโทรทัศน์ อาทิ การแสดง อากัปกริยา และบุคลิกของตัวละคร รวมทั้ง “ลักษณะการใช้ภาษา” ของนักแสดง ที่ผู้ผลิตรายการต้องระมัดระวังอย่างรอบคอบ และมั่นใจได้ว่า การใช้ภาษาของนักแสดงต่าง ๆ นั้นจะไม่เกิดผลกระทบต่อเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยลักษณะการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็กควรมีลักษณะดังนี้

(1) ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ปราศจากการตีความ และเข้าใจได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของผู้ผลิตรายการ

(2) ใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของเจ้าของภาษา ทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

(3) ใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่หยาบคาย รุนแรง ก้าวร้าว และเสียงดัง

(4) หลีกเลี่ยงภาษาหรือคำศัพท์เฉพาะกลุ่ม ที่มีลักษณะไม่ถูกต้อง และยังไม่ได้รับการบัญญัติศัพท์อย่างเป็นทางการ แต่หากต้องการแนะนำให้เด็กได้เรียนรู้ หรือรู้จักกับคำที่มีความหมายซับซ้อน ผู้เขียนบทควรอธิบายบริบทให้ชัดเจน เพื่อให้เด็กเข้าใจอย่างถูกต้อง (วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, 2556: 43)

(5) ใช้ภาษาให้สอดคล้องกับแต่ละช่วงอายุของเด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกไม่เป็นทางการ มากจนเกินไป เหมือนการสนทนากับเพื่อนทางหน้าจอวิทยุโทรทัศน์

เด็กเป็นวัยที่ยังขาดวิจารณญาณในการพิจารณาและไตร่ตรองพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงเปรียบเสมือนผู้ที่ทำหน้าที่คัดกรองภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งนอกจากเด็กจะได้รับชมรายการที่มีสาระและความบันเทิงแล้ว ยังช่วยให้เด็กเรียนรู้การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง และไม่ส่งผลต่อเด็กในด้านต่าง ๆ

3) บทบาทของผู้ผลิตรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว

วิทยุโทรทัศน์จะมีความใกล้ชิดกับเด็กมากเหมือนเป็นเพื่อนยามว่างเว้นจากกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งทั้งทางด้านการเข้าถึงสื่อและประสิทธิภาพของสื่อ ยังสอดคล้องกับพฤติกรรมการรับชมของเด็กด้วย อย่างไรก็ตาม สำหรับเด็กแล้ว วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดเพียงทางเดียว (One-way communication) ซึ่งหากเด็กได้รับสื่อเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำในสิ่งที่เหมาะสม อาจนำไปสู่พฤติกรรมการเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม ทั้งพฤติกรรม คำพูด กิริยามารยาท การพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดี จริยธรรม และค่านิยม เพราะเด็กอยู่ในช่วงของการจดจำ หากสื่อเป็นสื่อเชิงบวกก็จะสร้างพื้นฐานและการจดจำที่ดีต่อเด็ก แต่หากสื่อเป็นการสื่อสารทางลบก็จะสร้างการจดจำในแง่ลบ สุดท้ายเด็กจะเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบจนนำไปสู่ปัญหาสังคมในที่สุด (วิสา เป็ญจมนิ, 2557)

ดังนั้น ผู้ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์จึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากอยู่ในฐานะของผู้ผลิตแล้ว ยังเป็นผู้คอยตรวจสอบ (Filter) สาร ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหา ข้อความ รูปภาพ เสียง และทุกสิ่งอย่างที่สื่อสารไปยังเด็ก ให้มีความเหมาะสม ก่อนที่จะเผยแพร่ไปสู่เด็ก โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ผู้ผลิตรายการจึงควรระมัดระวังเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.4-1 บทบาทของผู้ผลิตรายการกับข้อควรระวังและสิ่งที่ควรนำเสนอ

ประเด็น	ข้อควรระวัง	สิ่งที่ควรนำเสนอ
ด้านเนื้อหา (ภาพและ ข้อความ)	1) หลีกเลี่ยงการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มี ความโหดร้าย รุนแรง และขาดมนุษยธรรม เช่น ภาพข่าวอาชญากรรม ฆาตกรรมสยดสยอง 2) หลีกเลี่ยงการนำเสนอเรื่องราวทางเพศ ในลักษณะสองแง่สามง่าม หรือตรงไปตรงมา อันจะก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบที่ไม่ เหมาะสม 3) ไม่นำเสนอเรื่องเหลือเชื่อขงมฉาย หรือ เกินจริงมากเกินไป รวมทั้งเรื่องราวเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อ 4) หลีกเลี่ยงการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ โจรผู้ร้ายที่ทำให้เด็กเข้าใจว่าเป็นวีรบุรุษ เพื่อ ป้องกันมิให้เด็กมีพฤติกรรมการเลียนแบบ (สันติ เกษมสิริทัศน์ และ ศิริวรรณ อนันต์โท, 2554: 11-27) 5) ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิ มนุษยชน ศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ เช่น ศาสนา เชื้อชาติและความเชื่อต่าง ๆ	เรื่องราวที่แสดงออกถึงความดี งาม ส่งเสริมการทำความดี ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนา สติปัญญา เช่น 1) ความเสียสละ ความมี เมตตา ความซื่อสัตย์ และความ กตัญญู ฯลฯ 2) เรื่องราวเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์คิดค้น นวัตกรรม 3) เรื่องราวเกี่ยวกับศิลปะ สุนทรียศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และ ธรรมชาติ 4) นำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น อย่างเป็นธรรม และสมดุล
ด้านการใช้ ภาษา	1) หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว เสียงดัง และแสดงออกถึงความรุนแรง 2) หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและถ้อยคำเสียดสี ล้อเลียนเรื่องราวที่มีความอ่อนไหวทาง	1) ควรมีการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ วรรณยุกต์ และ สระ รวมทั้งการอ่านออกเสียง

ประเด็น	ข้อควรระวัง	สิ่งที่ควรนำเสนอ
	ความรู้สึก เช่น การเหยียดสีผิว คำคุกคาม คำล้อเลียนเรื่องความเจ็บป่วย เป็นต้น 3) หลีกเลี่ยงภาษาที่มีลักษณะสองแง่สามง่าม ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความ อาทิ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม เพราะอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมได้	2) ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตต้องการสื่อสาร 3) ในกรณีทีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กชนบท อาจหากใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อสร้างเสน่ห์ และลักษณะเฉพาะของรายการให้มี ความแตกต่าง แต่ควรมีการบรรยายภาษากลางไปพร้อมกัน 4) ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสม
ด้านลักษณะการนำเสนอ	1) หลีกเลี่ยงลักษณะการนำเสนอที่ไม่เป็นกลาง โดยการให้น้ำหนักกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป หรือเป็นการนำเสนอเพียงประเด็นเดียว 2) ไม่มุ่งเน้นลักษณะการนำเสนอด้านการแข่งขันด้วยวิธีการเอาเปรียบ ไม่ซื้อสัตย์ หรือคดโกง อันนำมาสู่ความสำเร็จอย่างไม่ถูกต้อง 3) หลีกเลี่ยงการนำเสนอประเด็นเดิมซ้ำ ๆ ที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น ความขัดแย้ง การกดขี่ทางเพศ และศาสนา ฯลฯ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กซึมซับลักษณะการนำเสนอเรื่องราวซ้ำ ๆ เหล่านี้จนเห็นเป็นเรื่องปกติ เช่น บทบาทของพระเอกถึงแม้ต้นเรื่องจะเป็นคนไม่ดี แต่ลักษณะเฉพาะตัวละครที่แสดงเป็นพระเอก ตอนจบสุดท้ายของเรื่องก็ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นต้น	1) ควรให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการผลิตรายการ ที่นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในการรับชม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมรับข้อมูล และการมีส่วนร่วมสนับสนุน เพื่อให้ผู้ผลิตรายการสามารถผลิตรายการที่สอดคล้องตรงกับความ ต้องการของเด็กมากขึ้น 2) ควรพัฒนาแนวทางการนำเสนอที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์สอดคล้องกับยุคสมัย และความต้องการของเด็ก

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สรุป ผู้ผลิตรายการมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้ตรวจสอบและคัดกรองเรื่องราวต่าง ๆ ก่อนไปปรากฏบนหน้าจอวิทยุโทรทัศน์ที่มีเด็กกำลังรับชม และควรคำนึงอยู่เสมอว่า เด็กแต่ละคนมี วิจารณ์ญาณในการรับชมไม่เหมือนกัน และเด็กก็ได้มีผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำขณะรับชมเหมือนกัน ทุกคน ดังนั้น ผู้ผลิตรายการต้องมั่นใจได้ว่า เนื้อหาที่นำเสนอออกไปนั้นจะไม่สร้างผลกระทบให้กับเด็ก ในด้านต่าง ๆ ถึงแม้ว่าเด็กจะนั่งรับชมคนเดียวก็ตาม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 2.4-2 สรุปตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
1. ด้านเนื้อหารายการ	3-5 ปี	■ ภาพเกี่ยวกับความรุนแรงในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง หรือในลักษณะที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ สนุกสนาน หรือตลกขบขัน ■ เนื้อหาเหตุการณ์ที่เด็กหรือผู้หึงตกเป็นเหยื่อ ■ เนื้อหาที่มีภาพการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด ■ เนื้อหาที่เป็นประเด็นเดิมซ้ำ ๆ ที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น ความขัดแย้ง การกดขี่ทางเพศ และศาสนา ฯลฯ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กซึมซับลักษณะการนำเสนอเรื่องราวซ้ำ ๆ เหล่านี้	■ เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านภาษาและจินตนาการ ■ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ คิดค้นนวัตกรรม ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ■ การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด
	6-12	■ ภาพเกี่ยวกับความรุนแรงในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง หรือในลักษณะที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ สนุกสนาน หรือตลกขบขัน	■ เรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน นิยาย สิ่งประดิษฐ์ และบุคคลสำคัญของโลก

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		- เนื้อหาเหตุการณ์ที่เด็กหรือผู้หึงตกเป็นเหยื่อ - เนื้อหาที่มีภาพการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด - เนื้อหาที่เป็นประเด็นเดิมซ้ำ ๆ ที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น ความขัดแย้ง การกดขี่ทางเพศ และศาสนา ฯลฯ ซึ่งอาจทำให้เด็กซึมซับลักษณะการนำเสนอเรื่องราวซ้ำ ๆ เหล่านี้ - รายการการ์ตูนสำหรับเด็กไม่ควรนำเสนอความรุนแรง เป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง และควรหลีกเลี่ยงการเสนอความรุนแรงที่อาจเลียนแบบได้	- ควรนำเสนอเนื้อหาที่แสดงออกถึงความดีงาม ส่งเสริมการทำความดี ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาสติปัญญา - เนื้อหาที่มีเรื่องราวที่ซับซ้อน การจบแบบขมวดปมให้คิด - การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด
	ท	- เนื้อหารายการที่ก่อให้เกิดการลัษณ์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข - เนื้อหาที่มีผลต่อความมั่นคงของรัฐ - เนื้อหาที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน	- เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด - เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ - เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		■ เนื้อหาของรายการที่มีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร เป็นการแสดงออกด้วยการกระทำใด ๆ หรือถ้อยคำที่หยาบโลน ต้องห้าม นำรังเกียจ ขัดต่อศีลธรรมของประชาชนชาว ไทย ■ เนื้อหาซึ่งมีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจของ ประชาชนอย่างร้ายแรง ■ เนื้อหาซึ่งมีผลกระทบต่อนิสัยของประชาชนอย่างร้ายแรง	■ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ■ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลาย ในสังคม ■ เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ■ นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน มีความสมดุลของข้อมูล และปราศจากการ บิดเบือนหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้รับใบอนุญาต
	น 13	■ เนื้อหารายการที่ก่อให้เกิดการลั้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ■ เนื้อหาที่มีผลต่อความมั่นคงของรัฐ ■ เนื้อหาที่มีผลกระทบต่อนิสัยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน	■ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด ■ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ■ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		- เนื้อหาของรายการที่มีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร เป็นการแสดงออกด้วยการกระทำใด ๆ หรือถ้อยคำที่หยาบโลน ต้องห้าม นำรังเกียจ ขัดต่อศีลธรรมของประชาชนชาว ไทย - เนื้อหาซึ่งมีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจของ ประชาชนอย่างร้ายแรง - เนื้อหาซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง	- เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต - เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลาย ในสังคม - เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล - นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน มีความสมดุลของข้อมูล และปราศจากการ บิดเบือนหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้รับใบอนุญาต
2. ด้านการใช้ภาษา	3-5 ปี	- หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว เสียงดัง และแสดงออกถึงความรุนแรง - หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและถ้อยคำเสียดสี ล้อเลียนเรื่องราวที่มีความอ่อนไหวทางความรู้สึก เช่น การ	- ควรมีการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ วรรณยุกต์ และสระ รวมทั้งการอ่านออกเสียง - ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตต้องการสื่อสาร

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		เหยียดสีผิว คำคุกคาม คำล้อเลียนเรื่องความเจ็บป่วย เป็นต้น หลีกเลี่ยงภาษาที่มีลักษณะสองแง่สามง่าม ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความ อาทิ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม เพราะอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมได้	- ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กชนบท อาจหากใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อสร้างเสน่ห์ และลักษณะเฉพาะของรายการให้มีความแตกต่าง แต่ควรมีการบรรยายภาษากลางไปพร้อมกัน - ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสม
	6-12 ปี	- หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว เสียงดัง และแสดงออกถึงความรุนแรง - หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและถ้อยคำเสียดสี ล้อเลียน เรื่องราวที่มีความอ่อนไหวทางความรู้สึก เช่น การเหยียดสีผิว คำคุกคาม คำล้อเลียนเรื่องความเจ็บป่วย เป็นต้น - หลีกเลี่ยงภาษาที่มีลักษณะสองแง่สามง่าม ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความ อาทิ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม เพราะอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมได้	- ควรมีการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ วรรณยุกต์ และสระ รวมทั้งการอ่านออกเสียง - ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตต้องการสื่อสาร - ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กชนบท อาจหากใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อสร้างเสน่ห์ และลักษณะเฉพาะของรายการให้มีความแตกต่าง แต่ควรมีการบรรยายภาษากลางไปพร้อมกัน - ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
	ท	- หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว เสียงดัง และแสดงออกถึงความรุนแรง - หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและถ้อยคำเสียดสี ล้อเลียน เรื่องราวที่มีความอ่อนไหวทางความรู้สึก เช่น การเหยียดสีผิว คำคุกคาม คำล้อเลียนเรื่องความเจ็บป่วย เป็นต้น - หลีกเลี่ยงภาษาที่มีลักษณะสองแง่สามง่าม ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความ อาทิ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม เพราะอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมได้	- ควรมีการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ วรรณยุกต์ และสระ รวมทั้งการอ่านออกเสียง - ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตต้องการสื่อสาร - ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสม
	น 13	- หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว เสียงดัง และแสดงออกถึงความรุนแรง - หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและถ้อยคำเสียดสี ล้อเลียน เรื่องราวที่มีความอ่อนไหวทางความรู้สึก เช่น การเหยียดสีผิว คำคุกคาม คำล้อเลียนเรื่องความเจ็บป่วย เป็นต้น	- ควรมีการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ วรรณยุกต์ และสระ รวมทั้งการอ่านออกเสียง - ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เมื่อฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตต้องการสื่อสาร - ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		หลีกเลี่ยงภาษาที่มีลักษณะสองแง่สามง่าม ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความ อาทิ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม เพราะอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมได้	
3. ด้านรูปแบบการนำเสนอ รายการ	3-5 ปี	- ไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) - ไม่ควรใช้เสียงประกอบที่รุนแรง เสียงดัง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ - หลีกเลี่ยงลักษณะการนำเสนอที่ไม่เป็นกลาง โดยการให้น้ำหนักกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป หรือเป็นการนำเสนอเพียงประเด็นเดียว - ไม่มุ่งเน้นลักษณะการนำเสนอด้านการแข่งขันด้วยวิธีการเอาเปรียบ ไม่เชื่อสัจย์ หรือคดโกง อันนำมาสู่ความสำเร็จอย่างไม่ถูกต้อง - ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	- ควรพัฒนาแนวทางการนำเสนอที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์สอดคล้องกับยุคสมัยและความต้องการของเด็ก - ใช้เสียงประกอบอยู่ในระดับที่เหมาะสม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
	6-12 ปี	■ ไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) ■ ไม่ควรใช้เสียงประกอบที่รุนแรง เสียงดัง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ ■ หลีกเลี่ยงลักษณะการนำเสนอที่ไม่เป็นกลาง โดยการให้น้ำหนักกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป หรือเป็นการนำเสนอเพียงประเด็นเดียว	■ การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน รวมถึงการให้เด็กที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ร่วมรายการ ต้องได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสัมภาษณ์ในประเด็นที่ละเอียดอ่อน เด็กไม่ควรต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นความสามารถที่จะตอบได้อย่างเหมาะสม ■ ใช้เสียงประกอบอยู่ในระดับที่เหมาะสม ■ การร่วมรายการของเด็ก ไม่ควรส่งผลกระทบต่อเด็กในทางเสียหายแก่เด็กในภายหลัง
	ท	■ การนำเสนอที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านลบเกี่ยวกับบุคคล เช่น ตำรวจ พระภิกษุ และ สถานที่ที่ควรจะปลอดภัย เช่น บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ ■ ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	■ หากต้องการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		■ ไม่ควรใช้เสียงประกอบที่รุนแรง เสียงดัง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ ■ หลีกเลี่ยงลักษณะการนำเสนอที่ไม่เป็นกลาง โดยการให้น้ำหนักกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป หรือเป็นการนำเสนอเพียงประเด็นเดียว	■ การผลิตรายการประเภทปณิณกะ (Variety) หรือ Talk Show ผู้ผลิตควรกำหนดระดับความเหมาะสมของรายการที่ชัดเจนเป็นระดับเดียวตลอดอายุการออกอากาศของรายการ ตามจุดประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายก่อนการผลิต แม้ว่าแต่ละตอนหรือออกอากาศ (Episode) หรือแต่ละช่วง (Segment) ของรายการในตอนนั้น ๆ อาจมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยผู้ผลิตต้องควบคุมภาพ เสียงและเนื้อหา ให้เป็นไปตาม ลักษณะของระดับความเหมาะสมที่กำหนดด้วย ■ นำเสนอด้วยรูปแบบที่สร้างสรรค์ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
	น 13	■ การนำเสนอที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านลบเกี่ยวกับบุคคล เช่น ตำรวจ พระภิกษุ และ สถานที่ที่ควรระงับปลอดภัย เช่น บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ	■ หากต้องทำเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพ เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว	ช่วง พัฒนาการ	ลักษณะ	
		ควรจำกัด/หลีกเลี่ยงการนำเสนอ	ควรส่งเสริม
		■ ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) ■ ไม่ควรใช้เสียงประกอบที่รุนแรง เสียงดัง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ ■ หลีกเลี่ยงลักษณะการนำเสนอที่ไม่เป็นกลาง โดยการให้น้ำหนักกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป หรือเป็นการนำเสนอเพียงประเด็นเดียว	■ การผลิตรายการประเภทปิกนิกกะ (Variety) หรือ Talk Show ผู้ผลิตควรกำหนดระดับความเหมาะสมของรายการที่ชัดเจนเป็นระดับเดียวตลอดอายุการออกอากาศของรายการ ตามจุดประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายก่อนการผลิต แม้ว่าแต่ละตอนที่ออกอากาศ (Episode) หรือแต่ละช่วง (Segment) ของรายการในตอนนั้น ๆ อาจมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยผู้ผลิตต้องควบคุมภาพ เสียงและเนื้อหา ให้เป็นไปตาม ลักษณะของระดับความเหมาะสมที่กำหนดด้วย ■ นำเสนอด้วยรูปแบบที่สร้างสรรค์ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 3

ผลการศึกษาประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ

สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3.1 สรุปผลการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group)

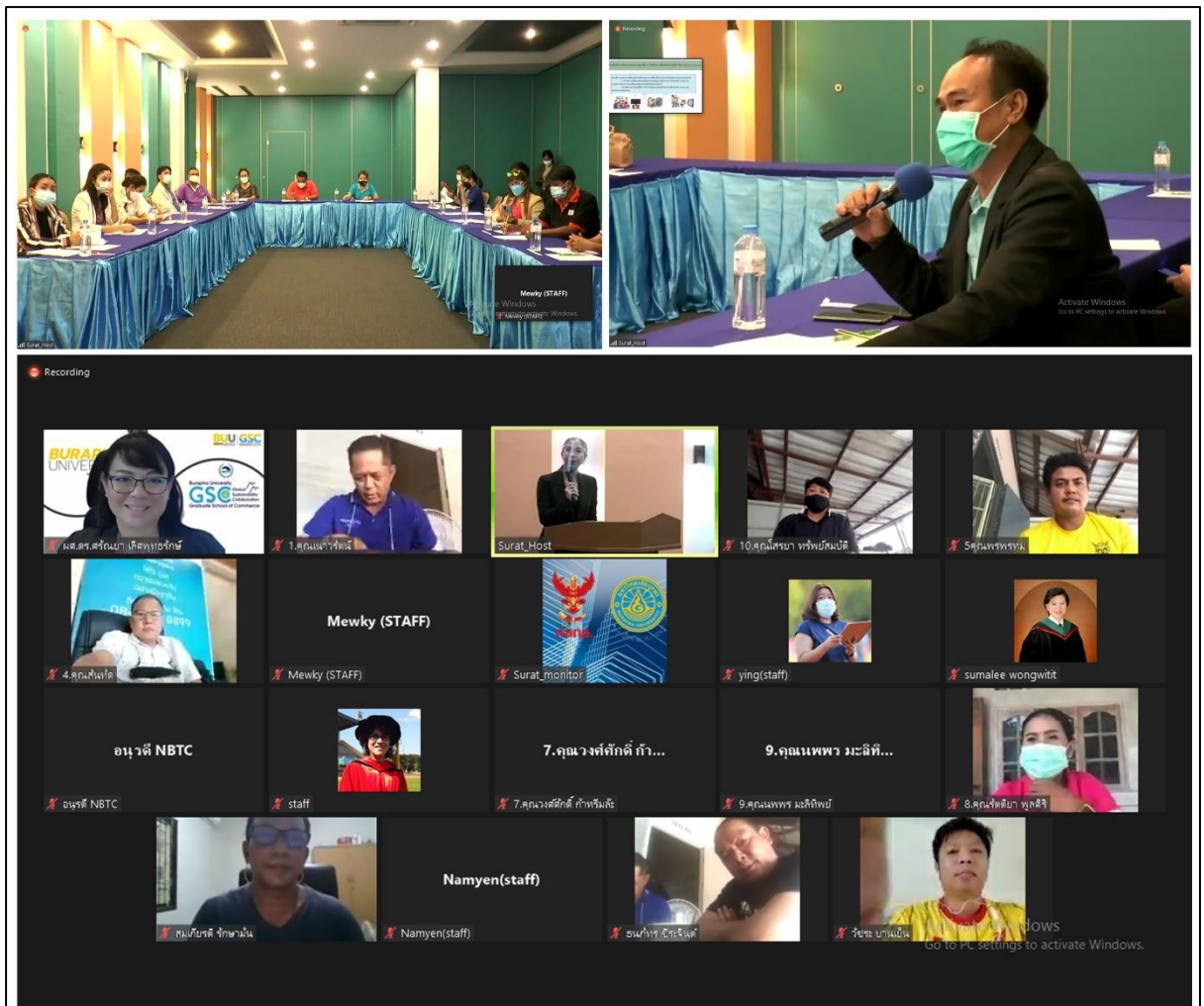
ที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) ประกอบด้วย (1) ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจ (2) ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการสาธารณะ (3) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และ (4) นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3.1-1 การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง จำแนกตามภูมิภาค จังหวัด และจำนวนผู้เข้าร่วม

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)	
		Online	Onsite
ภาคใต้	สุราษฎร์ธานี	13	18
ภาคเหนือ	เชียงใหม่	19	15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น	14	17
ภาคกลาง	นครสวรรค์	16	15
รวมจำนวนผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น		62	65

1. ภาคใต้

ที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้แทนจากผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจ ประเภทบริการสาธารณะ) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1-1 การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1.1 การเข้ามามีบทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ต ส่งผลทำให้กลุ่มผู้ชมเป้าหมายมีช่องทางในการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็กฯ มากขึ้น กลุ่มผู้ชมสามารถรับชมรายการผ่าน YouTube หรือช่องทางอื่น ๆ ได้ตามสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลทำให้จำนวนผู้ชมรายการเด็กฯ ผ่านโทรทัศน์ลดลง

1.1.2 รายการเด็กฯ ในปัจจุบันมีอายุสั้น เพราะเนื้อหารายการที่ไม่ดึงดูดใจกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลทำให้ผู้สนับสนุนรายการไม่ให้ความสนใจ และเลือกซื้อสื่อโฆษณากับ

รายการประเภทอื่นแทน ทำให้ผู้ประกอบการสื่อขาดรายได้มาพัฒนาธุรกิจจนต้องปิดกิจการลงในที่สุด

- 1.1.3 สถาบันครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการรับชมรายการของเด็ก บางครอบครัวผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลและให้คำแนะนำ รวมทั้งให้อิสระเสรีกับเด็กในการรับชมรายการต่าง ๆ อาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเล่นแบบที่ไม่เหมาะสมได้
- 1.1.4 การผลิตรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว หรือการประกอบธุรกิจสื่อ กสทช. ควรมุ่งเน้นกำกับดูแลกับบอร์ดบริหาร หรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ไม่ใช่มุ่งเน้นที่ผู้ผลิตรายการ ผู้แสดง หรือผู้สื่อข่าว เพราะบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนดำเนินงานภายใต้นโยบายขององค์กร คุณภาพของเนื้อหารายการจะออกมาในลักษณะใดจึงขึ้นอยู่กับนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด
- 1.1.5 ผู้ผลิตรายการจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งในด้านของพฤติกรรมการรับชมรายการ การเข้ามามีบทบาทของสื่อสมัยใหม่ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการผลิตรายการเด็กฯ รวมทั้งการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการสื่อ
- 1.1.6 ในมุมมองของผู้ปกครองมองว่า สนับสนุนให้เด็กดูโทรทัศน์น้อยลง ทั้งนี้เพราะเนื้อหารายการไม่มีคุณภาพ และหน่วยงานกำกับดูแลยังไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศและความรุนแรงทางเพศที่มักพบในรายการเด็กเป็นประจำ (บางรายการไม่มีการเบลอภาพที่ไม่เหมาะสม) ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็กที่ไม่เหมาะสม เช่น ฉากการถูกข่มขืน การฆ่าตัวตายโดยการเอาปืนจ่อที่ศีรษะ เป็นต้น
- 1.1.7 พฤติกรรมในการรับชมรายการของเด็กในปัจจุบันเปลี่ยนไป ด้วยวิถีในการดำเนินชีวิตของแต่ละครอบครัว และการเข้ามามีบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งผู้ผลิตรายการและหน่วยงานกำกับดูแลจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม เช่น ในบางครอบครัวที่มีฐานะ พ่อแม่ส่วนใหญ่ทำงาน ไม่ค่อยมีเวลาให้คำแนะนำ เด็กสามารถรับชมรายการต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ทั้งช่องทางออนไลน์ และโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก ทำให้มีโอกาสดูเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว อาจมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการป้องกันการเข้าถึงรายการที่ไม่เหมาะสม

- 1.1.8 บางสถานีโทรทัศน์มีการนำเนื้อหารายการจากสื่อสังคมออนไลน์ที่มีจำนวนผู้ชมสูงมาฉายผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตลง โดยขาดการกลั่นกรองและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทำให้เนื้อหารายการที่นำเสนอผ่านสื่อกระแสหลัก (โทรทัศน์) มีความไม่เหมาะสม
- 1.2 **ปัญหาด้านคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้**
 - 1.2.1 เนื้อหารายการโทรทัศน์ในปัจจุบันยังให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว น้อยเกินไป อีกทั้งเนื้อหารายการส่วนใหญ่ได้กำหนดบทบาทและเนื้อหาต่าง ๆ ที่ผู้ผลิตรายการมองว่าคนกลุ่มนี้ควรได้รับ แต่ในทางปฏิบัติแล้วกลุ่มคนเหล่านี้ล้วนมีความสามารถและมีความต้องการเป็นของตนเอง ดังนั้นผู้ผลิตรายการจึงควรให้ความสำคัญกับความต้องการ และความสามารถของเด็ก ๆ เพื่อให้สามารถผลิตรายการได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กๆ
 - 1.2.2 เนื้อหารายการเด็ก ๆ ในบางรายการมีความไม่เหมาะสม
 - (1) การคุกคามทางเพศ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบรายการประเภทวาไรตี้ ที่มักมีการแสดงออกถึงการคุกคามทางเพศ และท่าทางการเต้นของนักแสดงที่ไม่เหมาะสม
 - (2) รายการละครมุ่งเน้นเรื่องเพศ เช่น ผู้หญิงสองคนแย่งชิงผู้ชายคนเดียวกันจนเกิดเป็นการรับรู้และค่านิยมที่ไม่ถูกต้องให้กับเด็ก
 - 1.2.3 พิธีกรมีการขี้นำนักแสดงเด็กในรายการให้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความบันเทิงให้เกิดขึ้นในรายการ โดยในบางกิจกรรมมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการซึมซับพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็ก ทั้งในฐานะผู้แสดง และผู้ชม
- 1.3 **ความเห็นของคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว**
 - 1.3.1 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวส่วนใหญ่ยังขาดคุณภาพ (บางรายการ) สะท้อนให้เห็นว่าผู้ผลิตรายการมีความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้านกระบวนการผลิตรายการ แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านพัฒนาการสติปัญญา และการเรียนรู้ของเด็กตามช่วงอายุ รวมทั้งวิธีการสื่อสารกับเด็กในวัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

- 1.3.2 การซื้อลิขสิทธิ์รายการจากต่างประเทศมานำเสนอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการประเภทการ์ตูน ล้วนเต็มไปด้วยภาพและเนื้อหาที่สร้างความรุนแรงผ่านฉากร ต่อสู้ของตัวละคร และมุ่งเน้นการเอาชนะด้วยพลังกำลัง

1.4 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ควรมีการปรับปรุง สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.4.1 ควรใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน ยังมีบางรายการที่ใช้ภาษาหยาบคาย อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็กได้ กสทช. ควรให้ความสำคัญและเข้มงวดในการกำกับดูแลมากขึ้น
- 1.4.2 ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก ให้มีความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งหากพบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจึงชี้แนะ
- 1.4.3 ควรมีเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID-19) สำหรับเด็กโดยเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสมให้กับเด็ก

1.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.5.1 ประเด็นด้านข้อกฎหมาย ผู้เข้าร่วมประชุมมองว่า กฎหมายมีความครอบคลุมดีอยู่แล้ว แต่สิ่งที่ยังขาด คือ กสทช. ขาดการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน กสทช. จึงเปรียบเสมือนเสือกระดาษ ไม่มีการลงโทษขั้นเด็ดขาด มีแค่การตักเตือนและปรับเป็นจำนวนเงินเพียงเล็กน้อย ซึ่งถือว่าน้อยมากหากเทียบกับรายได้ค่าโฆษณาจากเรตติ้งที่เพิ่มมากขึ้น
- 1.5.2 ควรมีการกำหนดช่วงอายุที่ชัดเจนว่าช่วงอายุของเด็กเท่าใดที่ไม่ควรให้มีการนำเสนอข่าวในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เช่น เด็กทารก

1.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.6.1 กสทช. ควรมีการกำกับดูแลการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่โดนกระทำชำเรา หรือถูกข่มขืน อย่างเข้มงวด และมีมาตรการที่ชัดเจนถึงรูปแบบการนำเสนอที่มีความเหมาะสม หรือการกำหนดช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ไม่ควรนำเสนอ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กได้ในอนาคต

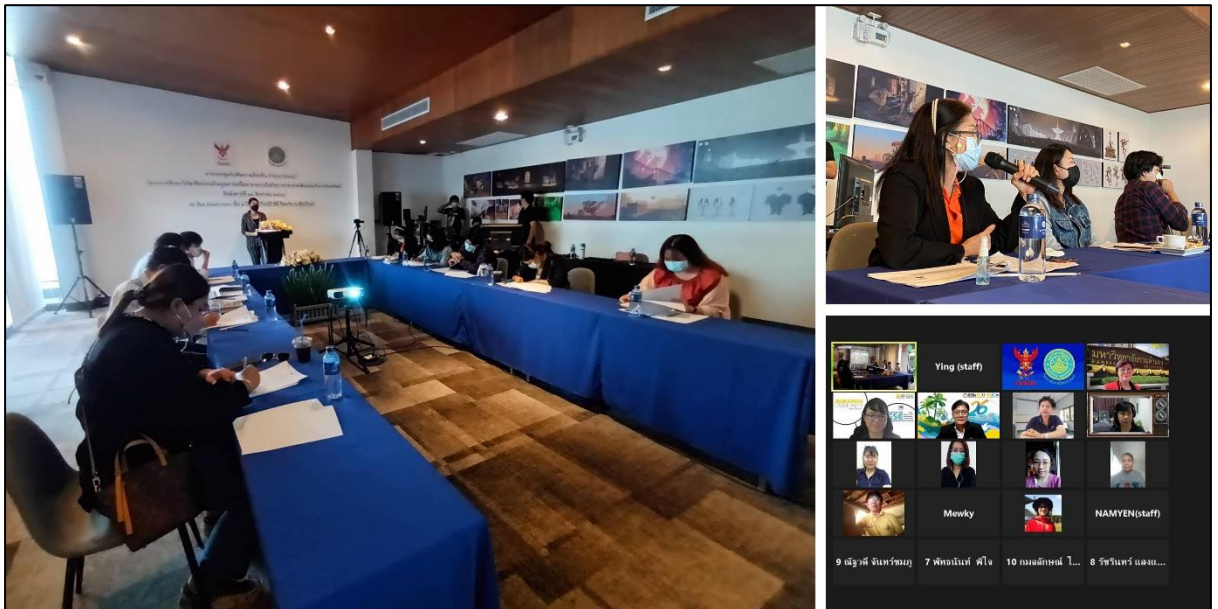

- 1.6.2 กสทช. ควรมีมาตรการการกำกับดูแล หรือบทลงโทษผู้ประกอบการสื่อที่นำเสนอเนื้อหารายการเด็ก ๆ ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาที่หยาบคาย ก้าวร้าว เพราะหากเด็กรับชมรายการเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้เด็กซึมซับและมองว่าสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อนำเสนอเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่เรื่องที่ไม่เหมาะสม จนนำไปสู่พฤติกรรมการเล่นแบบที่ไม่ถูกต้อง
- 1.6.3 กสทช. ควรทำงานเชิงรุก เน้นการป้องกันมากกว่าการรอให้ปัญหาเกิดขึ้น แล้วค่อยมาดำเนินการแก้ไข เพราะเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมได้ถูกเผยแพร่ออกไปแล้ว กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้เนื้อหาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว กสทช. จึงค่อยมาดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องความผิด ดังนั้น การแก้ไขปัญหาภายหลังของ กสทช. จึงไม่สามารถควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นได้
- 1.6.4 ควรมีการกำหนดให้รายการละครมุ่งเน้นการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศเหมือนในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ
- 1.6.5 กสทช. ควรกำหนดให้ทุกสถานีมีการนำเสนอรายการประเภทเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในทุก ๆ ช่วงเวลาของแต่ละวัน เหมือนข่าวในพระราชสำนักที่กำหนดให้มีการออกอากาศในเวลา 20.00 น. โดยอาจกำหนดเป็นช่วงเวลาเย็นหลังเด็กเลิกเรียน หรือช่วงเช้าในวันเสาร์ อาทิตย์
- 1.6.6 ทุกสถานีควรร่วมมือกันในการนำเสนอรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว อย่างน้อย 2-3 นาที ในแต่ละวัน
- 1.6.7 กสทช. ควรบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการกำกับดูแลเนื้อหารายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพราะในปัจจุบันเด็กไม่ได้รับชมรายการผ่านทางสื่อโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว แต่หันไปเปิดรับสื่อผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น การทำงานร่วมกันระหว่าง 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 1.6.8 ควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเข้าถึงเนื้อหารายการ ทั้งบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และสมาร์ตโฟน เพื่อป้องกันการเข้าถึงเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมของเด็ก เพราะเด็กยังไม่มีวิจารณญาณในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายการที่นำเสนอได้
- 1.6.9 กสทช. ควรมีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการโดยมุ่งเน้นจำนวนผู้ชม กับสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการเพื่อสร้างสรรค์สังคม เพื่อมิให้สถานีโทรทัศน์มุ่งเน้นการผลิตรายการที่มีผู้ชมเป็น

จำนวนมาก โดยไม่สนใจคุณภาพของเนื้อหารายการ จนนำไปสู่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ชมและสังคม เช่น มีการเก็บภาษีในอัตราก้าวกระโดด เป็นต้น

2. ภาคเหนือ

ที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) ที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจ ประเภทบริการสาธารณะ) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1-2 การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จังหวัดเชียงใหม่

2.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1.1 ผู้สนับสนุนรายการเข้ามามีบทบาทต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการผลิตรายการต้องใช้งบประมาณและต้นทุนในการผลิตที่ค่อนข้างสูง หากไม่มีผู้สนับสนุนรายการ ก็ไม่สามารถทำรายการต่อไปได้ ผู้ผลิตรายการจึงต้องให้ความสำคัญกับผู้สนับสนุน

รายการ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของธุรกิจ มากกว่าการคำนึงถึงคุณภาพรายการ หรือสาระประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับ

- 2.1.2 พ่อ แม่ และผู้ปกครองมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเข้าถึงสื่อของเด็ก เพราะคือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ซึ่งพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันจะมีความแตกต่างกับอดีตเป็นอย่างมาก ในอดีตผู้ปกครองสามารถปิดกั้นสื่อไม่ให้เด็กเข้าถึงได้ แต่ในปัจจุบันไม่สามารถทำได้เพราะสื่ออยู่รอบตัวเด็กเต็มไปหมด ดังนั้นผู้ปกครองจึงไม่ควรห้ามให้เด็กดูหรือไม่ดูอะไรแบบไม่มีเหตุผล เพราะสุดท้ายแล้วเด็กจะสามารถหาวิธีในการเข้าถึงสิ่งที่เขาอยากรู้อยากเห็นจากช่องทางอื่น ๆ ผู้ปกครองจึงควรชี้แนะ หรือให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้ไปพร้อมกัน
- 2.1.3 การพิจารณาว่าสภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหา รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวนั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการ ทั้งนี้ หากผลิตรายการโดยมีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ก็อาจส่งผลกระทบต่อมากกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาสังคม เด็ก และเยาวชน เพราะจะมีปัจจัยด้านธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของผู้สนับสนุนรายการ คู่แข่งในอุตสาหกรรม และต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึง
- 2.1.4 ภูมิทัศน์สื่อ (Media Landscape) ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ในอดีตสื่อมีการแบ่งรูปแบบกันอย่างชัดเจน แต่ในปัจจุบันเกิดการหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) เด็กสามารถเข้าถึงรายการใดรายการหนึ่งจากช่องทาง หรือสื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย แต่วิธีการกำกับดูแลกับไม่ได้หลอมรวมเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม
- 2.1.5 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสติดต่อโคโรนา (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตรายการที่ทำได้ยากมากขึ้น เพราะผู้ผลิตรายการมีความกังวลถึงความปลอดภัยของเด็กที่เข้าร่วมในกระบวนการผลิต แต่หากไม่ถ่ายทอดให้แล้วเสร็จก็จะมีรายการมานำเสนอ ส่งผลต่อการขนาดรายได้ตามมา
- 2.1.6 เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรม的开รับสื่อในปัจจุบัน โดยในหลาย ๆ ครอบครัว ทั้งผู้ปกครองและเด็กต่างรับชมรายการต่าง ๆ ผ่านสื่อโทรทัศน์น้อยลง และหันมาเปิดรับสื่อผ่านสมาร์ทโฟนกันมากขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสื่อกระแสหลักที่เดิมทีก็มีจำนวนผู้ชมน้อยอยู่แล้ว เมื่อมีเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงรายการผ่านช่องทางออนไลน์ได้ ยิ่งทำให้

จำนวนผู้ชมน้อยลงมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้ว ด้วยลักษณะของสื่อออนไลน์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกสบายในการรับชมได้มากกว่าสื่อโทรทัศน์ คือ สามารถรับชมรายการที่สนใจได้ในทุกช่วงเวลาตามที่คุณสะดวก ทำให้ผู้ชมเลือกรับชมรายการผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าเพราะมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต (Life Style) ประจำวันของตน

2.2 ปัญหาด้านคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 2.2.1 รูปแบบการนำเสนอรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มักถูกกำหนดโดยความต้องการของผู้ใหญ่ โดยเป็นผู้ที่อยู่กันคนละรุ่น (Generation) กับเด็ก ซึ่งคนทั้ง 2 กลุ่ม ล้วนมีประสบการณ์ทัศนคติ แนวคิด มุมมอง และการตัดสินใจต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การกำหนดรูปแบบการนำเสนอรายการโดยผู้ใหญ่เพื่อนำเสนอให้แก่เด็ก จึงอาจไม่สอดคล้องตรงกับความต้องการของเด็กได้
- 2.2.2 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีการแอบแฝง หรือสอดแทรกภาษาที่หยาบคาย ซึ่งพบได้ทั้งในรายการประเภทละคร ภาพยนตร์ และรายการทั่วไป โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะค่อย ๆ ซึมซับในสมองของเด็ก จนเกิดเป็นทัศนคติและพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวลเป็นอย่างมาก
- 2.2.3 การนำเสนอรายการในรูปแบบแอนิเมชัน (Animation) ยังขาดความสดใส ความเร้าแรง และความสนุกสนานของเด็ก ๆ โดยจะมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องทางเพศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพศทางเลือกที่มักนำเสนอให้ดูขบขัน ตลก และความรุนแรง
- 2.2.4 ผู้ผลิตรายการให้ความสำคัญกับผู้สนับสนุนรายการมากกว่าผู้ชม เพราะผู้สนับสนุนรายการคือแหล่งรายได้หลักที่จะนำมาสนับสนุนการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีต้นทุนการดำเนินงานที่สูง หากไม่มีรายได้เข้ามาผู้ผลิตก็ไม่สามารถอยู่รอดได้ ดังนั้น ด้วยหลักคิดในมุมมองของการผลิตรายการที่มีวัตถุประสงค์เชิงธุรกิจเป็นที่ตั้ง รายได้จึงมีความสำคัญมากกว่าคุณภาพ โดยถึงแม้ว่ารายการที่ผลิตนั้นจะมีคุณภาพดีมาก แต่หากทำแล้วขาดทุน ไม่มีผู้ชมและผู้สนับสนุนรายการ ก็คงไม่มีผู้ผลิตรายการรายใดทำแบบนี้ เพราะท้ายที่สุดแล้วธุรกิจจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

2.3 ความเห็นของคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 2.3.1 โดยภาพรวมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายด้าน ทั้งในด้านของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก มีการใช้ภาษาที่กำกวม และเนื้อหาที่ไม่สร้างสรรค์ นอกจากนั้นแล้ว ยังใช้เนื้อหาและภาพความรุนแรงเป็นจุดขายในรายการ เช่น การทำเป็นสποตโฆษณาสั้นที่คัดเลือกเนื้อหาความรุนแรงมานำเสนอ เป็นต้น
- 2.3.2 ผู้ประกอบกิจการสื่อส่วนใหญ่มุ่งเน้นการซื้อลิขสิทธิ์รายการจากต่างประเทศมานำเสนอ มากกว่าการพัฒนาและสร้างสรรค์รายการเอง รวมทั้งปัจจัยทางด้านธุรกิจที่ทำให้ต้องมุ่งเน้นการหารายได้เพื่อให้สถานีสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ การคำนึงถึงคุณภาพเนื้อหารายการจึงเป็นเรื่องรองลงมา
- 2.3.3 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีสาระประโยชน์ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เสริมสร้างด้านคุณธรรมและความกตัญญู ยังไม่สามารถสร้างความน่าสนใจในการรับชมให้กับเด็กได้ ดังนั้น การจะพัฒนาเนื้อหารายการประเภทนี้ให้น่าสนใจจึงต้องทำการศึกษาพฤติกรรมและความชื่นชอบของผู้ชมเป้าหมาย

2.4 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ควรมีการปรับปรุง สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 2.4.1 การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ควรมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก และช่วยสนับสนุนพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไป แต่โดยภาพรวมแล้ว ควรเป็นเนื้อหาที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น อาชีพในฝันของเด็ก ๆ ไม่ได้มีแค่หมอ หรือวิศวกรเหมือนในอดีต แต่ยังมี YouTuber หรือ Streamer ซึ่งเป็นอาชีพใหม่ที่ช่วยสร้างรายได้ได้ เป็นต้น ดังนั้น การผลิตรายการจึงต้องมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น เด็กปฐมวัย หรือเด็กที่อายุระหว่าง 7-15 ปี เพื่อให้สามารถกำหนดรูปแบบการนำเสนอ และพัฒนาเนื้อหารายการได้อย่างเหมาะสม
- 2.4.2 ควรระมัดระวังถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ซึ่งยังพบอยู่เป็นจำนวนมากในรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น คำหยาบคาย ประทุษวาจา (Hate Speech) และถ้อยคำที่รุนแรง เป็นต้น โดยคำต่าง ๆ เหล่านี้ มักถูกนำมาใช้กับเรื่องทางเพศ

- 2.4.3 ควรใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หลีกเลี่ยงศัพท์แสง หรือคำศัพท์ที่ยังไม่มีการบัญญัติใช้อย่างเป็นทางการ เพื่อมิให้เกิดพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม
- 2.4.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ดังเช่นในบางรายการของยุโรปที่มีการเปิดโอกาสให้เด็กสามารถส่งข้อความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มายังรายการได้ผ่าน SMS Text ในระบบโทรทัศน์ดิจิทัล
- 2.5 **ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้**
 - 2.5.1 กฎหมายนอกจากจะมีเนื้อหาที่มากอยู่แล้ว ยังใช้ภาษาที่เข้าใจยากทำให้ประชาชนมักมองข้าม ดังนั้น ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดทำเนื้อหาให้เข้าใจได้โดยง่าย สั้น กระชับ และน่าสนใจ เช่น การนำเสนอในรูปแบบสารสนเทศกราฟิก (Info Graphic) เป็นต้น
- 2.6 **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้**
 - 2.6.1 ควรมีการเชิดชู หรือให้รางวัลแก่ผู้ผลิต/นักจัดรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจเป็นเงินรางวัล หรือรางวัลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของเงิน
 - 2.6.2 ควรมีหน่วยงานที่ให้งบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น สำนักงานกองทุนสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้รายการมีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น
 - 2.6.3 ควรมีเวทีสาธารณะที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออก หรือโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับเด็ก เช่น สถานีเด็กและเยาวชนขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS) เป็นต้น
 - 2.6.4 กสทช. ควรเป็นผู้กำหนดทิศทางในการพัฒนารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้ผู้ประกอบการสื่อสามารถสร้างสรรค์รายการที่มีคุณภาพ
 - 2.6.5 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ภาคเหนือ มีพื้นที่สำหรับการนำเสนอเนื้อหารายการที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจในการผลิตสื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว มาร่วมผลิตกับทางสถานีได้ เพื่อเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน อันจะช่วยให้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน

และครอบครัว มีจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากมีผู้สนับสนุนงบประมาณจะทำให้กระบวนการผลิตรายการและเนื้อหาคุณภาพมากขึ้น

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) ที่จังหวัดขอนแก่น โดยมีผู้แทนจากผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจ ประเภทบริการสาธารณะ) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1-3 การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จังหวัดขอนแก่น

3.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1.1 การเข้ามามีบทบาทของสื่อออนไลน์มีผลกระทบอย่างมากในการผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้เพราะเด็กเลือกให้ความสนใจกับสื่อดังกล่าว เพราะสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความน่าสนใจ สื่อโทรทัศน์ไม่สามารถแข่งขันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

โทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกที่มีข้อจำกัดในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เนื้อหาในหลายรูปแบบถูกกำหนดให้ห้ามนำเสนอในสื่อโทรทัศน์ ในขณะที่พอเป็นสื่อออนไลน์ก็สามารถนำเสนอได้ทั้งหมด

3.1.2 การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในรูปแบบของธุรกิจ หรือมีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ จำเป็นต้องอาศัยผู้สนับสนุนรายการจึงจะสามารถอยู่รอดได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วมักไม่ค่อยให้ความสำคัญรายการประเภทนี้เท่าไรนัก เพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนน้อย เฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะแตกต่างกับรายการประเภทวาไรตี้ที่สามารถเข้าถึงผู้ชมได้มากกว่า ดังนั้น เมื่อไม่มีผู้สนับสนุนรายการ ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จึงต้องปิดกิจการลง โดยในปัจจุบันมีหลายรายการที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เช่น เจ้าขุนทอง ทูงแสงตะวัน เป็นต้น

3.1.3 สื่อในปัจจุบันได้หลอมรวมกัน (Media Convergence) ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การรับชมรายการใดรายการหนึ่งสามารถรับชมได้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย สะดวก และรวดเร็ว แต่หน่วยงานกำกับดูแล (กสทช. และกระทรวงดิจิทัลฯ) กับแยกส่วนกันทำงาน จึงไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมสื่อในปัจจุบัน

3.2 ปัญหาด้านคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.2.1 การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวทำได้ค่อนข้างยาก ซึ่งนอกจากจะต้องผลิตรายการให้มีคุณภาพแล้ว ยังต้องทำให้มีความน่าสนใจ และสอดคล้องตรงกับความต้องการของเด็ก บางรายการเป็นรายการที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ตามช่วงอายุอย่างเหมาะสม แต่เด็กกลับไม่ชอบ ในขณะที่บางรายการมุ่งเน้นความบันเทิง ตลก ขบขัน ไม่ค่อยมีสาระประโยชน์มากนัก แต่กับอยู่ในความสนใจของเด็ก ซึ่งการผลิตรายการสำหรับเด็กจึงต้องมีองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วน คือ มีสาระ และสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก เพื่อให้เป็นรายการที่ดีที่ไม่น่าสนใจ โดยการผลิตรายการนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ทั้งงบประมาณ และเครือข่าย (Connection) เข้ามาช่วยเหลือ

3.2.2 ปัญหาด้านคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียง คือ (1) ผู้จัดรายการมีจำนวนน้อย ขาดแคลนบุคลากรที่ช่วยพัฒนาเนื้อหาที่สร้างสรรค์ และ (2) ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ต้องอาศัยความร่วมมือจาก

หลากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานลง โดยในปัจจุบัน
สถานีได้ร่วมมือกับหน่วยงานเพียงไม่กี่หน่วยงาน เช่น สาธารณสุขจังหวัด และ
โรงเรียน เป็นต้น

3.3 ความเห็นของคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุป เป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 3.3.1 รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีเนื้อหารายการที่มีคุณภาพมักมี
อายุสั้น เพราะรูปแบบการนำเสนอที่ไม่น่าสนใจ ทำให้ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจ
ในการรับชมให้กับเด็กได้ และเมื่อมีจำนวนผู้ชมน้อยลง ทำให้ผู้สนับสนุนรายการ
เลือกซื้อสื่อโฆษณากับรายการประเภทอื่นแทน ส่งผลทำให้ผู้ผลิตรายการขาด
รายได้ จนต้องปิดกิจการลงในที่สุด
- 3.3.2 รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่ผู้ผลิตรายการซื้อลิขสิทธิ์จาก
ต่างประเทศมานำเสนอในปัจจุบัน (ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภทการ์ตูน) ยังไม่
สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กได้ โดยถึงแม้ว่ารายการสำเร็จรูปดังกล่าวจะ
ประสบความสำเร็จในต่างประเทศ แต่อาจไม่ประสบความสำเร็จในประเทศไทย
ทั้งนี้เพราะรูปแบบการดำเนินงานชีวิต (Life Style) ที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อ
ความชื่นชอบ ความสนใจ และพฤติกรรมการรับชมที่แตกต่างกันด้วย
- 3.3.3 รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นวิธีการนำเสนอ
เพื่อก่อให้เกิดความบันเทิง สนุกสนาน ร่ำอารมณ์และความรู้สึก มากกว่าการให้
ความสำคัญในคุณภาพของเนื้อหารายการ ดังนั้น ในรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่จึง
มีการนำเสนอรายการประเภทการ์ตูนมากกว่าสารคดี

3.4 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ควรมีการปรับปรุง สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 3.4.1 ควรลดเนื้อหาที่สร้างความรุนแรงในรายการลง เช่น ฉากตบตีกัน และควร
ส่งเสริมเนื้อหาที่แข่งขันกันด้วยสติปัญญาและความสามารถของนักแสดง เพื่อ
เป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก
- 3.4.2 เนื้อหารายการควรสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมกับรายการ
- 3.4.3 ควรสร้างบุคคลต้นแบบ (Idol) เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจในการรับชมรายการของเด็ก
ซึ่งสามารถทำได้ค่อนข้างยาก แต่หากสามารถทำได้จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการ
รับชมได้เป็นอย่างดี
- 3.4.4 ควรใช้เพลง หรือภาษาท้องถิ่นประกอบการพัฒนาเนื้อหารายการ ซึ่งจะช่วยให้
สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

- 3.4.5 ลักษณะของเนื้อหารายการควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก หรือประสบการณ์ที่ได้กพบเจอเป็นประจำ เช่น การเรียนหนังสือ การทำอาหาร หรือการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น
- 3.4.6 ควรให้เครดิต (Credit) แก่ผู้ผลิตรายการด้วย
- 3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
 - 3.5.1 ควรมีกฎหมายที่ช่วยสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตลงได้
- 3.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
 - 3.6.1 รัฐบาล และ กสทช. ควรให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยอาจเป็นในรูปแบบของการให้เงินอุดหนุนโดยตรง หรือให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี
 - 3.6.2 กสทช. และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ควรบูรณาการการทำงานร่วมกัน ให้สอดคล้องกับการหลอมรวมของสื่อในยุคปัจจุบัน รวมทั้งผู้บริหารสถานี ผู้ผลิตรายการ และผู้ชม ที่ต้องทำความเข้าใจถึงปัญหาและร่วมกันหาทางออกอย่างเหมาะสม ไม่ใช่การทำงานในลักษณะของต่างคนต่างทำ หรือรับผิดชอบเฉพาะแค่ภารกิจของตนเอง

4. ภาคกลาง

ปรึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) ที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีผู้แทนจากผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจ ประเภทบริการสาธารณะ) ผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้ชมผู้ฟัง/เครือข่ายผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียง/สมาคมผู้ปกครอง และนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1-4 การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group) จังหวัดนครสวรรค์

4.1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปเป็น ประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.1.1 การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ทำให้เด็กดู โทรทัศน์น้อยลง และหันไปรับชมรายการผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ประกอบ กับการรับชมส่วนใหญ่เป็นการรับชมโดยลำพัง ขาดผู้ปกครองที่คอยให้คำแนะนำ ส่งผลทำให้เด็กมักพบเจอกับเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการกำกับ ดูแลของสื่อออนไลน์ทำได้ยากกว่าสื่อกระจายเสียงและโทรทัศน์

- 4.1.2 ปัจจุบันเด็กเปิดรับชมรายการผ่านสื่อโทรทัศน์น้อยลงมาก โดยหันไปรับชมผ่านช่องทางอื่นที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการรับชมได้มากกว่า ซึ่งการที่จะทำให้เด็กเปิดรับชมรายการผ่านสื่อโทรทัศน์มากขึ้นนั้น ผู้ผลิตรายการจะต้องเจาะกลุ่มเป้าหมายมาที่ผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและคอยให้คำแนะนำเด็กในการทำกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ดังนั้น หากผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการรับชมรายการของเด็ก ผู้ปกครองก็จะเป็นผู้ชักจูงเด็กให้มารับชมรายการได้
- 4.1.3 ภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้ผลิตรายการต่างมุ่งนำเสนอเนื้อหาที่กำลังอยู่ในกระแสของสังคม เพราะมีผู้ชมให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพของเนื้อหารายการ และผลที่ผู้ชมจะได้รับ
- 4.2 **ปัญหาด้านคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน** สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
- 4.2.1 เนื้อหาในบางรายการยังไม่มีคุณภาพ มีการนำเสนอเด็กที่ถูกทำร้ายอยู่ในข่าว โดยไม่มีการเบลอหน้าเด็ก
- 4.2.2 มีการใช้ภาษาที่หยาบคาย
- 4.2.3 เนื้อหารายการที่นำเสนอส่งผลต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เพราะรายการส่วนใหญ่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านตัวนักแสดงที่มีพฤติกรรมเลียนแบบวัฒนธรรมสากล และลดทอนความเป็นไทยลง เช่น ความรักในวัยรุ่น เพศและความสัมพันธ์ที่หลากหลาย เป็นต้น
- 4.3 **ความเห็นของคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว** สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
- 4.3.1 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ค่อนข้างดีอยู่แล้ว เช่นเดียวกับการกำหนดช่วงเวลาที่นำเสนอส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่รูปแบบการนำเสนอยังไม่น่าสนใจ ทำให้ไม่สามารถดึงดูดการรับชมรายการของเด็กได้
- 4.3.2 ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรช่วยกันส่งเสริมให้เด็กได้รับชมเนื้อหารายการที่มีคุณภาพผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีความสนใจในการรับชมรายการโทรทัศน์มากขึ้น เช่น การรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมของชุมชน โดยใช้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เป็นต้น

- 4.3.3 รายการที่จะสร้างสร้างแรงจูงใจในการรับชมให้กับเด็กได้นั้น ขึ้นอยู่กับว่าเนื้อหาที่นำเสนอมีความสอดคล้องตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กมาก - น้อยเพียงใด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างการรับรู้ให้กับเด็กได้ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันเด็กแทบไม่รู้เลยว่ามียารายการสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัวอยู่
- 4.3.4 ผู้ผลิตรายการขาดการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารอย่างรอบคอบ ทำให้เนื้อหารายการที่นำเสนอมีความผิดเพี้ยนไปจากข้อเท็จจริง จนกลายเป็นข่าวสารปลอม (Fake News) ที่ปรากฏอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กเป็นอย่างมาก เพราะถึงแม้ว่าในภายหลังจะมีการแก้ไขข้อมูลข่าวสารให้มีความถูกต้อง แต่เด็กก็อาจไม่ได้รับชมในช่วงเวลาดังกล่าว
- 4.4 เนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ควรมีการปรับปรุง สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
- 4.4.1 ควรเพิ่มเติมเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับข่าวเด็กโดยเฉพาะ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก
- 4.4.2 โดยภาพรวมแล้วเนื้อหารายการสำหรับเด็กในปัจจุบันยังมีค่อนข้างน้อย และมีลักษณะของเนื้อหารายการเดิมที่นำมาเปิดวนซ้ำไปมา (Rerun)
- 4.4.3 ควรมีการสอดแทรกเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ความกตัญญู และซื่อสัตย์สุจริต ไว้ในรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมเด็กให้มีความเหมาะสม
- 4.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
- 4.5.1 การบังคับใช้กฎหมายที่ควบคุมและกำกับดูแลสื่อควรมีความเข้มงวด จริงจัง และนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดได้จริง
- 4.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้
- 4.6.1 กสทช. ควรกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้สถานีโทรทัศน์หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนำเสนอเนื้อหารายการที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรักในสถาบัน โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว ทั้งนี้เพราะสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก

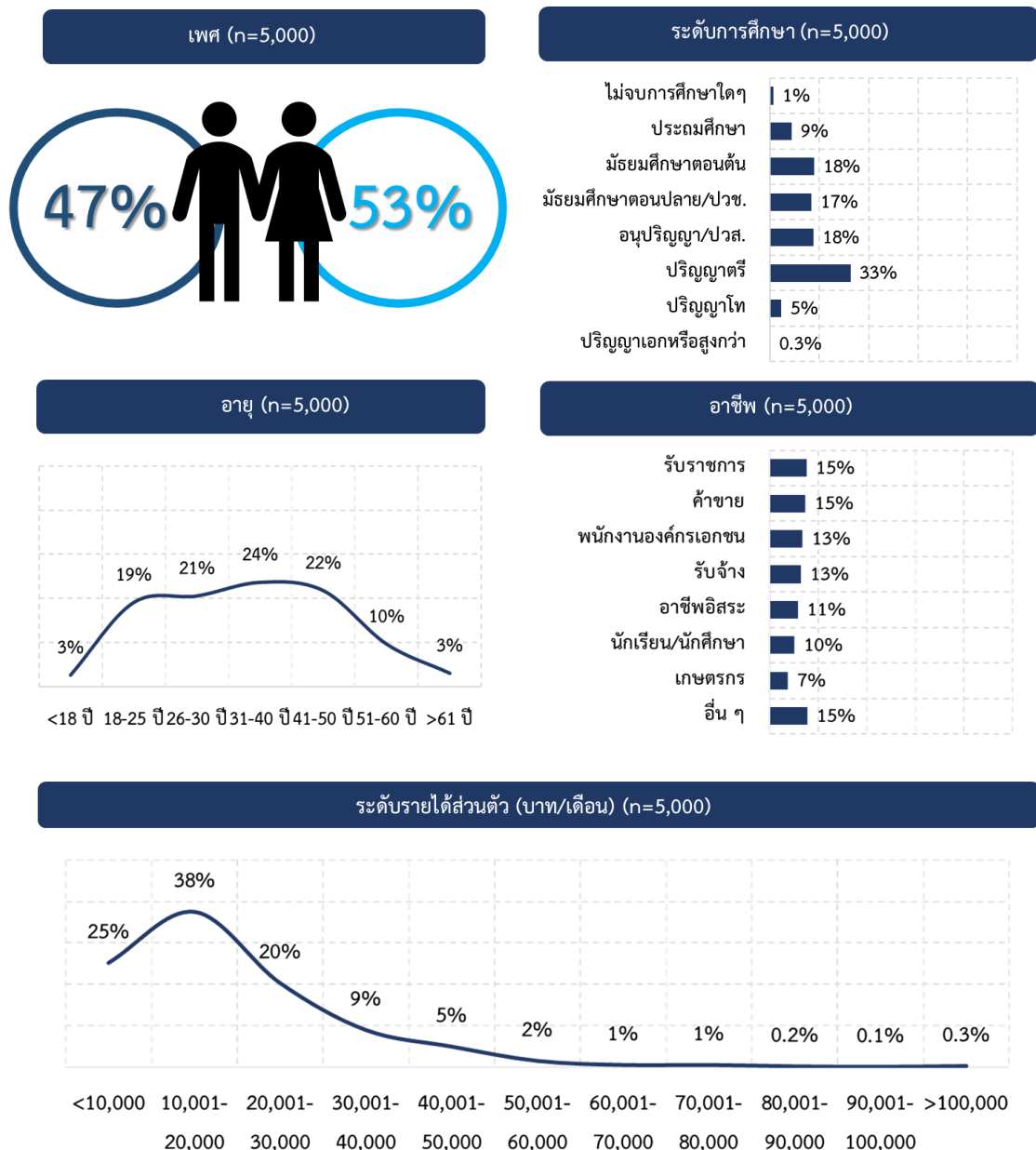

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

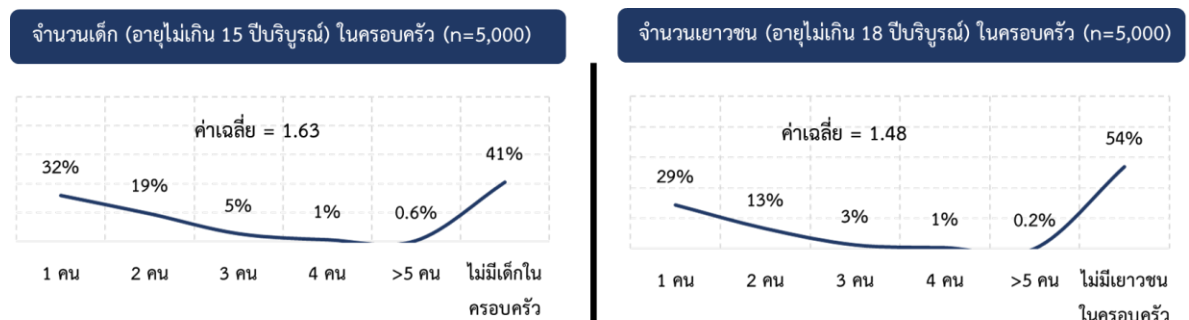
- 4.6.2 ควรทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองและเด็กให้หันมารับชมรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มากขึ้น
- 4.6.3 ควรมีการควบคุมและกำกับดูแลรายการที่จัดอยู่ในกลุ่มรายการสำหรับผู้ชมทั่วไปอย่างเคร่งครัด โดยรายการประเภทนี้มีเนื้อหารายการที่เกินขอบเขตสำหรับผู้ชมทั่วไปมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการข่าว และรายการละคร
- 4.6.4 กสทช. หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามากำกับดูแลเนื้อหารายการที่นำเสนอวัฒนธรรม สากลมากเกินไป

3.2 ผลการสำรวจความคิดเห็นสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

การสำรวจความคิดเห็นสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า พื้นที่การเก็บข้อมูลได้แก่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 ตัวอย่าง ภาคกลาง จำนวน 500 ตัวอย่าง ภาคเหนือ จำนวน 1,000 ตัวอย่าง ภาคใต้ จำนวน 1,000 ตัวอย่าง ภาคตะวันออก จำนวน 1,000 ตัวอย่าง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,000 ตัวอย่าง รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,000 ตัวอย่าง ซึ่งผลของการสำรวจสามารถแสดงได้ ดังนี้

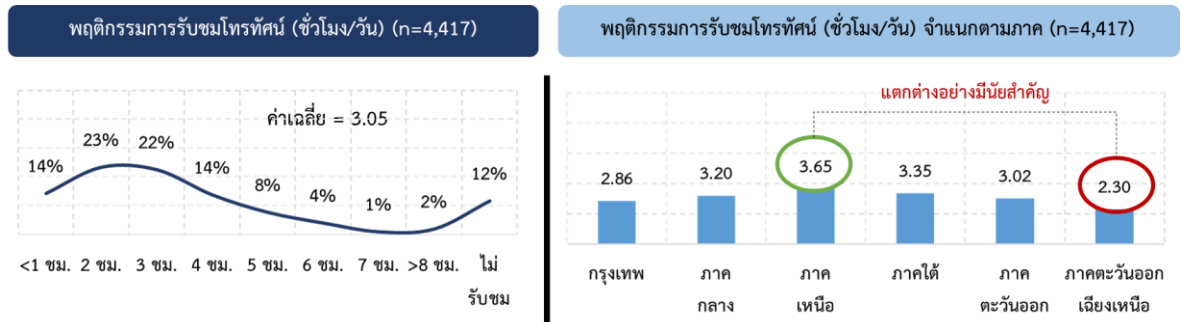
ในส่วนข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมา คือ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 ตามด้วย 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมา คือ อนุปริญญา/ปวส. กับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 18 ตามด้วย มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 17 อาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ รับราชการ กับค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 15 รองลงมา คือ พนักงานองค์กรเอกชน กับรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 13 เท่ากัน ตามด้วย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 11 เมื่อสอบถามถึงรายได้ส่วนตัวต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมา คือ น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25 ตามด้วย 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20

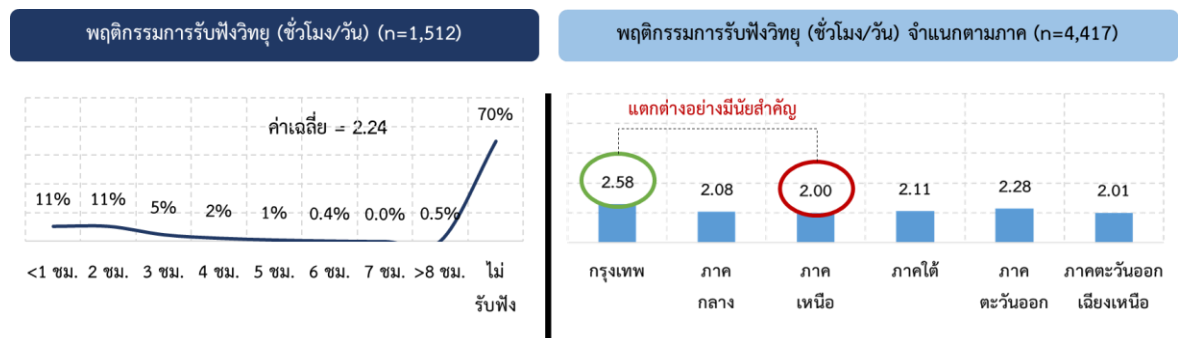
เมื่อสอบถามจำนวนเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเด็กในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมา คือ มีเด็กในครอบครัว 1 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ตามด้วยมีเด็กในครอบครัว 2 คน คิดเป็นร้อยละ 19 โดยเฉลี่ยในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีเด็กอาศัยอยู่ด้วยเท่ากับ 1.63 คน (คำนวณเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีเด็กในครอบครัว)

ในส่วนของจำนวนเยาวชน (อายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์) ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเยาวชนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมา คือ มีเยาวชนในครอบครัว 1 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ตามด้วยมีเยาวชนในครอบครัว 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13 โดยเฉลี่ยในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยเท่ากับ 1.48 คน (คำนวณเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีเด็กในครอบครัว)

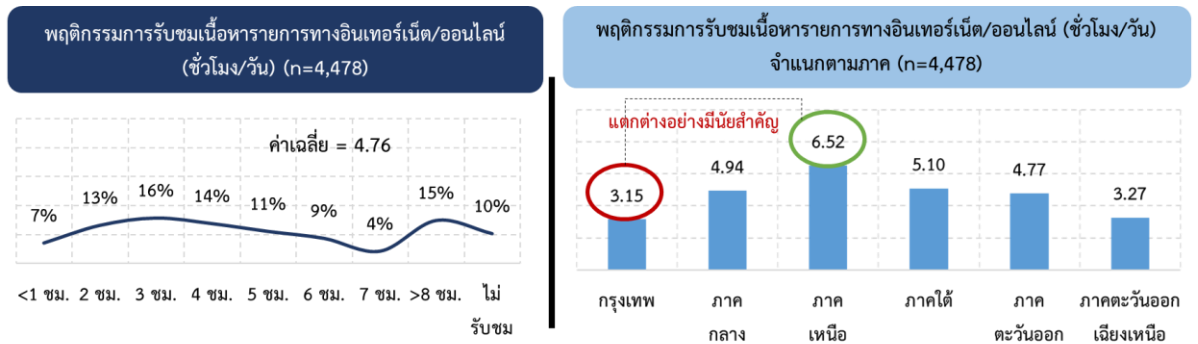
1) พฤติกรรมการรับชมเนื้อหาการเรียนการสอนสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

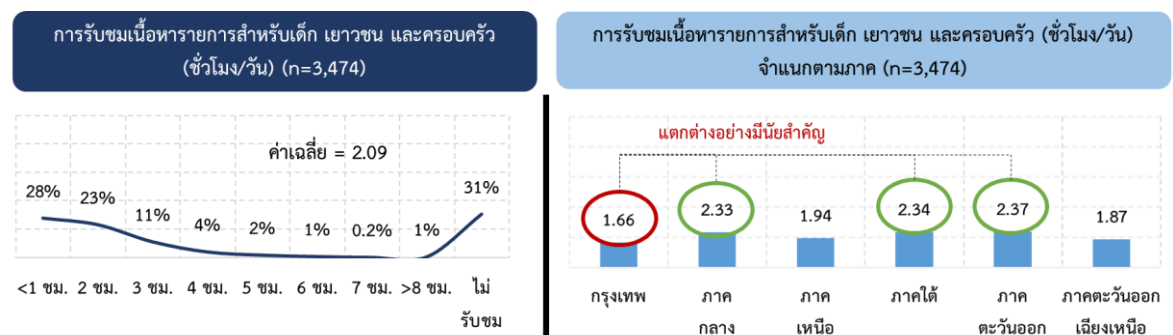
เมื่อสอบถามพฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับชม 2 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมา คือ 3 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 22 ตามด้วยน้อยกว่า 1 ชม./วัน กับ 4 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 14 โดยเฉลี่ยในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการรับชมโทรทัศน์เท่ากับ 3.05 ชม./วัน และเมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า ภาคเหนือมีจำนวนชั่วโมงการรับชมโทรทัศน์ต่อวันมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อสอบถามพฤติกรรมการรับฟังวิทยุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังวิทยุน้อยกว่า 1 ชม./วัน และ 2 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 11 รองลงมา คือ 3 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 5 ตามด้วย 4 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 2 โดยเฉลี่ยในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการรับฟังวิทยุเท่ากับ 2.24 ชม./วัน และเมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กรุงเทพฯ มีจำนวนชั่วโมงการรับฟังวิทยุต่อวันมากกว่าภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

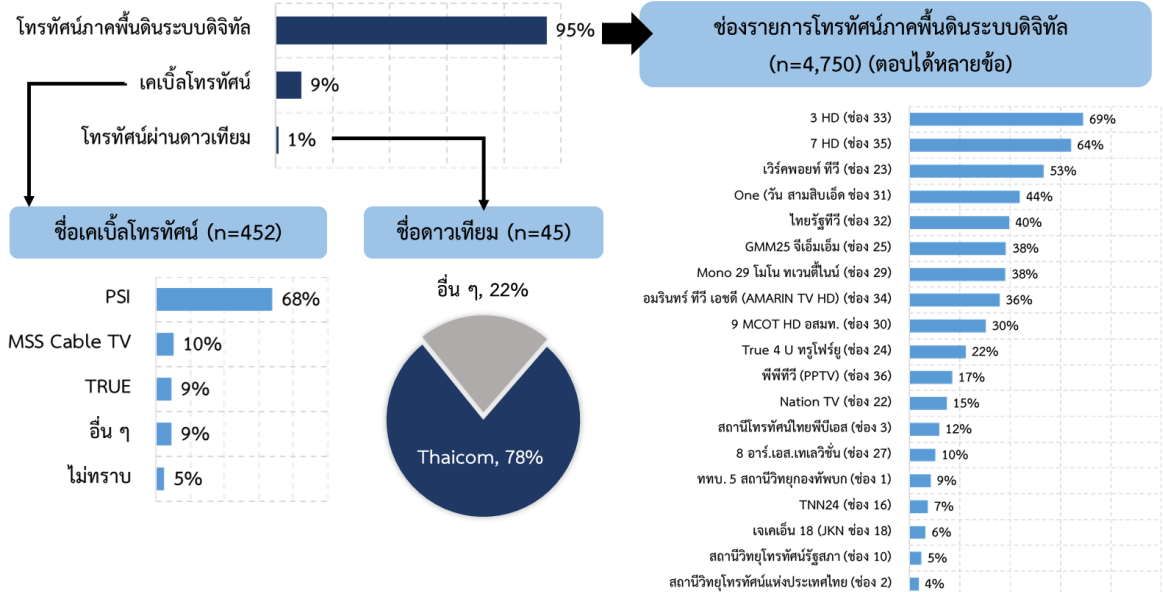
เมื่อสอบถามพฤติกรรมการรับชมเนื้อหารายการทางอินเทอร์เน็ต/ออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการรับชม 3 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 16 รองลงมา คือ มากกว่า 8 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 15 ตามด้วย 4 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 14 โดยเฉลี่ยในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการรับชมเนื้อหารายการทางอินเทอร์เน็ต/ออนไลน์ เท่ากับ 4.76 ชม./วัน และเมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กรุงเทพฯ มีจำนวนชั่วโมงการรับชมเนื้อหารายการทางอินเทอร์เน็ต/ออนไลน์ ต่ำวันน้อยกว่าภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อสอบถามพฤติกรรมการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมน้อยกว่า 1 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมา คือ 2 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 23 ตามด้วย 3 ชม./วัน คิดเป็นร้อยละ 11 โดยเฉลี่ยในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เท่ากับ 2.09 ชม./วัน และเมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กรุงเทพฯ มีจำนวนชั่วโมงการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัววันน้อยกว่าภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ช่องโทรทัศน์ที่เคยรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

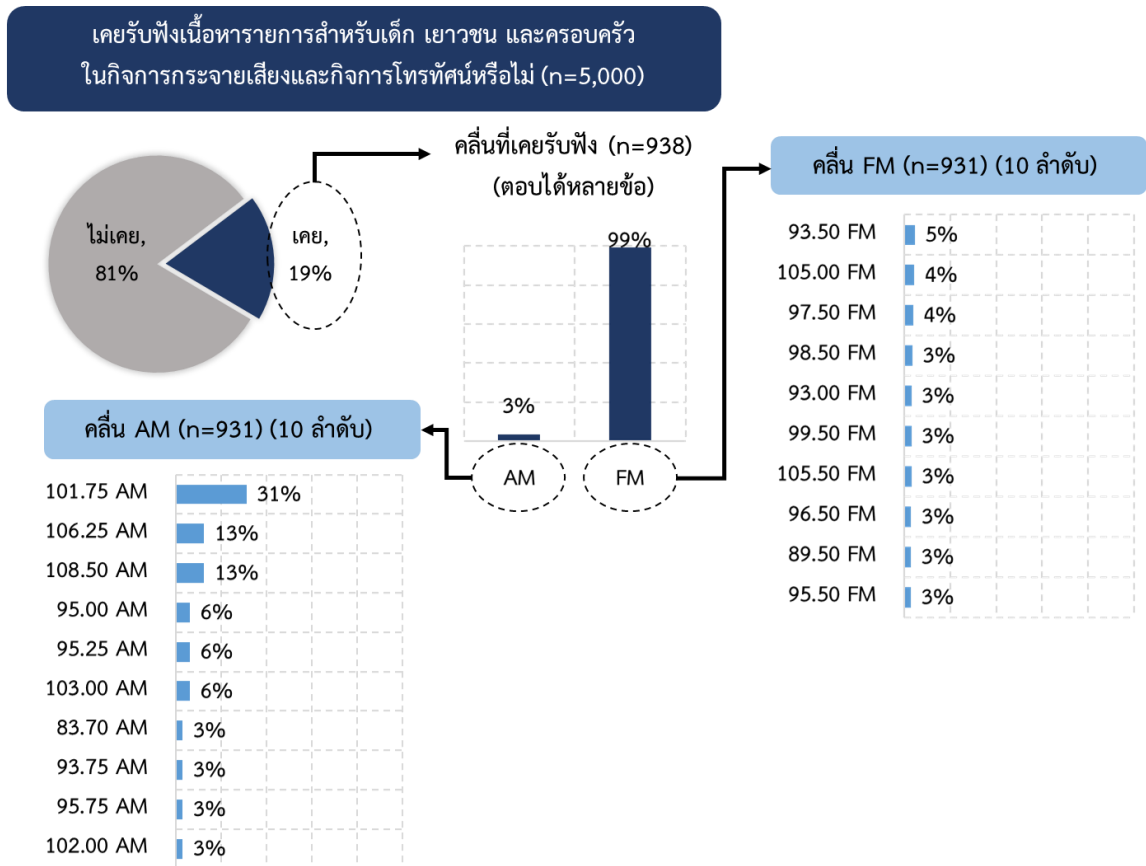
ช่องโทรทัศน์ที่เคยรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (n=5,000) (ตอบได้หลายข้อ)

ผลการสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ผ่านโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมา คือ เคเบิลโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 9 ตามด้วยโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม คิดเป็นร้อยละ 1

สำหรับช่องทางรายการของโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัลที่รับชมมากที่สุด คือ 3 HD (ช่อง 33) คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมา คือ 7 HD (ช่อง 35) คิดเป็นร้อยละ 64 ตามด้วยเวิร์คพอยท์ทีวี (ช่อง 23) คิดเป็นร้อยละ 53

ในขณะที่ชื่อเคเบิลโทรทัศน์ที่รับชมมากที่สุด คือ PSI คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมา คือ MSS Cable TV คิดเป็นร้อยละ 10 ตามด้วย TRUE คิดเป็นร้อยละ 9 สำหรับโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมนั้น กลุ่มตัวอย่างที่รับชมผ่านดาวเทียมไทยคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78

เมื่อสอบถามถึงช่องวิทยุที่เคยรับฟังเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับฟังรายการฯ ผ่านวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 81 ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างที่เคยรับฟังคิดเป็นร้อยละ 19 โดยเป็นการรับฟังผ่านระบบ คลื่น FM คิดเป็นร้อยละ 99 และรับฟังผ่านระบบคลื่น AM คิดเป็นร้อยละ 3

สำหรับคลื่น FM ที่รับฟังมากที่สุด คือ 93.50 FM คิดเป็นร้อยละ 5 รองลงมา คือ 105.00 FM กับ 97.50 FM คิดเป็นร้อยละ 4 ในขณะที่คลื่น AM ที่รับฟังมากที่สุด คือ 101.75 AM คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมา คือ 106.25 AM กับ 108.50 AM คิดเป็นร้อยละ 13

3) ผลการประเมินปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ในการสรุปผลความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะใช้การหาค่าเฉลี่ยทางสถิติ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดย 1 หมายถึง ไม่มีปัญหาเลย และ 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด ซึ่งสามารถกำหนดช่วงคะแนนและความหมายได้ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย	ช่วงคะแนน	ความหมาย
1	ไม่มีปัญหาเลย	1.00 – 1.80	ไม่มีปัญหาเลย
2	ค่อนข้างไม่มีปัญหา	1.81 – 2.60	ค่อนข้างไม่มีปัญหา
3	ปานกลาง	2.61 – 3.40	ปานกลาง
4	ค่อนข้างมีปัญหา	3.41 – 4.20	ค่อนข้างมีปัญหา
5	มีปัญหามากที่สุด	4.21 – 5.00	มีปัญหามากที่สุด

โดยผลการคำนวณค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถแสดงได้ ดังนี้

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ระดับปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก
รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป	2.44	3.27	2.11	2.19	2.79	2.51	2.01
รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป	2.43	3.29	2.09	2.17	2.77	2.47	2.07
ขาดรายการที่มีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดวิถีคิดเชิงเหตุและผล	2.54	3.27	2.23	2.26	2.95	2.63	2.13
ขาดรายการที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	2.54	3.18	2.22	2.29	2.97	2.55	2.18
ขาดรายการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม	2.55	3.13	2.22	2.32	2.99	2.54	2.24
ขาดเนื้อหารายการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	2.53	2.99	2.20	2.34	2.97	2.53	2.23
ขาดเนื้อหารายการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ ชื่นชมความหลากหลายในสังคม	2.52	2.74	2.20	2.36	2.95	2.55	2.26
ขาดเนื้อหารายการที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวระหว่างบุคคล	2.53	2.61	2.23	2.36	2.91	2.62	2.37
เนื้อหาส่งผลในเชิงลบต่ออารมณ์ ความคิดและสติปัญญาของเด็ก เยาวชนและครอบครัว	2.57	2.52	2.37	2.42	2.98	2.57	2.45
เนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศหรือยั่วยุทางเพศ	2.63	2.46	2.56	2.32	3.08	2.67	2.56
การใช้ภาษาหยาบคาย ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม	2.65	2.41	2.49	2.31	3.02	2.66	2.79
สร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศ การเหยียดเพศ	2.69	2.43	2.49	2.41	3.02	2.65	2.88
แสดงความรุนแรงทารุณโหดร้าย พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันตราย ไม่มีการเบลอภาพความรุนแรง	2.70	2.38	2.54	2.43	3.02	2.66	2.91
การนำเสนอส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ชม เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด	2.73	2.40	2.52	2.51	3.03	2.64	3.03
ภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น ลดทอนศักดิ์ศรี	2.72	2.35	2.38	2.50	2.95	2.64	3.14
การใช้ภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา	2.65	2.38	2.20	2.31	2.87	2.62	3.17
แสดงการใช้อาวุธ ยาเสพติด การแสดงภาพของการกระทำความผิด	2.75	2.43	2.39	2.45	2.98	2.68	3.21
สร้างเกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติ การดูหมิ่นเหยียดหยาม การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	2.62	2.83	2.32	2.37	2.90	2.62	2.63
เนื้อหาแสดงสิ่งที่มีผิดศีลธรรม หรือ ผิดกฎหมาย	2.64	2.74	2.31	2.39	2.93	2.58	2.76
กล่าวอ้างหรือจงใจให้เชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีอำนาจพิเศษ	2.63	2.54	2.26	2.41	2.92	2.60	2.83
ชี้นำ จูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน	2.63	2.42	2.39	2.43	2.87	2.61	2.83
มีการโฆษณาในเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมในรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น โฆษณาแฝง	2.58	2.27	2.21	2.46	2.89	2.56	2.77
ภาพรวม	2.60	2.68	2.32	2.36	2.94	2.60	2.61

หมายเหตุ ช่องสีเขียวยกกับสีแดง แสดงผลการทดสอบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อยู่ในระดับค่อนข้างไม่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 โดยปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มากที่สุด คือ การแสดงการใช้อาวุธ ยาเสพติด การแสดงภาพของการกระทำความผิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 รองลงมา คือ การนำเสนอส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ชม เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ตามด้วยภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น ลดทอนศักดิ์ศรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

ในขณะที่ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 รองลงมา คือ รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 ตามด้วยการขาดเนื้อหารายการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ ชื่นชมความหลากหลายในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคใต้กับภาคเหนือ มีความคิดเห็นว่าเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มีปัญหาในหลายด้านมากกว่าภาคกลางกับภาคเหนือ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพฯ นั้นพบเพียงบางปัญหาเท่านั้น คือ รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป รายการสำหรับเด็ก เยาวชน (อายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป ขาดรายการที่มีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดวิถีคิดเชิงเหตุและผล ขาดรายการที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ขาดรายการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ขาดเนื้อหารายการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต และสร้างเกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติ การดูหมิ่นเหยียดหยาม การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4) ผลการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ในการสรุปผลความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะใช้การหาค่าเฉลี่ยทางสถิติ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดย 1 หมายถึง มีคุณภาพต่ำที่สุด และ 5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด ซึ่งสามารถกำหนดช่วงคะแนนและความหมายได้ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย	ช่วงคะแนน	ความหมาย
1	มีคุณภาพต่ำที่สุด	1.00 – 1.80	มีคุณภาพต่ำที่สุด
2	ค่อนข้างมีคุณภาพ	1.81 – 2.60	ค่อนข้างมีคุณภาพ
3	ปานกลาง	2.61 – 3.40	ปานกลาง
4	มีคุณภาพมาก	3.41 – 4.20	มีคุณภาพมาก
5	มีคุณภาพมากที่สุด	4.21 – 5.00	มีคุณภาพมากที่สุด

โดยผลการคำนวณค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถแสดงได้ ดังนี้

ระดับคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก
รายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5)	2.97	2.87	2.88	3.13	2.68	3.18	2.96
รายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)	3.02	2.77	2.89	3.16	2.72	3.19	3.19
รายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไปผู้ชมอายุน้อยกว่า 13 ปีควรได้รับคำแนะนำ)	3.07	2.71	2.94	3.20	2.75	3.26	3.33
รายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)	3.10	2.73	2.95	3.29	2.81	3.32	3.24
ภาพรวม	3.04	2.77	2.92	3.19	2.74	3.24	3.18

ผลการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 โดยประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีคุณภาพมากที่สุด คือ รายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 รองลงมา คือ รายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไปผู้ชมอายุน้อยกว่า 13 ปีควรได้รับคำแนะนำ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ตามด้วยรายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 และรายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพฯ กับภาคใต้ คิดว่าคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์น้อยกว่าภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก

5) ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

(1) ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ป

ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลัดขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5)	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก
เนื้อหาที่ส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	54%	68%	58%	63%	63%	36%	47%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายที่เหมาะสมกับวัย	54%	75%	51%	62%	50%	47%	48%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย	52%	69%	56%	60%	56%	48%	36%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม	52%	77%	58%	61%	46%	42%	42%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย	51%	66%	60%	59%	51%	46%	37%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน	49%	62%	62%	51%	49%	38%	45%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น กระตุ้นให้เด็กสนใจการอ่านหนังสือ	49%	61%	59%	52%	49%	42%	41%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดี	48%	49%	51%	53%	52%	41%	46%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์	43%	38%	60%	47%	46%	35%	37%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย	40%	31%	48%	49%	44%	28%	40%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้ใหญ่ มีมารยาทและกิริยาที่สุภาพ	35%	29%	52%	38%	44%	21%	31%
จำนวนตัวอย่าง	5,000	500	500	1,000	1,000	1,000	1,000

โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ป ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ กับเนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายที่เหมาะสมกับวัย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย กับเนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 52 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย คิดเป็นร้อยละ 51

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพฯ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้อง

กับผลการสำรวจในภาพรวมข้างต้น ในขณะที่ภาคกลางมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ป ควรปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย กับเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 60 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น กระตุ้นให้เด็กสนใจการอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 59

(2) ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ด

ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็กผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียง	ภาคตะวันออก
เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์	57%	54%	71%	61%	62%	46%	56%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม	54%	58%	50%	60%	60%	51%	45%
เนื้อหาที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมต่าง ๆ	54%	55%	61%	57%	54%	49%	51%
เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม	51%	59%	59%	62%	59%	38%	37%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ภาษาต่างประเทศที่ถูกต้อง เหมาะสม	50%	59%	51%	58%	55%	47%	36%
เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	49%	49%	58%	60%	48%	41%	44%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ ของตนเองและผู้อื่น	49%	44%	58%	58%	45%	41%	50%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี	48%	47%	59%	59%	50%	32%	47%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ภาวะกดดันในชีวิตประจำวัน	38%	37%	48%	39%	46%	22%	41%
ภาพรวม	5,000	500	500	1,000	1,000	1,000	1,000

โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ด ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม กับเนื้อหาที่ส่งเสริมกระบวนการ คิดเชิงคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 54 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 51

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกพื้นที่ที่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการสำรวจในภาพรวมข้างต้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคกลางมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ด ควรปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 59 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคเหนือ มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 60 และกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดว่าควรปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพของตนเองและผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 50

(3) ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ น 13

ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ)	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์	65%	67%	78%	72%	67%	57%	56%
เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม	63%	67%	60%	68%	72%	59%	53%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	59%	62%	66%	65%	62%	55%	52%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	56%	44%	61%	66%	65%	41%	54%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การยอมรับ ความเข้าใจ ความหลากหลายในสังคม	44%	34%	51%	56%	48%	36%	35%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	43%	42%	56%	47%	50%	34%	36%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม	41%	22%	34%	52%	49%	26%	51%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสม	39%	55%	29%	47%	37%	22%	49%
ภาพรวม	5,000	500	500	1,000	1,000	1,000	1,000

โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ น 13 ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 63 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 59

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกพื้นที่ที่มีความคิดเห็นต่อการปรับปรุงรายการระดับ น 13 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการสำรวจภาพรวมข้างต้น

(4) ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ท

ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)	ภาพรวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก
เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม	52%	65%	49%	64%	51%	46%	42%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ	51%	37%	64%	56%	55%	39%	54%
เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม	49%	39%	64%	57%	51%	42%	46%
เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	49%	37%	57%	63%	46%	47%	42%
เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล	49%	41%	56%	58%	55%	45%	38%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ระหว่างบุคคล เป็นพลเมืองที่ดี	48%	38%	70%	56%	58%	33%	39%
เนื้อหาส่งเสริมสมรรถนะด้านร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง	47%	31%	51%	63%	54%	44%	33%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้การใช้สื่อสารสนเทศสามารถแยกแยะ ประโยชน์และโทษของข้อมูลในสื่อ	46%	28%	64%	59%	50%	33%	39%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม	45%	34%	53%	56%	55%	38%	34%
เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหา	45%	53%	58%	51%	57%	31%	31%
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามกฎ	44%	27%	46%	58%	55%	34%	36%
เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้เชิงวิชาการในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์	43%	36%	55%	56%	45%	37%	33%
ภาพรวม	5,000	500	500	1,000	1,000	1,000	1,000

โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 51 ตามด้วยเนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 49

เมื่อพิจารณาแยกตามภาค พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลการสำรวจในภาพรวม ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่น ๆ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพฯ มีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด คิด

เป็นร้อยละ 65 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 53 ตามด้วยเนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล คิดเป็นร้อยละ 41

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคกลางมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ระหว่างบุคคลเป็นพลเมืองที่ดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม และเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้การใช้สื่อสารสนเทศสามารถแยกแยะประโยชน์และโทษของข้อมูลในสื่อ คิดเป็นร้อยละ 64 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 58

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคเหนือมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมา คือ เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ กับเนื้อหาส่งเสริมสมรรถนะด้านร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 63 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้การใช้สื่อสารสนเทศสามารถแยกแยะประโยชน์และโทษของข้อมูลในสื่อ คิดเป็นร้อยละ 59

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคใต้มีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ระหว่างบุคคลเป็นพลเมืองที่ดี คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมา คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 57 ตามด้วยเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทยและสากลและเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 55

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นว่ารายการระดับ ท ควรมีการปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมา คือ เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 46 ตามด้วยเนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล คิดเป็นร้อยละ 45

3.3 สรุปผลการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3.3.1 ข้อมูลทั่วไปของเนื้อหารายการ

การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์โดยทำการประเมินในช่วงเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม 2564 จำนวน 19 ช่องสถานีโทรทัศน์ จำแนกเป็น 13 ประเภทรายการ ได้แก่ 1) รายการละครโทรทัศน์ 2) รายการภาพยนตร์การ์ตูน 3) รายการภาพยนตร์ 4) รายการมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์ 5) รายการวาไรตี้/เรียลลิตี้ 6) รายการเพลง 7) รายการทอล์คโชว์ 8) รายการเกมโชว์ 9) รายการข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง 10) รายการกีฬา 11) รายการสารคดี 12) รายการสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว 13) รายการเพื่อการศึกษา ซึ่งสรุป ตามรายการระดับ “ป” จำนวน 9 รายการระดับ “ด” จำนวน 8 รายการ รายการระดับ “ท” จำนวน 236 รายการระดับ “น13” จำนวน 6 รายการ ดังตารางที่ 3.3-1

ตารางที่ 3.3-1 แสดงจำนวนรายการระดับ “ป” “ด” “ท” และ “น13”

ลำดับที่	ประเภทรายการ	รายการ (จำนวนรายการ)			
		ระดับ “ป”	ระดับ “ด”	ระดับ “ท”	ระดับ “น13”
1	ละครโทรทัศน์	-	-	14	2
2	ภาพยนตร์การ์ตูน	5	-	1	-
3	ภาพยนตร์	-	-	4	1
4	มินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์	-	-	4	3
5	วาไรตี้/เรียลลิตี้	-	-	43	-
6	เพลง	-	-	8	-
7	ทอล์คโชว์	-	-	4	-
8	เกมโชว์	-	-	19	-
9	ข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง	-	-	80	-
10	กีฬา	-	-	8	-
11	สารคดี	-	-	23	-
12	สุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว	-	-	28	-
13	เพื่อการศึกษา	4	8	-	-
รวม		9	8	236	6

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3.3.2 รายการระดับ “ป”

รายการระดับ “ป” ประเภทเพื่อการศึกษา มีจำนวน 4 ประเภทรายการ และภาพยนตร์การ์ตูนจำนวน 5 รายการดังตารางที่ 3.3-2

ตารางที่ 3.3-2 แสดงประเภทรายการ ช่องสถานีโทรทัศน์ ชื่อรายการ และวัน/เวลาออกอากาศของรายการระดับ “ป”

ประเภทรายการ	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
เพื่อการศึกษา (4 รายการ)	NBT HD 2	จิ๋วซ่านักประดิษฐ์	อาทิตย์ 7.30–8.00 น.
	Thai PBS	Fit in5 โตไปทุกวัน	เสาร์-อาทิตย์ 06.10-06.15 น.
	Thai PBS	บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย	เสาร์-อาทิตย์ 6.50-7.00 น.
	Thai PBS	ขบวนการ Fun น้านม	เสาร์-อาทิตย์ 06.30-06.50 น.
ภาพยนตร์การ์ตูน (5 รายการ)	Thai PBS	นะโมทะลุมิติ	จันทร์ 6.55-7.25 น.
	Thai PBS	นิทานดินนอน	จันทร์-ศุกร์ 06:10-06:20 น.
	Thai PBS	TataTitiToto ไดโนมหัศจรรย์	เสาร์-อาทิตย์ 06.25-06.30 น.
	7 HD	ดิสนีย์คลับ	จันทร์-ศุกร์ 6.55-7.25 น. เสาร์-อาทิตย์ 7.25-8.00 น.
	JKN	การ์ตูนดั่งยามเช้า	เสาร์-อาทิตย์ 6.55–7.50 น.

1) การประเมินรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา

มีจำนวน 4 รายการ คือ 1) รายการ จิ๋วซ่านักประดิษฐ์ ช่อง NBT HD 2 2) รายการ Fit in5 โตไปทุกวัน ช่อง Thai PBS 3) รายการขบวนการ Fun น้านม 3) บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ช่อง Thai PBS 4) ขบวนการ Fun น้านม ช่อง Thai PBS

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา พบว่า เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-3

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 3.3-3 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ความสามารถในการคิดรวบยอดได้แก่ บอกลักษณะ ส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ความเหมือนและ ความต่าง การจำแนกและจัดกลุ่มของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ พบในชีวิตประจำวัน	1	-	3
1.2 ความคิดเชิงเหตุผลระบุสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นจาก เหตุการณ์ การคาดเดาเหตุการณ์จากการกระทำของตนเองและ ผู้อื่น	-	-	-
1.3 การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเช่นการตัดสินใจเรื่อง ง่ายๆและเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและ เลือกวิธีแก้ปัญหา	1	-	-
1.4 การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก ของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	1	-	-
1.5 การแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม กับวัยอย่างมีความสุข	2	-	2
2. เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 การฟัง และการพูดภาษาไทย ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย	4	-	
2.2 การฟัง และการพูดภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ อย่างง่าย	-	-	4
2.3 การอ่านจากภาพ สัญลักษณ์รวมทั้งการสื่อความหมาย ด้วยท่าทางและสัญลักษณ์ และการวาดรูป	-	-	4
2.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น สนใจหนังสือ อ่านหนังสือ จากภาพหรือเขียนสื่อความคิด รวมทั้งการเล่าเรื่องจากภาพหรือ สัญลักษณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน	-	-	4
2.5 การแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคมรอบตัว ครอบครัวชุมชน/ สังคม	1	-	3
2.6 ความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพ อนามัยและสุนิษย์ที่ดี	1	-	3

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ และสังคม เห็นผลเสียของอารมณ์โกรธ เกรี้ยวกราด ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย	-	-	-
3.2 ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ทั้งสัตว์เลี้ยงและผู้อื่น	-	-	-
4. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การแสดงออก และการพูดในการเผชิญปัญหาที่ยากหรือไม่คุ้นเคยในชีวิตทั้งที่บ้านและนอกบ้านอย่างเหมาะสม	1	-	3
4.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง รู้จักการปฏิเสธคนแปลกหน้า การขอความช่วยเหลือ	-	-	4
4.3 การเรียนรู้ เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นอันตราย บอกได้สิ่งใดเป็นอันตรายแก่ตนเอง รู้จักที่ตั้งบ้านของตนเอง รู้จักปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยขณะเดินทาง	1	-	3
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเป็นพลเมืองดี ได้แก่ การอดทน การรอคอย การยอมรับความผิดหวัง การเข้าใจ และชื่นชมการทำความดีของคนอื่นในสังคม	-	-	4
5.2 การเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างของคนในสังคม เช่น เพศ วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคมกับเพื่อนวัยเดียวกันและต่างวัย	-	-	4
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ การปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ มีมารยาทและสุภาพ เช่น การทักทายมีสัมมาคารวะ ขอความช่วยเหลือ ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เสนอตัวช่วยเหลือ รู้จักใช้ถ้อยคำและสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย	-	-	4
6.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก สามารถเล่นกับเพื่อนอย่างปลอดภัยหรือร่วมกิจกรรมกลุ่ม	1	-	3

เนื้อหาหลักที่นำเสนอที่มีความเหมาะสมบูรณาการทำให้เกิดการเรียนรู้

- เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิด ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดรวบยอดได้แก่ บอก ลักษณะส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ความเหมือนและความต่าง การจำแนกและจัดกลุ่ม ของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน 2) การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเช่นการตัดสินใจ เรื่องง่ายๆและเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา 3) การสร้างผลงาน ศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึกของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 4) การ แสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยอย่างมีความสุข
- ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ 1) การ ฟัง และการพูดภาษาไทย ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย 2) การแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทาง วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคมรอบตัว ครอบครัวชุมชน/สังคม 3) ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี
- ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก สามารถเล่นกับเพื่อนอย่างปลอดภัยหรือร่วมกิจกรรมกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มีการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจว่าจะผ่านด่านแต่ละ ด่านยัง รายการ ขบวนการ Fun น้านมช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 20/06/64 เวลา 06.30-06.50น.) 	การตัดสินใจเรื่องง่ายๆและเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น ระบุ ปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา รายการ ขบวนการ Fun น้านม ช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 19/06/64 เวลา 06.30-06.50น.)
การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึกของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 1) นำขวดที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว มาประดิษฐ์เป็นกระถาง ต้นไม้ พร้อมทั้งตกแต่งตามใจชอบ 2) นำกลลอนที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว มาประดิษฐ์เป็นบัวรดน้ำสุดเก๋ 3) นำกระดาษ เอสี่ มาแบ่งครึ่ง เพื่อที่จะนำมาทำเป็น สมุดบันทึกที่ไม่เหมือนใคร พร้อมทั้งตกแต่ง ตาม จินตนาการ 4) นำกล่องที่เหลือใช้ มาทำบ้านสัตว์เลี้ยง	

(รายการ จี๋ซ่านักประดิษฐ์ ช่อง NBT HD 2 วันที่
ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 07.30 – 08.00 น.)

(รายการ จี๋ซ่านักประดิษฐ์ ช่อง NBT HD 2 วันที่
ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 07.30 – 08.00 น.)

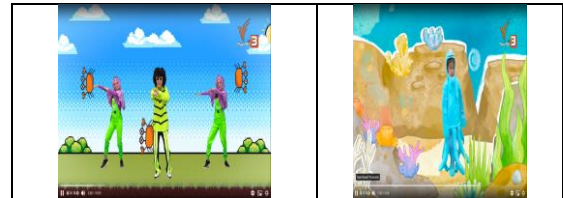

การแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยอย่างมีความสุข

(รายการ Fit in5 โตไปทุกวัน ช่อง NBT HD 2
วันที่ออกอากาศ 13,19,20/06/64 เวลา 06.05–
06.15 น.)

(รายการ ขบวนการ Fun น้านมช่อง NBT HD 2
วันที่ออกอากาศ 13,19,20/06/64 เวลา 06.30-06.50 น.)

ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคม
รอบตัว ครอบครัวชุมชน/สังคม

รายการ บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.50 - 07.00 น.
วันที่ 13 มิถุนายน 2564 มีการตั้งสมมติฐานว่าวัสดุอะไรที่จะสามารถดูดซับน้ำได้ และได้ทำการทดลองนำทิชชูมาซับ
น้ำ ปรากฏว่าซับได้นิดเดียวแล้วก็เปลี่ยนเป็นผ้าเช็ดหน้า และฟองน้ำ ก็ยังซับไม่หมด จึงตั้งข้อสังเกตว่าผ้าอ้อมเด็ก
ทำไมดูดซับน้ำได้ และได้เริ่มพิสูจน์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยการนำผงสีขาวในผ้าอ้อมไปเทใส่ในน้ำ

วันที่ 19 มีการทดลองหมุนกระดาษไวๆ ให้เกิดภาพ
ลวงตา และเด็ก ๆ ก็ทำตาม

ทดลองเกี่ยวกับเส้นผม

ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี เช่น การแปรงฟัน การอาบน้ำ การล้างมือ การใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น

รายการ ขบวนการ Fun น้านมช่อง NBT HD 2
วันที่ออกอากาศ 19/06/64 เวลา 06.30 - 06.50 น.
นาทีที่ 8.53 น. มีการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ป”

ประเภทรายการเพื่อการศึกษา

พบว่า ไม่มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา ดังตารางที่ 3.3-4

ตารางที่ 3.3-4 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา ของรายการระดับ “ป”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของ รายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	4
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	4
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	4
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	4
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	4
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	4
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	4
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	4
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของ รายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	-	-	4
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	4
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	4
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนตร์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	4
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	4
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	4
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	4
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ	-	-	4
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	4
3.3 ภาษาสแลง	-	-	4

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ “ป” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา

อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด 1 รายการคือ รายการจีว้ช้านักประดิษฐ์ ช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 07.30 – 08.00 น.

อยู่นอกช่วงเวลาที่กำหนด จำนวน 3 รายการคือ 1) รายการ Fit in5 โตไปทุกวัน ช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.05 – 06.15 น. 2) รายการ บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.50 – 07.00 น. 3) รายการ ขบวนการ Fun น้านมช่อง NBT HD 2 วันที่ออกอากาศ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.30 - 06.50 น.

2) การประเมินรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน

มีจำนวน 5 รายการ ได้แก่ 1) รายการ นะโมทะลุมิติ ช่อง Thai PBS 2) นิทานตื่นนอน ช่อง Thai PBS 3) TataTitiToto ไดโนมหัศจรรย์ ช่อง Thai PBS 4) รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD 5) รายการการ์ตูนดั่งยามเช้า ช่อง JKN

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน พบว่า เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.3-5

ตารางที่ 3.3-5 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด			
1.1 ความสามารถในการคิดรวบยอดได้แก่ บอกลักษณะส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ความเหมือนและความต่าง การจำแนกและจัดกลุ่มของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน	-	-	5
1.2 ความคิดเชิงเหตุผลระบุสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ การคาดเดาเหตุการณ์จากการกระทำของตนเองและผู้อื่น	-	-	5
1.3 การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเช่นการตัดสินใจเรื่องง่ายๆและเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา	-	-	5
1.4 การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึกของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	3	-	4
1.5 การแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยอย่างมีความสุข	-	-	5
2. ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 การฟัง และการพูดภาษาไทย ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย	9	-	-
2.2 การฟัง และการพูดภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษอย่างง่าย	1	-	4
2.3 การอ่านจากภาพ สัญลักษณ์รวมทั้งการสื่อความหมายด้วยท่าทางและสัญลักษณ์ และการวาดรูป	-	-	5
2.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น สนใจหนังสือ อ่านหนังสือจากภาพหรือเขียนสื่อความคิด รวมทั้งการเล่าเรื่องจากภาพหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน	-	-	5

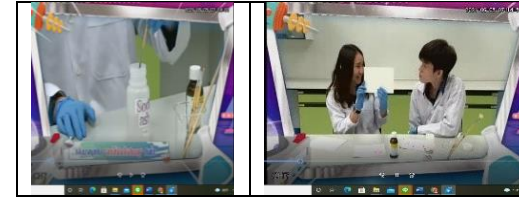
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.5 การแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคมรอบตัว ครอบครัวชุมชน/สังคม	1	-	4
2.6 ความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	-	-	5
3. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ และสังคม เห็นผลเสียของอารมณ์โกรธ เกรี้ยวกราด อุนเฉียว หงุดหงิดง่าย	-	-	5
3.2 ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ทั้งสัตว์เลี้ยงและผู้อื่น	-	-	5
4. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การแสดงออก และการพูดในการเผชิญปัญหาที่ยากหรือไม่คุ้นเคยในชีวิตทั้งที่บ้านและนอกบ้านอย่างเหมาะสม	-	-	5
4.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง รู้จักการปฏิเสธคนแปลกหน้า การขอความช่วยเหลือ	-	-	5
4.3 การเรียนรู้ เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นอันตราย บอกได้สิ่งใดเป็นอันตรายแก่ตนเอง รู้จักที่ตั้งบ้านของตนเอง รู้จักปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยขณะเดินทาง	-	-	5
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเป็นพลเมืองดี ได้แก่ การอดทน การรอคอย การยอมรับความผิดหวัง การเข้าใจ และชื่นชมการทำความดีของคนอื่นในสังคม	-	-	5
5.2 การเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างของคนในสังคม เช่น เพศ วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคมกับเพื่อนวัยเดียวกันและต่างวัย	-	-	5
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ การปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ มีมารยาทและสุภาพ เช่น การทักทายมีสัมมาคารวะ ขอความช่วยเหลือ ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เสนอตัวช่วยเหลือ รู้จักใช้ถ้อยคำและสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย	-	-	5
6.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก สามารถเล่นกับเพื่อนอย่างปลอดภัยหรือร่วมกิจกรรมกลุ่ม	-	-	5

เนื้อหาหลักที่นำเสนอที่มีความเหมาะสมบูรณาการทำให้เกิดการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด ได้แก่ 1) การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึกของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
2. ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฟัง และการพูดภาษาไทย ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย 2) การฟัง และการพูดภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษอย่างง่าย 3) การแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคมรอบตัว ครอบครัวชุมชน/สังคม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มีการประดิษฐ์ไม้อัดม้วนเพลง (รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.) 	การประดิษฐ์ ระบบสุริยะ (รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD วันที่ 19/06/64 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.)
มีการร้องเพลงภาษาอังกฤษ ชื่อเพลงว่า play and run (รายการ TataTitiToto ไดโนมหัศจรรย์ ช่อง Thai PBS วันที่ 13/06/64 เวลา 06.25 – 06.30 น.) 	มีการทดสอบสารที่มีความเป็นกรดและเป็นด่างที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา (รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD วันที่ 5/06/64 ช่วงเวลา 6.55-7.25 น.)
การใช้ระบบวิถีคิดหาหลักฐานการสืบหาของหายจาก ร่องรอยที่เหลือไว้ (รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 6.55-7.25 น.) นาทีที่ 07.13 น. 	

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

2.2 ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ป”

ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน

พบว่า ไม่มีการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และด้านการใช้ภาษาดังตารางที่ 3.3-6

ตารางที่ 3.3-6 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการระดับ “ป”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของ รายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	5
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	5
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	5
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	5
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	5
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	5
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	5
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	5
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	5
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	-	-	5
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	5
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	5
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	5
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	5

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของ รายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	5
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	5
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ	-	-	5
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	5
3.4 ภาษาสแลง	-	-	5

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ “ป” ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน

อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด 1 รายการ คือในเวลา 07.00-08.00 น. จำนวน 1 รายการ คือรายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD ออกอากาศวันเสาร์-อาทิตย์ 7.25-8.00 น.

อยู่นอกช่วงเวลาที่กำหนด มีจำนวน 5 รายการ ได้แก่ 1) รายการ นะโมทะลุมิติ ช่อง Thai PBS 2) นิทานตื่นนอน ช่อง Thai PBS 3) TataTitiToto ไดโนมหัศจรรย์ ช่อง Thai PBS 4) รายการดิสนีย์คลับ ช่อง 7 HD 5) รายการการ์ตูนดั่งยามเช้า ช่อง JKN

3.3.3 รายการระดับ “ด”

รายการระดับ “ด” เป็นประเภทรายการเพื่อการศึกษา ดังตารางที่ 3.3-7

ตารางที่ 3.3-7 แสดงประเภทรายการ ช่อง ชื่อรายการ และวัน/เวลาออกอากาศของรายการระดับ “ด”

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
เพื่อการศึกษา (8 รายการ)	NBT HD 2	BIO O YEAH	เสาร์ 7.00 – 8.00 น.
	NBT HD 2	Doctor Kids	อาทิตย์ 7.00 – 7.20 น.
	Thai PBS	Kid Rangers ปฏิบัติการเด็กช่างคิด	เสาร์ 7.10 – 7.30 น.
	Thai PBS	ธรรมชาติ...มาโชว์	เสาร์ 7.30 – 8.00 น.
	Thai PBS	ทำให้อ่าน The Reading Hero	อาทิตย์ 7.30 – 7.50 น.
	Thai PBS	สอนศิลป์	เสาร์-อาทิตย์ 7.00 – 8.00 น.
	Thai PBS	หม้อข้าวหม้อแกง	อาทิตย์ 7.10 – 7.30 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
	5 HD1	วิชาฟาร์มรู้	จันทร์-ศุกร์ 17.25-17.30 น. เสาร์-อาทิตย์ 20.30-21.00 น.

1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่

- 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ
- 3) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังตารางที่ 3.3-8

ตารางที่ 3.3-8 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ความคิดในเชิงรูปธรรม โดยการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) จากสถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล	7	-	3
1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	7	-	3
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 การคิดเชิงคณิตศาสตร์ ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจสร้างความคิดรวบยอด	-	-	8
2.2 การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจในธรรมชาติ ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาข้อมูล และการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพในอนาคต	6	-	5
2.3 ความคิดสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ จากวัสดุในท้องถิ่น หรือสิ่งของเหลือใช้ โดยบูรณาการ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และศิลปะ	6	-	2
2.4 ความรู้อาชีพเบื้องต้น แรงคิดและมุมมองเพื่อสร้างความสนใจและแนวทางสู่อาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดในอนาคต	3	-	5

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.5 การสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับ โอกาสและกาลเทศะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน	8	-	-
2.6 การเรียนรู้ การใช้ภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการแสวงหาความรู้	1	-	7
2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่าง เหมาะสมในการเรียนรู้วิธีใหม่	1	-	7
2.8 ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ พลานามัยของตนเองและผู้อื่นการป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี	1	-	7
2.9 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ศึกษา ค้นคว้า ทดลองนำสิ่ง ต่าง ๆ รอบตัวมาประมวลประยุกต์ให้เกิดประโยชน์	5	-	3
3. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
3.1 ความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพนอบน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น	8	-	-
3.2 คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของ ศาสนาที่นับถือ ความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ ร่วมกัน การทำงานกับผู้อื่น ได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ และการมี จิตอาสาเพื่อสังคม	-	-	8
4. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นใน การอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนหรือผู้อื่น อย่างมีความสุข	-	-	8
4.2 ส่งเสริมการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เมื่อมี สถานการณ์ ภาวะกดดันในชีวิตประจำวัน การตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เมื่อเผชิญความท้าทายปัญหาและ อุปสรรค ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมและปลอดภัย	-	-	8
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เข้าใจ ยอมรับ ความหลากหลายในสังคม			
5.1 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาแนวคิด พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาของสังคมไทย	1	-	7

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5.2 การเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกัน การทำงานกับผู้อื่น และการมีจิตอาสา	-	-	8
5.3 การเคารพต่อกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ถูกต้องและเป็นที่ ยอมรับในบ้านและสังคม	-	-	8
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อสมาชิก ในครอบครัวและสังคม	-	-	8
6.2 พัฒนาการสื่อสารทางบวกตามความเป็นจริง การสร้าง ภูมิคุ้มกันในจิตใจเด็กมีความภาคภูมิใจในตัวเอง และสามารถ ขอคำปรึกษากับสมาชิกในครอบครัวได้เมื่อมีปัญหา	-	-	8
6.3 การทำงานเป็นทีม บทบาทผู้นำ การปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ การให้เกียรติเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ การยอมรับ เงื่อนไขและกติกาของกลุ่ม	1	-	7

เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

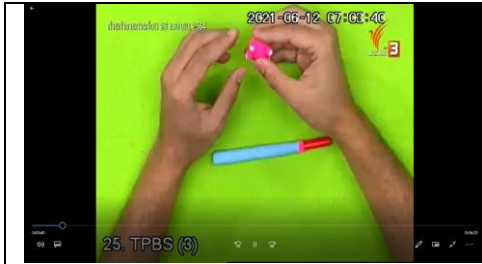
- เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิดเป็นไปอย่างบูรณาการ ได้แก่
 - ความคิดในเชิงรูปธรรม โดยการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) จากสถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล
 - ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
- เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่
 - ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจใน ธรรมชาติ ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาข้อมูล และการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพในอนาคต
 - ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2.3 ส่งเสริมการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งใน ห้องเรียน และนอกห้องเรียน ศึกษา ค้นคว้า ทดลองนำสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมา ประมวลประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การทดลองการเตรียมสไลด์เพื่อส่องสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในน้ำ (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.) 	การลงมือทดลองทำโยเกิร์ตเป็นของตัวเอง (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.)
การใช้เครื่องมือ Spirometer วัดความจุของปอด (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.) 	การวัดความจุของปอด โดยการเป่าลมเข้าในขวดที่มีน้ำ (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.)
การสกัดดีเอ็นเอของตัวเองจากการใช้น้ำเกลือกลั้วปาก แล้วใส่น้ำยาปั่นปากลงไป (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.) 	การสกัดดีเอ็นเอจากสตอเบอร์รี่ (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.)

ทดลองส่องส่วนประกอบภายในของดอกไม้ (รายการ BIO O YEAH ช่อง NBT HD 2 วันที่19/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.30 น.) 	การเขี่ยปีกแมลงด้วยตนเอง (รายการ Kid Rangers ปฏิบัติการเด็กช่างคิด ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 5,12,19 /6/64 ช่วงเวลา 07.10 – 07.30 น.)
ทดลองทำสิ่งประดิษฐ์ (รายการ Kid Rangers ปฏิบัติการเด็กช่างคิด ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 5,12,19/6/64 ช่วงเวลา 07.10 – 07.30 น.) 	มีการใช้แว่นขยายส่องดูหญ้าทะเล ทดลองจำแนก ประชากรสัตว์น้ำ (รายการ ธรรมชาติ มาโชว์ ช่อง Thai PBS วันที่ ออกอากาศ 5,12,19/6/64 ช่วงเวลา 07.30 – 08.00 น.)
ทดลองละลายช็อกโกแลต 	การสำรวจถ้ำ การสำรวจปลวก
ทำการทดลองเกี่ยวกับหมึก 	(รายการ หม้อข้าวหม้อแกง ช่อง Thai PBS วันที่ ออกอากาศ 6/6/ 64 ช่วงเวลา 07.10 – 07.30 น.) เด็กได้ลงมือทำกับข้าวเอง โดยมีผู้ใหญ่คอยช่วย

2.4 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ จากวัสดุในท้องถิ่น หรือ
สิ่งของเหลือใช้ โดยบูรณาการ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรม
เทคโนโลยี และศิลปะ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การนำเศษผ้า เชือกมาประดิษฐ์เป็นรูปตัวคน (รายการ สอนศิลป์ ช่อง Thai PBS วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.10 น.) 	ประดิษฐ์ของตกแต่งปากกา/ดินสอที่ไม่ซ้ำใคร (รายการ สอนศิลป์ ช่อง Thai PBS วันที่ 13/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.10 น.)
ใช้สตีเทนเขียนภาพแสดงสิ่งที่เห็น (รายการ สอนศิลป์ ช่อง Thai PBS วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.10 น.) 	ประดิษฐ์กล่องเกมจากกระดาษลัง ประดิษฐ์เจ้าสัตว์ต่งตึ่ง จากแก้วกระดาษ (รายการ สอนศิลป์ ช่อง Thai PBS วันที่ 12/06/64 ช่วงเวลา 07.00 – 07.10 น.)

ส่วนการนำเสนอเนื้อหา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 2) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธระหว่างบุคคล พบว่า ไม่เป็นเนื้อหาหลักของการนำเสนอแต่เป็นการบูรณาการไปกับเนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด และเนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของรายการระดับ “ด”
พบว่า ไม่มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา ดังตารางที่ 3.3-9

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 3.3-9 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ด”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	8
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	8
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	8
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	8
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	8
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	8
1.9 การกระทำความผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	8
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	-	-	8
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	8
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	8
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	8
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	8
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	8
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	8

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่สื่อความหมายเชิงลบ	-	-	8
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	8
3.3 ภาษาสแลง	-	-	8

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

เกณฑ์เวลารายการระดับ “ด” ประเภทรายการเพื่อการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในช่วงเวลาดำหนด ตามช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

3.3.4 รายการระดับ “น13”

รายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์ มีจำนวน 3 ประเภทรายการ คือ ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และ มินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์ ดังตารางที่ 3.3-10

ตารางที่ 3.3-10 แสดงประเภทรายการ ช่อง ชื่อรายการ และวัน/เวลาออกอากาศของรายการระดับ “น13”

ประเภทรายการ	ช่อง	ชื่อรายการ	วัน/เวลาออกอากาศ
ละครโทรทัศน์ (2 รายการ)	7 HD	ละครหลังข่าว	เสาร์-อาทิตย์ 20.30 – 22.30 น.
	GMM	เพราะเราคู่กัน	เสาร์ - อาทิตย์ เวลา 20.30 – 21.30 น.
ภาพยนตร์ (1 รายการ)	True 4 u	Movie world	จันทร์ - ศุกร์ 16.00-18.00 น.เสาร์-อาทิตย์ 20.30-21.00 น.
มินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์ (3 รายการ)	ONE 31	เป็นต่อ (รีรัน)	เสาร์ 21.15 – 22.15 น.
	GMM	The comments ทุกความคิดเห็น...มีซ่า	เสาร์ 20.30 – 21.30 น.
	อสมท.9 (9 MCOT)	หลอนเดอะซีรีส์รี	วันที่ 5,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.

1) การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์

มี 2 รายการ ได้แก่ ละครหลังข่าว ช่อง 7 รายการเพราะเรารู้กัน ช่อง GMM

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาหลัก คือ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่ขาดการนำเสนอเนื้อหาหลักที่ควรส่งเสริมได้แก่ 1) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด 2) เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม 4) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ดังตารางที่ 3.3-11

ตารางที่ 3.3-11 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แยะแยะ เปรียบเทียบ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ ไปสู่ การแก้ไขปัญหาหรือค้นพบใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่	-	-	2
1.2 ความคิดสร้างสรรค์ ผลิตรายการหรือผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต และผู้ประกอบการ	-	-	2
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทำให้มี กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์	-	-	2
2.2 ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการ การศึกษาการค้นคว้า แก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อม รอบตัว หรือการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ นวัตกรรมใหม่ๆ	-	-	2
2.3 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษา ประจำชาติ	-	-	2

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.4 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การแสวงหาความรู้และประกอบอาชีพ	-	-	2
2.5 ความฉลาดรู้เท่าทันด้านสุขภาพสำหรับตนเอง มีทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี	-	-	2
2.6 ความรู้และทักษะการคิดริเริ่ม จิตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและเห็นคุณค่าทางศิลปะ	-	-	2
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา ให้เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติต่อระดับตนเอง และผู้อื่นและข้อปฏิบัติของสังคม	-	-	2
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การปรับตัวและเป็นผู้ผู้นำในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด	-	-	2
4.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์	-	-	2
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 ความรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและความภูมิใจในความเป็นไทย	-	-	2
5.2 การเรียนรู้ เข้าใจ บริบทของสังคมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย สามารถอยู่ร่วมกัน การแก้ไขปัญหามาจากความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้	-	-	2
6. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว	1	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกันของคนสังคม	1	-	1

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “น 13” ประเภทละครโทรทัศน์

พบว่า มีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และเพศ สำหรับภาษามีการนำเสนอที่เหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-12

ตารางที่ 3.3-12 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการระดับ “น13”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	6	1	1
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	1	-	1
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	4	1	1
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	2	-	-
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	4	-	1
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	4	1	1
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	2	1	1
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	2
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	3	-	1
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	3	-	-
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	1	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	4	-	1
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	2
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	6	-	-
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	5	1	1
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	1
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	6	-	-
3.3 ภาษาสแลง	2	-	1

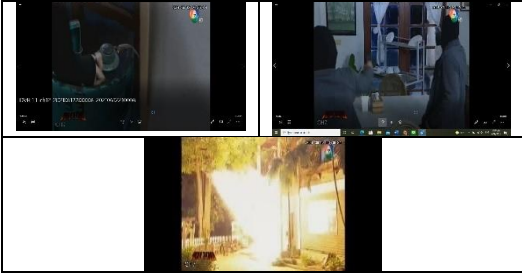
การนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และด้านเพศ **ไม่มีความเหมาะสม** ได้แก่

1. ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก 2) การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น 3) การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ 4) การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ

2. ด้านเพศ ได้แก่ การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
ทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย ด้วยการบีบคั้นอย่างช้า ๆ ความโหดร้ายและทรมาณ (รายการละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 6/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) นาฬิกา 00.45.00 น.	ใช้ปืนยิงใส่ผู้อื่น เห็นการกระทำที่ชัดเจน (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 19/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)
	

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
จับผู้หญิงเป็นตัวประกัน ชูดกระชาก กดคอใช้ปืนชี้เห็นความโหดร้ายผู้ชมเกิดความหวาดกลัว หรือวิตก (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 19/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) 	ใช้ไม้กระบอกในการรุมทำร้ายผู้อื่น (ดัดแปลงสิ่งของใกล้ตัวเป็นอาวุธ) (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 20/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)
ฉากนี้มีการดัดแปลงอาวุธโดยการเปิดแก๊สทิ้งไว้ แล้วหลอกล่อให้อีกฝ่ายยิงปืนใส่ จะทำให้เกิดประกายไฟแล้วเกิดการระเบิดขึ้น (เห็นขั้นตอนและผลของการกระทำที่ชัดเจน) (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 12/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) 	ฉากนี้มีการต่อสู้กัน เตะต๋อย ใช้อาวุธปืน (ไม่เบลอภาพอาวุธ) ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ไม่มีขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล และข้อความเตือน (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 12/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)
ด้านเพศ	
แสดงกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศพฤติกรรม/กิริยาท่าทางขั้นตอนที่สื่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ (รายการละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 5/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) นาทีที่ 00.37.18 – 00.41.13 น. 	ฉากนี้มีการจูบปากกัน แสดงถึงท่าทาง กิริยา ที่สื่อให้เกิดอารมณ์ทางเพศ (ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 20/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “น13” ประเภทละครโทรทัศน์

- ช่วงเวลาออกอากาศ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ (ออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น) จำนวน 2 รายการ คือ ละครหลังข่าว ช่อง 7 รายการเพราะเราคู่กัน ช่อง GMM

2) การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์

มีจำนวน 1 รายการ คือ Movie world ช่อง True 4 u ออกอากาศ จันทร์ - ศุกร์ 16.00-18.00 น.เสาร์-อาทิตย์ 20.30-21.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “น13”ประเภทภาพยนตร์ พบว่า ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาหลัก ได้แก่ 1) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิคิด 2) เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่อง วิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและ จริยธรรม 4) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของ คนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-13

ตารางที่ 3.3-13 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แยะแยะ เปรียบเทียบ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ ไปสู่ การแก้ไขปัญหาหรือค้นพบใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่	-	-	1
1.2 ความคิดสร้างสรรค์ ผลิตนวัตกรรมต่อยอดการเป็นผู้ผลิต และผู้ประกอบการ	-	-	1
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทำให้มี กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์	-	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาการค้นคว้า แก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ นวัตกรรมใหม่ๆ	-	-	1
2.3 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษาประจำชาติ	-	-	1
2.4 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การแสวงหาความรู้และประกอบอาชีพ	-	-	1
2.5 ความฉลาดรู้เท่าทันด้านสุขภาพสำหรับตนเอง มีทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี	-	-	1
2.6 ความรู้และทักษะการคิดริเริ่ม จิตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและเห็นคุณค่าทางศิลปะ	-	-	1
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา ให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติต่อระดับตนเอง และผู้อื่นและข้อปฏิบัติของสังคม	-	-	1
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การปรับตัวและเป็นผู้ผู้นำในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด	-	-	1
4.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์	-	-	1
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 ความรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและความภูมิใจในความเป็นไทย	-	-	1
5.2 การเรียนรู้ เข้าใจ บริบทของสังคมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย สามารถอยู่ร่วมกัน การแก้ไข	-	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ปัญหาและขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่าง หลากหลายนั้นได้			
6. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	-	-	1
6.1 ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ของคนใน ครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจใน สถาบันครอบครัว	-	-	1
6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ในการอยู่ร่วมกันของคนสังคม	-	-	1

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “น13”

ประเภทภาพยนตร์ พบว่า มีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และด้านเพศ
สำหรับภาษามีการนำเสนอที่เหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-14

**ตารางที่ 3.3-14 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “น13”**

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	1
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	4	-	1
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	3	1	
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	4	-	1
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	4	1	-
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	4	1	-
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	1	-
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)			1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	4	1	-
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	1	-	-
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	1
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	4	-	1
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	1	-
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	1	-	-
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	2	1	-
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	1	-	-
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ	1	-	-
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	1	-	-
3.3 ภาษาสแลง	1	-	-

การนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และด้านเพศ **ไม่มีความเหมาะสม** ได้แก่

1. ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น 2) การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง 3) การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ 4) การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ 5) การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี 6) การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ

2. ด้านเพศ ได้แก่ การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
มีการทำร้ายผู้อื่นอย่างทารุณ (เตะ ต่อย กระแทบ) (รายการMovie World ช่อง True 4 u วันที่ 4/06/64 ช่วงเวลา16.00 -18.00 น.) 	มีการทำร้ายร่างกายผู้หญิง (รายการMovie World ช่อง True 4 u วันที่ 19/06/64 ช่วงเวลา16.00 -22.00 น.)
มีการใช้กระแทกเป็นอาวุธ เอามาทุบหัวผู้อื่น (รายการMovie World ช่อง True 4 u วันที่ 4 /06/64 ช่วงเวลา16.00 -18.00 น.) 	ฉากนี้เป็นฉากที่มีการวางกับดักระเบิด และกับดักมีการระเบิด ทำให้คนกระเด็นกระแทกต้นไม้ (รายการMovie World ช่อง True 4 u วันที่ 1/06/64 ช่วงเวลา16.00 -18.00 น.)
มีการดื่มสุรา โดยไม่เบลอภาพ หรือขึ้นข้อความกำกับ (รายการMovie World ช่อง True 4 u วันที่ 4 /06/64 ช่วงเวลา16.00 -18.00 น.) 	มีการไปฟังหมอลำ ให้ขับไล่ผีปอบในหมู่บ้าน โดยไม่มีการขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม
ด้านเพศ	
แสดงกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศพฤติกรรม/กิริยาท่าทางขั้นตอนที่สื่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศของนักแสดงหญิง 	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์

- ช่วงเวลาออกอากาศ **ไม่มีความเหมาะสม**ตามเกณฑ์ (เกณฑ์ออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น.)

มีจำนวน 1 รายการ คือ Movie world ช่อง True 4 u ที่ออกอากาศ เฉพาะจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.00-18.00 น.

3) การประเมินรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์

มี 3 รายการได้แก่ 1) รายการเป็นต่อ (รีรัน) ช่อง ONE 31 ออกอากาศเวลา เสาร์ 21.15 – 22.15 น. 2) ทุกความคิดเห็น...มีมา ช่อง GMM ออกอากาศเวลา เสาร์ 20.30 – 21.30 น.

3) หลอนเดอะซีรีส์ ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) ออกอากาศเวลา เวลา 17.00 – 18.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาหลักที่เหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต และ 2) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-15

ตารางที่ 3.3-15 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แยะแยะ เปรียบเทียบ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ ไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือค้นพบใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่	2	-	7
1.2 ความคิดสร้างสรรค์ ผลิตรายการต่อ ยอดการเป็นผู้ผลิต และผู้ประกอบการ	-	-	9
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทำให้มีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์	-	-	9

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซีรีส์คอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาการค้นคว้า แก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ นวัตกรรมใหม่ๆ	-	-	9
2.3 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษาประจำชาติ	3	-	6
2.4 ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การแสวงหาความรู้และประกอบอาชีพ	-	-	9
2.5 ความฉลาดรู้เท่าทันด้านสุขภาพสำหรับตนเอง มีทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี	-	-	9
2.6 ความรู้และทักษะการคิดริเริ่ม จิตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สนุกเพลิดเพลินและเห็นคุณค่าทางศิลปะ	2	-	6
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา ให้เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติต่อระดับตนเอง และผู้อื่นและข้อปฏิบัติของสังคม	2	-	7
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การปรับตัวและเป็นผู้ผู้นำในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด	1	-	8
4.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์	1	-	8
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 ความรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักชาติและความภูมิใจในความเป็นไทย	3	-	4
5.2 การเรียนรู้ เข้าใจ บริบทของสังคมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย สามารถอยู่ร่วมกัน การแก้ไขปัญหและจัดการความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้	9	-	2

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซีรีส์คอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
6. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว	9	-	1
6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกันของคนสังคม	10	-	2

เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ได้แก่

1.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การปรับตัวและเป็นผู้นำในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด

1.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

2. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.1 ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ฉาคนี่ ตูน ได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักเรียนครั้งแรก และได้เตรียมตัวในการประชุมมาอย่างดี แสดงถึงภาวะการณ์เป็นผู้นำ (รายการ The comments ทุกความคิดเห็น...มีซ่า ซ่อง GMM วันที่ 05/06/2021 เวลา 20.30 – 21.30 น.) 	ครอบครัวมีการประกอบอาชีพที่สุจริต มีอาชีพขายกล้วยเตี๋ยว พ่อกับแม่ตุนช่วยกันขายกล้วยเตี๋ยว พอตุนกลับมาถึงบ้าน ตูนก็จะไปช่วยแม่กับพ่อขายกล้วยเตี๋ยว (รายการ The comments ทุกความคิดเห็น...มีซ่า ซ่อง GMM วันที่ 05/06/2021 ช่วงเวลา 20.30 – 21.30 น.)
---	--

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และด้านการใช้ภาษา ระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซิสคอมป์

พบว่า มีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ส่วนการนำเสนอด้านเพศ และด้านการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-16

ตารางที่ 3.3-16 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา ของรายการระดับ “น13”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษาของรายการระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซิสคอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	1	-	2
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	3	-	2
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	4	-	2
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	2	1	1
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	6	-	2
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	2
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	2	-	2
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	2
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	1	1
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	2	1	1
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	2
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	3	-	2
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	4	1	2

2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	2	-	
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	4	-	2
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	1	-	2
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ	-	-	2
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	2
3.3 ภาษาสแลง	2	-	

การนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง **ไม่มีความเหมาะสม** ได้แก่

1. ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ 2) การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี 3) พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน 4) การใช้ไสยศาสตร์ หรือเวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ

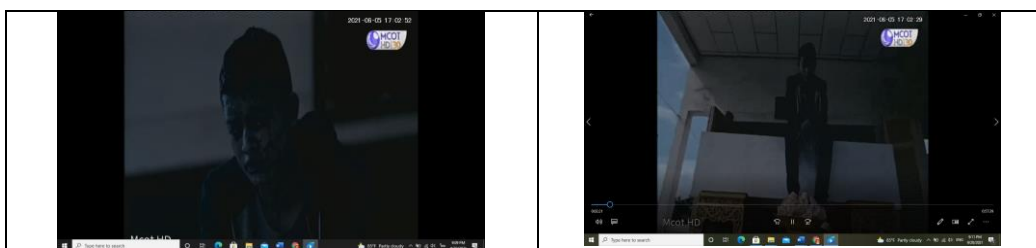
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แสดงความไม่พอใจ โดยการทำลายข้าวของ ในโรงเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็กๆอาจลอกเลียนแบบได้ (รายการ The comments ทุกความคิดเห็น..มีซ่า ช่อง GMM วันที่ 05/06/2021 เวลา 20.30 – 21.30 น.) นาที่ที่ 00.19.42 น.	มีการดื่มของมีนเมา และไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการ เป็นต่อ (รีรัน) ช่อง ONE 31 วันที่ 12/06/2021 เวลา 21.15 – 22.15 น.) นาที่ที่ 21:06 น.
---	---

สถานที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่มีข้อความเตือนทำให้ผู้ชมที่เป็นเยาวชนลอกเลียนแบบได้ (รายการ เป็นต่อ (รีรัน) ช่อง ONE 31 วันที่ออกอากาศ 19/06/2021 เวลา 21.15 – 22.15 น.)

ฉากนี้ผู้ตายได้มาหลอกคนที่จะมาร่วมงานฌาปนกิจ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการ หลอนเดอะซีรีส์ ช่อง อสมท.9 (9MCOT) วันที่ออกอากาศ 05/06/2021 เวลา 17.00 – 18.00 น.)

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่ส์/ซีรีส์คอมป์ เกณฑ์การออกอากาศ ออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น

พบว่า ไม่เหมาะสม 1 รายการ คือ หลอนเดอะซีรีส์ ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) ออกอากาศเวลา เวลา 17.00 – 18.00 น.

3.3.5 รายการระดับ “ท”

1) รายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์

รายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์ มีจำนวน 14 รายการ ดังตารางที่ 3.3-17

ตารางที่ 3.3-17 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	GMM	ละครไปให้ถึงดวงดาว	วันที่ 1-3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
2.	GMM	ละครเพื่อเธอ	วันที่ 4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
3	GMM	นายคะ ออย่ามอ่อย	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30 น.
4	GMM	ละคร เธอเขา เงา แค้น (รีรัน)	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30 น.
5	JKN	วุ่นรัก ล้นเจ้าชายในฝัน	วันที่ 12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.00 -09.00 น.
6	JKN	ลิขิตรักนี้เพื่อเธอ	วันที่ 19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.00 – 22.00 น.
7	3 HD	ละครฮิต " รักออกฤทธิ์ "	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08.55 - 10.25 น.
8	3 HD	ละคร มนต์รักหนองผักกาด	วันที่ 5,6 มิถุนายน 2564 เวลา 20.25 - 22.25 น.
9	3 HD	ละคร แค้นรักสลับชะตา	วันที่ 12,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.25 - 22.25 น.และ 20.25 - 22.25 น.
10	7 HD	ละครจักรวงศ์	5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00-9.00
11	7 HD	ละครจิตคอม	5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 9.00-10.00
12	อสมท.9 (9 MCOT)	กำเนิดชีวิต ลิขิตหัวใจ	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.50 –22.00 น.
13	ONE 31	ละครสูตรรักแซ่บอีหลี (รีรัน)	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.10 - 8.00 น.
14	Thai PBS	พลังใจจากคนละคร	วันที่ 5,6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 21.10 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริมของ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีการนำเสนอเนื้อหาที่ควรส่งเสริมเป็นเนื้อหาหลัก คือการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นำเสนออย่างมีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-18

ตารางที่ 3.3-18 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	2	-	15
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	1	-	17

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	-	-	17
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม	-	-	17
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	17
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส	-	-	17
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	17
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	17
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี	-	-	17
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล	-	-	17

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	17
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	-	-	17
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	-	-	17
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	4	-	17
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้ง ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	-	17
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงาน กลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบ งาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษา ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	-	-	17
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	-	-	17

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนานตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	5	-	17
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	18	-	17
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	2	-	17

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม คือ การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด	
ฉากนี้มี การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ในการสะกดใจ โดยการเต้นรำประกอบเพลง (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.)	
	
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่นเกม การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	
ฉากนี้มี การแสดงตอนเปิดร้าน แซ่บไมค์ฮิลลี่ มีการร้องเพลงและเต้น (สูตรรักแซ่บฮิลลี่ ช่อง ONE 31 วันที่ 5,6,12,13,19,20/06/64 เวลา 07.10 – 08.00)	
	

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทละครโทรทัศน์

พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศและการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-19

ตารางที่ 3.3-19 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	1	16
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	2	-	17
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	2	3	14
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	1	16
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	17
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	2	-	17
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	17
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	17
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	2	15
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	3	1	16
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	17
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	4	-	17
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	3	-	17
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	41	-	17

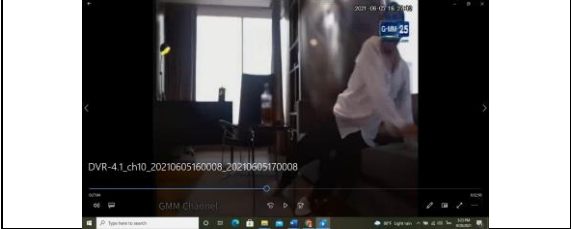
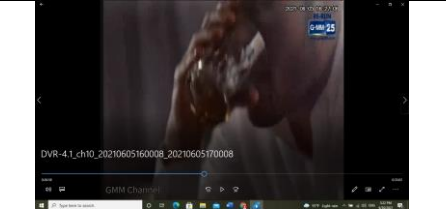

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทละครโทรทัศน์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	44	3	14
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	5	-	17
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	41	-	17
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	41	2	15
3.3 ภาษาสแลง	-	-	17

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา **ไม่มีความเหมาะสม** ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
ฉากนี้มีการใช้ความรุนแรงกับผู้อื่น โดยการใช้อาวุธปืนยิงใส่ ผู้อื่น และทำร้ายจนปางตาย (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) 	ต่อหน้าผู้อื่น เพื่อระงับสติ อารมณ์ (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ (ระบุทุกวันที่ประเมิน) 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.)
มีการดื่มของมึนเมา แสดงขั้นตอนการดื่ม และไม่ขึ้นข้อความ กำกับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) 	ฉากนี้มีการทะเลาะวิวาทกัน ระหว่างผู้หญิง และผู้ชาย การใช้ภาษา การระบายอารมณ์ (ไปให้ถึงดวงดาว ช่อง GMM วันที่ 1-3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00-17.00 น.)

มีการทำลายข้าวของเพียงเพราะเกิดอารมณ์โกรธ (เควี้ยงแก้ว) (เธอ เขา เงา แค้น ช่อง GMM วันที่ 5,12,19/06/64 เวลา 16.00 – 16.30 น.) 	มีการดื่มของมึนเมา โดยไม่ขึ้นข้อความกำกับและไม่เบลอภาพ (เธอ เขา เงา แค้น ช่อง GMM วันที่ 5,12,19/06/64 เวลา 16.00 – 16.30 น.)
ฉากนี้มีการทำร้ายร่างกายผู้ ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ (แค้นรักสลับชะตา ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 20.25 – 22.00 น.) 	สถานที่อโคจร มีการแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่ดำเนินในสถานที่นั้น (เช่น ส่ง ยาเสพติด แค้น และ ต้ม) (แค้นรักสลับชะตา ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 20.25 – 22.00 น.)
ด้านทางเพศ	
มีการแสดงถึงการแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสม แสดงขั้นตอนการเล้าโลม (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) 	ฉากนี้มีแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสมภายในห้องทำงาน (ไปให้ถึงดวงดาว ช่อง GMM วันที่ 1-3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.)
มีการแสดงกิริยาที่บ่งบอกถึงการยั่วอารมณ์ทางเพศ (เธอ เขา เงา แค้น ช่อง GMM วันที่ 5,12,19/06/64 เวลา 16.00 – 16.30 น.) 	

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ด้านภาษา	
ภาษาที่ใช้มีการดูถูกผู้อื่น สถานะทางสังคม และก้าวร้าว “กูเหนือกว่ามึงทุกอย่าง กูจบนอกมาด้วยซ้ำ อายุก็เยอะกว่า ประสบการณ์ก็เยอะกว่า” (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.)	
	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “ท หั่วไป” ประเภทละครโทรทัศน์

ช่วงเวลาออกอากาศ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์

ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00-18.00 น.

- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

2) รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน

รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน มีจำนวน 1 รายการ คือ รายการท 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) ออกอากาศวันเสาร์และอาทิตย์ วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00 – 8.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า เนื้อหาหลักส่งเสริมมีความเหมาะสมได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด 2) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-20

ตารางที่ 3.3-20 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล	6	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและ สรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้			
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การ เล่นิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	-	-	1
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	-	-	1
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการ รับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททาง สังคมและวัฒนธรรม	-	-	1
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การ เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ สภาพแวดล้อม	-	-	1
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง	-	-	1
ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ สภาพแวดล้อม			
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	1
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของคนที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ			
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	-	-	1
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	-	-	1
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	1
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	-	-	1
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	-	-	1
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้ สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มี ทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	-	-	1
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้ง ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	1
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงาน กลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบ	-	-	1

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
งาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษา ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม			
5.2 การปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	2	-	1
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่ เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	-	-	1
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	2	-	1
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบใน บทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	2	-	1

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา
การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล
ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด	
โคนัน มีการวิเคราะห์สาเหตุการตาย จากพยายหลักฐาน สิ่งแวดล้อมนำมาสู่การแก้ไขความจริง โดยดูจากรอยชำ ตามตัว (รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT)วันที่ออกอากาศ05 มิถุนายน 64เวลา 07.45 – 08.00 น.)	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”
ประเภทรายการภาพยนตร์การ์ตูน
พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศ
และการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-21

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 3.3-21 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	1
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	1	-	1
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	2	1	-
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	1	-
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	1
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	1
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	1
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	1	1	-
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	1
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	1
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	1
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	1
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	1
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	1
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	1
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	1

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูน	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	1
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	1
3.3 ภาษาสแลง	-	-	1

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรงเพศ และภาษา มีความไม่เหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
มีการอาละวาดและทำร้ายผู้อื่น ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT)วันที่ ออกอากาศ05,06,12,13,19,20/06/2021 เวลา 07.45 – 08.00 น.) 	มีการทำลายข้าวของ แสดงถึงความรุนแรงของการทำลายวัตถุสิ่งของ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT)วันที่ ออกอากาศ 19/06/2021 เวลา 07.45 – 08.00 น.)
มีการต่อสู้กันของอุลตร้าแมน ไม่มีข้อความเตือน (รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT)วันที่ ออกอากาศ05,06,12,13,19,20/06/2021 เวลา 07.45 – 08.00 น.) 	มีฉากการต่อสู้กัน ระหว่างผู้ชาย ผู้หญิง ใช้การยั่วยุอารมณ์ให้โกรธผู้หญิงเห็นการต่อสู้คือการแก้ปัญหา (รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT)วันที่ ออกอากาศ05,06,12,13,19,20/06/2021 เวลา 07.45 – 08.00 น.)

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์การ์ตูนมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ ในช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00-18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

3) รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์

รายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์ มีจำนวน 4 รายการ ดังตารางที่ 3.3-22

ตารางที่ 3.3-22 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	GMM	ศนิ ปาฏิหารย์เทพพระเสาร์	วันที่ 5,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00 – 8.00 น.
2	JKN	ไดโนเสาร์ ทะลุโลกพิศวง	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 21.30 – 22.00 น. และ วันที่ 19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.30 – 20.30 น.
3	PPTV 10	หนังดั่งยามบ่าย	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,16,17,18 และ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05 – 17.00น. และ 16.05 – 18.00 น.
4	Mono 29	โปรแกรมหนัง	วันที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11, 12,13,14,15,16,17,18,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00-22.00 น. วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00-9.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์ ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า การนำเสนอเนื้อหาหลักส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-23

ตารางที่ 3.3-23 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	3	-	2

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	1	-	1
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	3	-	2
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม	-	-	4
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	4
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดงได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส	4	-	3
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	4
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของคนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	-	-	4
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	-	-	4
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	4
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	6	-	4
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและ สังคม	3	-	3
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้ สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มี ทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	-	-	4
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้ง ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิตทั้งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	4
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงาน กลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบ งาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษา ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	6	-	4

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	6	-	4
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	2	-	4
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	11	-	4
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	4	-	4

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิคิด	
ฉากนี้แสดงความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรีมีการอัดเทปร้องเพลงและเต้น แสดงถึงทักษะการร้องเพลง (รายการหนังดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 2/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.)	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”
ประเภทรายการภาพยนตร์

พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศและการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-24

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 3.3-24 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	1	3
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	2	-	1
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	6	2	2
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	4	-	1
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	3	-	2
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	6	1	1
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	3	-	1
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	3	-	1
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	3	-	1
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	3	-	2
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	4
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	4
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	3	-	1
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	4
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	4
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	4

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	4
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	4
3.3 ภาษาสแลง	-	-	4

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรงเพศ และภาษา **ไม่มีความเหมาะสม** ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
จับคนมามัด และทรมาน โดยการ เตะ ต่อย (มี เลือดออกที่ลำตัว และปาก ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการหนังดงยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 3/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.) 	ไม่ขึ้นข้อความกำกับ และมีการกระทำที่รุนแรง (รายการ ศนิ ปาฏิหารย์เทพพระเสาร์ ช่อง GMM วันที่ ออกอากาศ 19/06/64 ช่วงเวลา เสาร์-อาทิตย์ 07.00– 08.00 น.)
ไม่ขึ้นข้อความกำกับ และมีการกระทำที่รุนแรง (รายการศนิปาฏิหารย์เทพพระเสาร์ช่อง GMM ออกอากาศ19/06/64ช่วงเวลาเสาร์- อาทิตย์07.00–08.00น.) 	ไม่ขึ้นข้อความกำกับ และมีการกระทำที่รุนแรง (รายการ ศนิ ปาฏิหารย์เทพพระเสาร์ ช่อง GMM วันที่ ออกอากาศ 5/06/64 ช่วงเวลา เสาร์-อาทิตย์ 07.00– 08.00 น.)

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
ฉากรับมีการขับรถชนผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เห็นขั้นตอนการกระทำชัดเจน ไม่เบลอภาพ (รายการหนึ่งดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 2/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.) 	ทำร้ายผู้อื่นด้วยการ พุบหัว ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการหนึ่งดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 17/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.)
มีการใช้อาวุธปืนทำร้ายผู้อื่น เห็นขั้นตอนการกระทำชัดเจน ไม่เบลอภาพ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (รายการหนึ่งดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 1/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.) 	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของรายการระดับ “ท” ประเภทภาพยนตร์ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์

ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาทีก่อน

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

4) รายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซีรีส์คอมป์

รายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซีรีส์คอมป์ มีจำนวน 4 รายการ ดังตารางที่ 3.3-25

ตารางที่ 3.3-25 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	ONE 31	3 หนุม 3 มุม X 2 (รีรัน)	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 21.15 น.
2	อสมท.9 (9 MCOT)	สาทรตอนเจดีย์	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
3	ONE 31	สุภาพบุรุษสุดซอย	วันที่ 5,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 – 19.55 น.
4	AMARIN TV	สภากาแฟ 4.0 ยกล้อ	วันที่ 2,9,16 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์ ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาที่ควรส่งเสริมที่เป็นเนื้อหาหลัก มีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 2) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-26

ตารางที่ 3.3-26 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซิสคอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	-	-	4
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	-	-	4
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	12	-	1
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับ	-	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
สาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม			
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การ เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ สภาพแวดล้อม	-	-	4
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความ ไวทางประสาทสัมผัส	1	-	4
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	4
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	1	-	3
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	1	-	4
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	-	-	4
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	4
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	6	-	2

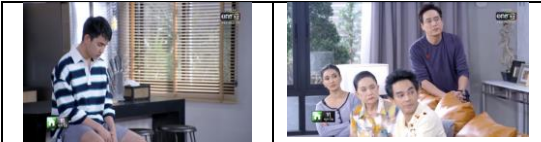

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	2	-	3
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	-	-	4
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	4
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	7	-	2
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	4	-	3
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	2	-	2
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	8	-	1
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	2	-	1

เนื้อหาหลักที่นำเสนอที่มีความเหมาะสมรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือ ทีวีมูวีส/ซีรีส์คอมป์ เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจเห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	
ฉาก “ตอนมือพิเศษกับคนพิเศษ” แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อสมาชิกในครอบครัว “ส่งสารหลานนะ...เด็กสมัยนี้จัดการการความผิดหวังไม่เก่ง เห็นใจ อุโน...” รายการ3 หนุ่ม 3 มุม X 2 (รีรัน) ช่อง ONE 31 วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 21.15 น	ฉากเบาสมองเห็นสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว รายการสารทเดือนเจดีย์ ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
	
ฉากในครัวการแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม (รายการ สุภาพบุรุษสุดซอย ช่อง ONE 31 วันที่ 13 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 – 19.55 น.)	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท” ประเภทรายการมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซีรีส์คอมป์

พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศและการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-26

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

**ตารางที่ 3.3-26 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”**

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ ซีรีส์คอมพิวเตอร์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	4
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	4	-	1
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	6	-	2
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	1	-	3
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	6	-	2
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	1	-	2
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	3	-	2
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	4
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	1	-	1
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	2	-	3
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	4
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	3	-	1
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	6	1	4
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	3	-	4
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	3	-	3
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	3	-	3

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ ซิสคอมป์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	2	-	3
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	4	-	2
3.3 ภาษาสแลง	-	-	4

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรงเพศ **ไม่มีความเหมาะสม** ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ)
มีการไหว้จอมปลวก และมีการร่ายรำบูชาจอมปลวกที่ขึ้นในบ้าน (การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ เด็กและเยาวชนเลียนแบบได้) (รายการ สาทธรอนเจดีย์ ช่อง อสมท.9 (9MCOT) วันที่ออกอากาศ06,13,20/06/2021 เวลา 16.00 - 17.00 น.)

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศ ของรายการระดับ “ท” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวีส/ซิสคอมป์มีความเหมาะสมตามเกณฑ์

ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที่

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00-18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

5) รายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้

รายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้ มีจำนวน 43 รายการ ดังตารางที่ 3.3-28

ตารางที่ 3.3-28 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ก็มาดิคร๊าบ	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
2	Work point	ณัชชา แอนด์ เดอะแก๊ง	วันที่ 20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.30 – 9.00 น.
3	Work point	หนีเที่ยวกัน	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 8.30 – 9.00 น.
4	Work point	ชิงร้อยชิงล้าน ว้าว ว้าว ว้าว	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น.
5	Work point	โป้งชิงโชว์	วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
6	3 HD	เผือกร้อนตอนบ่าย	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 - 16.30 น.
7	3 HD	The Fandom แพนซ่า สตาร์สู้	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.15 - 18.00น.
8	3 HD	ตลาดสดพระราม ๔	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 - 17.15น.
9	3 HD	บ้านแสนสุข	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.25 - 17.55น.
10	7 HD	คนท้องถิ่น กินอะไรกัน	วันที่ 2,9,16 มิถุนายน 2564 เวลา 15.45-16.30น.
11	PPTV 10	โสบ ประกายแห่งความหวัง	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 08.36 – 08.45 น.
12	PPTV 10	Tech Know Now	วันที่ 5,12 มิถุนายน 2564 เวลา 08.35 – 08.44 น.
13	Thai PBS	มหาอำนาจบ้านนา	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05 – 16.30 น.
14	Thai PBS	ยินดีที่ได้รู้จัก	วันที่ 1,8,15 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00น. และ วันที่ 5,9 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 17.30 น.
15	Thai PBS	ซื้อเก่ง	วันที่ 1,7,8,14,15 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 17.25น.
16	Thai PBS	สะเทือนไทย	วันที่ 1,8,15 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00น.
17	NBT HD 2	ตะวันยิ้ม	วันที่ 12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.30 – 07.50น.
18	TNN	Siam Check in	วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 08.50 – 09.00 น.
19	Nation tv	อยู่สบาย	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.50 น.
20	Nation tv	ครัวนรก	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.50 น.
21	AMARIN TV	ซูปตาร์พาตะลุย	วันที่ 8,15 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45
22	AMARIN TV	Car on TV	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.01 – 18.55 น.
23	AMARIN TV	มันตรา ไดอารี่	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.15 น.
24	GMM	ดาราล้อกันเล่น	วันที่ 5,12,9 มิถุนายน 2564 เวลา 17.03 – 18.00 น.
25	GMM	ใจไม่ท้อ คนไม่ถอย	วันที่ 5,9 มิถุนายน 2564 เวลา 08.20 – 09.00 น.
26	7 HD	หนทางพารวย	วันที่ 4,11,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-17.45

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
27	7 HD	วู้ดดี้โชว์	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00-18.00 น.
28	ONE 31	วันรับแขก	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.23 – 16.30 น. และวันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.35 – 8.45 น.
29	ONE 31	บริษัทฯไม่จำกัด ไทย	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
30	ONE 31	นาทีบันเทิง	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.14 – 20.15 น.
31	ไทยรัฐทีวี	กรีนฟาร์มวไรตี้	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07:00-07:30 น.
32	ไทยรัฐทีวี	ดวงสมพงษ์	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17:00-17:58 น.
33	ไทยรัฐทีวี	Thailand Weekly	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07:30-08:00 น.
34	ไทยรัฐทีวี	มุมโปรด My Corner	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08:01-08:30 น.
35	ไทยรัฐทีวี	ยอดเซฟไทย	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08:30-08:58 น.
36	ไทยรัฐทีวี	คซาภาพาไปดู	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16:00-16:58 น.
37	ช่อง5 HD1	กัลยาณ	วันที่ 8,15 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.25 น.
38	ช่อง5 HD1	มอเตอร์ สมารท์	วันที่ 3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05-16.27 น.
39	ช่อง5 HD1	สมารท์โซลเยอร์	วันที่ 4,11,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-18.00 น.
40	ช่อง5 HD1	เดอะพีเพิลโชว์	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00-8.00 น.
41	ช่อง5 HD1	มอเตอร์ แชลแนล ขั้วบี พลอดภัย	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00-16.30 น.
42	ช่อง5 HD1	ดี มี ดี	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-18.25 น.
43	ช่อง5 HD1	สร้างสรรค์เพื่อสันติสุข	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.00 – 7.30 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทวไรตี้/เรียลลิตี้ ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม 4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-29

ตารางที่ 3.3-29 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	นำเสนอ (รายการ)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	11	-	32
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	6		36
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	36	-	11
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	-	-	43
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	1	-	42
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส	4	-	41
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	15	-	20
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ	38	-	21

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	นำเสนอ (รายการ)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของคนที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ			
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	6	-	41
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	17	-	21
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	11	-	40
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น	23		11
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	6		32
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้ สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มี ทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	6	-	40
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้ง ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14	-	20
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงาน กลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือ	10	-	20

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	นำเสนอ (รายการ)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ได้แย่งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบ งาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษา ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม			
5.2 การปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสัมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	4	-	37
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่ เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	25	-	35
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	13	-	35
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบใน บทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	6	-	35

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด	
มีการแข่งขันทายปัญหา วิธีคิดและความรอบรู้ต่าง ๆ (The Fandom แฟนซ่า สตาร์สู้ ช่อง 3 HD วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 17.15 – 18.00 น.)	
	
เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
อธิบายถึงการทำงานของเครื่องวัดอุณหภูมิ (ชื่อเก้ง ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 08/06/64 เวลา 17.00 -17.25 น.)	มีการออกแบบโครงการต่าง ๆ (อยู่สบาย ช่อง Nation tv วันที่ 19/06/64 เวลา 16.00 – 16.50 น.)
	

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด	
มีการออกแบบบ้าน (อยู่สบาย ช่อง Nation tv วันที่ 5/06/64 เวลา 16.00 – 16.50 น.) 	การเพาะปลูกต้นเผือกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (มหาอำนาจบ้านนา ช่อง Thai PBS วันที่ 05/06/64 เวลา 16.05 – 16.30 น.)
มีการร้องเพลงส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ประภคณดนตรี (จึงร้อยชิงล้าน ว้าว ว้าว ว้าว ช่อง Work point วันที่ 8/06/64 เวลา 16.00 – 16.45 น.) 	ช่วงท้ายรายการมีการให้ผู้ร่วมรายการเล่นกีตาร์และพรีกรร้องเพลง (ยินดีที่ได้รู้จัก ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 19/06/64 เวลา 17.00น.-17.30 น.)
มีการนำเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ง่ายต่อการใช้ชีวิต (Tech Know Now ช่อง PPTV 10 วันที่ 05/06/64 เวลา 08.35 – 08.44 น.) 	
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม	
การเคารพผู้อาวุโส (ยกมือไหว้) นาทีที 00.16.36 น. (รายการกิมมิดีร้าย ช่อง Work point วันที่ 6/06/64 เวลา 16.00 – 17.00 น.) 	แสดงความเคารพผู้ใหญ่ (ณัชชา แอนด์ เดอะแก๊ง ช่อง Work point วันที่ 20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30 – 09.00 น.)

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด	
มีการพูดถึงเรื่องฮวงจุ้ย แต่มีข้อความขึ้นกำกับว่า เป็นความเชื่อส่วนบุคคล โปรดใช้วิจารณญาณในการรับชม (มุมโปรต My Corner ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ 06/06/64 เวลา 08.00 -08.30 น.)	
	
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	
จากคลิป เด็กๆมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำปลา ท่องโก๋ขายให้ได้ และมีความเพียรพยายาม (ณัชชา แอนด์ เดอะแก๊ง ช่อง Work point วันที่ 20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30 – 09.00 น.)	Happy Grocers กลุ่ม start up ส่งเสริมมุมมองอาชีพ สำหรับคนรุ่นใหม่ รายการสะเทือนไทย Thai PBS วันที่ 8 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00น.
	
เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	
ฉากการเยี่ยมบ้านเมื่อรู้ว่าเพื่อนมีความไม่สบายใจ รายการ กี่มาดีครับ ช่อง Work point วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00-17.00 น.	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”
 ประเภทรายการประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้
 พบว่า มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศ และการ
 ใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 33.3-39

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

**ตารางที่ 3.3-30 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”**

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	43
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	43
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	1	-	41
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	43
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	43
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	43
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	43
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	43
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	43
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	43
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	43
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	43
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	43
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	43
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	43
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	43

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	42
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	42
3.3 ภาษาสแลง	-	-	42

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของรายการระดับ “ท” ประเภทวาไรตี้/เรียลลิตี้ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ ในช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

6) การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง

รายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง มีจำนวน 8 รายการ ดังตารางที่ 3.3-31

ตารางที่ 3.3-31 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ไมค์ทองคำ	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-20.00 น.
2	Work point	เพลงเอก เสียงนี้ที่คิดถึง	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 20.00-21.00 น.
3	Work point	เพชรตัดเพชร	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00-21.20 น.
4	Work point	โจ๊กตัดโจ๊ก	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 21.20-22.00 น.
5	GMM	เต็มโซว์	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.00 – 08.35 น.
6	7 HD	ลูกทุ่งไอดอล	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-19.55 น.
7	ONE 31	The Golden Song เวที เพลงเพราะ ยกกำลัง 3	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 19.55 น.
8	ไทยรัฐทีวี	ร้องข้ามรุ่น	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18:01-19:00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า ส่วนใหญ่เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายใน สังคม 4) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-32

ตารางที่ 3.3-32 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทเพลง

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเพลง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	-	-	8
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	3	-	5
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	5	-	3
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	-	-	8
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	8

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเพลง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความ ไวทางประสาทสัมผัส	-	-	8
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่แก้ปัญหในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	8
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของคนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	8
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	2	-	6
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	-	-	8
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	8
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพนอบน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	-	-	8
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	-	-	8

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนือหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเพลง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	-	-	8
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	8
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	2	-	6
5.2 การปฏิบัติตามตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	-	-	8
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนานตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	-	-	8
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	1	-	7
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	1	-	7

เนื้อหาหลักที่นำเสนอมีความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิดเป็นไปอย่างบูรณาการ ได้แก่

1.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา

2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่

2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

2.2 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด	
เป็นรายการที่ให้คณะกรรมการทนายว่าเพลงที่ร้องคือเพลงอะไร และคนร้องคือใคร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพลงเก่าๆ (เพลงเอกเสียงนี้ที่คิดถึง ช่อง Work point วันที่ออกอากาศ 5,19 มิถุนายน และ 10 กรกฎาคม 2564 เวลา 20.05-21.00น.) 	มีการแสดงประกวดร้องเพลง สร้างสรรค์ผลงาน ภูมิปัญญาไทย พร้อมมีแดนซ์เซอร์เต้นประกอบเพลง (โจ๊กตัดโจ๊ก ช่อง work point วันที่ออกอากาศ 6 มิ.ย. และ 11 ก.ค. 2564 เวลา 21.20 – 22.00 น.)
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแสดงและภูมิปัญญาไทยผ่านการแสดงออกทางการแข่งขันประกวดร้องเพลง (ลูกทุ่งไอดอล ช่อง 7 HD วันที่ออกอากาศ 5,12,19 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 18.00 – 19.55 น.) 	
ด้านเนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
คณะกรรมการสื่อสารการวิเคราะห์บทเพลงออกมาได้ถูกต้อง และเป็นความรู้ และภาษาไทยที่สวยงาม (เพลงเอกเสียงนี้ที่คิดถึง ช่อง Work point วันที่ออกอากาศ 5,19 มิถุนายน และ 10 กรกฎาคม 2564 เวลา 20.05 – 21.00 น.)	เพราะว่าเป็นรายการร้องเพลง จึงมีการส่งเสริมทางด้านดนตรีทั้งรายการ และมีคณะกรรมการวิเคราะห์ตามเนื้อหารายการ การใช้ภาษา (เพลงเอกเสียงนี้ที่คิดถึง ช่อง Work point วันที่ออกอากาศ 5,19 มิถุนายน และ 10 กรกฎาคม 2564 เวลา 20.05 – 21.00 น.)

	
ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม แสดงให้เห็นความหลากหลายในการวิเคราะห์บทเพลงจากแขกรับเชิญ โดยคณะกรรมการแต่ละท่าน (เพลงเอกเสียงนี้ที่คิดถึง ช่อง Work point วันที่ออกอากาศ 5,6,19 มิถุนายน และ 10 กรกฎาคม 2564 เวลา 20.05 – 21.00 น.)	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทเพลง

พบว่า มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศ และการใช้ภาษา มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-33

ตารางที่ 3.3-33 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทเพลง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	8
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	8
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	8
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	8
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	8
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทเพลง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	8
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	8
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	8
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	8
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	8
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	8
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	8
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	8
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	8
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	8
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	8
3.3 ภาษาสแลง	-	-	8

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ “ท” ประเภทรายการเพลง ช่วงเวลาออกอากาศ มีความ
เหมาะสมตามเกณฑ์ในช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

7) การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์

รายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์ มีจำนวน 4 รายการ ดังตารางที่ 3.3-34

ตารางที่ 3.3-34 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	3 HD	โหนกระแสแต่เช้า	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 06.55 - 07.25 น.
2	Nation tv	ที่นี่มีสุข	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.50 – 17.00 น.
3	NBT	จีนจำเป็น	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.30 - 07.45 น.
4	NBT	English Wisdom	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.45 - 08.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า รายการที่นำเสนอเป็นเนื้อหาหลักในส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-35

ตารางที่ 3.3-35 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	-	-	4
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	-	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	-	-	4
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	2	-	2
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	4
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส	-	-	4
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	4
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	4
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี	-	-	4
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล	-	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหาการเรียนการสอนในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน	-	-	4
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น	-	-	4
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน เกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	-	-	4
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	-	-	4
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	4
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	-	-	4
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	-	-	4

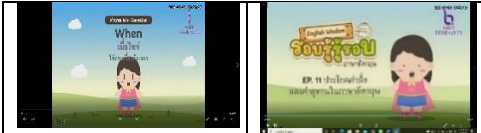

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนานตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	-	-	4
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	-	-	4
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	-	-	4

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม คือ การส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ในการเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
มีการนำเสนอภาษาจีน สอนพูดและบอกความหมาย เป็นคำศัพท์ที่พบในชีวิตประจำวัน (เงินจำเป็น ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 6,20 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 07.30 – 07.45 น.) 	มีการนำเสนอภาษาอังกฤษ สอนพูดเป็นประโยคและบอกความหมาย เป็นคำศัพท์ที่พบในชีวิตประจำวัน (รายการ English Wisdom รอบรู้ รู้รอบ ภาษาอังกฤษ ช่อง NBT วันที่ 6,20/06/64 เวลา 07.45 – 08.00 น.)

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษาประเภทรายการทอล์คโชว์

พบว่า การนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-36

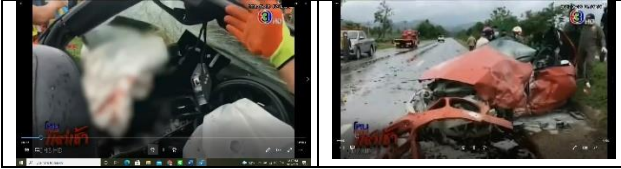
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

**ตารางที่ 3.3-36 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”**

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	1	-	3
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	4
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	1	-	3
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	4
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	1	-	3
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	1	-	3
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	4
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	4
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	4
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	4
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	4
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	4
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	4
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	4
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	4
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	4

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภททอล์คโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	4
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	4
3.3 ภาษาสแลง	-	-	4

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรงเพศ และภาษา มีความเหมาะสม ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

เหตุการณ์รถชนมีคนเสียชีวิต มีการเบลอภาพผู้เสียชีวิต (รายการโทรทัศน์แต่เช้า ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 6,13,20 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.) 	คลิปการทะเลาะวิวาทมีการเบลอ เห็นไม่ชัด (รายการโทรทัศน์แต่เช้า ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 6,13,20 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.)
คลิปที่ผู้ประกาศข่าวเปิด มองเห็นไม่ชัด และมีการเบลอภาพ (รายการโทรทัศน์แต่เช้า ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 6,13,20 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.) 	ผู้อยู่ในเหตุการณ์เล่าว่า ผู้ก่อเหตุมีการใช้ อาวุธมืดในการไล่ฟันผู้เสียชีวิต (รายการโทรทัศน์แต่เช้า ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 6,13,20 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 06.55 – 07.25 น.)

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “ท หั่วไป” ประเภททอล์คโชว์ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ ในช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสัปดาห์

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

8) การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์

รายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์ มีจำนวน 19 รายการ ดังตารางที่ 3.3-37

ตารางที่ 3.3-37 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ซูเปอร์เท็น	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
2	Work point	ซูเปอร์100	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
3	Work point	I can see your voice	วันที่ 19 มิถุนายน 2564 เวลา 21.20 – 22.00 น.
4	3 HD	ท้าพิสุจน์ Wonderland	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08.10 - 08.55 น.
5	3 HD	Hollywood Game Night Thailand S5	วันที่ 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.20 - 19.50 น. และ วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 - 19.50น.
6	3 HD	คู่ไหน...ใช่เลย?	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 15.50 - 16.50 น.
7	3 HD	ไฮโซไบเยะ ภารกิจติดโบ	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.50 - 17.50 น.
8	PPTV 10	กิ๊กคู่สงครามเพลง	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
9	PPTV 10	กิ๊กคู่สงครามเพลงเงินล้าน	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.03 – 17.30 น.
10	AMARIN TV	พยานปากเอก	วันที่ 7,14 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น. และ วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.55 – 20.00 น.
11	AMARIN TV	ชีวิตดีมีสุข	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 16.55 น.
12	AMARIN TV	ค.คนชั้นเทพ	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 17.50น.
13	7 HD	งานนี้มีเฮ	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00-18.00
14	7 HD	มาสเตอร์เชฟ ประเทศไทย	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-19.55
15	ONE 31	ดวลเพลงชิงทุน	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 19.00 น.
16	ONE 31	แก่งจริงชิงค่าเทอม รวม อัจฉริยะ ยอดนักสู้	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
17	ONE 31	รู้ไหมใครโสด 2021 (รีรัน)	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15 – 22.15 น.
18	ไทยรัฐทีวี	เกมต่อชีวิต	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 19:00-20:00 น. และ วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19:00-20:00 น.
19	ไทยรัฐทีวี	ร้องได้ให้ล้าน	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18:01-19:00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์ ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า การนำเสนอเป็นเนื้อหาหลักได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด 2) เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-38

ตารางที่ 3.3-38 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเกมโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	3	-	16
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	3	-	16
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	-	-	19
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	1	-	18

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเกมโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การ เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ สภาพแวดล้อม	-	-	19
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความ ไวทางประสาทสัมผัส	1	-	18
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	1	-	18
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	1	-	18
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	3	-	16
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	1	-	18
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	1	-	18
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	2	-	17
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจ	-	-	19

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

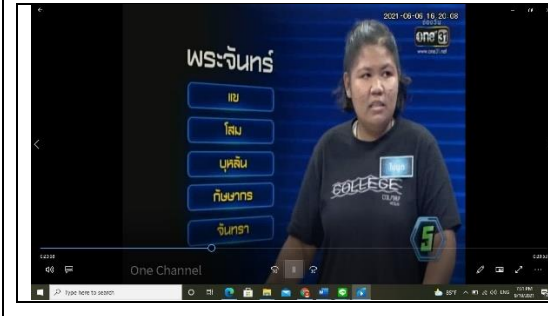
เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทเกมโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม			
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	1	-	18
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	19
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	-	-	19
ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมาย ช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม			
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	1	-	18
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	-	-	19
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	-	-	19
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	1	-	18

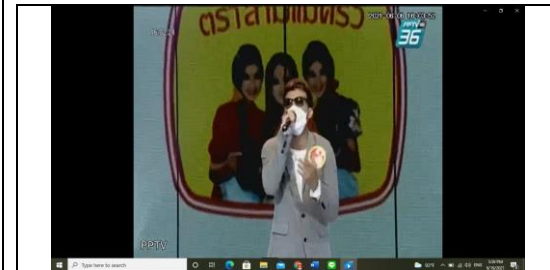
เนื้อหาหลักที่นำเสนอที่มีความเหมาะสมบูรณาการทำให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิด
2. ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ
3. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด	
พัฒนาสมองเพราะเป็นการให้น้องคิดก็ดาร์ให้เป็นเสียงตามใจไทยที่ได้ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 5 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	ให้น้องทายเครื่องมือว่าขึ้นไหนทำอะไรได้บ้าง (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)
คณะกรรมการให้น้องเล่นดนตรีโซ่ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 5 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	คณะกรรมการให้น้องร้องเพลงโซ่ แสดงความสามารถ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)
น้องประดิษฐ์เจ็ตสกีเอง มีความคิดสร้างสรรค์ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)	มีการแข่งขันการประกวดร้องเพลง เพื่อค้นหาผู้ที่มีทักษะด้านนี้ดีที่สุด (รายการกิกิตู้ สงครามเพลงเงินล้าน วันที่ออกอากาศ 6/06/2564 เวลา 16.00-17.00 น.)

	
ทายนักร้องเสียงดีจากทางบ้าน โดยการวิเคราะห์เสียงของผู้เข้าแข่งขัน จากวิธีการพูดและน้ำเสียง การใช้ภาษาไทย (I CAN SEE YOUR VOICE ช่อง WORKPOINT วันที่ออกอากาศ 19/08/64 เวลา 21.20-22.00) 	มีไหวพริบ สติปัญญา สามารถตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว (รายการเก่งจริงชิงค่าเทอม รวมอัจฉริยะ ยอดนักสู้ วันที่ออกอากาศ 06/06/2021 เวลา 16.00 – 17.00 น.)
ด้านเนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
ให้น้องอ่านชื่อรายการที่เป็นภาษาอังกฤษ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	น้องศึกษาหาความรู้เอง โดยการเรียนที่บ้าน (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)
น้องซุดหลุมปลูกต้นไม้ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	ให้น้องออกแบบเส้นทางน้ำในการรดน้ำต้นไม้ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)
มีการให้เล่นดนตรีเข้าจังหวะกับพิธีกร	น้องปลูกต้นไม้ทุกวัน ดูแลส่วนรวม

(รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 5 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	(รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)
สอนการทำขนมไทยสูตรโบราณ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 5 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.) 	สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมแข่งขันเข้าใจในทำนองมากขึ้น (รายการกิกี้ดู สงครามเพลงเงินล้าน วันที่ออกอากาศ 6/06/2564 เวลา 16.00-17.00 น.)
มีการประกวดร้องเพลงเพื่อชิงเงินรางวัล (รายการกิกี้ดู สงครามเพลงเงินล้าน วันที่ออกอากาศ 13/06/2564 เวลา 16.00-17.30 น.) 	มีการวิเคราะห์เสียง บุคลิกภาพ การแต่งการ ว่านักร้องหมายเลข 1 ร้องเพลงพ็ยน (I CAN SEE YOUR VOICE ช่อง WORKPOINT วันที่ออกอากาศ 19/08/64 เวลา 21.20-22.00)
มีความสามารถด้านการร้องเพลง (รายการร้องได้ให้ล้าน ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ออกอากาศ 06/06/2021 เวลา 18.01 – 19.00 น.) 	สามารถระบุเส้นประสาทของมนุษย์ได้ (รายการเก่งจริงชิงค่าเทอม รวมอัจฉริยะ ยอดนักสู้ วันที่ออกอากาศ 20/06/2021 เวลา 16.00 – 17.00 น.)

มีไหวพริบในการคิดคำนวณคณิตศาสตร์ และแก้โจทย์ตัวเลขได้

(รายการเก่งจริงชิงค่าเทอม รวมอัจฉริยะ ยอดนักสู้ วันที่ออกอากาศ 20/06/2021 เวลา 16.00 – 17.00 น.)

ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

น้องนนที่ได้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เมื่อผู้ใหญ่ให้ของ (รายการซูเปอร์เท็น วันที่ 19 มิ.ย. 2564 เวลาออกอากาศ 17.00 – 18.00 น.)

พูดสนทนากับพิธีกรด้วยวาจาที่สุภาพ และมีหางเสียงทุกคำ (รายการร้องได้ให้ล้าน ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ออกอากาศ 06/06/2021 เวลา 18.01 – 19.00 น.)

ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม

ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกติกาที่รายการตั้งเอาไว้ (รายการกิกิตู้ สงครามเพลงเงินล้าน วันที่ออกอากาศ 6/06/2564 เวลา 16.00-17.00น.)

ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ช่วยเหลือครอบครัว แบ่งเบาภาระผู้ปกครอง

(รายการ เกมต่อชีวิต ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ออกอากาศ 06/06/2021 เวลา 20.15 – 21.58 น.)

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทรายการเกมโชว์

พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง แต่ด้านเพศ และการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-39

ตารางที่ 3.3-39 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	19
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	19
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	19
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	19
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง		1	18
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	-
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	1	18
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	19
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	19
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	19
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	19
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	19
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	19
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	19

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทเกมโชว์	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	-	19
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	19
3. ด้านการใช้ภาษา	-	-	19
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	19
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	19
3.3 ภาษาสแลง			19

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง**ไม่มีความเหมาะสม** ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตราย ร้ายแรง 2) การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง	
เนื้อหา-ผู้เข้าแข่งขันทำไม้โทกเทกโดยใช้มีดเหลาไม้และ เจาะรู ทางรายการไม่มีคำเตือนขึ้น ไม่เบลอภาพอุปกรณ์ และไม่ได้เพิ่มความเร็วจึงก่อให้เกิดอันตราย (รายการซุเปอร์100 ช่อง Workpoint วันที่ออกอากาศ 6 2564 ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น.)	ฉากนี้มีการกระโดดลงสระลูกบอล โดยการเอาหัว พุ่งลง แต่ไม่ขึ้นข้อความเตือน (Hollywood Game Night Thailand S5 ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 18.30–20.00น.)
	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “ท ทัวไป” ประเภทเกมโชว์ในช่วงเวลาออกอากาศ มี ความเหมาะสมตามเกณฑ์

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

9) รายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง

รายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง มีจำนวน 80 รายการ ดังตารางที่ 3.3-40

ตารางที่ 3.3-40 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	Work point	ข่าวเช้า เวอร์คพอยท์ (สุดสัปดาห์)	วันที่ 5,6,19 มิถุนายน 2564 เวลา 06.00 – 08.30 น.
2	Work point	บรรจงขงข่าว	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 18.00 น.
3	3 HD	ข่าว 3 สี	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 - 16.30 น.
4	3 HD	เรื่องเด่นเย็นนี้	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 18.00 น.
5	3 HD	เรื่องเด่นเย็นนี้ เสาร์ อาทิตย์	วันที่ 5,6, 13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 - 19.00น. และวันที่ 12 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 16.50น.
6	3 HD	ข่าวนอกฤดู เสาร์ อาทิตย์	วันที่ 5,6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.50 - 20.05น.
7	3 HD	เรื่องเด่นเย็นนี้ เสาร์ อาทิตย์	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 - 18.20 น.
8	3 HD	ตะลุยกองถ่าย	วันที่ 5,12, 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.19 - 20.24น.
9	PPTV 10	ทันข่าว 17.00 น	วันที่ 6,5,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 - 17.05 น.
10	PPTV 10	ฟังเสียงประเทศไทย	วันที่ 6,5,19มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 - 18.00 น.
11	PPTV 10	ข่าวค่ำ มิติใหม่ทั่วไทย	วันที่ 6,5,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 20.15 น.
12	PPTV 10	Live เข้ม ข่าว เย็น	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,12,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
13	PPTV 10	โซว์ข่าวเช้าสุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 07.00 – 08.00 น.
14	PPTV 10	เข้มข่าวค่ำ	วันที่ 6 มิถุนายน 2564 เวลา 21.00 – 22.00 น. และ วันที่ 5,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 20.00 น.
15	PPTV 10	POP News	วันที่ 5,6 มิถุนายน 2564 เวลา 08.45 – 09.00 น.
16	Thai PBS	คุยให้คิด	วันที่ 5,6,19 มิถุนายน 2564 เวลา 21.10 – 22.00 น.
17	Thai PBS	ทันข่าว 16.00 น.	วันที่ 1,2,3,5,6,7,8,9,10,14,15,16,17,18,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30 น.
18	Thai PBS	ชั่วโมงข่าว เสาร์-อาทิตย์	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30 – 09.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
19	NBT HD 2	ข่าวค่ำ NBT	วันที่ 1,2,3,4,8,10,11,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-18.00 น. และ วันที่ 6,7,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00-20.00 น.
20	NBT HD 2	เปลี่ยนโฉมประเทศไทย	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05-17.00 น.
21	NBT HD 2	เคลียร์ คัท ชัดเจน	วันที่ 5,6,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.05 – 17.25น. และ วันที่ 7,11,15,16,17,18มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 17.30 น.
22	NBT HD 2	รอบทิศถิ่นไทย	วันที่ 5,12,13,17,18,19 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-18.00น.
23	NBT HD 2	กระทะเปลือก คอร์รัปชั่น	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.00-22.00 น.
24	NBT HD 2	แสดกนข่าวร้อน	วันที่ 20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.20 – 20.30น.
25	TNN	TNN ข่าวเย็น	วันที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
26	TNN	TNN ประเด็นใหญ่	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,11,14,15,16,17 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
27	TNN	TNN ข่าวเช้า	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.00 – 08.50 น.
28	TNN	TNN ข่าวค่ำ	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 20.00 น.
29	TNN	TNN World Today	วันที่ 5,12 มิถุนายน 2564 เวลา 20.30 – 21.15 น.
30	TNN	ข่าวดังสุดสัปดาห์	วันที่ 5,12 มิถุนายน 2564 เวลา 21.15 – 22.00 น.
31	TNN	Focus China	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.30 – 21.00 น.
32	TNN	Business Watch	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.00 – 22.00 น.
33	Nation tv	กรองข่าว Nation	วันที่ 3 มิถุนายน 2564 เวลา 17.03 – 18.00 น. และ วันที่ 2,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.12 – 17.00 น.
34	Nation tv	เนชั่น ทันข่าว เย็น	วันที่ 2,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น
35	Nation tv	เนชั่น ทันข่าว เช้า	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00-9.00 น.
36	Nation tv	เนชั่นทันข่าวเย็น	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.30 น.
37	Nation tv	เนชั่นทันข่าวค่ำ	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.30-19.00 น.
38	Nation tv	เนชั่นสุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00-20.00 น.
39	Nation tv	ข่าวข้นคนข่าว	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.20-21.35 น.
40	Nation tv	Morning nation sunday	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00 – 9.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
41	Nation tv	ทิศทางเศรษฐกิจ	วันที่ 3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.12 – 16.28 น
42	Nation tv	สุดกับหมาแก่	วันที่ 5,6,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.35-22.00 น
43	AMARIN TV	ข่าวเช้าอรมนต์ดี	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 7.00 – 7.30 น
44	AMARIN TV	ข่าวอรุณอมรินทร์ สุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.30–09.00 น
45	AMARIN TV	หุบโตะข่าว	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.15–22.00น
46	AMARIN TV	APOP Today	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.50 - 18.00 น.
47	AMARIN TV	Z Story	วันที่ 1,3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น.
48	AMARIN TV	สุดจัดปนัดดา	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00–16.30 น.
49	GMM	แซ่บทะเลจ๊อ	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
50	GMM	แฉ Special	วันที่ 5,6,12,13,19 มิถุนายน 2564 เวลา 21.30 – 22.00 น.
51	GMM	เจาะข่าวค่ำ	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00–19.00 น.
52	GMM	ข่าวแหกโค้ง	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00–20.23 น.
53	ช่อง 8	ข่าวใหญ่ ช่อง 8	วันที่ 4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05 – 16.50 น.
54	ช่อง 8	คุยข่าวเย็นช่อง 8	วันที่ 4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.50 – 18.00 น. และ วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 18.00 น.
55	ช่อง 8	คุยข่าวเช้า ช่อง 8 วันหยุด	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 07.00 – 09.00 น.
56	ช่อง 8	เกาะติดข่าว เสาร์-อาทิตย์	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 21.40 – 23.00 น.
57	JKN	ตีข่าวเล่าใหญ่	วันที่ 1 – 20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
58	7HD	เจาะประเด็นข่าว 7HD	วันที่ 4,11,18 มิถุนายน 2564 เวลา 15.45-16.30 น. และ วันที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30-17.00 น.
59	7HD	เคลียร์ข่าวชัด	วันที่ 1,2,3,7,8,9,10,14,15,16,17 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-17.45 น. และ วันที่ 1,2,3,7,8,9,10,14,15,16,17 มิถุนายน 2564 เวลา 17.45-18.00
60	7HD	ถกไม่เถียง	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00-17.30

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
61	7HD	ข่าวภาคค่ำ	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.55-20.30
62	อสมท.9 (9 MCOT)	ตกมันส์บันเทิง	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.45 น. และ วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
63	อสมท.9 (9 MCOT)	เรื่องพลบค่ำ	วันที่ 7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 18.00 น.
64	อสมท.9 (9 MCOT)	ข่าวค่ำ สำนักข่าวไทย	วันที่ 7,8,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00-20.50 น.
65	ONE 31	ข่าวเย็นช่องวัน	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 18.00 น.
66	ONE 31	ข่าว ช่องวัน เสาร์อาทิตย์	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.30 – 8.35 น.
67	ONE 31	ข่าวช่องวันเสาร์	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 8.45 – 10.10 น.
68	ONE 31	ข่าวช่องวัน อาทิตย์	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.45 – 10.10 น.
69	ONE 31	ข่าวเย็น ช่อง วัน เสาร์ อาทิตย์	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00–18.00 น.
70	ONE 31	ข่าวค่ำช่องวัน	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.55–20.05 น.
71	ไทยรัฐทีวี	ไทยรัฐ นิวส์โชว์	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 20:15-21:58 น. และ วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20:15-21:58 น.
72	ไทยรัฐทีวี	เศรษฐกิจป้ายแดง	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17:00-17:58 น.
73	ไทยรัฐทีวี	คู่กัดสะบัดข่าว	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 15:30-16:30 น.
74	ไทยรัฐทีวี	ข่าวเย็นไทยรัฐ	วันที่ 1,2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16:30-17:58 น.
75	ช่อง5 HD1	ช่อง 5 ทันข่าว	วันที่ 2,3,4,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.02-16.05 น.
76	ช่อง5 HD1	ข่าวเช้า ททบ. สุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00-9.30 น.
77	ช่อง5 HD1	ข่าวค่ำ ททบ.	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 19.40–20.00 น.
78	ช่อง5 HD1	ทันข่าว ททบ.5	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.26– 17.30 น.
79	ช่อง5 HD1	เพื่อประชาชน	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30-18.00 น.
80	NEW18	ตีข่าวเล่าใหญ่	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17:00-17:58 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิงประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า รายการที่นำเสนอเป็นเนื้อหาหลักได้แก่ 1) เนื้อหา

ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด 2) เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม 4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-41

ตารางที่ 3.3-41 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	-	-	80
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	12	-	41
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	-	-	80
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม	-	-	80
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	80

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความ ไวทางประสาทสัมผัส	-	-	80
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่แก้ปัญหในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	80
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	80
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	-	-	80
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	12	-	21
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	25	-	20
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพนอบน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	13	-	12
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	6	-	20

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	10	-	60
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	80
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	-	-	80
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฏ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	-	-	79
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนานตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	12	-	40
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	12	-	79
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	22	-	79

เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
นักกีฬาออกกำลังกายเพื่อเตรียมตัวไปแข่ง สร้างความแข็งแรงให้กับร่างกาย วันที่ออกอากาศ 10 มิ.ย 2564 เวลา 17:00-18:00 น. Live เข้ม ขาว เย็น ช่อง PPTV ออกอากาศ 18/06/2564 ช่วงเวลา 17:00-18:00 น.	พูดถึงบทเรียนที่ทำให้ผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรม ทำให้โด่งดังจากการไต่สวนในโลกโซเชียลเพราะประชาชนเสียดสีว่าแบบมีภูมิคุ้มกันไม่มากพอ เนชั่น ทันข่าว เย็น ช่อง Nation tv วันที่ 10/06/2564 ช่วงเวลา 17:00 – 18.00 น.
	
ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม	
มีการเคารพบุปผิน ของแม่ผึ้ง ฟูมพวง แสดงถึงความกตัญญู (ตกมันส์บันเทิง ช่อง 9 MCOT วันที่ 6/06/64 เวลา 16.00 – 17.00 น.)	
	
ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	
การออกมาแสดงออกถึงการให้กำลังใจบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์ รายการเนชั่น ทันข่าว เย็น ช่อง Nation tv วันที่ออกอากาศ 7 ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น	
	

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เนื้อหาที่นำเสนอไม่มีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มีการนำเสนอข้อมูลอย่างละเอียดในการด่าทอ ประจานผู้อื่น (ตกมันส์บันเทิง ช่อง 9 MCOT วันที่ 15/06/64 เวลา 16.00 – 16.45 น.)	
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทรายการประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง

พบว่า มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และ
การใช้ภาษา ดังตารางที่ 3.3-42

ตารางที่ 3.3-42 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ ข่าวบันเทิง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	1	6	73
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	1	79
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	10	73
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	2	78
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	6	76
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	7	74
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	3	78
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	80

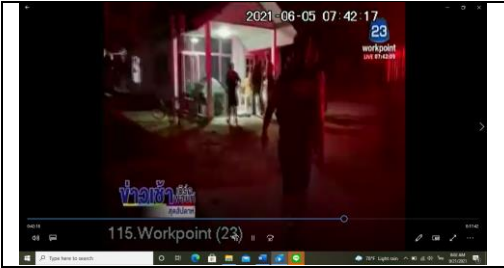
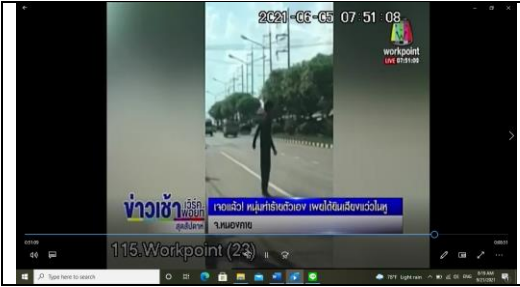

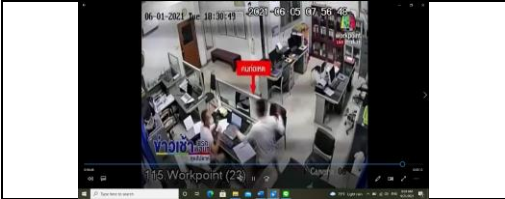
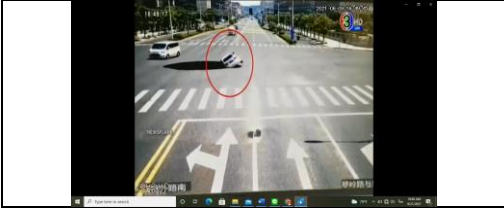
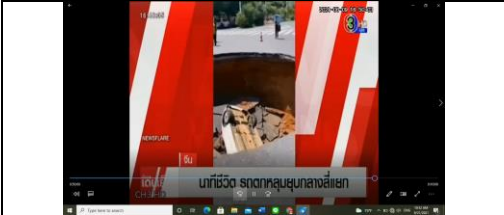
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ ข่าวบันเทิง	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	7	76
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน	-	-	80
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	80
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	80
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	2	78
2. ด้านทางเพศ	-	-	
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	1	79
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	80
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	1	79
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ	-	1	79
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดุหมั่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	1	79
3.3 ภาษาสแลง	-	-	80

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ **ไม่มีความเหมาะสม** ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
มีการนำเสนอเหตุการณ์ผ่านการเล่าสรุปที่นำไปสู่การฆ่าลูกสะใภ้ตายที่ลำดับเหตุการณ์หรือลักษณะพฤติกรรมของผู้ต้องหาให้เห็นขั้นตอนการกระทำที่ชัดเจน โดยผู้ประกาศข่าว	มีการนำเสนอเหตุการณ์ผ่านการเล่าสรุปลำดับเหตุการณ์หรือลักษณะพฤติกรรมของผู้ต้องหาที่นำไปสู่การทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย ลำดับเหตุการณ์หรือลักษณะพฤติกรรมของผู้ต้องหาให้เห็นขั้นตอนการกระทำที่ชัดเจนโดยผู้ประกาศข่าว

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
(ข่าวเช้า เวอร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.) 	(เข้มข่าวค่ำ (สุดสัปดาห์) ช่อง PPTV 10 วันที่ 6/06/64 เวลา 21.00-22.00 น.)
มีภาพเลือดออก เซนเซอร์แคหน้าคนไม่เซนเซอร์บาดแผล เด็กและเยาวชนอาจได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ (เนชั่น ทันข่าว เย็น ช่อง Nation tv วันที่ 2/06/64 ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น) 	
ผู้ประกาศข่าวรายงานว่า เห็นขั้นตอนการกระทำ พบชายทำร้ายตัวเองอยู่บริเวณข้างถนน (ข่าวเช้า เวอร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.) 	มีการเล่าและลักษณะการโดนแทง จำนวนแผล และอาวุธที่ใช้แทง ไม่เบลอภาพ (ข่าวเช้า เวอร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.)
วิดีโอแสดงถึงความรุนแรงในการชกต่อย เด็กและเยาวชนอาจทำเป็นเยี่ยงอย่าง (เนชั่น ทันข่าว เย็น ช่อง Nation tv วันที่ออกอากาศ 2/06/64 ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น) 	พิธีกรใช้กลวิธีการนำเสนอการใช้ความรุนแรงในการพูดขั้นตอนการกระทำ และผลจากการกระทำนั้น (แฉ special ช่อง GMM25Thailand วันที่ออกอากาศ 6, 19/06/64 ช่วงเวลา 21.30 – 23.00 น.)

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
มีการแสดงออกถึงสัญลักษณ์ที่อ่อนไหวต่อความรู้สึกต่อบุคคลบางส่วน ทางรายการไม่มีการปิดหน้าผู้ต้องหาระหว่างดำเนินรายการ (ช่อง 5 วันข่าว ช่อง 5 วันที่ 9/06/64 เวลา 16.02-16.05 น.) 	การนำเสนอขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ ไม่เบลอลภาพกรณีตำรวจที่ต้องเป็นผู้คอยปกป้องประชาชนกลับกลายเป็นผู้ก่อเหตุเองทำให้มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและจิตใจของใครหลายคน (วันข่าว 17.00 ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 20/06/2021 ช่วงเวลา 17:00 – 17:05 น.)
ใช้ไม้แท่งพลาสติก มีเลือดออกมาก เด็กและเยาวชนอาจทำเป็นเยี่ยงอย่างได้ นำเสนอเห็นภาพตัดแปลงอาวุธอย่างไม่เบลอลภาพ (เนชั่น วันข่าว เนชั่น ช่อง Nation tv วันที่ออกอากาศ 15ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น.) 	ภาพขณะที่จับตักแก๊บ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (TNN ข่าวเช้า ช่อง TNN วันที่ออกอากาศ 5,6,12,13,20 ช่วงเวลา 07:00 – 08:50 น.)
คลิปปรดตทหุลุมที่ประเทศจีน โดยไม่มีการเบลอหรือลดสีของภาพ (เรื่องเด่นเย็นนี้ ช่อง 3HD วันที่ 9/06/64 เวลา 16.30 – 18.00 น.) 	รถไล่เกียร์ว่างไว้ พอสตาร์ท ทำให้พุ่งชนเข้าไปในอุ้ ทับหญิงบาดเจ็บ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (เรื่องเด่นเย็นนี้ ช่อง 3HD วันที่ 7/06/64 เวลา 16.30 – 18.00 น.)

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
นำเสนอภาพเหตุการณ์ การทำร้ายร่างกายผู้อื่น เห็นการกระทำที่ชัดเจน (ไทยรัฐ นิวส์โชว์ ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ 5/06/64 เวลา 20.00 – 22.00 น.) 	นำเสนอเหตุการณ์อดีตตำรวจยิงน้องชายและน้องสะใภ้ดับ รายงานโดยการเล่าลำดับเหตุการณ์อย่างละเอียดจากผู้สื่อข่าว (ทันข่าว 16.00 น. ช่อง Thai PBS วันที่ 3/06/64 เวลา 16.00 – 16.30 น.)
มีเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น เห็นการกระทำที่ชัดเจน (เรื่องเด่นเย็นนี้ เสาร์ อาทิตย์ ช่อง 3HD วันที่ 5/06/64 เวลา 16.30 – 18.00 น.) 	กระบะไฟฟ้าแดง ชนรถเก๋ง ไกลไปชนรถจักรยานยนต์ เห็นภาพชัดเจน และนำเสนอซ้ำ (ข่าวเช้า เวอร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.)
ผู้ประกาศข่าวได้มีการระบุอาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุ (มีดทำครัวปลายแหลม) เห็นการกระทำที่ชัดเจน ไม่เบลอลภาพ (ข่าวเช้า เวอร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.)	
	
ใช้ขวาน บุกปล้นร้านขายของชำ เห็นการกระทำที่ชัดเจน (ข่าวเย็นช่องวัน เสาร์อาทิตย์ ช่อง ONE 31 วันที่ ออกอากาศ 05/06/2021 ช่วงเวลา 17.00 – 18.00 น.)	มีการโชว์การใช้อาวุธและไม่เบลอลภาพ (ทันข่าว 17.00 ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 05,20/06/2021 ช่วงเวลา 17:00 – 17:05 น.)

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
	
จากคลิปวิดีโอจะเห็นอาวุธที่ใช้ทำร้าย ในวงกลมสีแดงได้แก่มีด เห็นการกระทำที่ชัดเจน (ไทยรัฐ นิวส์โชว์ ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ 5/06/64 เวลา 20.00 – 22.00 น.)	มีการดัดแปลงอาวุธในการทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย (ท่อนเหล็ก) แสดงการกระทำที่ชัดเจน (ข่าวใหญ่ช่อง 8 ช่อง 8 วันที่ออกอากาศ 17กับ18 ช่วงเวลา 16.05-16.50 น.)
	
ไม่มีการขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายและมีการเน้นแสดงถึงการกระทำผิดมากเกินไปอาจจะทำให้ผู้อื่นลอกเลียนแบบได้ในทางที่ผิด (ช่อง 5 ทันข่าว ช่อง 5 วันที่ 18/06/64 เวลา 16.02-16.05 น.)	มีการใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ แบบไม่ขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม (แฉ special ช่อง GMM25Thailand วันที่ออกอากาศ 5,6,12,13,19 ส.ค 64 ช่วงเวลา 21.30 – 23.00 น.)
	
ด้านเพศ	
แฟนหนุ่มตั้งกล้องแบบลับๆแอบถ่ายแฟนสาว การนำเสนอไม่มีข้อความเตือนกำกับ (โชว์ข่าวเช้านี้สุดสัปดาห์..ช่อง PPTV 10.วันที่ออกอากาศ (ระบุทุกวันที่ประเมิน) 5,6,12,13.ช่วงเวลา. 07.00 – 08.00 น.)	

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)	
	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

รายการระดับ ระดับ “ท หั่วไป” ประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง เวลาออกอากาศเหมาะสมตามเกณฑ์

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

แต่มีการขึ้นสัญลักษณ์ประเภทรายการทั้ง ประเภท “ท” และ “น13” 1 รายการ คือ รายการ แฉ special ช่อง GMM25Thailand วันที่ออกอากาศ 5,6,12,13,19 ส.ค 64 ช่วงเวลา 21.30 – 23.00น.

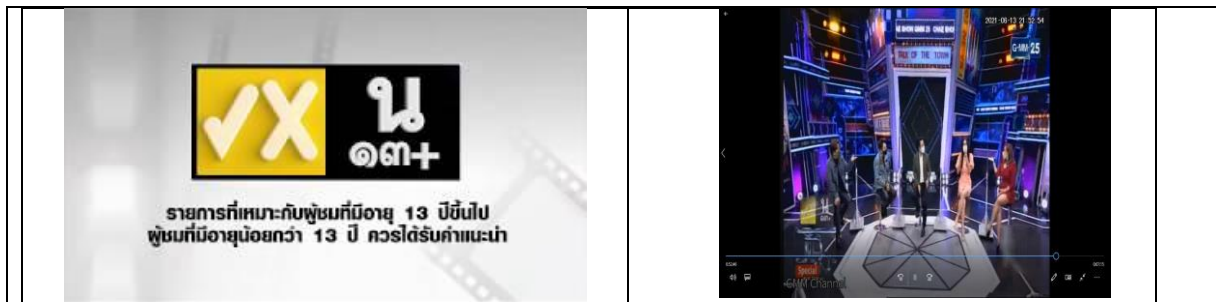
(แฉ special ช่อง GMM25Thailand วันที่ออกอากาศ 5,6,12,13,19 ส.ค 64 ช่วงเวลา 21.30 – 23.00น.)

วันที่ออกอากาศ 5 สิงหาคม 2564

เวลา 21.30 – 23.00

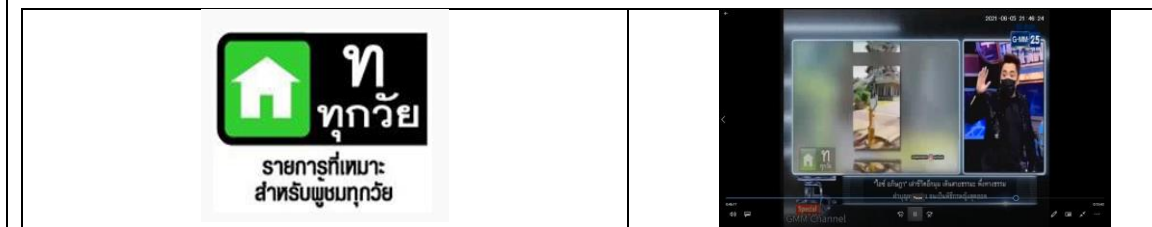
เสียงประกอบ “รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไปอาจมีภาพเสียงหรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ”

วันที่ออกอากาศ 6 สิงหาคม 2564

เวลา 21.30 – 23.00

เสียงประกอบ “รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไปอาจมีภาพเสียงหรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ”

วันที่ออกอากาศ 12 สิงหาคม 2564

เวลา 21.30 – 23.00

เสียงประกอบ “รายการต่อไปนี้เป็นรายการทั่วไปสามารถรับชมได้ทุกวัย”

10) การประเมินรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา

รายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา มีจำนวน 8 รายการ ดังตารางที่ 3.3-43

ตารางที่ 3.3-43 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	PPTV 10	Game on	วันที่ 12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 20.17 – 21.30 น.
2	PPTV 10	Road to Tokyo	วันที่ 6,13 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 17.30 น.
3	TNN	TNN สปอร์ต	วันที่ 6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
4	AMARIN TV	ศึกช้างมวยไทยเกียรติเพชร	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.01 – 20.00 น.
5	ช่อง 8	นักสู้จ้าวสังเวียน	วันที่ 12 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 19.00
6	ช่อง 8	มวย Hardcore มวยพันธุ์ดุ	วันที่ 12 มิถุนายน 2564 เวลา 19.00 – 21.40 น.
7	ช่อง 8	Thai Fight Spirit	วันที่ 5,6,13 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 21.40 น.
8	ONE 31	สปอร์ต ปังปัง	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00 – 8.30 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า มีการนำเสนอเป็นเนื้อหาหลัก ได้แก่ เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดมีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-44

ตารางที่ 3.3-44 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภท ท ทัวไป

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทกีฬา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	-	-	8
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	3	-	7
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	2	-	6
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม	-	-	8
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	8
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ	4	-	4

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทกีฬา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส			
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	-	-	8
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	-	-	8
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี	-	-	8
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล	-	-	8
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสารอย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน	1	-	7
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	-	-	8
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน เกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	-	-	8
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน	-	-	8

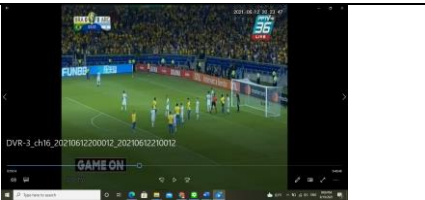
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทกีฬา	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม			
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	8
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	3	-	7
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	3	-	7
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	-	-	8
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	-	-	8
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม			8

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด	
ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการเล่นกีฬาฟุตบอล โดยการจัดวางตำแหน่งผู้เล่น (รายการGAME_ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 13/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30 น.)	
	

ด้านเนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
ใช้ภาษาในการสื่อสารบรรยายการเล่นกีฬาอย่างถูกต้อง (GAME.ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 13/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30 น.) 	ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกาย ด้านความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่นผ่านการเล่นกีฬา (GAME.ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 12/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30)
ส่งเสริมความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ เห็นประโยชน์ และโทษของสื่อ โดยการถ่ายทอดสดผ่านทีวี และอินเทอร์เน็ต (GAME.ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 13/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30) 	มีการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร (รายการ Road to Tokyo ช่อง PPTV 10 วันที่ออกอากาศ 6/06/21 เวลา 17.30 – 18.00 น.)
ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกาย ด้านความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่นผ่านการเล่นกีฬา (รายการ Road to Tokyo ช่อง PPTV 10 วันที่ออกอากาศ 6/06/21 เวลา 17.30 – 18.00 น.) 	ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว (แข่งฟุตบอล) (รายการ TNN สปอร์ต ช่อง TNN วันที่ออกอากาศ 13/06/64 เวลา 17.00 – 18.00 น.)
มีการใช้ร่างกาย และการออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีตและความไวทางประสาทสัมผัส (รายการ มวย Hardcore มวยพันธุ์ ช่อง ช่อง 8 วันที่ออกอากาศ 12 มิถุนายน 2564 เวลา 14.00 – 30.00 น.)	มีการเคลื่อนไหวร่างกาย (ออกกำลังกาย) (รายการ สปอร์ต ปังปัง ช่อง ONE 31 วันที่ออกอากาศ 19/06/2021 ช่วงเวลา 08.35 - 08.45 น.)

	
ด้านเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม	
ส่งเสริมการเรียนรู้ความทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่มฟุตบอล (GAME.ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 13/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30)	ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของการเล่นฟุตบอล (GAME.ON ช่อง PPTV36 วันที่ออกอากาศ 13/06/2021 เวลา 20.17 – 21.30)
	

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทรายการกีฬา

พบว่า การนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษา มีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-45

ตารางที่ 3.3-45 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ ระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา	นำเสนอ (รายการ)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	8
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	8
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	8
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	8
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	8
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา	นำเสนอ (รายการ)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	8
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	8
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	8
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	8
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	8
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	8
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	8
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	8
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึก ทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	8
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	8
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	8
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	8
3.3 ภาษาสแลง	-	-	8

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของรายการระดับ “ท” ประเภทกีฬา มีความเหมาะสม
ตามเกณฑ์ ในช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

11) รายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี

รายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี มีจำนวน 23 รายการ ดังตารางที่ 3.3-46

ตารางที่ 3.3-46 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	PPTV 10	เปิดโลกสุดสัปดาห์	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.08 – 08.35 น.
2	Thai PBS	Spirit of Asia	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00 น.
3	Thai PBS	โรคซ่อนโลก PLANETDEMIC	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.15 – 22.00 น.
4	Thai PBS	ชีร์สรีวิคน	วันที่ 7,14 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
5	Thai PBS	A Life on the road	วันที่ 3,10,17 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
6	NBT HD 2	สารคดีถนนปลอดภัย	วันที่ 12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.50 – 08.00น.
7	AMARIN TV	ทั้งทั่วโลก	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
8	GMM	ไทยทั้ง เรื่องเด็ดเกร็ด เมืองไทย	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
9	JKN	อัศจรรย์บันลือโลก	วันที่ 5,6,13 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 18.30 น.
10	JKN	พลิกทันโลก	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 18.30 – 20.00 น.
11	JKN	เปิดโลกสัตว์มหัศจรรย์	วันที่ 5,6,12,13 มิถุนายน 2564 เวลา 20.30 – 21.30 น.
12	JKN	แดนสนธยา ธงพยาอินทรี	วันที่ 1 - 20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00 – 18.00 น.
13	7HD	กระจกหกด้าน	วันที่ 4,11,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.45-18.00
14	อสมท.9 (9 MCOT)	แปลกแต่จริง	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.
15	อสมท.9 (9 MCOT)	ชีวิตสัตว์มหัศจรรย์	วันที่ 5,19 มิถุนายน 2564 เวลา 18.00 – 19.00 น.
16	ไทยรัฐทีวี	Smart Energy	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07:30-08:00 น.
17	ไทยรัฐทีวี	One Day Special	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08:01-08:30 น.
18	ไทยรัฐทีวี	ข่าวสนุกปุกหมดเที่ยว	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 08:30-08:58 น.
19	ไทยรัฐทีวี	พลังงานวันนี้	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07:00-07:30 น.
20	ช่อง5 HD1	เปิดโลกกว้างกับ ททบ.5	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.50-19.40 น.
21	ช่อง5 HD1	แก่งกระจาน สู่มรดกโลก	วันที่ 12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 16.30น.
22	NBT HD 2	เป็นกันเอง	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.05-17.30 น.
23	NBT HD 2	NBT Documentary สาร คดี เอ็นบีที	วันที่ 1,2,3,4,8,10,11,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05-17.00 น. และ วันที่ 6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00-9.00 น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทสารคดีประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า เนื้อหาที่น่าเสนอมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิธีคิด 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 2) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-47

ตารางที่ 3.3-47 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสารคดี	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	4	-	11
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	8	-	10
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	20	-	12
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	-	-	23
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	-	-	23

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสารคดี	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความ แข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความ ไวทางประสาทสัมผัส	6	-	22
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วย ความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	6	-	22
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการ ดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึง ความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	19	-	11
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่อง จังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและ วิเคราะห์ดนตรี	20	-	12
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม ของสังคมไทยและสากล	11	-	21
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือ และคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสาร อย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อ ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	19	-	20
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความ อ่อนโยน สุภาพนอบน้อมแสดงการคารวะผู้อาวุโสและผู้อื่น	20	-	12
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลัก ศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	11	-	12

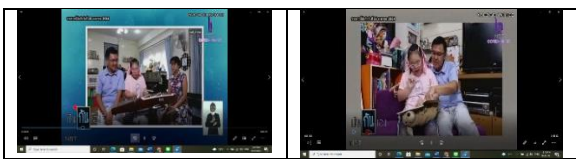
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนือหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสารคดี	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	10	-	12
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8	-	12
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	10	-	12
5.2 การปฏิบัติตามตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	8	-	20
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาค้นเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	16	-	12
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	18	-	12
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	16	-	12

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด
น้องช่อแก้ว สามารถเล่นดนตรีได้ คือ ชิม จะส่วยส่งเสริมการแสดงออกและทางดนตรี (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 17.00-17.30 น.)

	
เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ	
ส่งเสริมให้น้องช่อแก้วให้อ่านหนังสือตั้งแต่4ขวบ โดยน้องช่อแก้วจะใช้โดยการจำเป็นคำ (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 17.00-17.30 น.) 	เป็นการส่งเสริมอาชีพรายได้ ในการค้าขายของสหกรณ์ชุมชน ชุม เกิดการรวมกลุ่มการทำงานร่วมกันและผลิตสิ่งของมาขายในตลาดไทยและสามารถส่งออกนอกประเทศได้ (ขายต้นชา) (รายการ เปิดโลกกว้าง กับ ททบ. ช่อง 5 HD1 วันที่ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 18.50 - 19.40 น.)
ผู้ดำเนินรายการมีการให้ความรู้ทางด้านร่างกาย และความรู้เกี่ยวกับโรคดาวน์ซินโดรมและโรคแทรกซ้อน (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น) 	ส่งเสริมให้คนตาบอดเรียนรู้การนวด และเปิดร้านนวด (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 06 /06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น)
มีการใส่บาตร ทำบุญ (รายการ กระเจ๊กหกด้าน ช่อง 7 HD วันที่ออกอากาศ 18/06/64 ช่วงเวลา 17.45 - 18.00 น.) 	ส่งเสริมการเคลื่อนไหว โดยการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้สูงอายุและคนพิการ (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 20/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.)

ส่งเสริมให้คนตาบอดให้ใช้มือถือในการทำงานและต่อยอดองค์ความรู้ (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 06/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.)	น้องช่อแก้วมีความสามารถพิเศษคือการเล่น ขิม เพราะน้องช่อแก้ว มีความสามารถในการนับจังหวะและเล่นเป็นเพลงได้ถึง 87 เพลง (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 13 /06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.)
 แสดงศิลปะในโบราณสถาน (รายการ กระเจ๊กหักด้าน ช่อง 7 HD วันที่ออกอากาศ 11/06/64 ช่วงเวลา 17.45 – 18.00 น.) 	
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม	
ควรเชิญชวนให้ร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีจิตสาธารณะ (รายการ ชีร์สวิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 07/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.) 	มีการส่งเสริมให้บริจาคและมอบถุงยังชีพให้แก่คนตาบอดที่เดือดร้อนในช่วงโควิด -19 (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 06/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.)
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	
พูดถึงวิถีชีวิตแบบดอยและมีความเพียรในการทำงาน (รายการ ชีร์สวิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 07/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.) 	มีการส่งเสริมให้เรียนรู้ในหลายๆด้าน ทั้งการอ่าน การเล่นดนตรี มีความเพียรพยายามในการเรียนเรื่องต่าง ๆ (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 13/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.)

ส่งเสริมให้เด็กขยันและมีเป้าหมายในการทำงาน (รายการ ซีรีส์วิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 14/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.) 	พูดถึงเรื่องการขยันอดออมและควรสอนให้เด็กรู้ถึงคุณค่าของเงินและการเก็บออมเงิน (รายการ ซีรีส์วิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 07,14/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.)
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม	
มีการเปิดรับบริจาคเงินให้แก่คนตาบอดเพื่อช่วยเหลือคนตาบอดต่อไป (รายการ เป็นกันเอง ช่อง NBT วันที่ออกอากาศ 06/06/64 ช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น.) 	พูดถึงการประสบความสำเร็จหากร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ในการทำงานเป็นทีม (รายการ ซีรีส์วิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 14/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.)
เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	
ควรเชิญชวนให้ร่วมกันรักษาสีสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีจิตสาธารณะ (รายการ ซีรีส์วิถีไทย ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 07/06/64 ช่วงเวลา 17.30 – 18.00 น.) 	

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทสารคดี

พบว่า มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านเพศ และการใช้ภาษามีความเหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-48

ตารางที่ 3.3-48 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการระดับ “ท”

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	23
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	23
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	23
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	-	23
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	23
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	23
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	23
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	23
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น สารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	23
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	-	23
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	-	23
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	23
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	23
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	23

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึก ทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม	-	-	23
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	23
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	23
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการ ลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	23
3.3 ภาษาสแลง	-	-	23

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของรายการระดับ “ท” ประเภทสารคดี มีความเหมาะสม
ตามเกณฑ์ ตามช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

12) รายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว

รายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว มีจำนวน 28
รายการ ดังตารางที่ 3.3-49

ตารางที่ 3.3-49 แสดงช่อง ชื่อรายการ วันที่และเวลาออกอากาศ

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
1	3 HD	Taste Travel Thailand	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 06.50 - 07.20 น.
2	3 HD	เปรี้ยวปาก	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.20 - 07.45 น.
3	3 HD	Happy Life กับคุณหิรดี	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 07.45 - 08.10 น.
4	3 HD	ลีนดิโปร Go ติดดาว	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.55 - 08.20 น.
5	3 HD	อลหม่านจานใหม่	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.20 - 09.00 น.
6	Thai PBS	ข.ขยับ x	วันที่ 1,2,3,7,8,9,10,14,15,16,17,18 มิถุนายน 2564 เวลา 17.25 – 17.30 น.

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ที่	ช่องสถานีโทรทัศน์	ชื่อรายการ	วันที่/เวลาออกอากาศ
7	Thai PBS	Foodwork	วันที่ 2,6,9,13,16,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.00-17.25 น.
8	Thai PBS	ลุยไม่รู้โรย สูงวัยสู้ภัย โควิด -19	วันที่ 2,3 มิถุนายน 2564 เวลา 17.25 – 18.00 น.
9	Thai PBS	บ้านที่กลับมา	วันที่ 2,9,16 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
10	Thai PBS	กัศดาการบ้านทุ่ง	วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 -16.30 น. และ วันที่ 3,10,17 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30-17.00 น.
11	Thai PBS	ลุยไม่รู้โรย ชีวิตวิถีใหม่	วันที่ 5,6,12,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.00 – 08.30 น.
12	Thai PBS	กินอยู่คือ	วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00น.
13	Thai PBS	ดูให้รู้	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 17.30 – 18.00 น.
14	AMARIN TV	สุขภาพดีบอกต่อ	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.45 – 18.00 น.
15	GMM	ไส้กั่ว	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00 น.
16	GMM	กินเที่ยว Around The world	วันที่ 13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 08.35 – 09.00 น.
17	GMM	กินกันปะ	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16.33 – 17.00 น.
18	ไทยรัฐทีวี	กินล้างบาง	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 16:00-16:58 น.
19	ช่อง5 HD1	เดอะไดอารี่ มิติที่เดินทาง	วันที่ 2,9,16 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05-16.30 น.
20	ช่อง5 HD1	อาหารบันดาลใจ	วันที่ 5,6,12,13,19,20 มิถุนายน 2564 เวลา 18.25–18.50 น.
21	ช่อง5 HD1	กินนี้ ฟังไป	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 07.30-08.00 น.
22	ช่อง5 HD1	จอยเดียร์ ถนนแห่งการเดินทาง	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 21.30 – 22.00น.
23	ช่อง5 HD1	งดงามสมนามเมืองไทย	วันที่ 7,14 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05-16.30 น.
24	ช่อง5 HD1	บันทึกท่องเที่ยว	วันที่ 5,12,19 มิถุนายน 2564 เวลา 21.30–22.00 น.
25	ONE 31	EAT AM R อาพากิน	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 8.00 – 8.30 น.
26	NBT HD 2	ไลฟ์ วาไรตี้	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.05 – 16.30น.
27	NBT HD 2	คนไกลโรค	วันที่ 6,13,20 มิถุนายน 2564 เวลา 16.30 – 17.00น.
28	NBT HD 2	รู้ไวสุขใจจริงหนอ	วันที่ 6,20 มิถุนายน 2564 เวลา 20.30 – 21.00น.

(1) ผลการประเมินด้านเนื้อหา

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหาร และท่องเที่ยว ประเมินตามเนื้อหาที่ควรส่งเสริม พบว่า เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสม ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ส่งเสริมวิถีชีวิต 2) ส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 2) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 3.3-50

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตารางที่ 3.3-50 แสดงเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหาร และ
ท่องเที่ยว

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด			
1.1 ด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหาของตนได้	12	-	16
1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่นิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา	10	-	18
2. เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ			
2.1 ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	16	-	12
2.2 การเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	5	-	23
2.3 ความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม	8	-	20
2.4 ความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส	18	-	10
2.5 ความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก	6	-	22

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
2.6 ความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	12	-	16
2.7 ความสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี	10	-	18
2.8 ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล	11	-	17
2.9 ความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือและคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสารอย่างง่าย และเลือกส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน	9	-	19
3.เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม			
3.1 ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพนอบน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น	15	-	13
3.2 การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม	3	-	25
4. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต			
4.1 การมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม	14	-	14
4.2 การรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนินชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5	-	23

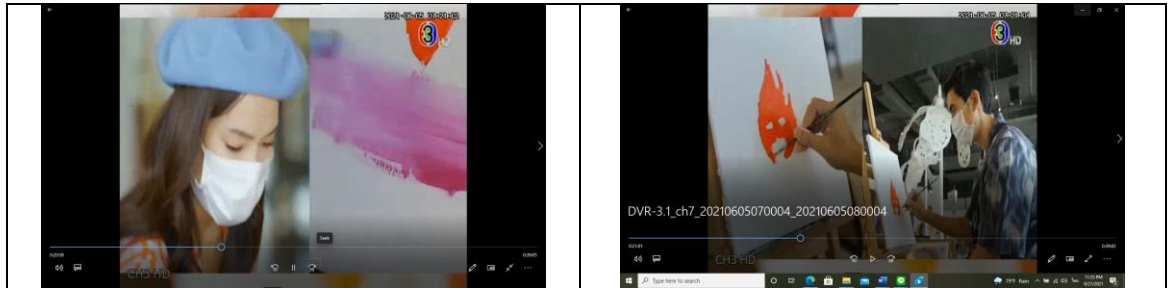
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่ควรส่งเสริมรายการ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม			
5.1 การเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงาน กลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบ งาน ที่ได้รับมอบหมายช่วยกลุ่มในการแก้ปัญหาและรักษา ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	12	-	16
5.2 การปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของ ครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสัมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ	10	-	18
5.3 การเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่ เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	9	-	19
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
6.1 ความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น	17	-	11
6.2 ความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบใน บทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม	12	-	16

เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด	
ความคิดสร้างสรรค์การทำอาหาร โดยการคิดเมนูอาหาร ขึ้นมาเอง (รายการ กินกันปะ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 05,19/06/64 ช่วงเวลา 16:33 - 17:00 น.) 	มีการออกแบบลายผ้า (Taste Travel Thailand ช่อง 3 HD วันที่ 5 มิถุนายน 2564 เวลา 06.50 - 07.20 น.)

ร้านกาแฟมีบริการให้ลูกค้าวาดภาพ สร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้ ส่งเสริมทักษะทางด้านศิลปะ
(เปรี้ยวปาก ช่อง 3 HD วันที่ 05/06/64 เวลา 07.20 – 07.45 น.)

เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

เป็นรายการการออกกำลังกาย จะสอนการออกกำลังกายท่าต่าง ๆ (ใช้ผ้าดิ่ง)
(ช.ขยับ x ช่อง Thai PBS วันที่ 02/06/64 เวลา 17.25 – 17.30 น.)

เป็นรายการการออกกำลังกาย จะสอนการออกกำลังกายท่าต่าง ๆ
(ช.ขยับ x ช่อง Thai PBS วันที่ 01/06/64 เวลา 17.25 – 17.30 น.)

เรียนรู้วิธีการทำขนมของชาวบ้าน

(Food work ช่อง Thai PBS วันที่ 01/06/64 เวลา 16.45-17.00 น.)

เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม

พิธีกรรมมารยาท มีการยกมือไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่
(ไส้กั่ว ช่อง GMM วันที่ 13/06/64 เวลา 16.30 – 17.00 น.)

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

มีความเชื่อในการซื้อของใช้มาวางในบ้าน (Happy life กับคุณหลีด ช่อง 3 HD วันที่ 05/06/64 เวลา 07.45-08.00 น.) 	
เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	
รายการนี้มีการแข่งทำอาหาร เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย (รายการอลหม่านจานใหม่ ช่อง 3 HD วันที่ 06/06/64 เวลา 08.20 -09.00 น.) 	บ้านล้มละลาย เขาเลยมีแรงบันดาลใจสร้างอาชีพ และ เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ (ลั่นติดโปร Go ติดดาว ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 6 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 07.55 – 08.20 น.)
รายการนี้มีการแข่งทำอาหาร เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย (รายการอลหม่านจานใหม่ ช่อง 3 HD วันที่ 13/06/64 เวลา 08.20 -09.00 น.) 	รายการนี้มีการแข่งทำอาหาร เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย (รายการอลหม่านจานใหม่ ช่อง 3 HD วันที่ 20/06/64 เวลา 08.20 -09.00 น.)

(2) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ระดับ “ท”

ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว

พบว่า มีการนำเสนอด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และด้านเพศ มีความไม่เหมาะสม ดังตารางที่ 3.3-51

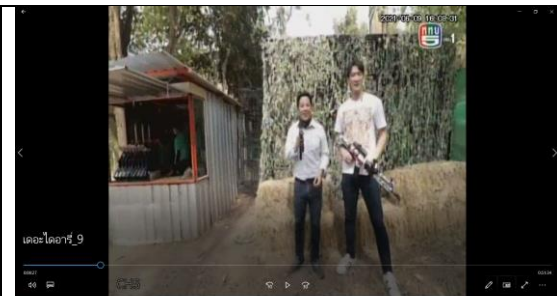
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

**ตารางที่ 3.3-51 แสดงการนำเสนอ ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และภาษา ของรายการ
ระดับ “ท”**

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและ การท่องเที่ยว	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พฤติกรรมและความรุนแรง			
1.1 การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก	-	-	28
1.2 การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง	-	-	28
1.3 การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น	-	-	28
1.4 การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หรือวัตถุสิ่งของ	-	1	27
1.5 การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง	-	-	28
1.6 การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	1	27
1.7 การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ	-	-	28
1.8 ความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence)	-	-	28
1.9 การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็น เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี	-	-	28
1.10 พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน	-	1	27
1.11 เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่ อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก	-	1	27
1.12 การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทาง ลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น	-	-	28
1.13 การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ	-	-	28
2. ด้านทางเพศ			
2.1 สรีระและการแต่งกาย	-	-	28
2.2 การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิด ความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ ไม่เหมาะสม	-	1	27
2.3 ค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย	-	-	28

เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เพศ และ ภาษาของรายการระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและ การท่องเที่ยว	นำเสนอ (ครั้ง)		ไม่นำเสนอ (รายการ)
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อ ความหมายในเชิงลบ	-	-	28
3.2 การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่ง การลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์	-	-	28
3.3 ภาษาสแลง	-	-	28

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรงเพศ และภาษา **ไม่มีความเหมาะสม** ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พฤติกรรมและความรุนแรง	
การเล่นจริงในสนามและพิธีกรและบุคคลที่เล่นในสนามมีการแสดงในท่าทีที่เจ็บปวดหรือขอร้องให้หยุดยั้ง ไม่ขึ้นข้อความเตือนกำกับ (รายการ เดอะไคอารี ช่อง 5 HD1 วันที่ออกอากาศ 09/06/64 ช่วงเวลา 16.30 – 17.00 น.) 	มีการใช้อุปกรณ์การเล่นที่มีลักษณะที่เป็นปืน โดยมีการยิงเล่นกันในสนามจริง ไม่ขึ้นข้อความเตือนกำกับ (รายการ เดอะไคอารี ช่อง 5 HD1 วันที่ออกอากาศ 09/06/64 ช่วงเวลา 16.30 – 17.00 น.)
มีการชักชวน มีการนำเสนอสถานที่เล่น ปืนคล้าย BB GUN โดยไม่มีข้อความการแนะนำให้เด็กเห็นถึงโทษและอันตราย (รายการ เดอะไคอารี ช่อง 5 HD1 วันที่ออกอากาศ 09/06/64 ช่วงเวลา 16.30 – 17.00 น.) 	ไม่ขึ้นข้อความเตือนกำกับ รายการ ลุยไม่รู้โรย ชิตวิถีใหม่ ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 06/06/64 ช่วงเวลา 08:00 – 08:30 น.

พฤติกรรมและความรุนแรง	
เป็นการแสดงความรักเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ไม่ขึ้นข้อความกำกับ หรือเบลอภาพ (รายการ กินกันปะ ช่อง Thai PBS วันที่ออกอากาศ 05,19/06/64 ช่วงเวลา 16:33 - 17:00 น.)	
	

(3) ช่วงเวลาออกอากาศ

ช่วงเวลาออกอากาศของ ระดับ “ท” ประเภทสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ ตามช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที

- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00-18.00 น.
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช. และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์ สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช. และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ ได้ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อนำเสนอต่อ กสทช.

4.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ประเด็นที่ 1 การกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แบบองค์รวม

1) การผลิตรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กสทช. ควรมุ่งเน้นกำกับดูแลกับ คณะกรรมการบริหารกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ หรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กรกิจการ กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ควบคู่ไปด้วย เนื่องจากการกำกับดูแลสื่อมวลชน อาทิ ผู้ผลิตรายการ หรือ ผู้สื่อข่าว อาจไม่ได้ประสิทธิภาพมากนัก เพราะบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนดำเนินงานภายใต้นโยบายของ องค์กร คุณภาพของเนื้อหารายการจะออกมาในลักษณะใดขึ้นอยู่กับนโยบายที่ผู้บริหารองค์กรกำหนด

2) กสทช. ควรมีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการ เชิงพาณิชย์โดยมุ่งเน้นจำนวนผู้ชม กับสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการเพื่อสร้างสรรค์สังคม เพื่อมิให้ สถานีโทรทัศน์มุ่งเน้นการผลิตรายการที่มีผู้ชมเป็นจำนวนมาก โดยไม่สนใจคุณภาพของเนื้อหารายการสำหรับเด็ก และเยาวชน จนนำไปสู่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ชมและสังคม เช่น มีการเก็บจัดสรรค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตเชิงธุรกิจเพื่ออุดหนุนการผลิตเนื้อหาที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับเด็ก และเยาวชน เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 การกำกับดูแล และส่งเสริมเนื้อหารายการ

1) เนื้อหารายการไม่มีคุณภาพบางสถานีโทรทัศน์มีการนำเนื้อหารายการจากสื่อสังคม ออนไลน์ที่มีจำนวนผู้ชมสูงมาฉายซ้ำผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตลง โดยขาดการกลั่นกรองและ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทำให้เนื้อหารายการที่นำเสนอผ่านสื่อกระแสหลัก (โทรทัศน์) มีความไม่ เหมาะสม

2) ควรมีการกำกับดูแลรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศและความรุนแรงทางเพศที่พบใน รายการเด็กเป็นประจำ (บางรายการไม่มีการเบลอภาพที่ไม่เหมาะสม) โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบรายการ ประเภทวาไรตี้ ที่มักมีการแสดงออกถึงการคุกคามทางเพศ และท่าทางการเต้นของนักแสดงที่ไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็กที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีรายการที่มีฉาก

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

การถูกข่มขืน การฆ่าตัวตายโดยการเอาเป็นจ้อที่ตลก เป็นต้น กสทช. ควรมีการกำกับดูแลการนำเสนอ และการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่โดนกระทำชำเรา หรือถูกข่มขืน อย่างเข้มงวด และมีมาตรการที่ชัดเจนถึงรูปแบบการนำเสนอที่มีความเหมาะสม หรือการกำหนดช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ไม่ควรนำเสนอ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กได้ในอนาคต

3) การจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการสัมภาษณ์หรือการดำเนินรายการที่มีเด็ก และเยาวชนร่วมในรายการ เนื่องจากพบว่าพิธีกรบางรายการมีการขำขันนักแสดงเด็กในรายการให้มีส่วนร่วมไปกับกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความบันเทิงให้เกิดขึ้นในรายการ โดยในบางกิจกรรมมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการซึมซับพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็ก ทั้งในฐานะผู้แสดง และผู้ชม

4) กสทช. ควรมีมาตรการการกำกับดูแล หรือบทลงโทษผู้ประกอบการสื่อที่นำเสนอเนื้อหา รายการเด็ก ๆ ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาที่หยาบคาย ก้าวร้าว เพราะหากเด็กได้รับชม รายการเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้เด็กซึมซับและมองว่าสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อนำเสนอเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่เรื่องที่ไม่เหมาะสม จนนำไปสู่พฤติกรรมการเล่นแบบที่ไม่ถูกต้อง

5) กสทช. ควรจัดให้มีเวทีสาธารณะที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออก หรือโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาสำหรับเด็กมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างสถานีเด็กและเยาวชนขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ สาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS) หรือ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ที่มีผลงานออกมา เป็นรูปธรรมในการจัดให้มีพื้นที่สำหรับการนำเสนอเนื้อหา รายการที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจในการผลิตสื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว มาร่วมผลิตกับทางสถานีได้ เพื่อเป็น การบูรณาการการทำงานร่วมกัน อันจะช่วยให้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยผ่านการสนับสนุนเงินทุนเพื่อผลิตรายการและเนื้อหาคุณภาพสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวมากขึ้น

6) กสทช. ควรกำหนดให้สถานีโทรทัศน์หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนำเสนอเนื้อหา รายการที่ ส่งเสริมให้เด็กมีความรักในสถาบันในทุกๆระดับ โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว ทั้งนี้เพราะสถาบันครอบครัว มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ไปจนถึงสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันหลักของชาติ

ประเด็นที่ 3 การกำกับดูแลด้านช่วงเวลาในการออกอากาศ

กสทช. ควรกำหนดให้ทุกสถานีมีการนำเสนอรายการประเภทเด็ก เยาวชน และครอบครัว ใน ทุก ๆ ช่วงเวลาของแต่ละวัน โดยอาจกำหนดเป็นช่วงเวลาเย็นหลังเด็กเลิกเรียน ระหว่าง 16.00 ถึง 18.00 น. หรือช่วงเช้าในวันเสาร์ อาทิตย์ เวลา 7.00 ถึง 9.00 น.

ประเด็นที่ 4 การกำกับดูแลด้านจำนวนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์) และรายการสำหรับเยาวชน (อายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป ควรทุกสถานีควรร่วมมือกันในการนำเสนอรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว อย่างน้อย 2-3 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

ประเด็นที่ 5 บูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กสทช. ควรบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการกำกับดูแลเนื้อหารายการเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีการเผยแพร่ผ่านทางระบบออนไลน์ เพราะในปัจจุบัน เด็กไม่ได้รับชมรายการผ่านทางสื่อโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว แต่หันไปเปิดรับสื่อผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น การทำงานร่วมกันระหว่าง 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย กสทช. สามารถแบ่งปันประสบการณ์ในการกำกับดูแลเนื้อหารายการเด็ก และเยาวชนในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไปสู่การกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อออนไลน์ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 6 การสนับสนุนการผลิตรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

- 1) ควรมีการเชิดชู หรือให้รางวัลแก่ผู้ผลิต/นักจัดรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจเป็นเงินรางวัล หรือรางวัลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของเงิน
- 2) ควรส่งเสริมงบประมาณให้หน่วยงานจัดสรรทุนสนับสนุนการผลิตสื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้รายการมีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น หรือให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี
- 3) ควรทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองและเด็กให้หันมารับชมรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มากขึ้น
- 4) ควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการกำกับการเข้าถึงเนื้อหารายการ ทั้งในระบบโทรทัศน์ และบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนสมาร์ตโฟน ภายใต้การตรวจสอบของพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อป้องกันการเข้าถึงเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมของเด็ก เพราะเด็กยังไม่มีวิจารณญาณในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายการที่น่าเสนอได้

ประเด็นที่ 7 การควบคุมและกำกับดูแลรายการที่จัดอยู่ในกลุ่มรายการสำหรับผู้ชมทั่วไป (รายการ ท)

เนื่องจากพบปัญหาด้านเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก และเยาวชน ที่ถูกจัดหมวดหมู่สำหรับผู้ชมทั่วไป (ท) จำนวนมาก กสทช. จึงควรมีการควบคุมและกำกับดูแลรายการกลุ่มดังกล่าวอย่างเข้มงวด เนื่องจากรายการประเภทนี้มีเนื้อหารายการที่เกินขอบเขตสำหรับผู้ชมทั่วไปมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการข่าว และรายการละคร ซึ่งมีเนื้อหาไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก และเยาวชน ทั้งในด้านเพศ ภาษา และความรุนแรง

4.1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- 1) ควรมีการประมวล และจัดทำบทสรุปที่เข้าใจง่าย เกี่ยวกับกฎหมาย และกฎระเบียบของ กสทช. เกี่ยวกับรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมาย และกฎระเบียบที่มี

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

จำนวนมากประกอบกับการใช้ภาษาทางนิติศาสตร์ที่เข้าใจยากส่งผลให้ประชาชนมักมองข้าม ดังนั้น กสทช. ควรมีการจัดทำสรุปเนื้อหากฎหมาย และกฎระเบียบในรูปแบบคู่มือประชาชน ให้เข้าใจได้โดยง่าย สั้น กระชับ และน่าสนใจ โดยอาจใช้การนำเสนอในรูปแบบสารสนเทศกราฟิก (Info Graphic) มาประกอบ

2) กสทช. ควรมีมาตรการการกำกับดูแล หรือบทลงโทษผู้ประกอบการสื่อที่นำเสนอเนื้อหา รายการเด็กฯ ที่ไม่เหมาะสม อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาที่หยาบคาย ก้าวร้าว เพราะหากเด็ก รับชมรายการเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้เด็กซึมซับและมองว่าสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อนำเสนอเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่ เรื่องที่ไม่เหมาะสม จนนำไปสู่พฤติกรรมการเล่นแบบที่ไม่ถูกต้อง แต่ไม่มีการลงโทษขั้นเด็ดขาด มีแค่การ ตักเตือนและปรับเป็นจำนวนเงินเพียงเล็กน้อย ซึ่งถือว่าน้อยมากหากเทียบกับรายได้ค่าโฆษณาจากเรตติ้งที่ เพิ่มขึ้น

4.2 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ

1) ผู้ผลิตรายการจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งในด้านของพฤติกรรมการรับชมรายการ การเข้ามามีบทบาทของสื่อ สมัยใหม่ การเข้ามามีบทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ต ส่งผลทำให้กลุ่มผู้ชมเป้าหมายมีช่องทางในการรับชม เนื้อหารายการสำหรับเด็กฯ มากขึ้น กลุ่มผู้ชมสามารถรับชมรายการผ่าน YouTube หรือช่องทางอื่น ๆ ได้ตามสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลทำให้จำนวนผู้ชมรายการเด็กฯ ผ่านโทรทัศน์ลดลง โดยให้ ความสำคัญกับเนื้อหาที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่สามารถผลิต และเผยแพร่ได้หลายช่องทาง ซึ่งเป็นที่สนใจของตลาด และมีทิศทางการเติบโตสูง อาทิ เนื้อหาความรู้ ควบคู่ความบันเทิง (Edutainment) เนื้อหาสารคดีสั้น (Short Documentaries)

2) ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งอนุกรรมการด้านเนื้อหารายการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยมีสมาชิกประกอบด้วย ผู้บริหารสถานี ผู้ผลิตรายการ และตัวแทนกลุ่มผู้ชม ภาค ประชาสังคม มาทำงานร่วมกัน เพื่อทำความเข้าใจถึงปัญหาเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว ตลอดจนร่วมกันหาทางออกอย่างเหมาะสมในการยกระดับเนื้อหารายการเด็ก เยาวชน และ ครอบครัวให้มีคุณภาพ ผลักดันให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

3) ควรพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหารายการจากต่างประเทศมานำเสนอในกิจการ กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการประเภทการ์ตูน ซึ่งบางรายการมีเนื้อหา ที่อ่อนไหวสำหรับเด็ก และเยาวชน เติมนำด้วยภาพและเนื้อหาที่สร้างความรุนแรงผ่านฉากการต่อสู้ของ ตัวละคร ซึ่งมีตัวละครลักษณะคล้ายมนุษย์ และมุ่งเน้นการเอาชนะด้วยพลังกำลัง

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

4) ผู้ผลิตรายการต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหารายการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(1) รายการระดับ ป

เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ไม่มี

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลิตเนื้อหารายการเพิ่มเติมจากที่มีการนำเสนออยู่แล้วตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

- (1.1) เนื้อหาที่ส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ กับเนื้อหาที่เสริมการแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายที่เหมาะสมกับวัย
- (1.2) เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย กับเนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม
- (1.3) เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย

(2) รายการระดับ ด

เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ไม่มี

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลิตเนื้อหารายการเพิ่มเติมจากที่มีการนำเสนออยู่แล้วตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

- (2.1) เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์
- (2.2) เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม กับเนื้อหาที่ส่งเสริมกระบวนการ คิดเชิงคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมต่าง ๆ
- (2.3) เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบ ต่อสังคม
- (2.4) เนื้อหาที่ส่งเสริมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- (2.5) เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
- (2.6) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง และผู้อื่น

(3) รายการระดับ น 13

เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

(3.1) ประเภทละครโทรทัศน์

(3.1.1) ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่

- (1) การแสดงที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก

- (2) การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น เช่น ทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย ด้วยการบีบคั้นอย่างซ้ำๆ ความโหดร้ายและทรมาณ (อาทิ รายการละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 6/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) การจับผู้หญิงเป็นตัวประกัน ชุตกระชาก กดคอใช้ปืนจี้เห็นความโหดร้าย ผู้ชมเกิดความหวาดกลัว หรือวิตก (อาทิ ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 19/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)
- (3) การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ เช่น ใช้ปืนยิงใส่ผู้อื่น เห็นการกระทำที่ชัดเจน (อาทิ ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 19/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) หากนี้มีการต่อสู้กัน เตะต่อย ใช้อาวุธปืน (ไม่เบลอภาพอาวุธ) ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ไม่มีขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล และข้อความเตือน (อาทิ ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 12/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)
- (4) การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ เช่น ใช้ไม้กระบอกในการรุมทำร้ายผู้อื่น (ดัดแปลงสิ่งของใกล้ตัวเป็นอาวุธ) (อาทิ ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 20/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)

(3.1.2) ด้านเพศ ได้แก่ การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น แสดงกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศพฤติกรรม/กิริยาท่าทางขั้นตอนที่สื่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ (อาทิ รายการละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 5/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.) หากนี้มีการจูบปากกัน แสดงถึงท่าทาง กิริยา ที่สื่อให้เกิดอารมณ์ทางเพศ (อาทิ ละครหลังข่าว ช่อง 7 HD วันที่ 20/06/64 เวลา 20.30 – 22.30 น.)

(3.2) ประเภทภาพยนตร์

การประเมินด้านเนื้อหาสำหรับรายการระดับ “น13” ประเภทภาพยนตร์ พบว่าไม่มีการนำเสนอเนื้อหาหลัก ได้แก่ 1) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด 2) เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ 3) เนื้อหาส่งเสริมให้

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม 4) เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต 5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม 6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

มีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และด้านเพศ ได้แก่

(3.2.1) ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น 2) การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง 3) การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ 4) การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ 5) การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี 6) การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ เช่น มีการทำร้ายผู้อื่นอย่างทารุณ (เตะ ต่อย กระแทบ) (อาทิ รายการ Movie World ช่อง True 4 u วันที่ 4/06/64 ช่วงเวลา 16.00 -18.00 น.) มีการทำร้ายร่างกายผู้หญิง (อาทิ รายการ Movie World ช่อง True 4 u วันที่ 19/06/64 ช่วงเวลา 16.00 -22.00 น.) มีการดื่มสุรา โดยไม่เบลอภาพ หรือขึ้นข้อความกำกับ (อาทิ รายการ Movie World ช่อง True 4 u วันที่ 4 /06/64 ช่วงเวลา 16.00 - 18.00 น.) มีการไปพึงหมอนี่ ให้ขับไล่ผีปอบในหมู่บ้าน โดยไม่มีการขึ้นข้อความกำกับเตือนถึงเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณ ในการรับชม

(3.2.2) ด้านเพศ ได้แก่ การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น แสดงกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศพฤติกรรม/กิริยาท่าทางขั้นตอนที่สื่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศของนักแสดงหญิง

ช่วงเวลาออกอากาศ ไม่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ (เกณฑ์ออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น) มีจำนวน 1 รายการ คือ Movie world ช่อง True 4 u ที่ออกอากาศ เฉพาะจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.00-18.00 น.

(3.3) ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีมูวี่/ซีรีส์คอมป์

มีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ได้แก่ 1) การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่นหรือวัตถุสิ่งของ 2) การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุก ประเภทการพนันและการค้าประเวณี 3) พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน 4) การใช้ไสยศาสตร์ หรือเวทมนต์ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ เช่น แสดงความไม่พอใจ โดยการทำลายข้าวของ ในโรงเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็ก ๆ อาจลอกเลียนแบบได้(อาทิ รายการ The comments ทุกความคิดเห็น...มีซ่า ช่อง GMM วันที่ 05/06/2021 เวลา 20.30 – 21.30 น.) มีการตีของมีนเมา และไม่ขึ้นข้อความกำกับ (อาทิ รายการ เป็นต่อ (รีรัน) ช่อง ONE 31 วันที่ 12/06/2021 เวลา 21.15 – 22.15 น.) สถานที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่มีข้อความเตือนทำให้ผู้ชมที่เป็นเยาวชนลอกเลียนแบบได้ (อาทิ รายการ เป็นต่อ (รีรัน) ช่อง ONE 31 วันที่ออกอากาศ 19/06/2021 เวลา 21.15 – 22.15 น.)

ช่วงเวลาออกอากาศ รายการระดับ ระดับ “น13” ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวี่มูวี่ส์/ซีรีส์ คอมป์ เกณฑ์การออกอากาศ ออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น พบว่า ไม่เหมาะสม 1 รายการ คือ หลอนเดอะซีรีส์ ช่อง อสมท.9 (9 MCOT) ออกอากาศเวลา เวลา 17.00 – 18.00 น.

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลิตเนื้อหารายการเพิ่มเติมจากที่มีการนำเสนออยู่แล้วตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

1. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์
2. เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น
3. เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ
4. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต
5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(4) รายการระดับ ท

เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

(4.1) ประเภทละครโทรทัศน์

(4.1.1) ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เช่น ฉากการใช้ความรุนแรงกับผู้อื่น โดยการใช้อาวุธปืนยิงใส่ผู้อื่น และทำร้ายจนปางตาย (ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) ต่อยหน้าผู้อื่น เพื่อระงับสติอารมณ์ (อาทิ ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ (ระบุทุกวันที่ประเมิน) 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) มีการตีของมินเมา แสดงขั้นตอนการตี และ ไม่ขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (อาทิ ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) ฉากนี้มีการทำร้ายร่างกายผู้ ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ (แคนรักสลับชะตา ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 20.25 – 22.00 น.) สถานที่อโคจร มีการแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่ ดำเนินในสถานที่นั้น (เช่น ส่ง ยาเสพติด เด่น และตี) (อาทิ แคนรักสลับชะตา ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 20.25 – 22.00 น.)

(4.1.2) ด้านเนื้อหาทางเพศ เช่น มีการแสดงถึงการแสดงออกทางเพศที่ไม่ เหมาะสม แสดงขั้นตอนการเล้าโลม (อาทิ ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.) ฉากนี้มีการแสดงออกทางเพศที่ไม่ เหมาะสม ภายในห้องทำงาน (อาทิ ไปให้ถึงดวงดาว ช่อง GMM วันที่ 1-3 มิถุนายน 2564 เวลา 16.00 – 17.00 น.)

(4.1.3) ด้านการใช้ภาษา เช่น ภาษาที่ใช้มีการดูถูกผู้อื่น สถานะทางสังคม และ ก้าวร้าว “กูเหนือกว่ามึงทุกอย่าง กูจบนอกมาด้วยซ้ำ อายุก็เยอะกว่า ประสบการณ์ก็ เยอะกว่า” (อาทิ ละครเพื่อเธอ ช่อง GMM วันที่ออกอากาศ 4,11 มิ.ย. 64 ช่วงเวลา 16.00 – 17.00 น.)

(4.2) รายการภาพยนตร์การ์ตูน

มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เช่น มีฉากการต่อสู้ กัน ระหว่างผู้ชาย ผู้หญิง ใช้การยั่วยุอารมณ์ให้โกรธผู้หญิงเห็นการต่อสู้คือการแก้ปัญหา (อาทิ รายการ 9 Cartoon ช่อง อสมท.9 (9MCOT) วันที่ออกอากาศ 05, 06, 12, 13, 19, 20/06/2021 เวลา 07.45 – 08.00 น.)

(4.3) ประเภทภาพยนตร์

มีการนำเสนอไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เช่น จับคนมามัด และทรมาน โดยการ เตะ ต่อย (มีเลือดออกที่ลำตัว และปาก ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (อาทิ รายการหนัง

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 3/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.) หากนี้มีการขับรถชนผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เห็นขั้นตอนการกระทำชัดเจน ไม่เบลอลภาพ (อาทิ รายการหนึ่งดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 2/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.) มีการใช้อาวุธปืนทำร้ายผู้อื่น เห็นขั้นตอนการกระทำชัดเจน ไม่เบลอลภาพ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ (อาทิ รายการหนึ่งดั่งยามบ่าย ช่อง PPTV วันที่ 1/06/64 เวลา 16.05 – 17.00 น.)

(4.4) ประเภทมินิซีรีส์ หรือทีวีซีรีส์/ซีรีส์คอมป์

มีการนำเสนอไม่เหมาะสม ด้านการใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ เช่น มีการไหว้จอมปลวก และมีการร่ายรำบูชาจอมปลวกที่ขึ้นในบ้าน (การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ ไม่ขึ้นข้อความกำกับ เด็กและเยาวชนเลียนแบบได้) (อาทิ รายการ สาทรงทองเจดีย์ ช่อง อสมท.9 (9MCOT) วันที่ออกอากาศ 06, 13, 20/06/2021 เวลา 16.00 - 17.00 น.)

(4.5) ประเภทรายการเกมโชว์

มีการนำเสนอไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เช่น หากนี้มีการกระโดดลงสระลูกบอล โดยการเอาหัวพุ่งลง แต่ไม่ขึ้นข้อความเตือน (Hollywood Game Night Thailand S5 ช่อง 3 HD วันที่ออกอากาศ 13 มิถุนายน 2564 ช่วงเวลา 18.30–20.00น.)

(4.6) ประเภทรายการประเภทข่าว/วิเคราะห์ข่าว/ข่าวบันเทิง

มีการนำเสนอไม่เหมาะสม ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง เช่น มีการนำเสนอเหตุการณ์ผ่านการเล่าสรุปที่นำไปสู่การฆ่าลูกสะใภ้ตายที่ลำดับเหตุการณ์หรือลักษณะพฤติกรรมของผู้ต้องหาให้เห็นขั้นตอนการกระทำที่ชัดเจน โดยผู้ประกาศข่าว (อาทิ ข่าวเช้า เวิร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5,6,19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.) มีการเล่าและลักษณะการโดนแทงจำนวนแผล และอาวุธที่ใช้แทง ไม่เบลอลภาพ (อาทิ ข่าวเช้า เวิร์คพอยต์ (สุดสัปดาห์) ช่อง Work point วันที่ 5, 6, 19/06/64 เวลา 06.00 – 08.30 น.) นำเสนอภาพเหตุการณ์ การทำร้ายร่างกายผู้อื่น เห็นการกระทำที่ชัดเจน (อาทิ ไทยรัฐ นิวส์โชว์ ช่อง ไทยรัฐทีวี วันที่ 5/06/64 เวลา 20.00 – 22.00 น.)

มีการนำเสนอไม่เหมาะสม ด้านเพศ เช่น แพนหนุ่มตึงกลิ้งแบบลับๆแอบถ่ายแพนสาว การนำเสนอไม่มีข้อความเตือนกำกับ (อาทิ โชว์ข่าวเช้านี้สุดสัปดาห์ ช่อง PPTV 10 วันที่ออกอากาศ (ระบุทุกวันที่ประเมิน) 5, 6, 12, 13 ช่วงเวลา. 07.00 – 08.00 น.)

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลิตเนื้อหารายการเพิ่มเติมจากที่มีการนำเสนออยู่แล้วตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

1. เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม
2. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ
3. เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนือหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

4. เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและ
แก้ไขปัญหา
5. เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทย
และสากล
6. เนื้อหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ระหว่างบุคคลเป็นพลเมืองที่ดี
มากที่สุด
7. เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้การใช้สื่อสารสนเทศสามารถแยกแยะประโยชน์และโทษของ
ข้อมูลในสื่อ
8. เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จและ
แก้ไขปัญหา
9. เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทาง
ธรรมชาติ
10. เนื้อหาส่งเสริมสมรรถนะด้านร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง
11. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมีเนือหารายการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID-19) สำหรับเด็กโดยเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสมให้กับเด็ก

บรรณานุกรม

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2563). สถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปี 2560-2562. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก http://dcy.go.th/webnew/upload/download/file_th_20201705214233_1.pdf.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2563). รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก http://dcy.go.th/webnew/main/file/Report_on_the_Situation_of_Children_and_Youth_2563.pdf.
- กฤษริน รักษาแก้ว และนันทิยา ดวงมณี. (2560). อิทธิพลของรายการในสื่อใหม่ที่มีต่อมุมมองต่อโลกของเด็กและเยาวชน. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 10(3), 152-169.
- เข็มพร วิรุณราพันธ์. (2557). สื่อดี ที่สถาบันเด็กและเยาวชนเร่งสร้าง. ใน เข็มพร วิรุณราพันธ์, คู่มือผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. สุตรเด็ตรายการเด็ก. กรุงเทพฯ: ศิริวานิชเจริญ.
- โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม. (2552). คู่มือการเฝ้าระวังรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทมัลติซีพลาเย เทรดิง (1992) จำกัด.
- ณัฐพล ลิ้มโปดม (2552). โครงการผลิตรายการโทรทัศน์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชนอายุ 5-7 ปี ด้วยศิลปะประดิษฐ์สำหรับสถานีโทรทัศน์ ทวีไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไทยโพสต์. (2564). ผลกระทบจากสื่อ. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/22736>.
- ทศนา แหมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธาม เชื้อสถาปนศิริ. (2557). 7Cs ความท้าทายคนโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล!. ใน ธาม เชื้อสถาปนศิริ, สื่อโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ภัทรานิษฐ์ พัวโสพิศ. (2551). แนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ ที่พึงประสงค์สำหรับเด็ก. วารสารวิจัย มข., 8(4), 116-127.
- ภัทรานิษฐ์ พัวโสพิศ. (2551). แนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ ที่พึงประสงค์สำหรับเด็ก. วารสารวิจัย มข., 8(4), 116-127.
- มนัช สูงประสิทธิ์. (2564). อิทธิพลครอบครัว ที่ส่งผลต่อตัวเด็กโดยตรง. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/article/%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%9E%E0%B8%A5%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9C/>.

- ลักขมี คงลาภ. (2555). พฤติกรรมการเปิดรับ ความต้องการของเด็ก และเยาวชนที่มีต่อรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ทางสถานีโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะไทยพีบีเอส. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 6(2), 113-143.
- วิวัฒน์ วงศ์ภักดิ์. (2557). สำนักรายการเด็กในปัจจุบัน. ใน วิวัฒน์ วงศ์ภักดิ์, คู่มือผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก สูตรเด็ดรายการเด็ก. กรุงเทพฯ: ศิริวานิชเจริญ.
- วิสา เบ็ญจะมโน. (2557). ละครทีวี...อิทธิพลเงียบของสังคม บอกเล่า-เนื้อหารุนแรง ส่งผลกระทบในเด็ก. จากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ออนไลน์ ฉบับวันที่ 27 กันยายน 2557, เว็บไซต์: <http://www.thaipost.net/x-cite-kidz/270914/96764>
- วีรพงษ์ พลนิกรกิจ. (2556). การเขียนบทรายการสำหรับเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ศิริวรรณ อนันต์โท และ เกียรติสุตา ภิรมย์. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชา การผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นสูง หน่วยที่ 11 เรื่อง ปฏิบัติการการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สันติ เกษมสิริทัศน์ และ ศิริวรรณ อนันต์โท. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชา การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ หน่วยที่ 11 เรื่อง การสร้างสรรค์รายการเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาวตรี ธันวงษ์. (2557, 25 สิงหาคม). เช็ค "ซีพจร" ทวีติจิตล ใครไ่ม่กว่าใคร...!. กรุงเทพธุรกิจ, 1-2. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/600362>
- สุภิญญา ห่วงผ้งรายการช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว. (2557, 12 ตุลาคม). กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2557, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/610674>
- สุวิทย์ สาสนพิจิตร. (2557). รายการเด็กแบบไหนที่ผู้ปกครองต้องการ. ใน สุวิทย์ สาสนพิจิตร, คู่มือผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก สูตรเด็ดรายการเด็ก. กรุงเทพฯ: ศิริวานิชเจริญ.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี. กรุงเทพฯ : บริษัท แพลน ฟอว์ คัดส์ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). สถิติประชากรศาสตร์. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อัจฉราวดี บัวคลี่. (2555). วัยรุ่นกับสื่อ : ภาพสะท้อนผู้ใหญ่ในอนาคต. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, เข้าถึงได้จาก <https://thecitizen.plus/node/12548>.

- อัศรินทร์ นนทิหทัย. (2551). *การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- American Academy of Pediatrics. 2001. "Media Violence." *Pediatrics* 108:1222–1226.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2001). Effects of violent video games on aggressive behavior, aggressive cognition, aggressive affect, physiological arousal, and prosocial behavior: A meta-analytic review of the scientific literature. *Psychological Science*, 12(5), 353–359
- Bandura, A. (1965). Influence of models' reinforcement contingencies on the acquisition of imitative responses. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1(6), 589.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. New York, NY: General Learning Press.
- Bukatko, D. (2007). *Child and adolescent development: A chronological approach*. Florence, KY: Cengage Learning.
- Bushman, B. J., & Huesmann, L. R. (2006). Short-term and long-term effects of violent media on aggression in children and adults. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 160 (4), 348.
- Child's Bureau. (2018). Why The First 5 Years of Child Development Are So Important. Retrieved 3 July 2021 from <https://www.all4kids.org/news/blog/why-the-first-5-years-of-child-development-are-so-important/>
- Field, A. E. (2000). Media Influence on Self-Image: The Real Fashion Emergency. *Healthy Weight Journal*, 14 (6), 88-90.
- Fisch, S. M. (2000). A capacity model of children's comprehension of educational content on television. *Media Psychology*, 2, 63–91.
- Ferguson C. J., San Miguel, C., & Hartley, R. D. (2009). A multivariate analysis of youth violence and aggression: the influence of family, peers, depression and media violence. *Journal of Pediatrics*, 155(6), 904-908.
- Field, A. E., Camargo, A. C., Jr., Taylor, C. B., & Berkey, C. S. (2001). Peer, Parent, and Media Influences on the Development of Weight Concerns and Frequent Dieting among Preadolescent and Adolescent Girls and Boys. *Pediatrics* 107:54–60.
- Gardner, H. (2000). *Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century*. New York: Basic Books.
- Gerbner, G. & Gross, L.(1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26 (2), 172-199.

- Hardiman, M. (2003). Connecting brain research with effective teaching: The Brain-Targeted Teaching Model. Landham: Scarecrow.
- Hawkins, R. & Pingree, S. (1982). Television's influence on social reality. In D. Pearl, L. Bouthilet, and J. Lazar (Eds.), *Television and behavior: Ten years of scientific progress and implications for the Eighties* (pp. 224-247). Washington, DC: Government Printing Office
- Hoffner, C. (1996). Media, Children, and the Family: Social Scientific, Psychodynamic, and Clinical Perspectives. *Journal of Broadcasting and Electronic Media* 40 (1):389-402.
- Hobbs, R. (2001). Media Literacy in the Classroom. Newsweek. Retrieve May 18, 2021, from http://school.newsweek.com/pages/extra_media_literacy.htm.
- Huesmann, L. R., Moise-Titus, J., Podolski, C. L., & Eron, L. D. (2003). Longitudinal relations between children's exposure to TV violence and their aggressive and violent behavior in young adulthood. *Developmental Psychology*, 39, 201-221.
- Johnson, J. G., Cohen, P., Kesen, S., & First, M.B. (2004). Association Between Television Viewing and Sleep Problems During Adolescence and Early Adulthood. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 158 (6) , 562-568.
- Koolstra, C. M., van Zanten, J., Lucassen, N., & Ishaak, N. (2004). The formal pace of Sesame Street over 26 years. *Perceptual and Motor Skills*, 99(1), 354-360.
- McQuail, D. & Sven W. (1993). *Communication Models for the Study of Mass Communication*. London: Longman.
- Nunnally J C. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw Hill.
- Ontario Ministry of Education. (2016). *21st Century Competency: Foundation and Document for discussion*. Retrieved on July 18, 2021 from: http://www.edugains.ca/resources21CL/About21stCentury/21CL_21stCenturyCompetencies.pdf
- Paik, H., & Comstock, G. (1994). The effects of television violence on antisocial behavior: A meta-analysis. *Communication Research*, 21, 516-546.
- Partnership for 21st Century Skills [PCS]. (2009). Framework definitions. Retrieved on July 18, 2021 from www.p21.org/documents/P21_Framework_Definitions.pdf.
- Polce-Lynch, M., Myers, B. J., Kliwer, W., & Kilmartin, C. (2001). "Adolescent Self-Esteem and Gender: Exploring Relations to Sexual Harassment, Body Image, Media Influence, and Emotional Expression." *Journal of Youth and Adolescence*, 30, 225-244.
- Rice, F. P., & Dolgin, K. G. (2002). The adolescent: Development, relationships, and culture (10th ed.). Allyn & Bacon.

- Spivak, A. L., & Howes, C. (2011). Social and Relational Factors in Early Education and Prosocial Actions of Children of Diverse Ethnocultural Communities. *Merrill-Palmer Quarterly*, 57(1), 1-24.
- Valkenburg, P. M., & Vroone, M. (2004). Developmental changes in infants' and toddlers' attention to television entertainment. *Communication Research*, 31, 288-311.
- Valkenburg, P. M., & Cantor, J. (2000). Children's likes and dislikes of entertainment programs. In D. Zillman & P. Vorderer (Eds.), *Media entertainment: The psychology of its appeal* (pp. 135-152). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Vossen, H.G.M., Piotrowski, J.T., Valkenburg, P.M. (2014). *Media use and effects in childhood*. In J.F. Nussbaum (Ed.), *The handbook of lifespan communication* (pp. 93-112). New York: Peter Lang Publishing.
- Wartella, E., Rideout, V., Lauricella, A., & Connell, S. (2013). *Parenting in the age of digital technology: A national survey*. Report of the Center on Media and Human Development, School of Communication, Northwestern University, Evanston, IL.
- Wilson, B. J., Smith, S. L., Potter, W. J., Kunkel, D., Linz, D., Colvin, C. M., & Donnerstein, E. (2002). Violence in children's television programming: Assessing the risks. *Journal of Communication*, 52 (1), 5-35.
- Zimmerman, B. J. (1989). Models of self-regulated learning and academic achievement. In B. J. Zimmerman & D. H. Schunk (Eds.), *Self-regulated learning and academic achievement: Theory, research, and practice* (pp. 1-25). New York: Springer

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ
เพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ
เพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ความเป็นมาของโครงการ

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการ โดยต้องมีการจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการประกอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องมีรายงานผลประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยสำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินโครงการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถือเป็นภารกิจหลักในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของ กสทช. และแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563-2568) ที่มุ่งเน้นการสร้างกลไกในการกำกับดูแลเนื้อหารายการให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริม สนับสนุนเนื้อหารายการในเชิงสร้างสรรค์สังคมและเพื่อประโยชน์สาธารณะให้มากยิ่งขึ้น สำหรับกลุ่มผู้รับชมที่เป็นเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการรับชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กิจการโทรทัศน์ที่มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นของจำนวนช่องและจำนวนรายการ การเปลี่ยนผ่านเป็นระบบดิจิทัล รวมถึงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้กิจการโทรทัศน์ในภาพรวมได้รับผลกระทบอย่างหนัก เป็นเหตุให้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวมีเหลืออยู่จำนวนน้อยลง ขณะเดียวกันผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ก็มีโอกาสในการกระทำความผิดหรือออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมมากขึ้น เพราะความจำเป็นบีบคั้นที่ต้องหารายได้เพื่อให้กิจการอยู่รอด

การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ จึงเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นต่อการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้สำนักงาน กสทช. สามารถประเมินสภาพปัญหาเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อหาแนวทางกำกับดูแล และกำหนดมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไป

สำหรับผู้เก็บข้อมูลในการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น

ก. ท่านมีบุตรหลานอายุไม่เกิน 18 ปี ในครอบครัว ที่รับชมการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) และเยาวชน (อายุระหว่าง 16-18 ปีบริบูรณ์) หรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย (ไม่แจกแบบสอบถาม กล่าวขอบคุณ)

ข. ท่านเคยรับชมการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสำหรับเด็ก และเยาวชน หรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย (ไม่แจกแบบสอบถาม กล่าวขอบคุณ)

ค. ภูมิภาคที่เก็บแบบสอบถาม

☐ กรุงเทพมหานคร และภาคกลาง ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคใต้
☐ ภาคตะวันออก ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อความสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (ขออนุญาตผู้ปกครองก่อนถามต่อ) ☐ 18-25 ปี ☐ 26-30 ปี
☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี ☐ 61 ปีขึ้นไป

1.3. อาชีพ (เลือกอาชีพหลักเพียงข้อเดียว)

☐ พนักงานองค์กรเอกชน	☐ รับราชการ	☐ เจ้าของกิจการ	☐ ค้าขาย
☐ วิชาชีพพิเศษ (แพทย์ พยาบาล เภสัชกร ฯลฯ)		☐ นักเรียน/นักศึกษา	
☐ อาชีพอิสระ	☐ ปศุสัตว์/ประมง	☐ เกษตรกร	☐ รับจ้าง
☐ แม่บ้าน/พอบ้าน	☐ เกษียณ	☐ อาชีพอื่น ๆ โปรดระบุ.....	

1.4. ระดับการศึกษา

☐ ไม่จบการศึกษาใด ๆ	☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ อนุปริญญา/ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก หรือ สูงกว่าปริญญาเอก (Post-doctoral degree)	

1.5. ระดับรายได้ส่วนตัว (บาท/เดือน)

☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	☐ 10,001-20,000	☐ 20,001-30,000
☐ 30,001-40,000	☐ 40,001-50,000	☐ 50,001-60,000
☐ 60,001-70,000	☐ 70,001-80,000	☐ 80,001-90,000
☐ 90,001-100,000	☐ มากกว่า 100,000	

1.6. จำนวนเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) ในครอบครัว ระบุจำนวน คน

1.7. จำนวนเยาวชน (อายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์) ในครอบครัว ระบุจำนวน คน

2. พฤติกรรมการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

2.1. พฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ ระบุชั่วโมง ระบุจำนวนชั่วโมงวัน

2.2. พฤติกรรมการรับฟังวิทยุ ระบุชั่วโมง ระบุจำนวนชั่วโมงวัน

2.3. พฤติกรรมการรับชมเนื้อหารายการทางอินเทอร์เน็ต/ออนไลน์
ระบุชั่วโมง ระบุจำนวนชั่วโมงวัน

2.4. จำนวนการรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ระบุชั่วโมง ระบุจำนวนชั่วโมงวัน

3. ช่องโทรทัศน์ที่เคยรับชมเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

โทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล (เลือกตอบได้หลายข้อ)

☐ ททบ. 5 สถานีวิทยุกองทัพบก (ช่อง 1)	
☐ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (ช่อง 2)	
☐ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ช่อง 3)	☐ สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา (ช่อง 10)
☐ TNN24 (ช่อง 16)	☐ เจเคเอ็น 18 (JKN ช่อง 18)
☐ Nation TV (ช่อง 22)	☐ เวอร์คพอยท์ ทีวี (ช่อง 23)
☐ U ทูโฟร์ยู (ช่อง 24)	☐ True 4
☐ 8 อาร์.เอส.เทเลวิชั่น (ช่อง 27)	☐ GMM25 จีเอ็มเอ็ม (ช่อง 25)
☐ 9 MCOT HD อสมท. (ช่อง 30)	☐ Mono 29 โมโน 29 เวิลด์ไวด์ (ช่อง 29)
☐ ไทยรัฐทีวี (ช่อง 32)	☐ One (วัน สามสิบเอ็ด ช่อง 31)
	☐ 3 HD (ช่อง 33)

☐ อมรินทร์ ทีวี เอชดี (AMARIN TV HD) (ช่อง 34) ☐ 7 HD (ช่อง 35)
☐ พีพีทีวี (PPTV) (ช่อง 36)
☐ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โปรดระบุชื่อระบบดาวเทียม และชื่อช่อง
☐ เคเบิลโทรทัศน์ โปรดระบุชื่อเคเบิลโทรทัศน์ และชื่อช่อง

ช่องวิทยุที่เคยรับฟังเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (เลือกตอบได้หลายข้อ)

ทางคลื่น AM ระบุหมายเลขคลื่น

ทางคลื่น FM ระบุหมายเลขคลื่น

การประเมินสถานการณ์ของเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ครอบคลุมระดับความเหมาะสมของรายการ 4 ระดับ เท่านั้น ได้แก่

- ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5)
- ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)
- น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ)
- ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)

4. กรุณาประเมินปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์โดยมีระดับการประเมินตั้งแต่ 1 ไม่มีปัญหาเลย ถึง 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

การประเมินปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
	1 ไม่มี ปัญหา เลย	2 ค่อนข้าง ไม่มี ปัญหา	3 ปาน กลาง	4 ค่อนข้างมี ปัญหา	5 มีปัญหามาก ที่สุด
4.1 รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 15 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป					
4.2 รายการสำหรับเด็ก (อายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์) มีจำนวนน้อยเกินไป					
4.3 ขาดรายการที่มีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดวิถีคิดเชิงเหตุและผล					
4.4 ขาดรายการที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ					
4.5 ขาดรายการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
4.6 ขาดเนื้อหารายการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต					
4.7 ขาดเนื้อหารายการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม					
4.8 ขาดเนื้อหารายการที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล					
4.9 เนื้อหาส่งผลในเชิงลบต่ออารมณ์ ความคิดและสติปัญญาของเด็ก เยาวชนและครอบครัว					

การประเมินปัญหาที่พบในเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
	1 ไม่มี ปัญหา เลย	2 ค่อนข้าง ไม่มี ปัญหา	3 ปาน กลาง	4 ค่อนข้างมี ปัญหา	5 มีปัญหา มากที่สุด
4.10 เนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศหรือยั่วทางเพศ เช่น การแต่งกายล่อแหลม การแสดงท่าทางหรือกิริยาที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ					
4.11 การใช้ภาษาหยาบคาย ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติไทย					
4.12 สร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศ การเหยียดเพศ					
4.13 แสดงความรุนแรง ทารุณโหดร้าย พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันตราย ไม่มีการเบลอภาพที่แสดงความรุนแรง					
4.14 การนำเสนอส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ชม เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ตกใจกลัว ความน่าเกลียด สยดสยอง ขยะแขยง					
4.15 ภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น ลดทอนศักดิ์ศรี					
4.16 การใช้ภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา					
4.17 แสดงการใช้อาวุธ ยาเสพติด การแสดงภาพของการกระทำความผิด					
4.18 สร้างเกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติ การดูหมิ่นเหยียดหยาม การลดทอนหรือการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ดูหมิ่น ล้อเลียน					
4.19 เนื้อหาแสดงสิ่งผิดศีลธรรม หรือ ผิดกฎหมาย					
4.20 กล่าวอ้างหรือจงใจให้เชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีอำนาจพิเศษ หรือความสามารถพิเศษเหนือธรรมชาติ					
4.21 ชี้นำ จูงใจหรือสนับสนุนให้เกิดการเล่นการพนัน					
4.22 มีการโฆษณาในเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมในรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น โฆษณาแฝง					

5.การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยมีระดับการประเมินตั้งแต่ 1 มีคุณภาพต่ำที่สุด ถึง 5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

ประเมินสถานการณ์ของเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
	1 มี คุณภาพ ต่ำที่สุด	2 ค่อนข้าง มี คุณภาพ	3 ปาน กลาง	4 มีคุณภาพ มาก	5 มีคุณภาพ มากที่สุด
5.1 รายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5)					
5.2 รายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)					

ประเมินสถานการณ์ของเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
	1 มี คุณภาพ ต่ำที่สุด	2 ค่อนข้าง มี คุณภาพ	3 ปาน กลาง	4 มีคุณภาพ มาก	5 มีคุณภาพ มากที่สุด
5.3 รายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ)					
5.4 รายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)					

6.ท่านมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 3-5)

- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายที่เหมาะสมกับวัย
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น กระตุ้นให้เด็กสนใจการอ่านหนังสือ
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี เช่น การแปรงฟัน การอาบน้ำ การล้างมือ
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย รู้จักการปฏิเสธคนแปลกหน้า การขอความช่วยเหลือ เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นอันตราย
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้ใหญ่ ความมีมารยาทและกิริยาที่สุภาพ
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)

- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมต่าง ๆ
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ภาวะกดดันในชีวิตประจำวัน
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ)

- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิคิด เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์

- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การยอมรับ ความเข้าใจความหลากหลายในสังคม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับรายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)

- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ
- ☐ เนื้อหาส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสม
- ☐ เนื้อหาส่งเสริมสมรรถนะด้านร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง
- ☐ เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
- ☐ เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้เชิงวิชาการในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิต การแสดงออกที่เหมาะสม การปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้การใช้สื่อสารสนเทศ สามารถแยกแยะประโยชน์และโทษของข้อมูลในสื่อสารสนเทศ
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเป็นพลเมืองที่ดี
- ☐ เนื้อหาที่ส่งเสริมการมีเป้าหมายในชีวิตและพยายามที่จะประสบความสำเร็จ มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ความสามารถเผชิญปัญหา และแก้ไขปัญหา
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนือหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคผนวก ข

แบบสนทนากลุ่ม
เพื่อการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group)

แบบสนทนากลุ่มเพื่อการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (Focus Group)

ความเป็นมาของโครงการ

จากแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพการประกอบกิจการ โดยต้องมีการจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการประกอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องมีรายงานผลประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยสำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินโครงการประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ในระยะแรกของโครงการวิจัยจะเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Survey Research) ทั่วประเทศเพื่อเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการ อาทิ การสำรวจสภาพการณ์ของเนื้อหารายการโทรทัศน์ในช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิทัล การกำหนดทิศทางการกำกับดูแลเนื้อหาและการจัดผังรายการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี การติดตามประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลทางธุรกิจระดับชาติในหมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว การสำรวจประเมินคุณภาพรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการที่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ในกิจการโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งยุทธศาสตร์ด้านการสนับสนุนให้มีการผลิตเนื้อหารายการที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์ หลากหลาย เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร และสะท้อนถึงประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามยังคงถือเป็นภารกิจหลักในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของ กสทช. และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563-2568) ที่มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาและสร้างกลไกในการกำกับดูแลเนื้อหารายการให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริม สนับสนุนเนื้อหารายการในเชิงสร้างสรรค์สังคมและเพื่อประโยชน์สาธารณะให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับกลุ่มผู้รับชมที่เป็นเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้ความถี่อย่างทั่วถึงและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการรับชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพการณ์และภูมิทัศน์สื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการประกอบกิจการโทรทัศน์ที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้นจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนช่องและจำนวนรายการของผู้ประกอบการหลังการเปลี่ยนผ่านเป็นระบบดิจิทัล รวมตลอดถึงการได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้กิจการโทรทัศน์ในภาพรวมได้รับผลกระทบอย่างหนัก เป็นเหตุให้รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีเหลืออยู่จำนวนน้อยลง ขณะเดียวกันผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ก็มีโอกาสในการกระทำความผิดหรือออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมมากขึ้น เพราะความจำเป็นบีบคั้นที่ต้องหารายได้เพื่อให้กิจการอยู่รอด

อนึ่ง ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น กสทช. และสำนักงาน กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและออกคำสั่งทางปกครอง มีเครื่องมือในการกำกับดูแลเนื้อหารายการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ต้องจัดให้มีการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน และประกาศสำนักงาน กสทช. เรื่อง แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ตามประกาศ กสทช. ฉบับดังกล่าว รวมตลอดถึงประกาศกำหนดให้มีการประมวลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติหมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาในวิทยาการสาขาต่าง ๆ รวมถึงรายการสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน หรือส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการ จึงเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นต่อการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยต้องดำเนินการในมิติสำคัญประกอบด้วย 1) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร 2) ช่องรายการหรือผังรายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีอยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการอย่างไร 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการกำกับดูแลการประกอบกิจการเพื่อส่งเสริมรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบกิจการฯ ซึ่งสำนักงาน กสทช. จะได้ดำเนินการสำรวจและประเมินสภาพปัญหาเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อหาแนวทางกำกับดูแลและ/หรือกำหนดมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม

1. เพื่อประเมินสภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อที่กระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
2. เพื่อศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมปัจจุบันและเป็นการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อศึกษาและประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ประเด็นคำถาม

หมวดที่ 1 สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อส่งผลกระทบต่อเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

1. สภาพความเปลี่ยนแปลงของสื่อส่งผลกระทบต่อคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบันอย่างไร
2. ท่านคิดว่าบทบาทของสื่อในการสร้างค่านิยมทางสังคมเชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวควรเป็นอย่างไร

หมวดที่ 2 การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3. ท่านคิดว่าคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ในปัจจุบัน พบปัญหาในด้านใดบ้าง
4. หากพิจารณาคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (สำหรับกิจการโทรทัศน์จำแนกตามระดับความเหมาะสมของรายการ) กรุณาให้ความเห็นของคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในระดับความเหมาะสมดังต่อไปนี้
 - 4.1. รายการระดับ ป (รายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชมในวัย 3-5)
 - 4.2. รายการระดับ ด (รายการสำหรับเด็ก ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี)
 - 4.3. รายการระดับ น 13 (รายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า 13 ปี ควรได้รับคำแนะนำ)
 - 4.4. รายการระดับ ท (รายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย)

หมวดที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำหรับผู้ประกอบการ

5. ท่านคิดว่าคุณภาพเนื้อหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ควรมีการปรับปรุงในประเด็นใดบ้าง
6. ข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร ควรปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบด้านใดบ้าง
7. ท่านมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแล และการประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวอย่างไร

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพอาหารรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคผนวก ค

แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี
แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี
แบบประเมินอาหารรายการสำหรับ น 13 (อายุ 13 -น้อยกว่า 18ปี)
แบบประเมินอาหารรายการสำหรับ ท (ทั่วไป)

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1. ด้านเนื้อหารายการ				
1.1 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด				
1.ส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด ได้แก่ บอกลักษณะส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ความเหมือนและความต่าง การจำแนกและจัดกลุ่มของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน				
2.ส่งเสริมความสามารถการคิดเชิงเหตุผล ระบุสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ การคาดเดาเหตุการณ์จากการกระทำของตนเองและผู้อื่น				
3.ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เช่นการตัดสินใจเรื่องง่ายๆและเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา				
4.ส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึกของตนเองตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์				
5.ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรีและการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยอย่างมีความสุข				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1.2 เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ				
6.ส่งเสริมการฟัง และการพูดภาษาไทย ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย เช่น ใช้ภาษา คำศัพท์ การเรียงคำเป็นประโยค เข้าใจความหมายและจับใจความได้จากการฟังและพูด				
7.ส่งเสริมการฟัง และการพูดภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษอย่างง่าย เช่น คำศัพท์ ประโยค เข้าใจ ความหมายและจับใจความได้จากการฟังและพูด				
8.ส่งเสริมการอ่านจากภาพ สัญลักษณ์รวมทั้งการสื่อความหมายด้วยท่าทางและสัญลักษณ์ และการวาดรูป				
9.ส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เช่น สนใจหนังสือ อ่านหนังสือจากภาพหรือเขียนสื่อความคิด รวมทั้งการเล่าเรื่องจากภาพหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน				
10.ส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เกิดความเข้าใจสังคมรอบตัว ครอบครัวยุคชน/สังคม				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
11.ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพอนามัยและสุนนียที่ดี เช่น การแปรงฟัน การอาบน้ำ การล้างมือ การใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น				
1.3 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม				
12.ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ และสังคม เห็นผลเสียของอารมณ์โกรธ เกรี้ยวกราด ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย				
13.ส่งเสริมการแสดงออกความรัก ความเมตตา การช่วยเหลือแบ่งปัน รวมทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ทั้งสัตว์เลี้ยงและผู้อื่น				
1.4 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต				
14.ส่งเสริมการแสดงออก และการพูดในการเผชิญปัญหาที่ยากหรือไม่คุ้นเคยในชีวิตทั้งที่บ้านและนอกบ้านอย่างเหมาะสม				
15.ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง รู้จักการปฏิเสธคนแปลกหน้า การขอความช่วยเหลือ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
16.ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นอันตราย บอกได้สิ่งใดเป็นอันตรายแก่ตนเอง รู้จักที่ตั้งบ้านของตนเอง รู้จักปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยขณะเดินทาง				
1.5 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม				
17.ส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นพลเมืองดี ได้แก่ การอดทน การรอคอย การยอมรับความผิดหวัง การเข้าใจ และชื่นชมการทำความดีของคนอื่นในสังคม				
18.ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างของคนในสังคม เช่น เพศ วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคมกับเพื่อนวัยเดียวกันและต่างวัย				
1.6 เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล				
19.ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ การปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ มีมารยาทและสุภาพ เช่น การทักทายมีสัมมาคารวะ ขอความช่วยเหลือ ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เสนอตัวช่วยเหลือ รู้จักใช้ถ้อยคำและสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย				
20.ส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเด็ก สามารถเล่นกับเพื่อนอย่างปลอดภัยหรือร่วมกิจกรรมกลุ่ม				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
2. พฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)				
21.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้เกิดความรู้สึก สะเทือนใจ สะเทือนขวัญหวาดกลัว หรือ วิตก โดยใช้เทคนิคพิเศษด้านภาพ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) หรือเทคนิคด้านเสียง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ เช่น เสียงดนตรีเร่งเร้าอารมณ์ก่อนการทำร้าย เสียงระเบิด ฯลฯ				
22.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรม ความรุนแรง ที่นำไปสู่อันตรายในการพยายามทำร้ายตัวเองและผู้อื่น ที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ เช่น การฆ่าตัวตาย การเลียนแบบกีฬาที่เป็นการต่อสู้ เป็นต้น				
23.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรม ความรุนแรง ในการทำร้ายต่อชีวิตสัตว์หรือวัตถุสิ่งของที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ ถ้าเป็นการให้ความรู้ความปลอดภัย ต้องลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ ไม่มีเสียง เอฟเฟกต์ (Effect)				
24.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง เช่น การกราดยิงเด็กของผู้ร้ายในห้าง				
25.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียง การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สัตว์ และสิ่งของ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
26.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาและภาพดัดแปลงสิ่งของที่หาได้ง่ายใกล้ตัว หรืออุปกรณ์ที่หาได้ในบ้านเป็นอาวุธ เช่น มีดในครัว ค้อน ตะปู ขวดน้ำ แจกัน กรรไกร ฯลฯ				
27.ไม่มีการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงเนื้อหา ภาพ และเสียงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) เช่น เกมต่อสู้ เกมยิง เกมผจญภัยที่อันตราย เป็นต้น				
28.รายการการ์ตูนสำหรับเด็กไม่ควรนำเสนอความรุนแรงเป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง และไม่นำเสนอในการชักจูงหรือชักจูงและควรหลีกเลี่ยงการเสนอความรุนแรงที่อาจเลียนแบบได้ ต้องลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ ไม่มีเสียงเอฟเฟกต์ (Effect)				
29.ไม่นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางจิตใจและความปลอดภัยของเด็ก เช่น ประเด็นความขัดแย้งในครอบครัว ความตาย อาชญากรรม				
30.ไม่นำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจัง ซึ่งอาจทำให้เกิด ความเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้ง ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
31.ไม่มีการนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจังที่อาจมีผลกระทบ ทั้งกรณีของเด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ และเป็นผู้กระทำ				
32.ไม่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นการชักจูงหรือสนับสนุนวิธีการแก้ ปัญหา ที่มอมเมา หรือขัดต่อหลักเหตุผลที่เป็นจริงและศีลธรรมอันดีของสังคม เช่น การทำแท้ง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย				
33.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาและภาพการกระทำอันผิดกฎหมาย รวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของ มีนเมาทุกประเภท การพนันและการค้าประเวณี				
34.การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ ขึ้นข้อความกำกับ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด เช่น การใช้ เครื่องออกกำลังกาย การปีนป่าย การขับซิ่งรถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ				
35.ไม่มีการนำเสนอพื้นที่หรือ สถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เว้นแต่เป็นการสาธิตให้ความรู้หรือ พัฒนาการเรียนรู้หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการ์ตูนสำหรับเด็กโดย				
1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ				
2) ไม่นำเสนอในลักษณะ ชื่นนำชักจูง				
3) ไม่เน้นการแสดงถึงกิจกรรมที่ดำเนินการในสถานที่นั้น				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
36.การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน รวมถึงการให้เด็กที่ยังไม่สามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ร่วมรายการ ต้องหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ละเอียดอ่อน เด็กไม่ควรต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดความสามารถที่จะตอบได้อย่างเหมาะสม				
37.การร่วมรายการของเด็ก ไม่ควรส่งผลกระทบต่อเด็กในทางเสียหายแก่เด็กในภายหลัง เช่น ถูกทำโทษ กลั่นแกล้ง ทำร้ายร่างกายหรือล้อเลียนให้อับอาย ฯลฯ				
38.ไม่มีการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติ ในทางลบต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น				
39.ไม่มีการนำเสนอการใช้ไสยศาสตร์เวทมนต์ ปาฏิหาริย์เรื่องเหนือ ธรรมชาติ				
3.เพศ การแต่งกาย ค่านิยม ที่เหมาะสมกับวัย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย				
40.การแต่งกายที่มิดชิด เหมาะสมกับกาลเทศะและประเพณี โดยเฉพาะตัวละคร พิธีกรหรือผู้ร่วมรายการที่เป็นเด็กหรือเยาวชนควรแต่งกายให้เหมาะสมกับวัย เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการ์ตูน สำหรับเด็กหรือเป็นการแต่งกายในกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับใน สังคมถูกต้องตาม กาลเทศะและตามกติกาสากล (Dress Code)				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
41.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และเสียงที่แสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศและกิริยา ท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม				
42.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และเสียง ที่สื่อค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย				
4. ภาษา (ระบุ)				
43.ไม่มี การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมล้อแหลมหมิ่นเหม่สื่อความหมายในเชิงลบ				
44.ไม่มีการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ คำที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือลดทอนความเท่าเทียมของแต่ละเพศ ก้าวร้าวรุนแรงดูหมิ่นนำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์				
45.ไม่มีภาษาสแลง				

แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
5. ผังรายการ ช่วงเวลาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย				
46.การระบุสัญลักษณ์ และเสียงประกอบ				
				
เสียง “รายการต่อไปนี้เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย3-5 ปี”				
47.ความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศกับกลุ่มเป้าหมายระดับ ด (3-5 ปี)				
- ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที - วันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. - วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1. ด้านเนื้อหารายการ				
1.1 เนื้อหาส่งเสริมวิธีคิดเชิงระบบ				
1.ส่งเสริมความคิดในเชิงรูปธรรม โดยการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) จากสถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล				
2.ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง				
1.2 เนื้อหาส่งเสริมวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ				
3.ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจสร้างความคิดรวบยอด ได้แก่ การเปรียบเทียบ การจำแนก/จัดกลุ่ม การจัดแบบรูปร่างและคุณสมบัติ จากกิจกรรมการเล่นของเด็กหรือการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน				
4.ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจใน ธรรมชาติ ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาข้อมูล และการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพในอนาคต				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
5.ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ จากวัสดุในท้องถิ่น หรือสิ่งของเหลือใช้ โดยบูรณาการ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และศิลปะ				
6.ส่งเสริมความรู้อาชีพเบื้องต้น แ่งคิดและมุมมองเพื่อสร้างความสนใจและแนวทางสู่อาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดในอนาคต				
7.ส่งเสริมการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน				
8.ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการแสวงหาความรู้				
9. ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในการเรียนรู้วิถีใหม่				

แบบประเมินอาหารรายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
10 ส่งเสริมความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี				
11.ส่งเสริมการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ศึกษา ค้นคว้า ทดลองนำสิ่งต่างๆ รอบตัวมาประมวลประยุกต์ให้เกิดประโยชน์				
1.3 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม				
12.ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น				
13.ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่นับถือ ความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกัน การทำงานกับผู้อื่น ได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ และการมีจิตอาสาเพื่อสังคม				
1.4 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต				
14 ส่งเสริมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นใน การอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนหรือผู้อื่นอย่างมีความสุข				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
15.ส่งเสริมการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เมื่อมีสถานการณ์ ภาวะกดดันในชีวิตประจำวัน การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เมื่อเผชิญความท้าทายปัญหาและอุปสรรค ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมและปลอดภัย				
1.5 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เข้าใจ ยอมรับ ความหลากหลายในสังคม				
16 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา ของสังคมไทย				
17 ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกัน การทำงานกับผู้อื่น และการมีจิตอาสา				
18 การปลูกฝังการเคารพต่อกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับในบ้านและสังคม				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1.6 เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล				
19 ส่งเสริมบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อสมาชิกในครอบครัวและสังคม				
20.พัฒนาการสื่อสารทางบวกตามความเป็นจริง การสร้างภูมิคุ้มกันในจิตใจเด็กมีความภาคภูมิใจในตัวเอง และสามารถขอคำปรึกษากับสมาชิกในครอบครัวได้เมื่อมีปัญหา				
21.ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม บทบาทผู้นำ การปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ การให้เกียรติเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ การยอมรับเงื่อนไขและกติกาของกลุ่ม				
2. พฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)				
22.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้เกิดความรู้สึก สะเทือนใจ สะเทือนขวัญหวาดกลัว หรือ วิตก โดยใช้เทคนิคพิเศษด้านภาพ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) หรือเทคนิคด้านเสียง เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ เช่น เสียงดนตรีเร่งเร้าอารมณ์ก่อนการทำร้าย เสียงระเบิด ฯลฯ				
23.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรม ความรุนแรง ที่นำไปสู่อันตรายในการพยายามทำร้ายตัวเองและผู้อื่น ที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ เช่น การฆ่าตัวตาย การเลียนแบบกีฬาที่เป็นการต่อสู้ เป็นต้น				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
24.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรม ความรุนแรง ในการทำร้ายต่อชีวิตสัตว์หรือวัตถุสิ่งของที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ ถ้าเป็นการให้ความรู้ความปลอดภัย ต้องลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ ไม่มีเสียง เอฟเฟกต์ (Effect)				
25.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียงเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง เช่น การกราดยิงเด็กของผู้ร้ายในห้าง				
26. ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียง การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สัตว์ และสิ่งของ				
27.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาและภาพตัดแปลงสิ่งของที่หาได้ง่ายใกล้ตัว หรืออุปกรณ์ที่หาได้ในบ้านเป็นอาวุธ เช่น มีดในครัว ค้อน ตะปู ขวดน้ำ แก้วกัน กรรไกร ฯลฯ				
28.ไม่มีการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงเนื้อหา ภาพ และเสียงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) เช่น เกมต่อสู้ เกมยิง เกมผจญภัยที่อันตราย เป็นต้น				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
29. รายการการ์ตูนสำหรับเด็กไม่ควรนำเสนอความรุนแรงเป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง และไม่นำเสนอในการชี้แนะหรือชักจูงและควรหลีกเลี่ยงการเสนอความรุนแรงที่อาจเลียนแบบได้ ต้องลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ ไม่มีเสียงเอฟเฟกต์ (Effect)				
30.ไม่นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางจิตใจและความ ปลอดภัยของเด็ก เช่น ประเด็นความขัดแย้งในครอบครัว ความตาย อาชญากรรม				
31. ไม่นำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจัง ซึ่งอาจทำให้เกิด ความเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้ง ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย				
32.ไม่มีการนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจังที่อาจมีผลกระทบ ทั้งกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ และเป็นผู้กระทำ				
33. ไม่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นการชักจูงหรือสนับสนุนวิธีการแก้ ปัญหา ที่มอมเมา หรือขัดต่อหลักเหตุผลที่เป็นจริง และศีลธรรมอันดีของสังคม เช่น การทำแท้ง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
34. ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาและภาพการกระทำอันผิดกฎหมาย รวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของ มินเมาทุกประเภท การพนันและการค้าประเวณี การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ ขึ้นข้อความกำกับ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด เช่น การใช้ เครื่องออกกำลังกาย การปั่นปาย การขับซิ่งรถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ				
35. ไม่มีการนำเสนอพื้นที่หรือ สถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เว้นแต่เป็นการสาธิตให้ความรู้หรือ พัฒนาการเรียนรู้หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการ์ตูนสำหรับเด็กโดย 1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่บบ่วยในการนำเสนอ 2) ไม่นำเสนอในลักษณะ ชื่นนำชักจูง 3) ไม่เน้นการแสดงถึงกิจกรรมที่ดำเนินการในสถานที่นั้น				
36.การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน รวมถึงการให้เด็กที่ยังไม่สามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ร่วมรายการ ต้องหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ละเอียดอ่อน เด็กไม่ควรต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดความสามารถที่จะตอบได้อย่างเหมาะสม				
37.การร่วมรายการของเด็ก ไม่ควรส่งผลกระทบต่อเด็กในทางเสียหายแก่เด็กในภายหลัง เช่น ถูกทำโทษ กลั่นแกล้ง ทำร้ายร่างกายหรือล้อเลียนให้อับอาย ฯลฯ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
38.ไม่มีการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติ ในทางลบต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น				
39.ไม่มีการนำเสนอการใช้ไสยศาสตร์เวทมนต์ ปาฏิหาริย์เรื่องเหนือ ธรรมชาติ				
3. เพศ การแต่งกาย ค่านิยม ที่เหมาะสมกับวัย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย				
40.การแต่งกายที่มีมิติชัดเจน เหมาะสมกับกาลเทศะและประเพณี โดยเฉพาะตัวละคร พิธีกรหรือผู้ร่วมรายการที่เป็นเด็กหรือเยาวชนควรแต่งกายให้เหมาะสมกับวัย เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการ์ตูน สำหรับเด็กหรือเป็นการแต่งกายในกิจกรรมที่ ได้รับการยอมรับใน สังคมถูกต้องตาม กาลเทศะและตามกติกาสากล (Dress Code)				
41.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และเสียงที่แสดงออกถึงสัมพันธภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศและกิริยา ท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
42.ไม่มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และเสียง ที่สื่อค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย				
4. ภาษา (ระบุ)				
43.ไม่มี การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมล้อแหลมหมิ่นเหม่สื่อความหมายในเชิงลบ				
44.ไม่มีการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ คำที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือลดทอนความเท่าเทียมของแต่ละเพศ ก้าวร้าวรุนแรงดูหมิ่นนำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์				
45.ไม่มีภาษาสแลง				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
5. ผังรายการ ช่วงเวลาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย				
46.การระบุสัญลักษณ์ และเสียงประกอบ				
				
เสียง “รายการต่อไปนี้ เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย 6-12 ปี”				
47. ความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศกับกลุ่มเป้าหมายระดับ ด				
- ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที - วันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างช่วงเวลา 16.00 – 18.00น. - วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น.				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1.1 ด้านเนื้อหารายการ				
1.1 เนื้อหาที่ส่งเสริมระบบวิธีคิด				
1.ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แยะแยะ เปรียบเทียบ โดยอ้างอิงจากทฤษฎีหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ ไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือค้นพบใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่				
2.ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลิตรายการต่อยอดการเป็นผู้ผลิตและผู้ประกอบการ				
1.2 เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ				
3.ส่งเสริมความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทำให้มีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์				
4.ส่งเสริมความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาการค้นคว้า แก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ นวัตกรรมใหม่ๆ				
5.ส่งเสริมความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษาประจำชาติ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
6.ส่งเสริมความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การแสวงหาความรู้และประกอบอาชีพ				
7.ส่งเสริมความฉลาดรู้เท่าทันด้านสุขภาพสำหรับตนเอง มีทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี				
8.ส่งเสริมความรู้และทักษะการคิดริเริ่ม จิตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและเห็นคุณค่าทางศิลปะ				
1.3 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม				
9.ส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา ให้เกิดความรู้สึกรักนึกคิดและความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติต่อระดับตนเอง และผู้อื่นและข้อปฏิบัติของสังคม				
1.4 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต				
10.ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การปรับตัวและเป็นผู้ผู้นำในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง หรือภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาด				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
11.ส่งเสริมความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์				
1.5. เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม				
12.ส่งเสริมความรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและความภูมิใจในความเป็นไทย				
13.ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ บริบทของสังคมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติสัญชาติภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย สามารถอยู่ร่วมกัน การแก้ไขปัญหาและจัดการความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้				
1.6 ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล				
14.ส่งเสริมความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว				
15.ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกันของคนสังคม				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
2. พฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)				
16.การแสดงที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สะเทือนขวัญ หวาดกลัว หรือวิตก มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดย				
1) สามารถแสดงขั้นตอนการกระทำ และผู้ถูกกระทำรวมทั้ง ผลจากการกระทำนั้น โดยไม่เน้นถึงความทารุณโหดร้ายหรือขาดมนุษยธรรม				
2) สามารถเห็นภาพการตาย การบาดเจ็บ บาดแผล เลือดตกยางออก ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ และเสียง effect				
3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				
17.การนำเสนอการใช้ความรุนแรงต่อตัวเอง มีได้ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย				
1) ไม่เน้นการแสดงขั้นตอนการกระทำ และผลจากการกระทำที่ชัดเจนเพื่อลดความรุนแรง ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ และลดเสียง effect				
3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				
18.การนำเสนอการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น มีได้ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) สามารถแสดงขั้นตอนการกระทำ และผู้ถูกกระทำรวมทั้ง ผลจากการกระทำนั้น				
2) สามารถแสดงการตาย การบาดเจ็บ บาดแผล เลือดตกยางออก โดย ไม่เน้นความทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม				
3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
19.การใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่นหรือวัตถุสิ่งของ มีได้ตามบริบทของเรื่อง โดย 1) สามารถแสดงขั้นตอนการกระทำและสิ่งที่ถูกกระทำรวมทั้งผลจากการกระทำนั้น 2) หากเป็นการแสดงการตาย การบาดเจ็บบาดแผล เลือดตกยางออก ต้องไม่เน้นการทรมาน การทรมานทรมานหรือความสยดสยอง 3) หากเป็นการแสดงความสามารถหรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคลให้ขึ้นข้อความกำกับ				
20.การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่องแต่ต้องไม่พบบ่อย				
21.การใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่อง โดยสามารถแสดงถึงกระบวนการ แต่ไม่นำเสนอในลักษณะชี้หน้าหรือชักจูงให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ				
22.การดัดแปลงสิ่งของรอบตัวให้เป็นอาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดยสามารถแสดงถึงกระบวนการ แต่ไม่นำเสนอในลักษณะชี้หน้าหรือชักจูงให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ				
23.การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) เช่น ผจญภัย มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดยสามารถแสดงขั้นตอนการกระทำและผู้ถูกกระทำรวมทั้งผลจากการกระทำนั้น				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
24.การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดย 1) สามารถแสดงกระบวนการของการกระทำได้บ้าง โดยต้องแสดงให้เห็นถึงผลหรือโทษที่ได้รับจากการกระทำนั้น 2) ขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย				
25.พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน มีได้ตามบริบทของเรื่อง โดย ไม่นำเสนอในลักษณะชี้แนะชักจูง				
26.เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะชี้แนะ ชักจูง 2) หากเป็นการแสดงความสามารถ ความเสี่ยง หรือความเชื่อเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ				
27.การนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดยต้องไม่ นำเสนอในลักษณะชี้แนะ ชักจูง ให้เกิดการดูถูกเหยียดหยาม และเกิดการเลือกปฏิบัติ				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
28.การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติมีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดย				
1) ไม่นำเสนอในลักษณะซ้ำๆ ซักจูงให้หลงเชื่อ งามาย				
2) ขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณ ในการรับชม				
3. เพศ การแต่งกาย ค่านิยม ที่เหมาะสมกับวัย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย				
29.ไม่มีภาพสรีระและการแต่งกายที่โป๊ ไม่มีมิติขิด ที่มีเจตนาเพื่อยั่วยุการมรณ เว้นแต่เป็น ไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่พบบ่อยในการนำเสนอ หรือ เป็น การแต่งกายในกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคม ถูกต้องตามกาลเทศะและตามกติกาสากล (Dress code)				
30.การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีได้บ้างตามบริบทของเรื่อง โดย				
1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ				
2) ไม่นำเสนอในลักษณะซ้ำๆ ซักจูง				
3) เป็นการแสดงความรักที่เหมาะสมตามประเพณี				
4) ไม่เน้นแสดงถึงขั้นตอนการกระทำที่ชัดเจน				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
31.ไม่มีค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการดูสำหรับเด็ก หรือเป็น การเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาสังคม หรือสะท้อนสังคมที่เป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ โดย ไม่นำเสนอในลักษณะซ้ำๆ ชักจูงในทางลามกอนาจาร				
4. ภาษา (ระบุ)				
32.การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิงลบ มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดยไม่ทำให้เกิดความเข้าใจทางภาษาผิดเพี้ยน				
33.การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ก้าวร้าว รุนแรง ดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ มีได้ ตามบริบทของเรื่อง				
34.ภาษาสแลง มีได้ ตามบริบทของเรื่อง โดยไม่ทำให้เกิดความเข้าใจทางภาษาผิดเพี้ยน				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ น 13 (อายุ13-น้อยกว่า 18 ปี) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่นำเสนอ
เหมาะสม (ระบุ)	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
5. ผังรายการ ช่วงเวลาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย				
35.การระบุสัญลักษณ์และเสียงประกอบ				
น ๑๓+ รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๓ ปี ควรได้รับคำแนะนำ เสียงประกอบ “รายการต่อไปนี้เป็นเหมาะสำหรับผู้มีอายุ 13 ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการชมผู้มีอายุน้อยกว่า 13 ปีควรได้รับคำแนะนำ”				
36.เหมาะสำหรับผู้ชมที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป น้อยกว่า 18 ปี อาจมีภาพ เสียง หรือ เนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม และออกอากาศได้ในเวลา 20.30-05.00 น				

แบบประเมินเนื้อหารายการสำหรับ ท (ทั่วไป) ชื่อรายการ.....ช่อง.....วันที่ออกอากาศ.....ช่วงเวลา.....

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
1.เนื้อหาที่ส่งเสริม				
1.1 เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด				
1.ส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญา การวิเคราะห์ข้อมูลหรือเรื่องง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน การตัดสินใจตามเหตุและผล กำหนดวิธีการแก้ปัญหา สามารถ ติดตามผล ประเมินผลและสรุปผลการแก้ปัญหา ของตนได้				
2.ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่น การประดิษฐ์ การทำของเล่น ของใช้ การเล่านิทาน การวาดภาพ การแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬา				
1.2 เนื้อหาส่งเสริมความรู้เรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ				
3.ส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถสื่อสาร รับสารได้ถูกต้อง การใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เข้าใจสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
4.ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนทั้งในด้านการรับสาร การส่งสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
5.ส่งเสริมความสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมโยงตรรกะและคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม				
6.ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และการแสดง ได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส				
7.ส่งเสริมความสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ด้วยความตระหนัก และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และโลก				
8.ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ				
9.ส่งเสริมสามารถทางด้านดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
10.ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยและสากล				
11.ส่งเสริมความรู้ การใช้สื่อสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือและคุณค่า เห็นประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถสืบค้น อ่าน สร้างสื่อและข่าวสารอย่างง่าย และเลือกส่งต่อ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน				
1.3 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม				
12.ส่งเสริมความกตัญญูที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ มีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมแสดงการเคารพผู้อาวุโสและผู้อื่น				
13.ส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาของตน เกิดความรู้สึกรักใคร่และความเชื่อ แรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนา และข้อปฏิบัติของสังคม ในการทำความดีแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม				
1.4 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต				
14.ส่งเสริมการมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มีทักษะพื้นฐาน ด้านการเงิน ทั้งด้านการใช้จ่ายและการออม				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
15.ส่งเสริมการรู้จักตนเอง จัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิตพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
1.5 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม				
16.ส่งเสริมการเรียนรู้ความแตกต่างในสังคม ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้การสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมาย ช่วยกลุ่มในการแก้ ปัญหาและรักษาความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม				
17.ส่งเสริมการปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลงของครอบครัว โรงเรียน และสังคม มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้อื่น รักษาสมบัติ ส่วนรวม ภูมิใจในความเป็นชาติ				
18.ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว				
1.6 เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล				
19.ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี การสื่อสารทางบวก ตระหนักเข้าใจเห็นอกเห็นใจกับบุคคลอื่น				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
20.ส่งเสริมความตระหนัก การแสดงออกที่เหมาะสมรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม				
2. พฤติกรรมและความรุนแรง (Violence)				
21.ไม่มีการแสดงทำให้ผู้ชมทั่วไป เกิดผลรุนแรงต่อจิตใจของผู้ชม เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ตกใจกลัว ความน่าเกลียด สยดสยอง ขยะแขยง เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง 1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ (นำเสนอซ้ำๆ) 2) ไม่สามารถเห็นภาพการ ตายการบาดเจ็บ บาดแผลเลือดตกยางออกทั้งนี้ ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ 3) หากแสดงขั้นตอนการ กระทำและผู้ถูกกระทำ ต้องไม่เน้นผลการกระทำนั้นด้วยเทคนิคพิเศษและ เสียงประกอบเพื่อเพิ่ม ความตื่นเต้นระทึกขวัญ 4) หากเป็นการแสดง ความสามารถเฉพาะบุคคลให้ขึ้นข้อความกำกับ				
22.ไม่มีการนำเสนอการใช้ความรุนแรงต่อตัวเอง เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะที่น่าชัง 2) ไม่เน้นการแสดงขั้นตอนการกระทำ และผลจากการกระทำนั้น 3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
23. ไม่มีการนำเสนอการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย ไม่ นำเสนอในลักษณะที่น่าชกแจง โดย 1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ 2) หากแสดงขั้นตอนการกระทำและผู้ถูกกระทำต้องไม่เน้นผลจากการกระทำนั้น 3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				
24. ไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่นหรือวัตถุสิ่งของ เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่ นำเสนอในลักษณะที่น่าชกแจง 2) สามารถแสดงขั้นตอนการกระทำและสิ่งที่ถูกกระทำได้ โดยไม่เน้นผลจากการกระทำนั้น 3) หากเป็นการแสดงความสามารถ หรือความเสี่ยงเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ				
25.การแสดงให้เห็นเหตุการณ์หรืออันตรายร้ายแรง มีได้บ้างตามบริบทของเรื่อง โดย ไม่ เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ				
26. ไม่มีการใช้อาวุธในการทำร้ายผู้อื่น ตนเอง สิ่งของ เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่ นำเสนอในลักษณะที่น่า ชกแจง 2) ไม่ เน้นการแสดงถึงผลที่ได้รับจากการใช้อาวุธ				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
27. ไม่มี การนำเสนอเนื้อหาและภาพดัดแปลงสิ่งของที่หาได้ง่ายใกล้ตัว หรืออุปกรณ์ที่หาได้ในบ้านเป็นอาวุธ เช่น มีดในครัว ค้อน ตะปู ขวดน้ำ แจกัน กรรไกร ฯลฯ เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่องแต่ไม่เน้นผลลัพธ์จากการกระทำผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ				
28. ไม่มี การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) เช่น ผจญภัย เว้นแต่ ต้องไม่เป็นเนื้อหาหลักของเรื่อง โดยไม่เน้นการแสดงถึงขั้นตอนการกระทำและถูกกระทำ รวมทั้งผลการกระทำ				
29. ไม่มี การกระทำอันผิดกฎหมายรวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของมีนเมาทุกประเภทการพนันและการค้าประเวณี เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะชักนำ ชักจูง 2) ไม่เน้นการแสดงถึงกระบวนการที่ชัดเจน 3) แสดงให้เห็นถึงผลหรือโทษที่ได้รับจากการกระทำนั้น 4) ขึ้นข้อความกำกับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย				
30. พื้นที่หรือสถานที่เฉพาะที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (fantasy) หรือการตุนสำหรับเด็ก โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะชักนำ ชักจูง 2) ไม่เน้นการแสดงถึงกิจกรรมที่ดำเนินในสถานที่นั้น				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
31. ไม่มี เหตุการณ์กิจกรรมพฤติกรรมหรือความเชื่อที่ชักจูงไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในวัยเด็ก กรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ และผู้กระทำ เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะชี้นำ หรือชักจูง 2) หากเป็นการแสดงความสามารถ ความเสี่ยงหรือความเชื่อเฉพาะบุคคล ให้ขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงอันตรายจากการเลียนแบบ				
32.สามารถนำเสนอประเด็นปัญหาและความรุนแรงเพื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา สถานะ ชนชั้น หรือการแสดงที่สะท้อนปัญหาสังคม				
33. ไม่มี การกระทำความผิดกฎหมาย รวมทั้งการใช้หรือการแสดงให้เห็นสารเสพติดของ มึนเมาทุกประเภท การพนันและการค้าประเวณี เว้นแต่ เป็นไปตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่นำเสนอ ในลักษณะชี้นำ ชักจูง ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ 2) ไม่เน้นการแสดงถึง กระบวนการกระทำที่ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงผล หรือโทษที่ได้รับจากการกระทำนั้น 3) ขึ้นข้อความกำกับว่า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย				
34.การใช้ไสยศาสตร์ เวทมนต์ ปาฏิหาริย์ เรื่องเหนือธรรมชาติ มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นการเรียนรู้ หรือให้ความรู้ด้านวิชาการ หรือเป็นเรื่องในจินตนาการ (แฟนตาซี) หรือการ์ตูนสำหรับเด็ก โดย 1) ไม่นำเสนอในลักษณะชี้นำ ชักจูงให้หลงเชื่อ ง่าย 2) ขึ้นข้อความกำกับ เตือนถึงเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม (ระบุเนื้อหา/ภาพ/เสียง)	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
3. เพศ การแต่งกาย ค่านิยม ที่เหมาะสมกับวัย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย				
35.ไม่มีภาพสรีระและการแต่งกายที่โป๊ ไม่มิดชิด ที่มีเจตนาเพื่อยั่วยุการลามกณ์ เว้นแต่เป็น ไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่พบบ่อยในการนำเสนอ หรือเป็นการแต่งกายในกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคมถูกต้องตามกาลเทศะ และตามกติกาสากล (Dress code)				
36.การแสดงออกถึงสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางเพศ และกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีได้บ้างตามบริบทของเรื่อง โดย 1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ 2) ไม่นำเสนอในลักษณะขี้น้ำ ชักจูง 3) เป็นการแสดงความรักที่เหมาะสมตามประเพณี 4) ไม่เน้นแสดงถึงขั้นตอนการกระทำที่ชัดเจน				
37.ไม่มีการนำเสนอค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เว้นแต่เป็นไปตามบริบทของเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นเรื่องในเรื่องจินตนา (แฟนตาซี) หรือการ์ตูนสำหรับเด็กหรือเป็นการเรียนรู้ เกี่ยวกับสภาพปัญหาสังคมหรือสะท้อนสังคม ที่เป็นจริงเพื่อประโยชน์ ในการเรียนรู้โดยไม่นำเสนอในลักษณะขี้น้ำชักจูง				
4.ภาษา (ระบุ)				
38.การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมล้อแหลมหมิ่นเหม่สื่อความหมายในเชิงลบ มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่อง โดย ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อย ในการนำเสนอ				

นำเสนอ		จำนวนครั้งที่นำเสนอ		ไม่ นำเสนอ
เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เหมาะสม (ครั้ง)	ไม่เหมาะสม (ครั้ง)	
39.การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ คำที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือลดทอนความเท่าเทียมของแต่ละเพศ ก้าวร้าวรุนแรงดูหมิ่นนำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่อง โดย ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อย ในการนำเสนอ				
40.ภาษาสแลง มีได้บ้าง ตามบริบทของเรื่อง โดย				
1) ไม่เป็นองค์ประกอบที่พบบ่อยในการนำเสนอ				
2) หากเป็นคำพูดในชีวิตประจำวัน ตามยุคสมัย ต้องไม่หยาบคาย หรือก้าวร้าว				
5. ผังรายการ ช่วงเวลาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย				
41.การระบุสัญลักษณ์และเสียงประกอบ				
 เสียงประกอบ “รายการต่อไปนี้เป็นรายการทั่วไปสามารถรับชมได้ทุกวัย”				
42.ความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศกับกลุ่มเป้าหมายระดับทั่วไป (เด็กและเยาวชน)				
- ช่วงเวลาออกอากาศอย่างน้อยวันละหกสิบนาที				
- วันจันทร์-ศุกร์ระหว่างช่วงเวลา 16.00–18.00 น.				
- วันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น				

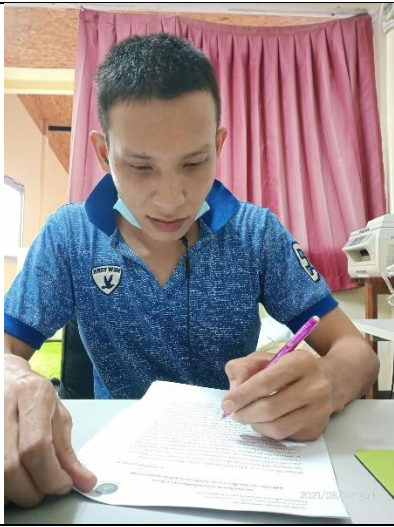
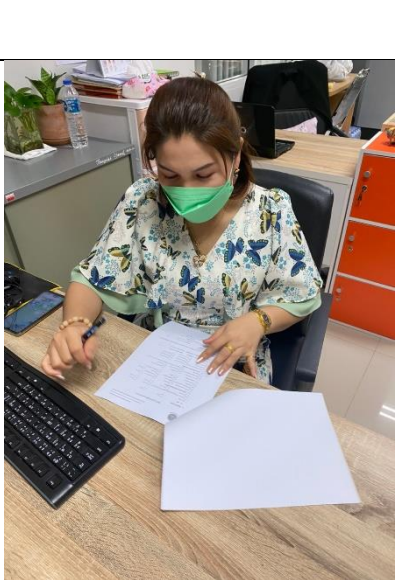
โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการเก็บข้อมูล
การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

โครงการจ้างที่ปรึกษารายการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพเนื้อหารายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์